

Besluit 17/13 B

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 22 maart 2013

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 16 november 2012

Datum

4 maart 2013

Documentnummer

3367902

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

gelezen het voorstel van de griffier, d.d. 4 maart 2013 – 3367902;

gelet op artikel 40, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2012;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 16 november 2012 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 22 maart 2013

Provinciale Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de griffier

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. drs. C.J.M. Dortmans

**Notulen van de vergadering van Provinciale Staten
van Noord-Brabant op 16 november 2012**

VASTGESTELD VERSLAG

Inhoudsopgave	blz.	nummer
Lijst van de leden van Provinciale Staten	5	
Agenda	7	
Presentielijst	9	
Opening van de vergadering	9	
Spreker:		
Voorzitter	9	
Beëdiging tijdelijk lid van Provinciale Staten	9	
Spreker:		
Voorzitter	10	
Griffier	10	
Van den Berg	10	
Lijst ingekomen stukken	10	72/12
Tijdelijke wijziging samenstelling Programmaraad Zuidelijke Rekenkamer en benoeming door PS	10	78/12
Spreker:		
Voorzitter	10	
Begroting 2013 en Najaarsbrief	10	62/12
Sprekers:		
Voorzitter	12,14,15,16,17,20,21,23,27,28,29,30,32,33, 34,35,36,38,39,40,41,42,43,44,45,46,50,53, 57,61,62,63,65,66,67,71,73,75,76,77,78,79, 80,81,82,85,86,89,90,91,92,93,94,95,96,97	
Griffier	91	
Mw. Aarts-Engbers	52,56	
Mw. Aarts-van de Loo	64	
Altundal	24,25	
Mw. Arts	53	
Van den Berg	31,32,48,50,54,61	
De Boer	57,58,59,84	
Bouwman	51,52,55,56	
Mw. Brunklaus	60,61,73	
Mw. Geeraedts	10,12,13,14,24,47,62,63,64,65,66,67,70,74, 75,89,90,91,92,93,94,95,96,97	
Van Gruijthuijsen	83,84	
Mw. Van Haaften-Harkema	71,72,73,88,89	
Van Hattem	23,58,64,65,66,70,71,83	
Van Heugten	46,47,48,49,50,51,52,53,54,55,56,57,82,83, 84	

Van den Hout	60,61,62,63,64,66,67,84,85,86
Mw. Van der Kammen	24,25,72,77,87,89, 90,91,92,93,94,95,96,97
Kap	89,90,91,92,93,94,95,96,97
Mw. Kardol	77
Mw. Kerkhof-Mos	17,65,76, 89,90,91,92,93,94,95,96,97
Mw. Klitsie	36,38,61,62,79,80,86,89,90,91,92,93,94,95, 96,97
Mw. Knoet-Michels	13,14,85
Mw. Lestrade-Brouwer	55,68
Van Liempd	88,89
Mondriaan	44,45,53,81,89,90,91,92,93,94,95,96,97
Pauli	67,68,69,70,71,86,87
Mw. Slegers	14,21,22,23,24,50,65,76,77,89,90,91,92,93, 94,95,96,97
P. Smeulders	40,50,51,56,57,76,77,81,89,90,91,92,93,94, 95,96,97
S. Smeulders	32,33,49
Mw. Spierings	23,60,85
Mw. Tsoutsanis-van de Koogh	33,49,50
Verhees	63
Van der Wel	12,2138,40,45,46,64,66,67,79,82,85,86,89, 90,91,92,93,94,95,96,97
Mw. Wijnands	13,30,31,32,33,51,54,69,71,78,89,90,91,92, 93,94,95,96,97
Amendement A1 (Van den Berg; verworpen)	27,89
Amendement A2 (S. Smeulders e.a.; verworpen)	35,90
Amendement A3 (mw. Spierings e.a.; gewijzigd in A3a; ingetrokken)	39,61,86
Amendement A4 (mw. Brunklaus e.a.; ingetrokken)	43,81
Amendement A5 (Van Hattem e.a.; aangenomen)	46,90
Amendement A6 (mw. Knoet-Michels e.a.; verworpen)	78,90
Amendement A7 (Van der Wel e.a.; stemmen gestaakt)	82,91
Motie M1 (mw. Prins-Afman e.a.; gewijzigd in M1a; Aangenomen)	15,89,91
Motie M2 (Van Gruijthuijsen; verworpen)	16,92
Motie M3 (Koevoets e.a.; aangenomen)	16,92
Motie M4 (mw. Kerkhof-Mos e.a.; aangenomen)	20,92
Motie M5 (mw. Aarts -van de Loo e.a.; aangenomen)	20,93
Motie M6 (Van den Berg; aangenomen)	27,93
Motie M7 (Van den Berg; aangenomen)	27,93
Motie M8 (Van den Berg; verworpen)	28,94
Motie M9 (Van den Berg e.a.; verworpen)	28,94
Motie M10 (Van den Berg e.a.; gewijzigd in M10a; aangenomen)	28,57,94
Motie M11 (Van Hattem e.a.; ingetrokken en vervangen door amendement A5)	29,46
Motie M12 (Van den Berg; verworpen)	29,95

Motie M13 (mw. Wijnands e.a.; aangenomen)	34,95
Motie M14 (S. Smeulders e.a.; aangenomen)	35,95
Motie M15 (mw. Klitsie e.a.; aangenomen)	39,96
Motie M16 (mw. Klitsie e.a.; aangehouden)	39,80
Motie M17 (Bouwman e.a.; aangenomen)	41,96
Motie M18 (P. Smeulders e.a.; aangenomen)	42,96
Motie M19 (P. Smeulders e.a.; aangenomen)	43,96
Motie M20 (Bouwman e.a.; aangehouden)	43,81
Motie M21 (mw. Tsoutsanis-van der Koogh e.a.; aangenomen)	75,97
Motie M22 (mw. Lestrade-Brouwer e.a.; ingetrokken)	80,97
Motie M23 (mw. Spierings e.a.; gewijzigd in M23a; aangenomen)	80,86,97

Fondsvoorstellen 2^e tranche Investeringsagenda

97

67/12

Sprekers:

Voorzitter	101,102,103,104,105,106,108,110,112,113,114,115,116,117,120,121,123,127,128,129,130,131,132,134,135,136,137,138
Mw. Aarts-Engbers	99,135,136,137,138
Van den Berg	109,111,126,133
Bouwman	109,111,112,113,119,120,127,128,129,135,136,137,138
Mw. Geeraedts	134
Van Hattem	116,117,120,122,123
Van Heugten	117,118,119,120,121
Van den Hout	121,122,123,132,133
Mw. Van der Kammen	102,125,127,129,135,136,137,138
Koevoets	97,119,121,129,134,135,136,137,138
Van Lopik	109,110
Mondriaan	115, 135,136,137,138
Pauli	124,125,126,127,128,133,134
Mw. Slegers	134
P. Smeulders	116,121
Mw. Spierings	108,109,110,117,121,121,123,129,133,135,136,137,138
Vissers	100,129,135,136,137,138
Van der Wel	113,115,116,118,124,130,132,133,134,135,136,137,138
Mw. Wijnands	106,129,135,136,137,138
Amendement A8 (mw. Slegers; verworpen)	102,135
Amendement A9 (Van den Berg; verworpen)	103,136
Amendement A10 (Van Hattem; verworpen)	105,136
Amendement A11 (Van der Wal e.a.; verworpen)	105,136
Amendement A12 (mw. Frijters-Klijnen; verworpen)	106,136
Amendement A13 (Van Hattem; verworpen)	106,137
Amendement A14 (mw. Wijnands e.a.; ingetrokken)	108,135

Amendement A15 (Bouwman e.a.; ingetrokken)	113,130
Amendement A16 (Bouwman e.a.; ingetrokken)	113,130
Amendement A17 (Van der Wel; verworpen)	117,137
Motie M24 (Vissers; ingetrokken)	101,129
Motie M25 (Vissers; gewijzigd in M25a; aangenomen)	102,129,138
Motie M26 (Bouwman e.a.; aangehouden)	114,130
Motie M27 (Bouwman e.a.; aangehouden)	115,130
Motie M28 (Van der Wel; verworpen)	131,138
Motie M29 (Van der Wel e.a.; ingetrokken)	131,135

Sluiting van de vergadering

138

Spreker:

Voorzitter

138

Besluit nr. 17/13

139

17/13

LIJST VAN DE LEDEN VAN PROVINCIALE STATEN

VAN NOORD-BRABANT

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Aarts-Engbers, mw. mr. C.J.M.	CDA	Tilburg
Aarts-van de Loo, mw.ing. J.P.H.	CDA	St.Oedenrode
Agtmaal, ing. J.M.A. van	CDA	Huijbergen
Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bouwman, T.J.J.	GroenLinks	Eindhoven
Brenninkmeijer, drs. J.W.	CDA	Helvoirt
Brunklaus, mw. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Doelen, W. M. van der <i>(tijdelijk)</i>	CDA	Maren-Kessel
Extel-van Katwijk, mw. A.A.H.C.M. van	CDA	Gemert
Frijters-Klijnen, mw. M.A.J.L.	PVV	Bergen op Zoom
Geeraedts, mw. mr. M.B.Ph.	VVD	Rosmalen
Gruijthuijsen, M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Harmsen van der Beek, M. ten	VVD	Roosendaal
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Iersel, mw. F.C.C.M. van	SP	Tilburg
Kammen, mw.drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kap, M.J.	Onafhankelijke Statenfractie Noord-Brabant	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Uden
Kerkhoff, J.	PVV	Valkenswaard
Kerkhof-Mos, mw. C.C.	CDA	Roosendaal
Klitsie, mw.drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Leenders, drs. H.J.M.	PvdA	Breda
Lestrade-Brouwer, mw. M.C.	D66	Boxtel

Liempd, P.J. van
 Lopik, ing. A.T. van
 Mondriaan H.
 Oomen-Peeters, mw. I.N.M.
 Prins-Afman, mw. drs. M.W.
 Roozen, mw. C.J.M.
 Slegers, mw. drs. V.T.C.
 Smeulders, drs. P.H.M.
 Smeulders, S.J.A.H.
 Spierings, mw. M.J.G.
 Staak, W.R.van der
 Tetteroo, mw. M.P.S.
 Tsoutsanis-van der Koogh, mw. mr. M.E.
 Verhees, H.W.
 Vissers, M.P.
 Vught, A.C.J.M. van
 Vugt, drs. R.J. van
 Wagemakers, R.J.J.M.
 Wal, drs. S.B. van der (*tijdelijk*)
 Wel, ir. M.C. van der
 Wijers, A.J.H.
 Wijnands, mw. drs. A.M.
 Zwijnenburg-van der Vliet, mw. J.

PvdA	Eindhoven
VVD	Heesch
50PLUS	Boxtel
D66	Diessen
VVD	Sint Oedenrode
SP	Roosendaal
SP	Tilburg
GroenLinks	's-Hertogenbosch
PvdA	Helmond
D66	Sint Michielsgestel
SP	Boskant
PvdA	's-Hertogenbosch
VVD	Breda
VVD	Someren
SP	Oosterhout NB
CDA	Rijkevoort
CDA	Woudrichem
PvdA	Tilburg
PVV	's-Hertogenbosch
PvdD	Rijsbergen
VVD	Oosterhout NB
PvdA	Helmond
VVD	Woudrichem

mw. drs. C.J.M. Dortmans

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

VRIJDAG 16 NOVEMBER 2012

Agenda

I Opening van de vergadering/vaststellen agenda

II Beëdiging tijdelijk lid van Provinciale Staten

III Ingekomen stukken

IV Voorstellen

62/12 *Begroting 2013 en Najaarsbrief*

67/12 *Fondsvoorstellen 2^e tranche Investeringsagenda*

78/12 *Tijdelijke wijziging samenstelling Programmaraad Zuidelijke Rekenkamer en benoeming door PS*

V Vragenuurtje

VI. Sluiting

VERGADERING VAN

PROVINCIALE STATEN VAN NOORD-BRABANT

OP VRIJDAG 16 NOVEMBER 2012

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, Commissaris van de Koningin

Griffier: mw. drs. C.J.M. Dortmans

Volgens de presentielijst zijn 54 leden aanwezig, te weten:

mw. Knoet-Michels, Van Gruijthuijsen, Koevoets, Wagemakers, drs. P. Smeulders, ir. Hageman, ir. Van der Wel, Bouwman, mw. Kerkhof-Mos, mw. Frijters-Klijnen, Kerkhoff, mw. Kardol, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Oomen-Peeters, drs. Van Vugt, mw.drs. Van der Kammen, drs. Burger Dirven, ing. Van Lopik, Kap, mw. Roozen, mw.drs. Slegers, drs. Brenninkmeijer, Van Hattem, mw. Van Extel-van Katwijk, mw.drs. Wijnands, Van Liempd, mw. Spierings, Kuijken MSc, mw.drs. Klitsie, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, mw. Tetteroo, S. Smeulders MA, mw.drs. Prins-Afman, Ten Harmsen van der Beek, Kouthoofd, Verhees, Altundal MIB, Vissers, ing. Van Agtmaal, mw.mr. Tsoutsanis-van der Koogh, Van den Berg, mw.mr. Geeraedts, drs. Leenders, mw.mr. Aarts-Engbers, mw. Brunklaus, Van der Staak, Van der Doelen, Wijers, drs. Van der Wal, mw.ing. Aarts-van de Loo, Mondriaan, Van Vught, mw. Arts, en mw. Van Iersel.

Afwezig is 1 lid: Heijmans.

De voorzitter opent om 09.30 uur de vergadering en verzoekt allen te gaan staan voor een moment van stilte.

De *voorzitter*: Ons zeer gewaardeerde lid Nico Heijmans is vandaag wegens ziekte afwezig. Ik heb hem gisteravond even aan de lijn mogen hebben. Hij heeft mij gevraagd u te melden dat het intussen weer beter met hem gaat. Hij is getroffen door de legionellabacterie. Dat betekent dat Nico nog weken lang moet revalideren. Hij is ernstig ziek geweest. Hij vroeg mij ook u allen namens hem te zeggen dat hij de telefoontjes, de sms'jes en andere tekenen van medeleven de afgelopen weken buitengewoon heeft gewaardeerd. Ik stel voor om straks een van de inmiddels gebruikelijke kaarten te laten rondgaan om hem vandaag op deze bijzondere dag in de Staten te laten weten dat wij

bij hem zijn.

Ik heet u allen buitengewoon hartelijk welkom bij deze begrotingsbehandeling, in het bijzonder de vaste bezoekers en de gasten op de publieke tribune. Het gaat o.a. om leden van de vakbond De Unie die op uitnodiging van mevrouw Geeraedts vandaag hier aanwezig zijn. Fijn dat u belangstelling toont voor ons werk.

Ik neem aan de u met de agenda kunt instemmen. Verder deel ik u mede dat in de koffiepauze de Zuidelijke Rekenkamer het rapport "Beheer en onderhoud kunstwerken" zal aanbieden. Dat rapport wordt in ontvangst genomen door de vice-voorzitter van uw Staten, mevrouw Geeraedts. Gedeputeerde Van Heugten zal ook aanwezig zijn.

Beëdiging nieuw tijdelijk lid van

Provinciale Staten

De *voorzitter*: Judith Keijzers is vanwege zwangerschapsverlof dat op 23 oktober jl. is ingegaan een tijdje weg uit onze Staten. Wij wensen haar veel succes en volgen gespannen de uitkomst. Voorgesteld wordt haar plaats te laten innemen door de heer Van der Doelen. In dat verband is er een commissie voor de geloofsbrieven ingesteld bestaande uit de heren Van den Berg, Burger Dirven en Bouwman. Ik wil de voorzitter van de commissie vragen verslag uit te brengen.

De heer *Van den Berg* (PVV): Voorzitter! De door u genoemde commissie heeft de geloofsbrieven van de heer Van der Doelen onderzocht en in orde bevonden. De heer Van der Doelen voldoet aan de voorwaarden van het lidmaatschap van Provinciale Staten en vervult volgens zijn eigen opgave geen openbare betrekkingen die onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van Provinciale Staten.

De commissie geeft de Staten dan ook in overweging, te besluiten tot toelating van de heer Van der Doelen.

De *voorzitter*: Dank u wel, mijnheer Van den Berg. Ik dank ook de commissie voor haar werkzaamheden. Ik neem aan dat er geen beletsel is om het voorstel over te nemen. Ik constateer dat de Staten hiermee kunnen instemmen en verzoek de bode de heer Van der Doelen naar voren te leiden voor de beëdiging. Ik vraag u allen te gaan staan.

De *griffier*: "Ik zweer dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

In handen van de voorzitter legt de heer Van der Doelen de in artikel 14 van de Provinciewet voorgeschreven verklaring en belofte af.

De *voorzitter*: Ik feliciteer u namens ons allemaal. Daar hoort een bloemetje bij. Ik geef de leden kort gelegenheid om de heer Van der Doelen te feliciteren.

(applaus).

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Nummer 72/12

Ingekomen stukken

Er wordt besloten conform de voorstellen van de griffier.

Nummer 78/12

Tijdelijke wijziging samenstelling Programmaraad Zuidelijke Rekenkamer en benoeming door PS

Dit voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De *voorzitter*: Namens uw Staten wens ik mevrouw Aarts veel succes bij haar tijdelijke werkzaamheden als lid van deze programmaraad.

Nummer 62/12

Begroting 2013 en Najaarsbrief

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik wil het vandaag aan de hand van drie thema's met u hebben over de provinciale begroting. Om te beginnen plaats ik de begroting in het kader van de Brabantse ambitie om te behoren tot de top vijf van de Europese kennis- en innovatieregio's. Vervolgens ga ik iets dieper in op de rol die de provincie op een aantal terreinen kan spelen, de financiële aspecten van deze begroting en onze ideeën daarover, om uiteindelijk af te sluiten met

een paar puntjes waarvan ik vermoed dat ze vandaag aan de orde komen.

De economische crisis heeft de afgelopen jaren ook voor Brabant gevolgen gehad. Mensen zijn onzeker over hun baan, over het beleid van de nieuwe regering in Den Haag en over de oplossingen voor de Eurocrisis.

Als we daadwerkelijk in de top vijf van wereldwijde kennis- en innovatieregio's willen staan, moeten woorden als innovatie, groei, kennis en bedrijvigheid loskomen van het papier en ook werkelijk onderdeel worden van ons handelen. Met andere woorden: snel aan de slag! Voor de VVD zijn de economie, het arbeidsmarktbeleid en de vermindering van de lasten voor burgers en bedrijven daarbij zeer belangrijke uitgangspunten. Door het instellen van vier fondsen brengen we Brabant een stapje dichterbij onze ambities. Het is nu van belang om anticyclisch te investeren. Bij het volgende onderwerp zal de heer Koevoets daarop dieper ingaan. Maar ik wil hier nadrukkelijk aanstippen dat het verwachte multiplier effect ervoor kan zorgen dat de komende tien jaar €1 mld. aan investeringen en bestedingen kan worden aangejaagd. Daarmee geven we een impuls aan de Brabantse economie en versterken we de regionale werkgelegenheid.

Aansluitend daarop heeft ook het arbeidsmarktbeleid hoge prioriteit voor mijn fractie. Wij zijn dan ook zeer benieuwd naar de regionale uitvoeringsplannen van het "Pact van Brabant" en de wijze waarop de beschikbare middelen worden ingezet. Kan het college aangeven of die beschikbare middelen voldoende zijn om de enorme opgave zowel in kwantiteit als in kwaliteit te volbrengen? Wij verzoeken het college om bij de regionale plannen aandacht te besteden aan die groepen die kwetsbaar zijn: mensen boven de vijftig, mensen met een beperking, de groeiende groep zzp'ers die in moeilijke omstandigheden zelf moeten proberen het te rooien en niet te vergeten de jongeren. De jeugdwerkloosheid is bijvoorbeeld in Noordoost-Brabant sterker gestegen dan elders, zo lasen wij vanochtend in de krant: 55% ten opzichte van 18% landelijk. Dat baart toch zorgen. De PvdA zal hierover mede namens ons en het CDA een motie indienen.

De economische positie van Brabant hangt ook sterk samen met de bereikbaarheid van onze provincie via de weg. Daarover vandaag twee opmerkingen. Om te beginnen zijn wij benieuwd naar de mogelijke gevolgen voor Brabant vanwege de aanpassingen in het regeerakkoord. Ik wil van het college horen wat dat voor Brabant gaat betekenen. Daarnaast wil ik uw aandacht vragen voor een motie die wij hebben voorbereid, waarin wij het college oproepen om snel actie te ondernemen met betrekking tot de verkeersveiligheid op de N259. Deze motie is Statenbreed ondersteund.

Een goede overheid is ook een betrouwbare overheid. En juist over die betrouwbaarheid maken wij ons op het gebied van de vergunningverlening ernstige zorgen. In alle eerlijkheid, wij betwijfelen of de kennis en kunde van de provincie op dit gebied voldoende op peil zijn. Vergunningverlening moet echt sneller en meer klantgericht verlopen. Ook de dienstverlening van de provincie laat te wensen over. Dit blijkt mede uit het in de laatste uitgave van het BZW (Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging) magazine gepubliceerde onderzoek, op grond waarvan de provincie een heel magere voldoende krijgt op het gebied van de dienstverlening. Misschien kan het college daarover eens wat uitleg geven?

Eijlander en Mans hebben een aantal aanbevelingen gedaan waarmee "quick wins" gerealiseerd kunnen worden. Mijn fractie zal deze ontwikkelingen aandachtig volgen en is benieuwd hoe het college ervoor gaat zorgen dat de handhaving en verlening van vergunningen beter gaat verlopen.

In dat licht stip ik ook graag het stuwmeer aan van aanvragen in het kader van de Natuurbeschermingswetvergunningen, dat is ontstaan ten gevolge van de uitspraak van de Raad van State van 7 september 2011. De gedeputeerde heeft aangegeven dat het ondoenlijk is deze aanvragen in korte tijd te gaan behandelen. Wij delen dat standpunt en zijn van mening dat daarom vergunningaanvragen voor de zogenaamde interim-uitbreiders, bedrijven die in periode 2004-2010 zijn uitgebreid, gewoon op de plank moeten blijven liggen in afwijking van de uitspraak van de

Raad van State. Zij veroorzaken namelijk helemaal geen verslechtering van de natuur omdat zij al aan hun ammoniakplafond zitten. Wij stellen PS voor om op korte termijn de Verordening stikstof en ammoniak in te trekken, zodat voor de nieuwe uitbreiders geen dubbele procedures meer gelden. Zij kunnen volstaan met een Natuurbeschermingswetvergunning. Wel moet de salderingsbank in stand blijven en moet de ammoniakreservering voor de interim-uitbreiders in de salderingsbank vrij gegeven worden voor nieuwe uitbreiders, hetgeen een economische impuls zal geven.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Mevrouw Geeraedts zegt heel stellig dat bedrijven die nu een vergunningaanvraag hebben liggen en uitgebreid zijn in een bepaalde periode, sowieso voldoen aan de nieuwe regelgeving. Weet zij dat 100% zeker, want daarvoor is nu juist die aanvraagprocedure.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Nee, die aanvraagprocedure is daar helemaal niet voor. Die is er omdat de Raad van State in zijn wijsheid heeft bedacht dat de referentiedatum die is ingevoerd een andere is dan wij allemaal dachten. Die is namelijk 2004. Er ligt hier een onderzoek waaruit blijkt dat die bedrijven aan hun plafond zitten en daar niet overheen gaan. Het is volstrekt zinloos om daarvoor vergunningen te gaan verlenen, terwijl de andere bedrijven die graag willen uitbreiden en in de startblokken staan niet aan bod komen. Dat is toch een idiote situatie? Wij kunnen wel veertig mensen inhuren maar dat lost het probleem niet op.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik begrijp best dat er een probleem is. Volgens mij kan de provincie best beoordelen welke aanvragen nieuw zijn, dus van na die bepaalde datum, en die eerst in behandeling nemen. Daarna kunnen alsnog de oude aanvragen beoordeeld worden. Het blijft een feit dat het Rijk de Europese wetgeving veel te laat heeft ingevoerd en dat wij daardoor met al die aanvragen zitten. Volgens de wet moeten die vergunningen gecontroleerd worden. Dan kun je die toch niet zomaar afschaffen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer Van der Wel, wij moeten onze energie niet steken in zaken die niet echt nodig zijn. De Raad van State kan wel van alles bedenken. Het gaat erom dat het ammoniakniveau niet te hoog wordt in Brabant. Daar streven wij allemaal naar. Uit het rapport dat bij de provincie ligt, blijkt dat het niet veroorzaakt door de interim-uitbreiders. Dat is het probleem niet, het probleem zit in die dubbele procedures. De huidige uitbreiders moeten én een Natuurbeschermingswetvergunning hebben én een melding op grond van de verordening. Als wij die verordening intrekken, voldoen wij aan de wet en krijgen zij een Natuurbeschermingswetvergunning. Als wij de salderingsbank in stand houden en niet de reserveringen in stand houden voor al die bedrijven die toch al aan hun plafond zitten, kunnen wij de zaak weer lopend krijgen. Dat is belangrijk voor de economie in Brabant.

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog, mevrouw Geeraedts.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Zoals ik al zei, voorzitter, de markt zit op dit moment gewoon op slot doordat er geen ruimte meer zit in de salderingsbank. Wij horen graag wat de gedeputeerde daarvan vindt. Bovendien scheelt het ons €1.5 mln. want dan hebben wij niet zo veel mensen nodig die zich daarover druk moeten gaan maken.

Een belangrijke rol voor de provincie ligt in de ontwikkelingen in het Brabantse buitengebied. Het Koersdocument krijgt steeds meer gezicht, wordt belangrijker en krijgt ook steeds meer draagvlak in de provincie. Burgers en bedrijven kijken aandachtig naar de stappen die door de provincie worden gezet om de duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit van de provincie te versterken. Wat ons betreft mogen die stappen wel in een hoger tempo worden gezet. Wij hebben weliswaar in de Verordening Ruimte de proactieve aanwijzing en ontheffing opgenomen maar de duurzaamheidscriteria ontbreken nog steeds. Dat is jammer, want die zijn nodig om maatwerk te kunnen leveren.

Ik wil even memoreren dat wij de afgelopen periode een heel belangrijk besluit hebben geno-

men in deze Staten, namelijk de intrekking van de reconstructieplannen. Wij hebben hier daarover een uitvoerig discussie gehad omdat veel Statenleden dachten dat dit niet zou kunnen, maar inmiddels heeft het ministerie dat goedgekeurd en ook de Raad van State heeft besloten dat de Verordening Ruimte juridisch bindend is en wij niet meer gehinderd worden door de reconstructieplannen. Dat is een compliment voor onze gedeputeerde de Boer, want het heeft veel duidelijkheid verschaft.

Het kan zijn dat men in dit huis van mening is dat er onvoldoende duidelijkheid bestaat over het in werking treden van de Mestwet op 1 januari 2013, maar dat neemt niet weg dat hierop wel moet worden geanticipeerd en wij verwachten dan ook dat het college de Verordening Ruimte op korte termijn gaat aanpassen. Er lopen nu procedures, maar dat gaat zo moeizaam dat daarop snel actie moet worden ondernomen.

Bij de bespreking van de Verordening Ruimte op 11 mei 2012 hebben wij samen met het CDA een motie ingediend waarin wij het college vragen te komen met een lijst van onderwerpen en regels in deze verordening die overgeheveld kunnen worden naar de gemeenten. Die motie dienen wij opnieuw in want wij willen snelheid in dezen.

Mijn fractie is onverminderd voorstander van de provincie Brabant als een efficiënte en effectieve bestuurslaag. Wij zien dan ook meer ratio in de Brabantse aanpak van "Veerkrachtig Bestuur" dan in de willekeurig getrokken grens van 100.000 gemeenten waar het regeerakkoord voor kiest. Wat de fractie van de VVD betreft blijven we in Brabant staan voor een aanpak waarbij praten over de inhoud, over de ruimtelijke, economische en maatschappelijke opgaven, om vervolgens in dialoog en gezamenlijkheid te komen tot de meest optimale omvang voor gemeenten. Een krachtig geluid richting Den Haag kan geen kwaad. Het CDA zal hierover mede namens ons een motie indienen. Ik moet wel aantekenen dat wij zijn geschrokken van de bevindingen van de Adviescommissie Krachtig Bestuur, die aangeven dat de Agenda van Brabant onvoldoende gekend en herkend wordt en dat de provincie op afstand zou staan.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! In de motie die straks wordt ingediend, staat dat wij niet mee willen doen aan de structuurdiscussie maar uitgaan van de kwaliteit van bestuur. Zonder dat hierover een fatsoenlijk debat heeft plaatsgevonden in de Staten, dient mevrouw Geeraedts een motie in waarin zij dat nu juist wel doet. Zij gaat de structuurdiscussie aan en zegt: Brabant moet Brabant blijven.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij gaan ervan uit dat Brabant Brabant moet blijven, omdat wij vinden dat Brabant een sterke provincie is en een sterke regio in Europa. Dat is het uitgangspunt. Daarnaast hebben wij niet dezelfde mening als het Rijk over gemeenten van 100.000 inwoners. Nee, dat moet je op andere manier doen. Je moet met elkaar in discussie gaan en kijken waar de opgaven liggen en zo kom je tot een omvang van gemeentes.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Mevrouw Geeraedts stelt dat nog gekeken kan worden wat een goede omvang is voor een gemeente, maar Brabant moet Brabant blijven. Waarom kijkt zij niet met vertrouwen naar de toekomst? Wij zijn een sterke, mooie en krachtige provincie. Laat ons maar kijken wat er komt. Maar mevrouw Geeraedts zegt meteen dat het bij het oude moet blijven.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat heeft mevrouw Wijnands heel goed gezien. Wij vinden dat Brabant voorlopig maar eens Brabant moet blijven. Het Rijk zegt dat er vijf landsdelen moeten komen. Waarop is dat gebaseerd? Moeten wij daar meteen achteraanlopen?

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Natuurlijk moeten wij er niet meteen achteraan gaan lopen, maar wij hoeven ook niet bij voorbaat deze uitspraak te doen zonder dat wij weten welke argumenten er zijn of welke plannen er überhaupt komen. Ik vind dat raar. Wij zijn sterk, wij hebben een stevige identiteit en die zal zomaar niet verloren gaan. Wij weten echter ook dat wij die kracht hebben juist omdat wij over de grenzen met allerlei partijen samenwerken, nationaal en internationaal. Ik vind

het raar om in deze fase al de uitspraak te doen: Brabant moet Brabant blijven. Natuurlijk in onze harten, maar moet dat dan ook in de structuur?

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mevrouw Knoet zegt het precies goed. Wij zijn inderdaad een sterke regio en werken al samen met andere regio's. Daarvoor hoeven wij toch geen structuurverandering te hebben. Wij kunnen dat ook zo. Iedereen wil altijd structuurverandering en denkt dan dat het beter gaat, maar dat is niet zo en dat betwisten wij dan ook.

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Dan is de argumentatie voor mij onhelder. Ik ben het met mevrouw Geeraedts eens dat het niet over structuurdiscussies moet gaan. Vervolgens heeft zij het daar wel over door het nu af te hechten.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Wij willen dat Brabant Brabant blijft. Het is een sterke provincie. Brabant werkt goed samen met andere regio's en heeft daarvoor die structuurverandering niet nodig. Zo langzamerhand komt elk kabinet met vage kreten. De ene keer zijn het veertien provincies nu zijn het weer vijf landsdelen en gemeentes van 100.000 inwoners. Zolang er geen duidelijkheid over is, gaan wij voor Brabant.

Mevrouw *Slegers* (SP): Mevrouw Knoet heeft natuurlijk een punt als zij vraagt waarom wij het nu al gaan afhechten om het niet te doen. Dezelfde vraag kan gesteld worden aan de Haagse PvdA. Waarom gaan wij het er nu wel over hebben terwijl er in de provincies en de gemeenten nog niet over gediscussieerd is.

Vindt de Statenfractie van de PvdA het in deze tijden van crisis en van zo veel andere problemen op provinciaal en landelijk niveau opportuun om nu deze systeemdissussie aan te gaan?

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Juist om die reden willen wij in ieder geval afwachten wat de paar zinnen betekenen die tot nog toe zijn uitgesproken. Wanneer? Op welk moment? Met welke argumenten? Wij vinden het nu te vroeg om welke uitspraak ook te doen.

De *voorzitter*: Mevrouw Geeraedts vervolgt haar betoog.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik kom zo op de financiële kant van de begroting maar eerst nog even een aantal punten. Veel gemeenten in Brabant hebben last van de financiële crisis. De problemen op de woningmarkt en bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen hebben er voor gezorgd dat bij veel gemeenten de reserves fors zijn aangetast. Afgelopen woensdag lazen wij in het Brabants Dagblad dat de Nederlandse gemeenten in totaal €3.9 tot €4,4 mld. verlies lijden op hun grondexploitatie. Wij vragen in dat verband het college om er scherp op te blijven dat gemeenten niet doordraven in hun noodgrepen, door bijvoorbeeld alleen maar medewerking te verlenen aan bouwprojecten als deze worden ontwikkeld op grond in eigendom van de gemeenten. Wij hebben van verschillende kanten gehoord dat dit gebeurt en dat daardoor bedrijven niet meer aan bod komen. Bovendien gaan gemeenten daarmee op een verkeerde manier de concurrentie met anderen aan. Daaraan zal in de regionale ruimtelijke overleggen wel aandacht worden besteed, maar wij willen graag de mening van het college over deze zeer zorgelijke ontwikkeling.

De VVD-fractie is groot voorstander van de internationaliseringsagenda van Brabant en ziet de betrokkenheid van en namens GS in allerlei netwerken op Europees en internationaal niveau als een stimulerende bijdrage daarvoor. Brabant heeft zich al gepositioneerd als een sterke regio in Europa en die uitstraling trekt andere regio's aan. Dan kom ik nu bij een van de belangrijkste onderdelen van een begroting: de financiën. Wat ons betreft, is het meer dan ooit van belang dat we de tering naar de nering zetten, mede omdat we de gevolgen van het nieuwe regeerakkoord voor onze eigen begroting nog niet kunnen overzien. Dat kan men landelijk nog niet eens, laat staan dat wij dat hier kunnen. Om te beginnen stellen wij dan ook voor het begrotingssaldo van €16,7 mln. euro niet te herbestemmen, het is beter dat geld te laten terugvloeien naar de algemene middelen. Het is, zeker nu, verstandig voorzichtigheid te betrachten.

Wij zijn als fractie verheugd dat het college er in is geslaagd ons vandaag een realistische begroting voor te leggen. Het doet ons goed te zien dat de een tijdje geleden ingediende motie, gericht op het transparant maken van de begrotingsmutaties binnen de afzonderlijke productgroepen, haar vruchten heeft afgeworpen. Het is maar goed dat de Staten de afgelopen jaren steeds hebben gehamerd op een zo nauwkeurig mogelijk begroten want alles wat wij overhevelen naar de volgende jaren, zal in de toekomst wel eens negatieve consequenties kunnen hebben voor het EMU-saldo (EMU = Economische en Monetaire Unie) en we zitten natuurlijk niet te wachten op boetes.

In het licht van de toch al zware lasten waarmee de Brabanders worden geconfronteerd, wil ik het college ook vragen scherp te zijn op de verhoging van de waterschapslasten bij het waterschap Aa en Maas, 25% verhoging in één keer. In deze tijd is aandacht voor efficiency en effectiviteit geboden en moeten ambities soms worden bijgesteld. Wij vragen het college deze uitgangspunten bij de vaststelling van het nieuwe bestuursakkoord met de waterschappen in 2013 nadrukkelijk onder hun aandacht te brengen.

Tot slot een laatste niet onbelangrijk punt met betrekking tot de financiën. Mijn fractie zet zich al een aantal jaren in voor verlaging van de lasten waar dat mogelijk is. De provincie verwacht in 2014 €5 mln. extra op te halen via de motorrijtuigenbelasting omdat de oldtimers er ook onder komen te vallen. Wij dienen vandaag dan ook een motie in waarin wij het college oproepen deze meeropbrengst ten gunste te laten komen aan alle motorrijtuigbelastingplichtigen in Brabant door de tarieven voor de motorrijtuigenbelasting in 2014 dienovereenkomstig te verlagen. Wij beseffen natuurlijk heel goed dat het voor de gemiddelde automobilist geen enorme besparing is maar wij zijn van mening dat wij wel ergens mee moeten beginnen.

Voorzitter. Er resteren nog twee punten waar ik kort iets over wil zeggen. Mijn fractie is verheugd over de presentatie van het bidbook culturele hoofdstad 2018: geen cultuur uit het verleden maar cultuur gericht op de toekomst. Daarin zijn

wij als Brabant onderscheidend. Wij zijn er trots op dat ondanks de crisis ook alle gemeenten van BrabantStad hun volledige bijdrage hebben geleverd. Chapeau!

Met betrekking tot het openbaar vervoer spelen er nog twee zaken die onze aandacht verdienen. Wij hebben begrepen dat er gisteren het BO-MIRT-overleg (MIRT = Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) in Den Haag is geweest met de gedeputeerden De Boer en Van Heugten en minister Schulz. Graag vernemen wij van het college of er al een oplossing bekend is voor het verdwijnen van de Beneluxtrein per 9 december aanstaande. Wij hebben vanochtend over de radio daarover uitvoerig kunnen horen. In midden- en West-Brabant is hierover grote onrust ontstaan. Graag vernemen wij van het college wat dat overleg heeft opgeleverd.

Naast de Beneluxtrein is er ook veel discussie over de voortzetting van het nachtnet. Mijn fractie is daarover heel duidelijk. Die van de voordelen van dit net wil genieten, zal een bijdrage in de kosten daarvan moeten leveren. Het kan niet zo zijn dat de provincie als enige financiële verantwoordelijkheid op zich neemt. Tot nu toe hebben wij daarover nog geen positieve berichten van de gemeentes ontvangen.

Tot slot een woord van dank aan het college als geheel en aan het ambtelijk apparaat voor het werk dat in deze begroting zit en een woord van dank in het bijzonder aan de commissaris van de Koningin en gedeputeerde Pauli die zich in de afgelopen tijd nadrukkelijk hard hebben gemaakt voor de internationale positionering van Brabant.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Prins-Afman en mw. Kerkhof-Mos wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in openbare vergadering bijeen op 16 november 2012, besprekende de begroting, constaterende dat:

- *Brabant de ambitie heeft om in 2020 tot de Top 5 van de Europese kennis- en innovatieregio's te behoren;*
- *alleen door eigen verantwoordelijkheid, initiatief, ondernemen en innovatie deze ambitie bereikt kan worden en*

dat daarvoor ruimte nodig is;

- *de gemeenten heel goed in staat zijn om op de nieuwe initiatieven in te spelen en maatwerk te leveren;*
- *in de huidige Verordening Ruimte onderwerpen en regels zijn opgenomen die beter of net zo goed door gemeenten in hun bestemmingsplannen geregeld kunnen worden;*
- *in de Verordening Ruimte alleen de provinciale belangen op ruimtelijk gebied geborgd dienen te worden,*

overwegende dat:

- *de gemeenten dicht bij de burgers en ondernemers staan en daardoor beter kunnen inspelen op nieuwe initiatieven;*
- *het wenselijk is dat in beeld wordt gebracht welke onderwerpen uit de Verordening Ruimte in aanmerking komen om gemeenten te laten regelen.*
- *met een verdere deregulering sprake is van minder bureaucratie en een betere dienstverlening van de overheid,*

dragen het college op,

een lijst te maken van de onderwerpen en regels die voor een overheveling naar de gemeenten in aanmerking komen en deze voorafgaand aan de inspraak van de actualisatie van de Verordening Ruimte 2013 in de commissie ROW te bespreken,

en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M1.

Door het lid Van Gruijthuijsen wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012,

constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten in hun Memorie van Antwoord verwachten per 2014 €5 mln. extra aan motorrijtuigenbelasting (MRB) te ontvangen;*
- *de reden hiervan ligt in het feit dat de MRB-vrijstelling van oldtimers vervalt in het recent gesloten regeerakkoord,*

overwegende dat:

- *met ingang van 2014 het totaal aan MRB-inkomsten voor de provincie opgebracht wordt door meer voertuigen, inclusief oldtimers;*
- *de provincie Brabant meer belastinggelden ontvangt dan ze nodig heeft voor het realiseren van haar beleidsdoelstellingen;*
- *de fractie van de VVD zich reeds enige tijd inzet om de jaarlijkse onderuitputtingen naar de algemene middelen te*

brengen;

- *middelen beleid volgen en niet andersom;*
- *het ontvangen van meer belastinggelden voor de fractie van de VVD in de provincie Brabant geen doel op zich is, zeker waar dit onnodig is;*
- *de MRB de enige vorm van belasting is waarmee de provincie haar inkomsten gericht kan sturen;*
- *de provincie streeft zich nauwkeurig te richten op haar kerntaken met daarbij een efficiënte en slagvaardige organisatie en daarbij niet als een 'pinautomaat' gedraagt;*
- *burgers en bedrijven in Brabant de afgelopen jaren al hard zijn geraakt door de crisis en de bezuinigingen van de rijksoverheid;*
- *de provincie die gevolgen, helaas, niet volledig kan wegnemen, maar wel het goede voorbeeld kan geven;*
- *een neerwaartse aanpassing van de provinciale opcenten wenselijk is, in aanvulling op de genoemde extra maar niet noodzakelijke opbrengsten van de MRB per 2014,*

verzoeken Gedeputeerde Staten om:

bij de VJN 2013 en begroting 2014 met een voorstel te komen om de totale inkomsten van de provincie uit MRB te maximaliseren tot het niveau van jaarschijf 2013 (te corrigeren met prijsinflatie) waardoor een eventuele meeropbrengst (onder meer door het vervallen van vrijstelling voor de oldtimers) resulteert in lagere tarieven voor alle MRB-plichtige voertuigen in onze provincie, en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M2.

Door de leden Koevoets, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, S. Smeulders, Van Agtmaal, mw. Arts, Van der Wel, Van den Berg, Bouwman, Mondriaan, Kap en mw. Oomen-Peeters wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 16 november 2012,

constaterende dat:

- *de snelweg A4-zuid niet eerder dan 2015 geopend zal worden;*
- *er vrijwel wekelijks ongevallen plaatsvinden op de N259;*
- *bij ongevallen op de N259 veelvuldig vrachtauto's betrokken zijn;*
- *in geval van ongevallen en de daardoor veroorzaakte*

blokkades het verkeer een andere weg zoekt over lokale wegen,

overwegende dat:

- *sinds de omleiding Halsteren van de A4 is doorgetrokken tot bij Klutsdorp de hoeveelheid vrachtverkeer die gebruik maakt van de N259 verder is toegenomen;*
- *het risico op ongevallen op de N259 door de toegenomen druk is vergroot;*
- *met de aanstaande ingebruikneming van de 2e Maasvlakte verwacht mag worden dat de hoeveelheid vrachtverkeer op deze route nog verder zal toenemen;*
- *er fietspaden liggen parallel aan de N259, op enkele plaatsen op minder dan een meter afstand zonder afscheiding;*
- *lokale wegeninfrastructuur niet adequaat is ingericht om als omleidingsroute te dienen en dit de risico's op gebied van veiligheid en schade aan weg en ander goed vergroot;*
- *het merendeel van het vrachtverkeer zijn bestemming kan bereiken via de snelwegen in West-Brabant, zonder van de N259 gebruik te maken,*

verzoeken GS bij Rijkswaterstaat erop aan te dringen te onderzoeken of vrachtverkeer zonder bestemming direct aan de N259 kan worden geweerd van de N259. Indien uit dit onderzoek blijkt dat zulks mogelijk is over te gaan tot afsluiting van de N259 voor vrachtverkeer met uitsluiting van bestemmingsverkeer of/ en indien de provincie deze mogelijkheid niet heeft hiertoe aan te dringen bij Rijkswaterstaat, de wegbeheerder, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en zij krijgt nr. M3.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! De discussie over de provinciale begroting 2013 en het meerjarenperspectief zijn niet los te zien van het regeerakkoord van het kabinet Rutte-Asscher. Dat heeft immers ook grote gevolgen voor Brabant. En dan doel ik niet alleen op stadhouderskamer-bedenksels over de bestuurlijke organisatie. Het kabinet wil op termijn naar vijf landsdelen, provincies krijgen intussen te maken met een gesloten huishouding en voor gemeenten wordt de norm tenminste 100.000 inwoners. Het CDA is het met die voorstellen faliekant oneens. Brabant mag niet op slot gezet worden; juist een open huishouding draagt bij aan de welvaart en

aan het welzijn van onze inwoners. Onderzoek toonde ook aan dat maat en schaal van Brabant prima zijn. Brabant moet Brabant blijven! Wij waarderen een kwalitatieve discussie over de ruimtelijke-economische en maatschappelijke opgaven van gemeenten, zoals u die als college hebt ingezet samen met de Vereniging Brabantse Gemeenten, ook met het oog op een optimale democratische controle. Wij dienen daar straks een motie over in, samen met andere partijen. Wij vragen u niet alleen onze grote zorgen, maar vooral onze argumenten aan de leden van de Staten-Generaal met kracht te willen overbrengen. Dat is u zeker toevertrouwd!

We maken ons ook grote zorgen over andere kabinetsplannen: de Wet Hof, het verplichte schatnistbankieren, afschaffing BTW-compensatiefonds. Brabant krijgt te maken met grote financiële gevolgen. We zullen op korte termijn mogelijk onvoldoende in staat zijn onze investeringen op het voorziene peil te houden, terwijl anticyclisch investeren nu juist zo hard nodig is in economisch zwaar weer. Els Aarts zal straks spreken namens het CDA over het voornemen tot het instellen van fondsen.

En dan heb ik het nog niet over effecten die burgers rechtstreeks raken, zoals een stijgende werkloosheid. Er werd gisteren door minister Asscher zelfs van een dreigende derde recessie gesproken. Met de PvdA en andere partijen dienen wij de motie in: 'Iedereen aan het werk!' Want daar draait het om.

We maken ons ook grote zorgen over de woningbouw in Brabant. De woningcorporaties worden de melkkoe van de rijksbegroting. Nu al worden nieuwbouw-, renovatie en stadsvernieuwingsprojecten in de ijskast gezet. Daar is straks geen geld meer voor. Dat betekent nog meer faillissementen in de bouwsector, leerling-bouwvakkers die niet aan het werk komen, geen stageplaatsen, woningnood, starters die toch al nauwelijks een hypotheek krijgen hebben straks ook geen huurwoning. Ziet u kansen om desondanks de doorstroming te stimuleren? In de kabinetsplannen lijken startersleningen weer perspectief te bieden. We bieden daar straks met anderen een motie over in.

In het Regionale Ruimtelijke Overleg worden ook de regionale woningbouwprogramma's afgestemd. Gemeenten krijgen, zo horen wij, toch regelmatig van u reactieve aanwijzingen op hun bestemmingsplannen. Het is zaak daar enorm goed de vinger aan de pols te houden, vooral om de woningbouw niet te frustreren!

Voorzitter. De agrofoodsector is nog steeds de tweede economie in Brabant. De veehouderijsector moet wachten op het rapport van de Gezondheidsraad, en op resultaten van de commissie Van Doorn en de Regiegroep. Of in het Gezondheidsraad-rapport straks afstandscriteria zullen worden genoemd is dubieus. Heeft uw college een plan B voorbereid, of vallen we terug op de normen in de verordening?

Het CDA is voorstander van het behoud van dierrechten of een ander systeem. Dat moet de Tweede Kamer regelen. Wij steunen een motie daarover!

In relatie daarmee, in de portefeuille Ecologie: de stikstof-depositiebank functioneert onvoldoende. Ook mevrouw Geeraedts noemde het al. De natuurbeschermingsvergunningverlening staat op forse achterstand en leidt tot een enorme lastendruk voor de boeren én voor de provincie. Het CDA wil dat u interessante opties, bijvoorbeeld die van de ZLTO (Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie), serieus neemt om met behoud van de zeer scherpe techniek-eisen de bescherming van natuur en milieu op een alternatieve manier te regelen, zonder al die administratieve lasten. Wat is trouwens de positie van de depositiebank als de PAS (Programmatistische Aanpak Stikstof) wordt ingevoerd, naar verwachting in 2014? Bent u bezig met de organisatie van die overgang?

Er heerst in de sector onrust en onzekerheid, terwijl juist innovatie en verduurzaming van de sector op gang moeten komen. Onze dringende oproep is: hak zo spoedig mogelijk knopen door. Blijf niet alles aan alles vastknopen. Er is genoeg onderzocht. Er moet garen op de klos.

Over de transitie Stad en Platteland worden de Staten regelmatig bijgepraat, volgende week ook weer, dan in verband met het PON-onderzoek (PON = Instituut voor advies, onderzoek en

ontwikkeling in Noord-Brabant) naar de beleving van de Brabanders. Veel dossiers vertonen samenhang. Maar veel plattelandsgemeenten worstelen ook met de transitie. Wij verwachten van de gedeputeerde een inspirerende en activerende opstelling die nieuwe initiatieven die leiden tot verduurzaming stimuleert! Overigens: goed werk in Huijgevoort! Ere wie ere toekomt. Ook complimenten voor wethouder Piet Machielsen van Oirschot. Hopelijk lukt 't hem de gemeenteraad mee te krijgen.

Voorzitter. Sinds een aantal jaren wint het idee van stadslandbouw terrein, op open plekken, bijvoorbeeld in spoorzones; die kan betekenis geven aan voedsel in een moderne stedelijke samenleving en heeft zich bewezen in die context als bron van vernieuwing en dynamiek en van samenwerking, waar burgers vaak het initiatief nemen om samen aan het werk te gaan bij school of in de buurt. Kan dit concept iets betekenen voor BrabantStad of voor andere gemeenten?

De CDA-fractie rekent erop dat innovatieve voorstellen van de streeknetwerken ook via de diverse in te stellen fondsen kunnen worden gehonoreerd. Biedt ruimte aan initiatieven van mensen en hun organisaties, aan burgerparticipatie van onderop. Dat dient het leefklimaat.

De gebiedsopgaven, waarvan de provincie zelf de trekker is, staan op achterstand. Er moeten meer meters worden gemaakt.

Voorzitter. Wij krijgen nog regelmatig lokale signalen dat de provincie de Verordening Ruimte star hanteert en procedures lang duren. Meer flexibiliteit lijkt gewenst.

De leefbaarheid op het platteland en in de steden staat onder druk, meer specifiek de inzet van vrijwilligers en de toekomst van de amateurkunst. Wij verzoeken GS met nadruk deze waar mogelijk als meekoppelend belang te willen ondersteunen.

Vorig jaar heeft de CDA-fractie ook de problematiek van de talrijke kerksluitingen aangekaart. U bent ermee aan de slag en een notitie is toegezegd. Met name het dubbelgebruik van kerken lijkt weinig genade te vinden bij het bisdom, terwijl dat wellicht soelaas kan bieden en leegstand kan tegengaan. Kaart u dat ook aan in uw gesprekken?

In het regeerakkoord wordt cultuur niet meer als

kerntaak van de provincie gezien. Dat is een misser van de eerste orde.

We vinden ook dat Omroep Brabant met goede regionale programma's in Brabant moet blijven! Daar dienen we ook een motie over in, die breed wordt gesteund.

Wij zijn heel content met de extra begrote middelen voor cultuur waarmee, op weg naar Culturele Hoofdstad, de transitie van de sector verder ingevuld kan worden en ook een extra aantal instellingen van een dreigende ondergang worden gered.

Het CDA wil dat echte top-monumenten, (St. Jan Den Bosch, Grote Kerk Breda, Kasteel Heeswijk, Markiezenhof Bergen op Zoom, de forten in de beide waterlinies, landgoederen, molens) net als grote erfgoedcomplexen, in stand kunnen worden gehouden. Prioriteit zou moeten liggen bij Rijksmonumenten met een (her)bestemming. Dat is maatschappelijk, cultureel en toeristisch-recreatief van grote waarde. Wij vragen u bij de Voorjaarsnota te willen bekijken of een restauratie-impuls kan worden geïntroduceerd. Dat is ook belangrijk voor het behoud van het restauratie-ambacht en voor de bouwsector.

In relatie tot de transitie en transformatie van de jeugdzorg blijkt grote waardering bij de gemeenten voor de voortvarende inzet van de provincie. Lastig is de uitblijvende duidelijkheid rond de wetgeving en de fors verhoogde bezuinigingsdoelstelling van het Rijk.

Wat betreft de zorg economie vragen wij u bij de uitvoeringsstrategie en de verdere uitwerking, met nadruk bij innovaties de behoeften van zorgvragende mensen centraal te stellen en niet in de eerste plaats het aanbod.

De CDA-fractie wil nog eens benadrukken dat bij het Uitwerkingsprogramma bedrijventerreinen maximaal moet worden ingezet op herstructurering en hergebruik ook ten behoeve van moderne werklocaties. Het CDA wil graag nog eens bezien of het jaarbudget van de BHB (Brabantse Herstructureringsmaatschappij voor Bedrijventerreinen) nog steeds passend is bij die opgave. Wij steunen een motie van GroenLinks daarover.

Werkgevers in Brabant signaleren dat er nog

steeds een nijpend tekort is aan technici van alle niveaus. Maar er zijn veel meer spanningen op de arbeidsmarkt: ouderen krijgen zelfs nauwelijks meer kansen, jongeren komen niet aan werk, laat staan kwetsbare mensen. We dienen met de PvdA en anderen een motie in om via verscheidene acties belemmeringen weg te nemen en mensen van werk naar werk of naar passend werk of stageplaatsen te bemiddelen.

Overigens moet ons van het hart dat er ook een grote uitdaging ligt bij werkgevers in Brabant zelf. Er werken vele duizenden buitenlandse werknemers in Brabant, van high tech tot productie. Maar 45+ers die hun baan verliezen, komen maar moeilijk weer aan de slag komen. De snelle inkomensdaling naar bijstandsniveau uit het regeerakkoord is voor hen rampzalig. Juist gisteren kondigde de SER (Sociaal Economische Raad Brabant) aan dat het Pact Brabant met een te actualiseren uitvoeringsvoorstel komt om het tij te keren! Dat geeft hoop.

Voorzitter. Eerder besloten PS over de nota Brabant Uitnodigend Groen, de beleidsbasis voor natuur en landschapsontwikkeling. Voormalig gedeputeerde Jules Iding noemde de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) destijds de Bureaucratische Hoofd Structuur. Er is nu echt sprake van een trendbreuk. Daar complimenteren we Johan van den Hout mee. Wij bepleiten overigens nog steeds de naam Brabants Natuur Netwerk.

In welke organisatievorm toekomstige projecten ook worden uitgevoerd, tot 2027 wordt er door de provincie alleen al €240 mln. voor ingezet. PS willen daar bij betrokken blijven. Zeker zo'n enorm bedrag moet goed worden besteed. Een effectieve en efficiënte aansturing blijft dus van groot belang. We hopen dat er veel projecten loskomen, dat de beloofde cofinanciering en mogelijk ook EU-subsidies worden gerealiseerd en dat snel de schop de grond in kan.

De gedeputeerde mobiliteit zegde toe bij de Voorjaarsnota inzicht te bieden in de kosten van de HOV-ambities (HOV = Hoogwaardig Openbaar Vervoer) om integrale afwegingen te kunnen maken met betrekking tot de inzet van reserves. Prima. Voor een evenwichtig en dekkend OV-netwerk (OV = Openbaar Vervoer) in Brabant is

dat HOV nodig!

En overigens kan het CDA tot slot zeggen dat wij instemmen met de Najaarsbrief en de begroting 2013, ook met betrekking tot de vrije ruimte, al zullen wij via een mee-ingediende PVV-motie er een bescheiden wijziging op aanbrengen voor het in standhouden van schaapskuddes in Brabant.

Voorzitter. Het is weliswaar nog niet de laatste PS-vergadering van dit jaar, maar wij danken uw college en al uw medewerkers voor uw enthousiasmerende inzet en daadkracht in het afgelopen jaar en wensen u bij de uitvoering van de begroting 2013 alle energie toe en die zult u ongetwijfeld nodig zult hebben!

De voorzitter: Door de leden mw. Kerkhof-Mos, mw. Geeraedts, mw. Slegers, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Frijters-Klijnen, Van der Wel, Kap en P. Smeulders wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 16 november 2012, constaterende dat:

- *in de regeringsverklaring van het kabinet Rutte -Asscher een krachtige en duidelijke afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen en binnen bestuurslagen wordt nagestreefd;*
- *vermeld wordt dat een grote decentralisatie van taken en bevoegdheden mede-overheden vergt die op een passende schaal zijn georganiseerd;*
- *het kabinet daarvoor ingrijpende voorstellen doet in de bestuurlijke organisatie van ons land op de lange termijn en daarbij vijf landsdelen voor ogen ziet met een gesloten huishouding en gemeenten van tenminste 100.000 inwoners, welke norm kan worden aangepast aan de bevolkingsdichtheid,*

overwegende dat:

- *Brabant aandacht voor noodzakelijke verbeteringen in het openbaar bestuur waardeert;*
- *gemeenten door forse uitnamen uit het gemeentefonds en decentralisaties het financieel, organisatorisch en bestuurlijk zwaar krijgen en de toekomstbestendigheid hierdoor onder druk zal komen te staan;*
- *het provinciebestuur van Brabant zich samen met de Vereniging Brabantse Gemeenten inspant voor een (veer)krachtig bestuur;*

- *daarbij een koers is uitgezet die is gebaseerd op een eigen aanpak en dynamiek, waarbij de inhoud, de ruimtelijk-economische uitdagingen en maatschappelijke opgaven centraal staan;*
 - *niet voor een kwantitatieve, maar bewust juist voor een kwalitatieve benadering is gekozen,*
- daarbij eveneens overwegende dat:*

- *de provincie Noord-Brabant zelf de optimale maat en schaal heeft, de 2e economische regio in Nederland is en op tal van terreinen voortreffelijk samenwerkt met provincies binnen onze landsgrenzen en daarbuiten;*
- *de prioritaire inzet van het kabinet bij reorganisatie niet zou moeten zijn de inzet op vijf landsdelen en gemeenten ter grootte van tenminste 100.000 inwoners, maar de kwaliteit van het openbaar bestuur;*
- *in het belang van welvaart en welzijn van burgers, de provincie Noord-Brabant niet op slot mag worden gezet en de open huishouding van de provincie moet blijven gegarandeerd;*
- *niet de omvang van gemeenten de norm moet zijn, maar de kwaliteit van dienstverlening, identiteit, logische samenhang en besturen dichtbij burgers, met behoud van een optimale democratische controle,*

verzoeken het college van GS,

aan de Tweede en Eerste Kamer der Staten-Generaal te verzoeken deze Brabantse inbreng met kracht te willen ondersteunen, en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M4.

Door de leden mw. Aarts-van der Loo, S. Smeulders, mw. Slegers, mw. Brunklaus en Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, constaterende dat in het regeringsakkoord Rutte-Asscher is opgenomen dat:

- *de regionale omroepen niet langer worden gefinancierd door de provincies, maar door het Rijk. Het budget wordt overgeheveld van het provinciefonds naar de mediabegroting en tegelijk aanzienlijk op het budget wordt bezuinigd;*
- *er door de regionale omroepen met de landelijke publieke omroep moet worden samengewerkt en integratie van taken plaats moet vinden waarbij de regionale*

programmering en profilering in het gedrang komt, overwegende dat:

- *Provinciale Staten van Noord-Brabant Omroep Brabant een warm hart toedragen en beide partijen op een goede en professionele wijze met elkaar samenwerken;*
- *Omroep Brabant een goede rol vervult in het verwoorden van de Brabantse identiteit en dat er een goede voeling is met de Brabantse samenleving;*
- *Provinciale Staten Omroep Brabant ook fysiek in Noord-Brabant willen houden en niet op het Mediapark in Hilversum,*

roepen de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal op Omroep Brabant in Noord-Brabant te houden en de financiering binnen het provinciefonds te handhaven, en gaan over tot de orde van de dag.”

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M5.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Ik werd er door mevrouw Wijnands even op geattendeerd dat er tot nu toe alleen maar vrouwen aan het woord zijn geweest. Dat is wel memorabel. Voor het broodnodige evenwicht, zullen we maar zeggen. Voordat ik aan een inhoudelijke beschouwing begin wil ik even alle fracties en anderen die mij de afgelopen tijd beterschap hebben gewenst, bedanken. Dat deed mij heel erg goed. Een eervolle vermelding verdient de PvdA die ervoor heeft gezorgd dat ik een hele week lang in het ziekenhuis sociaaldemocratische rode rozen bij mijn bed had staan. Iedereen weet dat bij de SP solidariteit hoog in het vaandel staat en dat gaat blijkbaar zo belachelijk ver dat de een aan de ander longontsteking doorgeeft. De consequentie is in ieder geval dat ik vandaag Nico Heijmans, onze grote kale leider, mag vervangen. Hij is gelukkig uit het ziekenhuis maar hij neemt als langst zittend Statenlid het woord veteranen wel erg letterlijk. Nico, beterschap. Als ik iets stoms zeg sms je me maar. Dank aan alle fractiegenoten die de afgelopen week hebben geroepen dat ik Nico moest vervangen.

De SP is content met de grote inzet van het college op belangrijke thema's als natuur, economie, bereikbaarheid, cultuur, ruimtelijke ontwikkeling. Nu zal er geen provincie zijn die dat niet ook doet,

maar Brabant doet dat sinds enige tijd op een aparte manier: We doen het namelijk niet alleen maar nadrukkelijk samen met Brabantse burgers, organisaties en bedrijven en dat is uniek. Kijk naar de manier waarop het nieuwe natuurbeleid Brabant Uitnodigend Groen tot stand is gekomen: Alle maatschappelijke partners hebben uitvoerig meegedacht en gepraat, en zich verbonden met raad, daad en middelen aan het afmaken van het voor onze overleving zo belangrijke Brabantse deel van het Europese natuurnetwerk. Ik had precies hetzelfde opgeschreven als mevrouw Kerkhof zo-even. Kijk naar de manier waarop we bezig zijn te bedenken hoe Brabant een economisch, ecologisch, esthetisch en ethisch toekomstbestendig platteland kan krijgen: Dat doen we niet alleen met ambtelijke, bestuurlijke en politieke pennenlikkers maar samen met alle Brabanders die er actief over willen meedenken. Een mooi praktijkvoorbeeld is inderdaad de voormalige brandhaard Huijgevoort in Oirschot waar na heel veel animositeit door een stapeling van overlastgevende bedrijven iedereen, maar dan ook iedereen, van hoog tot laag en van links tot rechts, een emmer heeft gepakt en heeft meegehoosd tot de brand was geblust. Iedereen heeft brandwonden of rookschade opgelopen, en bij sommigen schrijnt het nog even door. Maar er kwam een uitweg uit de impasse. Ze zijn er nog lang niet, en wij ook niet, maar het kan dus. En het kan alleen maar op deze manier. Allemaal samen. Iedereen van zijn eigen stokpaardje en van zijn eigen eilandje af.

Er zijn nog meer brandhaarden, niet alles is natuurlijk nog koek en ei, maar de SP ziet een duidelijke, fundamenteel nieuwe, breed gedragen invulling van de begrippen bestuur en democratie haar beslag krijgen. Daar kunnen we alleen maar heel erg achter staan.

Brabant is in veel opzichten een gidsprovincie, en zeker nu op het gebied van natuur, platteland en bestuurlijke aanpak, en dat is prachtig!

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik vind het inderdaad goed dat mensen met elkaar problemen in het landelijk gebied oplossen. De gedeputeerde zet zich daar heel erg voor in en dat vind ik

bewonderenswaardig. Wat mij wel is opgevallen is dat de provincie en de gemeente in dit specifieke geval allebei €1 mln. op tafel moeten leggen. Dan vraag ik mij af of wij als gemeenschap in al die individuele gevallen maar moeten bijlappen. Ik begrijp dat er problemen zijn, maar zijn er dan geen andere oplossingen?

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! De heer Van der Wel heeft helemaal gelijk maar ik denk dat het in dit geval noodzakelijk was. Het is jammer dat het zover heeft moeten komen. Dat moeten we voorkomen. Ik ben het wel absoluut met hem eens dat we eerst moeten kijken of er andere wegen zijn om uit de impasse te komen. De provincie moet zeker niet in dergelijke gevallen altijd maar geld bijlappen.

Ik zei dus dat Brabant in veel opzichten een gidsprovincie is, zeker op het gebied van natuur en platteland en de bestuurlijke aanpak. Dat vinden wij hartstikke mooi. Laten we met ons allen die Brabantse stempel drukken en ook anderen buiten de provinciegrenzen helpen met het realiseren van een leefbaar Nederland. Zeker op het gebied van natuur en platteland zijn wij met het denken een stuk verder dan in de rest van Nederland. Daar moeten we trots op zijn maar laten we ook de rest van Nederland meenemen.

We zijn er dus inderdaad nog niet en dat wordt bijvoorbeeld geïllustreerd met de nog steeds heftige discussie in de Brabantse gelederen over het heden en de toekomst Van de Agro-industrie en van het Brabantse buitengebied. De SP is heel blij met de grote kentering in het denken bij velen hier in dit huis en daarbuiten en met het breed gedragen besef dat veel dingen anders moeten zonder allerlei kindjes met het badwater weg te gooien. Dat het verdienmodel van grootschaligheid weg is beseft inmiddels bijna iedereen, behoudens enkele directeuren van lokale Rabobanken.

Welke verdienmodellen dan wel toekomstbestendig zijn, zijn we nu met ons allen aan het bedenken.

De commissie Van Doorn doet dat ook, op ons verzoek, alleen zien we de laatste tijd dat als er al een heiland bestaat, hij of zij zeker niet Van Doorn heet. Denk alleen al aan de recente 2% korting die

de grootwinkelbedrijven twee maanden geleden hun agroproducenten oplegden, niet lang nadat Daan van Doorn en de zijnen met borstgeroffel aankondigden dat de partners van het Verbond van Den Bosch zich vrijwillig maatschappelijk verantwoord gingen opstellen door bijvoorbeeld al het vlees duurzaam te maken. Ze vergaten vooralsnog het begrip duurzaam te definiëren, getuige onder meer die 2% korting. De SP vindt dat duurzaam niet alleen ecologisch verantwoord betekent maar ook sociaal, eerlijk en gezond. Daarom pleiten we enerzijds voor het serieus nemen van de adviezen van de commissie Van Doorn, maar daarnaast voor het raadplegen en even serieus nemen van andere visionaire denkers en doeners, voordat we onze eigen visie en beleid voor ons platteland vaststellen.

Arbeidsmarktbeleid. De arbeidsmarkt is de bottleneck van de Brabantse economie. Daaraan werd al gerefereerd. Er dreigt een tekort aan geschikt personeel in alle sectoren. Dat kan in 2020 oplopen tot 75.000 mensen. In het voorjaar hebben Provinciale Staten ingestemd met het amendement van de SP om bijzondere aandacht te hebben voor lager opgeleide ouderen, allochtonen, jeugdwerkloosheid, vrouwen, herintreders, Wajongers etc. en om als provincie met samenwerkende partijen inspanningen te leveren om te komen tot nieuwe arrangementen voor arbeidsmobiliteit, voor werk naar werk en voor werkloosheid naar werk. De SP kan dus niet anders, evenals andere fracties, dan met klem aandacht blijven vragen voor specifiek arbeidsmarktbeleid. Ook indachtig wat mevrouw Kerkhof zei is daar gelukkig blijkbaar aandacht voor. Daarom zullen wij in ieder geval de motie van de PvdA steunen: iedereen aan het werk.

De KvK (Kamer van Koophandel) en BZW (Brabantse Zeeuwse Werkgeversvereniging) hebben eerder in hun rapport 'Ondernemersvisie Bedrijventerreinen Brabant' aangegeven dat er minder nieuwe bedrijventerreinen nodig zijn dan gepland. Zij geven verder aan dat bestaande terreinen om vernieuwing vragen en nieuwe terreinen alleen aangelegd moeten worden als er echt behoefte aan is. Op zich niets nieuws. Eerder dit jaar heeft de SP aan het college gevraagd, met

een bijgesteld provinciaal beleid te komen voor werklocaties en bedrijventerreinen, mede op basis van nieuwe actuele prognoses. In lijn hiermee zal de SP de motie van GroenLinks hierover mede indienen.

Voorzitter. De provincie en de vijf grote steden hebben in het totstandkomingsproces van het bidbook voor BrabantStad Culturele Hoofdstad heel wat initiatieven ontplooid en veel werk verzet. We hopen uiteraard net als bijna iedereen hier het beste voor die ambities, maar tegelijk zijn we realist genoeg om er bij het college op aan te dringen een alternatief scenario te ontwikkelen, mocht Brabant onverhoopt naast de pot piesen. Het zou ongelooflijk zonde zijn als dan alle inspanningen en energie als sneeuw voor de zon zouden verdwijnen.

In onze provincie is een groot aantal kerken de afgelopen decennia onttrokken aan de eredienst, zoals mijn fractiegenote mw. Roozen dat zo mooi kan zeggen.

Binnen afzienbare tijd zullen er nog meer worden gesloten. Niet al deze gebouwen zijn rijksmonumenten maar ze zijn vaak wel gezichtsbepalend voor de locatie waar ze staan, en even vaak maatschappelijk van belang voor de gemeenschap op die locatie. Voor zover ons bekend is, is er gemeentelijk geen structureel beleid voor wat er met de gebouwen moet gebeuren. De SP ziet hier een regierol voor de provincie, die gemeenten met kennis, kunde en verbindingskracht kan bijstaan in het zoeken naar goede bestemmingen voor deze gebouwen. We horen graag wat het college hiervan vindt.

Het is bemoedigend de afgelopen week te merken dat veel partijen op dezelfde manier aanslaan op zaken in het nieuwe Haagse regeerakkoord die voor Brabant van belang zijn. Het is inderdaad van de gekke dat geld voor de regionale omroep ineens in de landelijke pot moet terwijl tegelijkertijd de landelijke publieke omroep ook heel erg onder druk wordt gezet. Er is nagenoeg niemand hier in huis die het belang van de regionale omroep en dus ook van Omroep Brabant ontkent. De motie van het CDA hierover is dus ook de onze. Dat geldt eveneens voor de oproep aan Den Haag om het land niet te

verlammen met een jarenlange stelseldiscussie die niemand behalve een stel technocraten ziet zitten. Geen gedwongen provinciale en gemeentelijke herindelingen dus.

We hebben nog een aantal voorstellen, ook met andere fracties, waarmee we later zullen komen, bijvoorbeeld over schaapskuddes. Veel mensen hier, wij ook, vinden die belangrijk voor natuurbeheer en voor toerisme. Wij zullen dus samen een voorstel indienen om die te ondersteunen.

Waar we misschien wel enig in zijn maar ik hoop van niet, is dat we toch het geld willen behouden voor de herintroductie van belangrijke Brabantse inheemse diersoorten.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Ik heb nog een vraag over die schaapskuddes. Ik weet niet of ik die aan mevrouw Slegers moet stellen of aan de gedeputeerde. We hebben in de commissie ook al een discussie gehad over schaapskuddes. Ik zou graag willen weten of er op die schaapskuddes meer wordt gekort dan op de rest van het natuurbeleid. Wordt het beheer door middel van schaapskuddes meer gekort dan de rest van het natuurbeleid? Zo niet dan denk ik dat als overal op wordt gekort dit ook voor schaapskuddes geldt.

Mevrouw *Slegers* (PS): Er moeten natuurlijk keuzes worden gemaakt. Voor de technische informatie verwijs ik mevrouw Spierings naar de gedeputeerde. Die wordt er fulltime voor betaald.

De heer *Van Hattem* (PVV): Op de schaapskuddes heeft al een korting plaatsgevonden. Het bedrag is teruggebracht van €28.000 per kudde naar nu €14.766 per kudde per jaar. Mijn motie dient ertoe om meer initiatieven mogelijk te maken en meer kuddes in te zetten in het natuurbeheer en niet om er nog een schepje subsidie bovenop te doen. Dat is niet de instelling.

De *voorzitter*: Ik stel vast dat u geheel geslaagd bent in uw rol als schaduwgedeputeerde. De technische beantwoording is al gedaan. Wij komen er straks nog wat meer systematisch op terug.

Mevrouw *Slegers* (SP): Dank u wel, mijnheer Van Hattem, voor uw toelichting en zelfs onbezoldigd! Het is natuurlijk geen kerntaak van de provinciale overheid om dierenopvang te steunen, maar als andere overheden weglopen voor taken die wel degelijk in het algemeen belang zijn, moet je niet te formalistisch zijn. Van principes alleen kan een mens niet leven en dieren kunnen dat ook niet.

Ik heb nog een opmerking over lid 3 van het ontwerpbesluit en over de Najaarsbrief over de Wet Overheid en Markt. Wij zijn een groot voorstander van een goed evenwicht tussen overheid en markt. Wij zijn allang af van het idee dat de markt uitgebannen moet worden. Wij kunnen ons dus wel degelijk vinden in de bepaling dat alle activiteiten van de provincie die voortvloeien uit door ons bepaald beleid, geschieden in het algemeen belang, met uitzondering van die van het Ontwikkelbedrijf. Wij willen wel van het college weten welke risico's deze bepaling in de toekomst mee kan brengen. Wij zouden het ook fijn vinden als die risico's worden meegenomen in de verdere uitwerking van de structuren van de vier fondsen. Daarover wordt straks nog gesproken.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! Voor ons ligt alweer een nieuwe provinciale begroting. Daar is hard aan gewerkt en daarvoor hebben wij veel waardering. Met het streven naar financiële stabiliteit en een behoudende financiële situatie kan onze fractie instemmen.

Het zal u echter niet verbazen dat veel van de thema's waarvoor het college kiest en waar de coalitiepartijen kritiekloos en kwijlend mee instemmen, ons absoluut niet tevreden stemmen. Wij missen daarnaast essentiële zaken in deze begroting en ook in de investeringsagenda; maar daarover later meer.

Wanneer gaat het college nu aan de slag om daadwerkelijk de regeldruk voor ondernemers af te laten nemen? Als we het college moeten geloven en de stukken goed lezen, geldt die daling van de regeldruk namelijk alleen maar voor innovatieve ondernemingen. Innovatief: het lijkt onderhand wel een soort hype met een keurmerk! Kan het college eens aangeven of bedrijven en

ondernemingen die het label "innovatief" niet dragen kennelijk geen economische meerwaarde bieden, of dat zij dan niet voor werkgelegenheid zorgen? Het heeft er immers zeer de schijn van dat het college vindt dat zij er niet zo toe doen.

Provinciale regelgeving moet helder en duidelijk zijn en eenduidig te interpreteren.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Het is zo gemakkelijk om te zeggen dat de provinciale regelgeving minder moet worden. Ik ben het met mevrouw Van der Kammen eens dat dit belangrijk is, maar kan zij eens aangeven waarop zij precies doelt? Ik heb zelf de Verordening Ruimte genoemd; niet omdat daar de regelgeving minder moet worden, maar omdat die meer naar de gemeentes moet. Zit het nu werkelijk in de regelgeving, of zit het in de manier waarop de regelgeving wordt toegepast?

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Er zijn nog steeds veel te veel bedrijven die soms jarenlang moeten wachten op een vergunning of op een stapeling van vergunningen. Die procedures duren veel te lang. Een ondernemer moet kunnen ondernemen en niet alleen als hij een label innovatief heeft.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Dat ben ik met mevrouw Van der Kammen eens. Maar heeft dat te maken met de regelgeving of met de wijze waarop men met de regelgeving omgaat?

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Ik had het over regeldruk. Die moet het college vooral laten dalen. Dat is de insteek.

De heer *Altundal* (SP): Mevrouw Van der Kammen suggereert dat de provincie blijkbaar een tweesporenbeleid voert, aan de ene kant innovatieve bedrijven en aan de andere kant niet innovatieve bedrijven, en blijkbaar op een verschillende manier omgaat met regeldruk. Waarop baseert zij dat?

Mevrouw *Van der Kammen* (SP): Ik baseer dat bijvoorbeeld op het feit dat er een toezegging gedaan is naar aanleiding van een motie, terwijl

een motie van onze fractie niet is aangenomen. Uit toezeggingen en voortgangsrapportages blijkt dat de provincie kennelijk erg inzet op innovatieve ondernemingen, maar niet op reguliere ondernemingen. Dat is vreemd.

De heer *Altundal* (SP): Het niet aannemen van een motie is een democratisch besluit. Mevrouw Van der Kammen kan toch niet stellen dat daarmee een tweesporenbeleid wordt toegepast?

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Het is natuurlijk vreemd dat onze motie niet werd gesteund omdat het staand beleid zou zijn. Wij zien dat echter nog steeds niet.

Graag zou de PVV zien dat de beleidsrijke actualisatie van de Verordening Ruimte voorspoedig en met prioriteit wordt opgepakt in 2013. Daarbij moet ook de intensieve veehouderij worden betrokken alsmede een definitie van grondgebondenheid. Kan de gedeputeerde dit toezeggen?

Ook de aanpak van bedrijventerreinen is noodzakelijk. Willen wij klaar zijn voor de toekomst en ervoor zorgen dat Brabant uitblinkt als het gaat om een uitstekend vestigingsklimaat voor bedrijven, dan moet er meer werk worden gemaakt van het opknappen van bedrijventerreinen. Op een groeiend aantal terreinen slaat de verrommeling en verloedering toe. De leegstand is groot, maar tegelijkertijd schieten splinternieuwe bedrijventerreinen als paddenstoelen uit de grond. Natuur wordt daarvoor opgeofferd, bomen worden ervoor gekapt, weilanden verdwijnen en er moet op kosten van de belastingbetaler dure wegeninfrastructuur en energie-infrastructuur worden aangelegd. Waar is de provinciale regie om deze waanzin te stoppen? Gaarne een reactie van het college.

Ik citeer: "Voor een goed vestigingsklimaat en de economische ontwikkeling van Brabant is een hoogwaardige culturele infrastructuur en een sterke regionale identiteit belangrijk." Wij zijn het daarmee eens. Veel te veel beleid is echter opgehangen aan Culturele Hoofdstad, met daarbij ook nog eens uitgaven voor bijvoorbeeld zes festivals in verband met het mogelijke uitzicht op

Culturele Hoofdstad. Voor de PVV is dát niet acceptabel. De provincie moet veel meer dan zij nu doet cultureel ondernemerschap promoten. Subsidie is niet meer van deze tijd, een goed klimaat scheppen waarin ondernemerschap centraal staat zodat cultuur echt kan floreren, des te meer.

Wij zijn verheugd over het feit dat de succesvolle elementen uit de lokale Idop-aanpak (Idop = (Integraal dorpsontwikkelingsplan) een vervolg krijgen in de nieuwe, regionale aanpak van leefbaarheid. Wel zijn wij bezorgd over de vastgelopen woningmarkt. Ondanks de dalende woningprijzen blijft het voor starters moeilijk een betaalbare woning te vinden, mede door de terughoudendheid van de banken en de onduidelijkheid over de hypotheekrente. Welke rol ziet het college hier voor zichzelf weggelegd?

Sport draagt bij aan een bruisend leef- en vestigingsklimaat, daarmee zijn wij het helemaal eens. Maar waarom legt het college nog zo veel nadruk op de topsport? Het Olympisch Plan 2028 is inmiddels van tafel in het nieuwe regeerakkoord. Kan het college in het licht daarvan toezeggen dat de focus nu echt veel meer gelegd zal worden op de breedtesport? De gewone hardwerkende Brabanders, daar gaat het tenslotte om! Over de gewone Brabanders gesproken, kan het college eens aan ons uitleggen waarom er sprake is van stigmatiserend doelgroepenbeleid? Waarom moet er bijvoorbeeld speciaal sportbeleid zijn voor allochtonen? Zijn zij dan niet in staat op sportgebied te presteren? Beste college, hebt u weleens naar de uitslag van een hardlooppwedstrijd gekeken? Of hebben allochtonen een fysieke achterstand of beperking die de toegankelijkheid tot sportbeoefening onmogelijk maken? En wat bedoelt het college precies met "allochtoon"? Wie vallen er onder die definitie en waarom is speciaal beleid dan kennelijk juist voor hen nodig volgens het college?

Zoals u weet heeft de PVV een goede verkeersdoorstroming op de wegen hoog in het vaandel staan. Helaas is op sommige punten in Brabant nog heel veel winst te behalen. In plaats van veel te dure ongelijkvloerse kruisingen voor de oversteek van konijnen en herten – hoe

sympathiek dit ook lijkt, maar waarvan het nut niet is aangetoond – zien wij liever investeringen voor ongelijkvloerse kruisingen voor auto's, zodat de verkeersdoorstroming en de verkeersveiligheid worden verbeterd. Onze motie "Bruggen slaan" heeft als doelstelling prioriteit te geven aan de aanleg van ongelijkvloerse kruisingen op de N65 boven de vele ecoducten die de provincie aanlegt.

Om nog even verder te gaan met de verkeersdoorstroming, wij willen hier aandacht vragen voor de aanpak van de A58 Tilburg-Breda. De fileproblematiek op de A58 tussen Tilburg en Breda wordt snel ernstiger, maar dit deel van het traject is niet meegenomen in het project Zuidnet A58, en dat terwijl dit traject op relatief goedkope wijze verbreed kan worden naar 2 x 3 rijstroken, simpelweg omdat er voldoende ruimte is. Er hoeft alleen maar een asfalteermachine overheen. Wil het college er bij de minister van Infrastructuur en Milieu op aandringen de verbreding op de A58 tussen Tilburg en Breda in de verkenningen van het project Zuidnet A58 mee te nemen?

Bij knooppunt Paalgraven is sprake van een gevaarlijke verkeerssituatie. De fileproblematiek bij knooppunt Paalgraven vanuit de richting Den Bosch neemt gevaarlijke vormen aan door filevorming die terugslaat tot op de vluchtstrook van de A59. Mogelijk zijn hier inschattingfouten gemaakt bij het ontwerp van dit knooppunt. Wij vragen het college om de minister van Infrastructuur en Milieu te wijzen op de zeer gevaarlijke situatie. Wellicht kan het college aandringen op de spoedige aanpak?

Wij hebben ook een motie over gevaarlijke stoffen en foute papieren. Bij controles blijkt dat chauffeurs vaak niet in het bezit zijn van de juiste papieren vooral als er gevaarlijke stoffen in het spel zijn. Wij vragen de gedeputeerde er bij de minister en bij de Inspectie Leefomgeving en Transport op aan te dringen met spoed effectieve controles te initiëren.

In het kader van de middelenbesteding voor wegeaanleg en onderhoud vraag ik aandacht voor een aantal zaken. Wij zijn van mening dat de opbrengsten uit opcenten motorrijtuigenbelasting geoormerkt moeten worden voor besteding aan wegeinfrastructuur. Momenteel ontvangt de

provincie ruim tweemaal zoveel geld uit de opcenten dan zij aan de provinciale wegen besteedt: tweemaal zoveel! Het geld verdwijnt in de algemene middelen, verstopt voor de belastingbetaler, geen haan die ernaar kraait. De zwaar betalende automobilist draagt via zijn opcenten bij aan provinciale cultuurhobby's, subsidies aan rijke hockeyclubs, windmolens en andere zaken die niets te maken hebben met de doelstelling van de desbetreffende belasting. De automobilist als dankbare melkkoe van de overheid, terwijl die automobilist gewoon naar zijn werk wil rijden om de kost te kunnen verdienen. Is het college bereid de opbrengsten uit de opcenten te oormerken in plaats van storten in de algemene middelen? En is het college ook bereid daaruit alle gerelateerde kosten voor provinciale wegen te financieren, zowel aanleg en onderhoud als investeringen in bijvoorbeeld Dynamisch Vervoersmanagement ten behoeve van veiligheid en doorstroming op de wegen? En is het college bereid het niet verbruikte deel van deze middelen terug te geven aan de belastingbetaler?

Een tweede punt hiermee samenhangend: zie af van de verhoging van het tarief opcenten motorrijtuigenbelasting 2013. Het college noemt het weliswaar indexering, maar we hebben het hier gewoon, zoals we zojuist al hebben uiteengezet, over het spekken van de provinciale spaarpot voor de leuke extraatjes en dat kan niet de bedoeling zijn van deze belasting. Wij amenderen het voorstel daartoe.

Eerder hebben we het punt aangekaart van de "mooie rotondes". Onderhoud en aanleg van rotondes kunnen op uitstekende wijze worden gefinancierd door een of meer ondernemers de kans te geven een rotonde te "adopter". In ruil voor het onderhoud van een rotonde mag de ondernemer er op bescheiden schaal reclame maken door duidelijk te maken dat hij de rotonde onderhoudt. De provincie Utrecht past dit concept succesvol toe. Kan de gedeputeerde aangeven of, en zo ja hoe hij dit punt zou willen oppakken?

Ten slotte een punt over natuur. Nu Provinciale Staten met kracht afstand hebben genomen van de Big Five, zou de geplande begrazing van heidegebieden door de Big Five kunnen worden

voortgezet door schaapskuddes, onder meer Natuurmonumenten juicht dit idee van harte toe. Zij heeft bijvoorbeeld aangegeven dat de Loonse en Drunense duinen binnenkort begraast gaan worden door een schaapskudde. Met name vanuit cultuurhistorisch perspectief, maar ook als impuls voor recreatie en toerisme is dit een uitstekende ontwikkeling. Daarom is het van groot belang dat het onlangs verlaagde budget voor schaapskuddes weer wordt opgehoogd tot het oorspronkelijke niveau. Is het college bereid de middelen binnen Brabant Uitnodigend Groen te reserveren voor initiatieven vanuit de regio voor begrazing door schaapskuddes?

Voorzitter, ik rond hiermee af. Onze partij wenst het college veel wijsheid toe en wij wachten de beantwoording met belangstelling en vertrouwen af.

De *voorzitter*: Door het lid Van den Berg wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter bespreking van de begroting 2013,

constaterende dat:

- de automobilist middels keer op keer hogere accijnzen en motorrijtuigenbelasting steeds verder uitgeknepen wordt;
- de provincie Noord Brabant daar nog een schepje bovenop doet door een inflatiecorrectie toe te passen op het tarief van de provinciale opcenten MRB,

overwegende dat:

- mobiliteit van fundamenteel belang is voor de Brabantse economie, mensen moeten immers naar hun werk kunnen;
- mensen beperkt worden in hun mobiliteit door de met name door de overheid veroorzaakte hoge vaste lasten en brandstofprijzen;
- er meer inkomsten komen door de (al dan niet gedeeltelijke) afschaffing van de vrijstelling voor oldtimers;
- er per 2014 nog veel meer inkomsten komen door het (af dan niet gedeeltelijk) vervallen van vrijstelling van zogenaamd "schone" auto's,

besluiten:

Ontwerpbesluit II 62/12 B over de heffingsverordening opcenten motorrijtuigenbelasting 2013 artikel 1 "Het provinciaal opcententarief op de hoofdsom van de

motorrijtuigenbelasting voor 2013 bedraagt 74,2 opcenten"

te vervangen door:

"Het provinciaal opcententarief op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting voor 2013 bedraagt 72,9 opcenten".

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A1.

Door het lid Van den Berg worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter bespreking van de begroting 2013.

constaterende dat:

- de fileproblematiek bij het knooppunt Paalgraven vanuit de richting Den Bosch gevaarlijke vormen aanneemt door filevorming die terugslaat tot op de vluchtstrook van de A59;
- ondanks verbeteringen aan het achterliggende wegennet de gevaarstelling groot blijft,

overwegende dat:

- door inschattingfouten bij het ontwerp van dit knooppunt een bijzonder gevaarlijke situatie is ontstaan die zo snel mogelijk afdoende gecorrigeerd moet worden,

verzoeken het college:

- de minister van Infrastructuur en Milieu te wijzen op de zeer gevaarlijke situatie en er op aan te dringen met spoed bij knooppunt Paalgraven een "boog" aan te laten leggen tussen de A59 vanuit de richting Den Bosch naar de A50 richting Eindhoven,

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter bespreking van de begroting 2013,

constaterende dat:

- de fileproblematiek op de A58 tussen Tilburg en Breda snel ernstiger wordt;
- dit deel van het traject niet meegenomen is in het project "Zuidnet A58",

overwegende dat:

- dit traject op relatief goedkope wijze verbreed kan worden naar 2x 3 rijstroken vanwege de aanwezigheid van voldoende ruimte aan de linkerzijde van de bestaande rijbanen;

- dit traject op zich al oplossend vermogen biedt, omdat het bij solitaire verbreding geen nieuwe knelpunten elders veroorzaakt,

verzoeken het college:

- er bij de minister van Infrastructuur en Milieu op aan te dringen de verbreding van het weggedeelte op de A58 tussen de afslag "Tilburg-Centrum-West" en Knooppunt Sint Annabosch in de verkenningen mee te nemen van het project "Zuidnet A58", en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter bespreking van de begroting 2013,

constaterende dat:

- de provincie Noord-Brabant het ene ecoduct na het andere financiert;
- een brede meerderheid in de Staten een grondige aanpak van de N65 wenst,

overwegende dat:

- volgens cijfers van het CBS, de Sovon en diverse andere bronnen blijkt dat de "biodiversiteit" er prima voor staat;
- gezien de economische crisis de belangen van een gezonde economie en een veilige weg voorrang verdienen boven een oversteekplaats voor dieren die op dit moment de ecoducten nog niet lijken te missen;
- het nut van ecoducten volgens onderzoeksbureau Altena (Wageningen) nog volstrekt onvoldoende onderzocht is,

verzoeken het college:

- alleen nog ecoducten aan te leggen indien daarmee de verkeersveiligheid substantieel gediend wordt;
- alleen nog ecoducten aan te leggen indien substantieel nut voor de biodiversiteit aangetoond kan worden;
- waar de komende tijd ecoducten zouden worden aangelegd om doorsnijdingen in de natuurgebieden op te heffen, voor onbepaalde tijd uit te stellen en de daarmee gepaard gaande middelen in te zetten om bruggen te slaan over de N65,

en gaan orde van de dag."

De voorzitter: Deze moties maken onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgen nr. M6, M7 en M8. Door de leden Van den Berg en Van der Wel worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter bespreking van de begroting

2013,

constaterende dat:

- de provincie Noord-Brabant op dit moment het onderhoud van het groen op rotondes van provinciale wegen uitbesteed heeft aan onderaannemers;
- het onderhoud kosten met zich brengt,

overwegende dat:

- er bedrijven zijn die bereid zijn het onderhoud van het groen op de rotonde kosten neutraal uit te voeren, indien er op bescheiden schaal reclame op gemaakt mag worden door de betreffende hovenier of sponsor van het onderhoud;
- de hoveniers zullen strijden voor de mooiste aankleding en hiermee Brabant een stukje mooier kunnen maken;
- onder meer de provincie Utrecht dit principe al succesvol toepast;
- op deze wijze een eenvoudige besparing te realiseren is, met een mooier Brabant als resultaat,

verzoeken het college:

- waar de verkeersveiligheid het toelaat het onderhoud van provinciale rotondes bij de volgende aanbesteding bij voorkeur uit te besteden aan een of meerdere bedrijven die dit kosten neutraal willen realiseren en op deze rotondes bescheiden reclame-uitingen toe te staan van de hoveniers of sponsors die het groen verzorgen,

en gaan over tot de orde van de dag."

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter bespreking van de begroting 2013,

constaterende dat:

- bij controles in toenemende mate blijkt dat chauffeurs met gevaarlijke stoffen rijden zonder de daarvoor verplichte ADR-papieren in bezit te hebben, of soms zelfs vervalste papieren hebben;
- veel van deze gevaarlijke transporten rijden over de belangrijke logistieke assen die Brabant rijk is,

overwegende dat:

- Noord-Brabant een onaanvaardbaar risico loopt ingeval van crimineel gedrag van (omgevlagde) transporteurs en chauffeurs;
- slechts 1% van de transporten met gevaarlijke stoffen gecontroleerd wordt;
- deze transporteurs in geval van bovengenoemde overtredingen ook aan concurrentievervalsing doen;
- uit beantwoording van schriftelijke vragen van de PVV over dit onderwerp blijkt dat er veel gepraat maar weinig

gecontroleerd wordt;

- uitsluitend een krachtig repressief beleid met een grote pakkans ertoe kan leiden dat deze activiteiten een halt toegeroepen kan worden;
- de veiligheid op onze logistieke assen ook van groot belang is voor de Brabantse economie,

verzoeken het college:

- er bij de minister van Infrastructuur en Milieu en bij de Inspectie Leefomgeving en Transport op aan te dringen met spoed effectieve controles van chauffeurs uit risicogebieden en/of transporten met gevaarlijke stoffen te initiëren,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: De moties maken onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgen nr. M9 en M10.

Door de leden Van Hattem, Van der Wel, mw. Kerkhof-Mos, mr. Brunklaus en mw. Slegers wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012,

overwegende dat:

- begrazing door schaapskuddes een kwalitatief hoogstaande vorm van natuur- en landschapsbeheer is;
- deze begrazing een belangrijke rol speelt in het natuur- en landschapsbeheer;
- zonder begrazing het heidelandschap verdwijnt door bosgroei;
- gescheperde schaapskuddes al eeuwenlang een onderdeel zijn van de regionale identiteit van het Brabantse platteland;
- regionale schapenrassen, zoals het Kempisch Heideschaap, gezien worden als "grote grazers",

constaterende dat:

- Provinciale Staten in 2010 in een motie hebben besloten de schaapskuddes in het belang van natuurbeheer structureel te subsidiëren;
- vanwege het wegvallen van een rijksbijdrage het totale budget voor schaapskuddes is teruggebracht van €132.000 naar €88.000;
- hiermee nog slechts zes in plaats van acht kuddes gefinancierd kunnen worden;
- in het kader van Brabant Uitnodigend Groen nieuwe initiatieven uit de regio kunnen ontstaan voor begrazing van heidegebieden door schaapskuddes;
- er al sprake is van dergelijke initiatieven,

Natuurmonumenten heeft bijvoorbeeld aangegeven Nationaal Park de Loonse en Drunense Duinen door een schaapskudde te willen laten begrazen,

besluiten:

- het budget voor de schaapskuddes terug te brengen op het oorspronkelijke niveau van €132.000 om nieuwe initiatieven vanuit de regio voor begrazing van heidegebieden mogelijk te maken;
- de financiële dekking hiervoor tot en met 2015 (3 maal €44.000 totaal €132.000) mogelijk te maken uit de vrije ruimte 2013,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M11.

Door het lid Van den Berg wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter bespreking van de begroting 2013,

constaterende dat:

- door de indexering van de Opcenten in de MRB er telkens jaarlijks ongeveer €4 mln. extra binnenkomt bij de provincie;
- er naar verwachting nog meer middelen dan de huidige prognose binnenkomen door aanpassingen van vrijstellingen voor oldtimers en schone auto's,

overwegende dat:

- momenteel gemiddeld minstens tweemaal zoveel inkomsten aan opcenten MRB binnenkomen dan de provincie daadwerkelijk aan de provinciale wegen en de automobilisten besteedt;
- er nog veel agendapunten open staan met betrekking tot komomleidingen, de N65 en verkeers- en mobiliteits-innovatie;
- de post Dynamisch Vervoersmanagement (DVM) in de begroting vanaf 2013 flink gekort wordt,

verzoeken het college:

- de opbrengsten van de opcenten MRB te oormerken voor besteding aan automobilititeit in plaats van te storten in de algemene middelen;
- daaruit alle gerelateerde kosten voor provinciale wegen te financieren, zowel aanleg en onderhoud van wegen en fietspaden (ten behoeve van de veiligheid van verkeersgebruiken) alsook kapitaallasten van investeringen en investeringen in Dynamisch Vervoers-

management ten behoeve van veiligheid en doorstroming op de weg;

- *het niet verbruikte deel van deze middelen te verrekenen in het opcententariaf van het daarop volgende jaar, en tot de orde van de dag."*

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M12.

Mevrouw Wijnands (PvdA): Voorzitter! Vandaag bespreken wij de provinciale begroting van 2013 en later vandaag bespreken we de fondsvoorstellen. De begroting is solide, de reserves zijn op orde en er is nog een vrije bestedingsruimte van bijna €17 mln. De fondsvoorstellen gaan over een bedrag van €475 mln. en er ligt nog meer Essentgeld op de plank.

Laten we dit eens vergelijken met bijvoorbeeld de gemeente Gemert-Bakel of de gemeente Nuenen; gemeenten die het water aan de lippen staat en voor wie het sluitend krijgen van de begroting op zich al een tour de force is. Maar zij zijn niet de enige, veel gemeenten in Brabant worstelen met de bezuinigingen die op hen afkomen in combinatie met de extra taken die ze op hun bordje krijgen.

En niet alleen de gemeenten moeten fors bezuinigen en daarbij pijnlijke keuzes maken, dit geldt ook voor de rijksoverheid. De kabinet gaat de komende periode €16 mld. periode bezuinigen en dat gaan we allemaal voelen. De broekriem moet worden aangehaald!

En dan staan wij hier vandaag met een gezonde begroting en geld op de bank. Wat een verantwoordelijkheid! Wat een verantwoordelijkheid om de zaken aan te pakken die er echt te doen voor de Brabanders. Om ervoor te zorgen dat onze inspanningen het verschil maken, voor zo veel mogelijk mensen en vooral voor de mensen die het echt nodig hebben. Want het draait uiteindelijk om de vraag wat wij als overheden structureel kunnen bijdragen aan het welzijn van onze burgers. En welke overheid dat dan doet en in welke vorm, dient daar een afgeleide van te zijn. Door de decentralisatie van taken naar de gemeenten, zonder dat daarbij de benodigde budgetten geleverd worden, wordt het voor de gemeenten steeds lastiger om hun inwoners goed

van dienst te zijn. Niet het sentiment of de ego's moeten centraal staan, maar de optimale dienstverlening naar de burger. En ja, dan is opschaling van gemeenten voor ons een serieuze optie.

Laten wij ons bij de discussie over de landsdelen niet te veel meeslepen in het structuurverhaal en laten we onze ogen ook niet sluiten voor de ontwikkelingen van buitenaf. Brabant is een prachtige, sterke provincie. Brabant is ook een gastvrije provincie. Als andere provincies hiervan deel willen uitmaken, valt daarover wat ons betreft altijd te praten.

De goede dingen goed doen. Daar wil ik het bij deze begrotingsbehandeling graag over hebben. Zoals al gezegd, wat een verantwoordelijkheid! In tijden dat de broekriem moet worden aangehaald, kunnen wij het verschil maken.

Voor de duidelijkheid. Wij staan hier als PvdA niet te verkondigen dat we geld over de balk moeten gaan gooien, verre van dat. We zijn ons ervan bewust dat we onze begroting op orde hebben, juist omdat we met de Agenda van Brabant al flink gesneden hebben en pijnlijke keuzes gemaakt hebben. We zijn ons er ook van bewust dat een solide financiële basis iets is om te koesteren. En we zijn ons er ook van bewust dat ook wij als provincie niet gespaard zullen worden, nu niet en in de toekomst niet. Wat wij als PvdA echter wel zeggen is dat we gezien de economische recessie en de lastige financiële situatie in Brabant, extra verantwoordelijkheid moeten nemen om de goede dingen goed te doen.

Voor de PvdA zijn er drie prioriteiten als het gaat om de goede dingen goed te doen: werk voor iedereen, duurzame ontwikkeling en een veilige en gezonde leefomgeving.

Om met de eerste prioriteit te beginnen: werk voor iedereen. Een provincie waarin iedereen meedoet, is een sterke en een sociale provincie. Wij vinden het dan ook belangrijk dat de overheid er alles aan doet om werk mogelijk te maken voor iedereen.

De economie stagneert en de werkloosheid loopt op. De provincie wil, en daar is de PvdA blij mee, met de Essentgelden straks een fors bedrag anticyclisch investeren. Van deze investeringen verwachten we een werkgelegenheidsrendement,

maar de problemen op de arbeidsmarkt kunnen een rem vormen op de ontwikkeling van bedrijvigheid en werkgelegenheid in Brabant. Wij maken ons hierover zorgen. Wij willen iedereen aan het werk en gelukkig zijn wij niet de enige. Daarom kan ik u aankondigen dat de PvdA, samen met de VVD, het CDA, de SP en GL een motie zal indienen. Daarin verzoeken wij GS, om in samenwerking met de regio's, na te gaan welke aanvullende maatregelen nodig zijn om fricties op de arbeidsmarkt op te heffen, om mensen aan het werk te houden, om het MKB (Midden- en Kleinbedrijf) te ontzorgen en om werk te creëren en ons daarbij aan te geven of hier aanvullend budget voor nodig is.

De andere prioriteiten van de PvdA zijn duurzaamheid en een gezonde en veilige leefomgeving.

Op het gebied van veiligheid is vergunningverlening, toezicht en handhaving een belangrijke provinciale taak. De laatste tijd bereikten ons diverse signalen die ons zorgen baren. Is de veiligheid van burgers zo goed als het kan geborgd? Bij de vaststelling van de Handhavingskoers hebben we daar uitgebreid over gesproken. Uw college deelt onze zorgen gedeeltelijk, maar zegt tegelijkertijd toekomstgericht goed bezig te zijn. Ondanks het feit dat het college aangeeft dat de werkdruk bij handhaving groot is, zegt het dat er geen extra middelen meer nodig zijn. Wij vertrouwen daarop, maar willen het college meegeven dat we graag goed geïnformeerd blijven over de situatie rond de handhaving, zeker ook in het kader van de oprichting van de RUD's (Regionale uitvoeringsdiensten).

Ik kom nu bij de mobiliteitsplannen van het college. Er zijn structureel te weinig middelen beschikbaar zowel voor de drie grote projecten als voor de overige provinciale wegen. Gezien de plannen van het kabinet om fors te korten op het infrafonds, zullen die problemen nog nijpender worden. Wij doen hier nogmaals een beroep op GS om keuzes te maken, zodat de wegen die we wel gaan aanleggen duurzaam en ecologisch verantwoord aangelegd worden. U weet dat wij een sterke voorkeur hebben voor het schrappen van de Ruit om Eindhoven. Natuur en

leefomgeving gaan hier ten koste van teken- en tafelambities. Wij vinden dat er goedkopere en betere manieren zijn om bereikbaarheidsproblematiek in Zuidoost-Brabant op te lossen.

De Maaslijn is momenteel een enkelbaans spoorlijn die niet beschikt over bovenleidingen, waardoor alleen dieseltreinen ervan gebruik kunnen maken. Met de Brabantse stations in Cuijk, Boxmeer en Vlieringsbeek is de Maaslijn voor Noordoost-Brabant essentieel voor de bereikbaarheid per openbaar vervoer. De lijn is een enorm succes en mede daardoor is de capaciteit van deze lijn te klein geworden. Verdubbeling en elektrificatie zijn hard nodig en de provincie Limburg heeft zich recent achter dit plan geschaard. Wij vinden dat Brabant Limburg hierin moet steunen en dienen daartoe een motie in.

GS hebben de motie "Houd het nachtnet op de rails" (die in juni door een grote meerderheid van PS is aangenomen) uitgewerkt door het nachtnet na 02.00 uur te laten ontsporen. Daar zijn wij als initiatiefnemer van de motie helemaal niet blij mee. Wat ons naast de inhoudelijke opstelling van GS zorgen baart, is dat GS ernstig voorbij zijn gegaan aan de positie van PS. We kunnen namelijk concluderen dat PS niet de mogelijkheid hebben gehad om te besluiten dat het nachtnet gewoon door blijft rijden.

De heer *Van den Berg* (PVV): Voorzitter! Wil mevrouw Wijnands de belastingbetaler dan ook duidelijk maken dat bij elk kaartje dat in dat nachtnet na 02.00 uur verkocht wordt €20 moet? Vindt zij het dan nog steeds de moeite waard om hiermee door te gaan?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Als er alleen meer rendabele OV-lijnen in Brabant mochten zijn, zouden wij een heel ander plaatje krijgen.

De heer *Van den Berg* (PVV): Ik spreek over €20 per kaartje en misschien is het zelfs nog iets meer. Is dat het mevrouw Wijnands waard? Dat er openbaar vervoer moet zijn voor kinderen die naar school moeten, daar kan ik inkomen, maar wat is de toegevoegde waarde van 's nachts tussen 02.00

en 04.00 uur treinen te laten rijden terwijl er ook taxi's zijn?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! De heer Van den Berg kan in onze motie lezen waarom wij het de moeite waard vinden.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): De heer Van den Berg stelt dat er per kaartje €20 bij moet. Volgens onze berekeningen klopt dat niet. Nu weten wij ook niet zeker of onze berekeningen kloppen, maar dat ligt aan de gedeputeerde die vorige week heeft geweigerd ons fatsoenlijke berekeningen voor te leggen. Wij hebben op het niveau van de basisschool een lesje rekenen gehad tijdens de commissievergadering. Wij hadden liever een fatsoenlijke onderbouwing gehad. Het is niet duidelijk of het €20 of €10 is per kaartje.

De *voorzitter*: Mevrouw Wijnands vervolgt haar betoog.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! De NS heeft deze week laten weten dat men het nachtnet na 02.00 uur al uit de dienstregeling voor 2013 heeft geschrapt en tot medio februari nodig heeft om de nachttrein weer te laten rijden. Sterker nog, de NS liet weten dat de nachttreinen al bij het ingaan van de nieuwe dienstregeling op 9 december worden gestopt. Dit laatste tot onze grote verbazing, want dit is ons door de gedeputeerde geen enkele keer gemeld. Zelfs als PS vandaag besluiten dat de nachttreinen moeten blijven bestaan, rijden er dus vanaf 9 december minimaal twee maanden geen treinen tussen 02.00 uur en 04.00 uur! Dat kan toch niet! PS dienen te bepalen wat er gebeurt en niet GS en PS dienen door GS te worden gefaciliteerd om op de juiste momenten besluiten te kunnen nemen. Ook de weinig constructieve opstelling van de gedeputeerde in het aanleveren van de relevante informatie om een gedegen besluit te kunnen nemen en de uitspraken die de gedeputeerde in de media heeft gedaan over de gebruikers van het nachtnet, stellen ons teleur. Wij vinden het nachtnet van dermate groot belang voor Brabant dat we van mening zijn dat het nachtnet in 2013

en 2014 moet blijven rijden. Onze argumenten kunt u lezen in de motie die wij indienen. Wij zijn bereid om dit besluit te nemen, terwijl nog niet duidelijk is wat de deelnemende gemeenten zullen bijdragen aan de kosten en gaan ervan uit dat de gedeputeerde samen met de NS alles op alles zal zetten om de treinen vanaf 9 december gewoon door te laten rijden.

De heer *Van den Berg* (PVV): Voorzitter! Mevrouw Wijnands zegt dat zij sowieso wil doorgaan met het nachtnet. Zij weet dat een aantal gemeenten niet veel zin heeft om bij te dragen. Zij weet ook dat sommige gemeenteraden wel willen bijdragen maar dat de wethouders zeggen dat dit niet mogelijk is. Leeft mevrouw Wijnands in de veronderstelling dat die gemeenten echt zullen gaan bijdragen als wij nu beslissen door te gaan met het nachtnet?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): De heer Van den Berg zegt een aantal dingen o.a. dat de gemeenteraden wel willen maar de wethouders niet. Volgens mij is het duidelijk dat als de gemeenteraad het wil, de wethouders wel zullen moeten. Ik probeer duidelijk te maken dat gemeenten net als wij bijna geen keuze hebben gehad, omdat de provincie nooit heeft aangegeven welke financiële bijdrage er nodig was. Wat hebben gemeenteraden gedaan? Zij hebben in moties duidelijk gemaakt dat zij het nachtnet heel belangrijk vinden. Zij hebben daaraan geen bedrag gekoppeld omdat dat nog niet bekend was. En nu is het eigenlijk te laat.

De heer *Van den Berg* (PVV): Ik kan wel twintig snelwegen willen zonder daarvoor dekking aan te geven. Dat is nogal gemakkelijk. En dat is hier het geval. Men wil heel graag het nachtnet maar het geld heeft men even niet. De onderhandelingspositie van de provincie wordt niet erg sterk als wij nu besluiten om het wel te doen en de gemeenten dragen straks niet bij. Hoe is onderhandelingspositie ten opzichte van de gemeenten als wij hier nu besluiten om door te gaan?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Wij vinden het logisch

dat de gemeenten moeten bijdragen en verwachten dat zij dat ook zullen doen. Voor ons weegt zwaarder dat het nachtnet nu van de rails dreigt te worden gehaald. Gezien de moties die in de gemeenteraden zijn ingediend, gaan wij ervan uit dat zij ook zullen bijdragen.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Voorzitter! Ik vind het een beetje treurig te moeten vaststellen dat wij de commissiebehandeling aan het overdoen zijn. Wij nemen ook een voorschot op een volgende commissiebehandeling. Tijdens de laatste commissie zijn inderdaad dingen gewisseld zoals die nu worden aangehaald. Wij hebben de gedeputeerde uitdrukkelijk opdracht gegeven een nieuwe consultatieronde te doen. De gemeenten hebben gezegd dat aan het voortzetten van de huidige situatie een prijskaartje hangt. Nogmaals, wij hebben de gedeputeerde opdracht gegeven een nieuwe consultatieronde te doen en wij wachten de volgende commissievergadering af. Wij zijn hier bezig met de begrotingsbehandeling en niet met een commissievergadering.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Ik wil mevrouw Tsoutsanis toch aanspreken om onze verantwoordelijkheid om het nachtnet op de rails te houden, ook vanaf 9 december. De NS heeft via de media laten weten dat vanaf 9 december het nachtnet na 02.00 uur verdwijnt. Als wij talmen en wachten op uitspraken van gemeenteraden, betekent dit dat er 2,5 maand geen nachtnet rijdt. Wij willen dat niet en daarom dienen wij die motie nu in.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Dan gaat u dus op onduidelijke cijfers en onduidelijke berekeningen die ook niet in het laatste commissiestukken stonden, nu besluiten terwijl we nog met elkaar moeten overleggen. Ook in de commissie kan nog een begrotingswijziging plaatsvinden; ik neem aan dat gedeputeerde dat ook zal zeggen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Ik denk dat het punt dat mevrouw Tsoutsanis noemt, net het punt is dat ons dwarszit. Dat is namelijk het feit dat we de gegevens niet hebben en daarom moeten wachten, terwijl de trein uit de dienstregeling wordt gehaald.

Wij willen het andersom en daarom dienen wij toch een motie in.

Ik was bezig met het platteland. De punten uit ons verkiezingsprogramma veiligheid, gezondheid en duurzaamheid komen daar samen. De inrichting van de platteland is een belangrijk thema; dat hebben ook andere partijen aangegeven. Telkens komen hiervan kleine elementen tot ons: Als het gaat om de uitbreiding van de veehouderij of om luchtwassers die niet werken, of om gemeenten die al gauw naar de provincie wijzen als het gaat om hun bestemmingsplannen. Laten we als provincie de regie pakken en houden en er een integraal verhaal van maken. De uitgangspunten van de commissie Van Doorn zijn wat ons betreft daarbij leidend. Zoals men weet, het mag van ons wel wat sneller. We horen en zien te weinig.

Voorzitter. Verleden jaar hebben we in de Staten een motie aangenomen waarin wordt opgeroepen de groei van de veestapel in Brabant aan banden te leggen. Er ligt een helder rapport van Arcades waarin duidelijk wordt aangegeven dat het sturen op dieren aantallen mogelijk en noodzakelijk is. Als het gaat om de stikstofdepositie verwijst de provincie al te gemakkelijk naar de programmatische aanpak stikstof. Die gaat echter de problemen niet oplossen. Daarvoor is een eigen aanvullende provinciale aanpak nodig. De PvdA vraagt de provincie om regie en lef, ook als het gaat om het buitengebied.

Voorzitter. Ten aanzien van de EVZ (Ecologische verbindingszone) willen wij voorkomen dat er nog meer vertraging ontstaat in de aanleg. Daarom dient de PvdA een amendement in waarin we de gemeenten in deze moeilijke tijd tegemoet gaan komen.

De *voorzitter*: Mevrouw Wijnands, u heeft nog één minuut.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): dan ga ik snel door mijn laatste aanvullende punten heen. Het nieuwe kabinet stelt voor, de regionale omroepen te integreren in de landelijke publieke omroep en de verantwoordelijkheid van de provincies te verplaatsen naar het rijk. Als initiator van een in deze Staten aangenomen motie "Behoud onafhankelijke

Omroep Brabant“ zijn wij niet blij met dit voornemen. Wij dienen de motie van het CDA daarom mede in. We hebben de positie van de regionale omroepen aangekaart bij onze Tweede Kamerfractie en als reactie gekregen dat Omroep Brabant niet wordt opgeheven. De wijze van integratie in de MPO's (Milieugerichte product-ontwikkelingen) is nog niet uitgewerkt. Wij en hopelijk ook andere partijen zullen in Den Haag blijven aandringen op het behoud van een sterke Omroep Brabant met een eigen redactie en een studio in Brabant en een eigen televisie- en radiostation.

Afsluitend, de PvdA vraagt aan GS daadkrachtig en met lef te acteren en daarbij vooral te kijken naar het maatschappelijk rendement van ons handelen. Dat maatschappelijk rendement bestaat voor de PvdA uit werk voor iedereen, duurzaamheid en een veilige en gezonde leefomgeving. Voorzitter. Hoewel wij op sommige punten andere keuzes zouden hebben gemaakt, stemmen wij in met deze begroting. Wij willen constructief oppositie voeren en zo het maximale bereiken voor Brabant.

De voorzitter: Door de leden mw. Wijnands, mw. Kerkhof-Mos, mw. Geeraedts, Bouwman en Altundal wordt de volgende motie voorgesteld:

*“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering
bijeën op vrijdag 16 november
2012,*

constaterende dat:

- *de economische ontwikkeling in Brabant stagneert;*
- *daardoor de werkloosheid ook in Brabant fors oploopt;*
- *in het bijzonder bij de groep jongeren, ouderen 55+, zzp'ers en mensen met een beperking;*
- *private partijen en gemeenten op dit moment worstelen met de middelen om het tij van de regionale arbeidsmarkt te keren;*
- *de provincie een stevige ambitie heeft om anticyclisch te investeren in de Brabantse economie;*
- *de regio's in onze provincie in triple-helix combinaties van overheid, ondernemers en onderwijs een voorstel hebben liggen om uitvoering te geven aan de agenda van het Brabantse Arbeidsmarktakkoord:*
 - o West-Brabant: "West Brabant werkt en pakt door";*

- o Midden-Brabant: "Hart van Brabant, met vereende krachten op koers";*
- o Zuidoost-Brabant: "Regionaal convenant arbeidsmarkt" met vier sectorschetsen;*
- o Noordoost Brabant: Uitvoeringsprogramma 5* "Noordoost Brabant werkt",*

overwegende dat:

- *de kwalitatieve en kwantitatieve problemen op de arbeidsmarkt een rem vormen op de voorspoedige ontwikkeling van bedrijvigheid en werkgelegenheid in Brabant;*
- *van een investering van de provincie Noord-Brabant een werkgelegenheidsrendement verwacht mag worden, ook al zal dit rendement, gelet op de kwalitatieve discrepanties op de arbeidsmarkt, niet uitsluitend in Brabant en bij de werkzoekende Brabanders terecht komen;*
- *in deze economisch moeilijke tijden, het 'van werk naar werk' principe al een eerste – belangrijke – stap is om de vaart in de economie te ondersteunen;*
- *het opdoen van relevante werkervaring een uitkering kan voorkomen;*
- *de primaire verantwoordelijkheid van de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid in de regio's ligt en de provincie in hoofdlijnen de regie van de Brabantse aanpak voert;*
- *de provincie pleit voor meer 'regelvrijheid' in de aanpak van de regionale arbeidsmarkt;*
- *het ten uitvoer brengen van de hierboven genoemde regionale plannen daarom niet alleen direct een gunstig effect heeft op de arbeidsmarkt, maar veel meer nog een randvoorwaarde vormt voor het bredere succes van de Investeringsagenda,*

verzoeken Gedeputeerde Staten om,

in samenwerking en in overleg met de partijen in de regio's, als aanvulling op de regionale plannen (die binnenkort in de commissie EZB besproken worden) de versterkende noodzakelijke maatregelen op zo'n manier zichtbaar te maken dat:

- *deze concreet, meetbaar en proactief aanzetten tot het opheffen van de toekomstige kwalitatieve fricties op de arbeidsmarkt;*
- *inspanningen geleverd worden om 'werk-werk' arrangementen te ontwikkelen;*
- *inspanningen geleverd worden om de MKB-bedrijven in de regio te ontzorgen bij de formulering van haar personeelsbehoeften;*
- *dit bovendien direct al leidt tot het leveren van extra inspanningen voor nieuwe banen en stageplekken in*

2013 en 2014;

- en deze voor tenminste 5% ruimte bieden aan stageplaatsen voor jongeren en/of arbeidsplaatsen voor ouderen 55+, zzp'ers en mensen met een beperking,

en:

- daarbij aan te geven of daarvoor aanvullend budget nodig is en zo ja, van welke grootte;
 - een voorstel samen met de regionale plannen zo snel mogelijk voor te leggen aan de commissie EZB,
- en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M13.

Door de leden S. Smeulders, mw. Arts, Bouwman en mw. Oomen-Peeters wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 16 november 2012, constaterende dat:

- de Maaslijn een enkelbaans spoorlijn tussen Roermond, Venlo en Nijmegen is die niet beschikt over een hoogspanningsnetwerk;
- er zich op het tracé van de Maaslijn in Cuijk, Boxmeer en Vierlingsbeek stations op Brabants grondgebied bevinden;
- de Maaslijn buiten de hoofdrailconcessie valt en wordt bediend door Veolia;
- de provincie Noord-Brabant de concessieverlening van de Maaslijn onder verantwoordelijkheid van de provincie Limburg heeft gebracht en de provincie Limburg als concessieverlener voor de Maaslijn optreedt,

overwegende dat:

- de Maaslijn van belang is voor de bereikbaarheid van Noordoost-Brabant en daarom voor het leef- en vestigingsklimaat van onze provincie;
- de bezettingsgraad op de Maaslijn momenteel dusdanig hoog is dat de treinen overvol zijn; er daardoor reizigers op perrons achterblijven en er in spitsijd zelfs gevaarlijke situaties in de overvolle treinen ontstaan;
- het aantal treinen dat tegelijkertijd op de Maaslijn kan rijden beperkt is, omdat het tracé slechts een uit een enkelbaans spoorlijn met inhaalstroken bestaat;
- de Maaslijn erg storingsgevoelig is doordat er slechts een enkelbaans spoor beschikbaar is en er daardoor relatief veel vertragingen optreden;
- de Maaslijn momenteel niet over een hoogspannings-

netwerk beschikt en er alleen relatief vervuulende dieseltreinen op de Maaslijn kunnen rijden;

- verdubbeling en elektrificatie duurzame oplossingen voor deze problemen zijn;
- verdubbeling en elektrificatie van de Maaslijn een betere spreiding van het goederenvervoer mogelijk maakt ter ontlasting van de Brabantroute en het tracé Den Bosch-Boxtel;
- de provincie Limburg recentelijk heeft besloten vol in te willen zetten op verdubbeling en elektrificatie van de Maaslijn,

dragen Gedeputeerde Staten op om:

- actief uit te dragen dat de Maaslijn verdubbeld en geëlektrificeerd dient te worden;
- in overleg te treden met de provincies Limburg, Gelderland en het Knooppunt Arnhem/Nijmegen over de strategie die dient te worden gekozen om dit streven mogelijk te maken en samen met de genoemde overheden inzet te plegen bij het Rijk om deze doelstellingen te realiseren,

en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M14.

Door de leden S. Smeulders, mw. Oomen-Peeters en Bouwman wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 16 november 2012, constaterende dat:

- de huidige concessie voor het Brabantse nachtnet op 31 december 2012 afloopt en er vanaf 1 januari 2013 na 02.00 uur geen nachttreinen meer zullen rijden;
- PS (alle partijen behalve de PW) op 22 juni 2012 de motie 'Houd het nachtnet op de rails' hebben aangenomen en daarmee hebben uitgesproken dat het Brabantse nachtnet in 2013 en 2014 in de huidige vorm en maximaal tegen de huidige kosten dient te worden gecontinueerd;
- het nachtnet in 2013 en 2014 niet conform de motie 'Houd het nachtnet op de rails' tegen de huidige kosten van €275.000 per jaar (prijspeil 2012) kan worden gecontinueerd en er een extra bijdrage van €197.000 per jaar van de deelnemende overheden nodig is om het nachtnet in 2013 en 2014 te behouden,

overwegende dat:

- *het onder andere vanwege de volgende redenen van belang is het Brabantse nachtnet na 02.00 uur te continueren:*
 - *het nachtnet is van groot belang voor de aansluiting van Brabant op de Randstad en daarom voor het leef- en vestigingsklimaat van onze provincie;*
 - *het nachtnet is van belang omdat we Brabant een aantrekkelijke provincie voor jongeren willen laten zijn, dit om te voorkomen dat jongeren uit Brabant wegtrekken;*
 - *het nachtnet kan bijdragen aan minder verkeersongelukken (er gebeuren veelvuldig ongelukken in het weekend met uitgaande jongeren) en op deze manier onze campagne 'Op naar de 0 verkeersdoden' ondersteunt;*
 - *Brabant dient in het weekend ook na 02.00 uur bereikbaar te zijn, het nachtnet heeft wat dit betreft ook een symbolische waarde;*
 - *het nachtnet het Brabantse bid voor BSCH2018 ondersteunt, dit omdat het van groot belang is dat bezoekers van BSCH2018 ook na 02.00 uur tussen de Brabantse steden kunnen reizen;*
 - *de gemeenteraden van Eindhoven, Breda, Den Bosch en Tilburg recentelijk allen moties hebben aangenomen waarin wordt opgeroepen het nachtnet te continueren er daardoor in de aangesloten gemeenten groot draagvlak voor continuering van het nachtnet bestaat;*
 - *gedeputeerde Van Heugten in de commissievergadering van de commissie MF op 9 november jl. heeft toegezegd in overleg te gaan met de op het nachtnet aangesloten gemeenten om inzicht te verkrijgen in hun bereidheid financieel bij te dragen aan het continueren van het nachtnet;*
 - *een definitieve uitspraak van de gemeenten nog een langere periode op zich zal laten wachten aangezien de gemeenteraden zich over de financiering dienen uit te spreken;*
 - *er haast geboden is in de besluitvorming omdat de NS in de media heeft laten weten het nachtnet al per 9 december a.s. stop te willen zetten en tijd nodig heeft om de continuering van het nachtnet in 2013 in praktische zin te organiseren voor wat betreft de inzet van materiaal en personeel;*
 - *er geen periode mag ontstaan waarin de nachttreinen tijdelijk niet rijden,*
- dragen Gedeputeerde Staten op om:*
- *het nachtnet in 2013 en 2014 volgens de huidige dienstregeling tot 04.00 uur te continueren, dit conform*

scenario 4 van de commissienotitie MF-0117;

- *zo spoedig mogelijk aan de NS te laten weten dat het Brabantse nachtnet in 2013 en 2014 ook na 02.00 uur gecontinueerd dient te worden en er samen met de NS alles aan te doen om geen periode te laten ontstaan dat er geen nachttreinen zullen rijden;*
- *onverminderd in overleg te gaan met de gemeenten, die zijn aangesloten op het nachtnet, over een bijdrage in de kosten;*
- *de poging om het Brabantse nachtnet (voor en na 2.00 uur) per 1 januari 2015 onder te brengen in het landelijke hoofdrailnet te continueren,*

besluiten om:

- *de geschatte kosten van €472.000 per jaar voor het continueren van het Brabantse nachtnet tot 4.00 uur in 2013 en 2014 op te nemen in de provinciale begrotingen voor 2013 en 2014 en ten laste te laten komen van de vrij besteedbare middelen.”*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Het krijgt nr. A2.

Ik heb begrepen dat namens D66 wegens verkoudheid niet het woord zal worden gevoerd door mevrouw Lestrade maar door mevrouw Klitsie.

Mevrouw Klitsie (D66): Voorzitter! Ik mag inderdaad namens de fractie het woord voeren omdat Marusjka bang is dat zij door hoestbuien haar toespraak niet kan afronden. Mochten er interrupties zijn dan zal zij wellicht nog pogen haar bijdrage daaraan te leveren.

Algemene beschouwingen dienen o.a. om aan te geven hoe je als partij tegen de door de coalitie voorgestelde oplossingen van problemen aankijkt. Maar omdat onze manier van kijken gestoeld is op de uitgangspunten van D66 ga ik eerst in op onze richtingwijzers. Ik zal het daarna over de technische kant van de begroting hebben, daarna ga ik in op uw voorstellen en onze reacties daarop, al dan niet in de vorm van moties.

D66 treedt de wereld optimistisch tegemoet. Voor ons biedt de crisis een kans op verandering van vastgeroeste patronen, een mogelijkheid tot innovatieve oplossingen. Wij realiseren ons heel goed dat de financiële onzekerheden en arbeidsmigratiepatronen die het gevolg zijn van de

huidige crisis, angstige gevoelens bij veel mensen teweeg brengen. Voor ons is het echter de taak van de politiek om perspectief te bieden en nieuwe oplossingen mogelijk te maken. Juist in tijden van crises. Goed om je heen kijken naar de mogelijkheden die de wereld biedt en je zeker niet angstig terugtrekken op het piepkleine plekje dat Nederland of Brabant heet, want dat brengt geen enkele oplossing. De wereld is groter dan Brabant. D66 heeft een positief mensbeeld, wij gaan ervan uit dat mensen het maximale uit zichzelf kunnen halen. De kracht van mensen willen wij voorop stellen. Als ze daartoe in staat zijn, moeten we helpen. Wij hebben ook een preoccupatie met onderwijs omdat dat de kracht van mensen bevordert.

De meeste mensen zijn volgens ons bereid het goede te doen. We zijn niet naïef; soms heb je regels nodig om gezondheid, grondrechten of duurzaamheid te garanderen. Het betekent dus ook dat we niet vinden dat allerlei controles overbodig zijn, maar het principiële wantrouwen dat soms ten grondslag ligt aan vrachten vragen om cijfers tot ver achter de komma is niet onze stijl. Wij gaan uit van vertrouwen maar wel met een duidelijke handhaving. Wij voeren constructief oppositie en dat betekent dat we ons inzetten om goede resultaten in Brabant gerealiseerd te krijgen. We hadden veel kritiek in de afgelopen periode op uw invulling van duurzaam inkoopbeleid. We hopen dat door onze inbreng van contracten rondom ICT werkelijk duurzame inkoop tot stand komt, zo mogelijk met behulp van een green deal. Voor ons is het belangrijk dat er kwalitatief goed bestuurswerk wordt afgeleverd. Als u goede dingen doet dan ondersteunen wij dat. Het is voor ons geen doel het college pootje te lichten om het maar zo even te benoemen. Wij willen constructief meewerken, maar mocht u zelf struikelen dan is dat uw eigen schuld uiteraard. Wij zien in andere provincies dat er soms ook gestruikeld wordt. Stabiliteit is niet overal gegeven.

De richtingwijzers van D66 zijn vermoed ik niet bekend maar ze staan in ons partijprogramma: vertrouw op de eigen kracht van mensen, denk en handel internationaal, beloon prestatie en deel de welvaart, streef naar een duurzame en

harmonieuze samenleving en koester de grondrechten en gedeelde waarden.

Voorzitter, op basis van die richtingwijzers kijken we naar uw voorstellen en geven wij ons commentaar.

Eerst over de technische kant van de begroting. Wij waarderen de inzet van de ambtenaren om de begroting zo leesbaar mogelijk te maken. De layout is echter nog niet Ipadproof, dus papierloos vergaderen over deze begroting is volgens ons nog niet mogelijk en daar zal dus nog een slag gemaakt moeten worden. Verder moet het ons van het hart dat u nog steeds niet in staat bent, alle indicatoren goed te formuleren. We zijn dan ook blij dat er weer een soort van rekeningcommissie komt zodat we samen verder kunnen werken aan de kwaliteit van de p&c-stukken (P&C = Planning en Control). Zoals we in de commissie aangaven blijkt dat niet iedereen in de toren de juiste stukkenloop qua structuur in het hoofd heeft zitten. Zolang men daar denkt dat er vertraging in de afhandeling van de stukken komt omdat PS een startnotitie moeten hebben gaat het nog niet naar onze wens. Wij vinden dat gewerkt moet worden volgens de richtlijnen van Sturen met Kaders. Ik ben blij dat u onze kritiek op dat punt deelt en ben benieuwd hoe het verder gaat met de instructie op dat vlak aan de ambtelijke organisatie. Wij zijn ook benieuwd hoe het gaat met het BOB-model (Beeldvorming, Oordeelsvorming, Besluitvorming) want dat zal een andere manier van werken vragen.

Voorzitter. Overgaand naar de begroting begin ik met het zoet. Qua cultuur zijn we blij met de reddingsoperatie voor de kwalitatief goede instellingen en tevreden met het instellen van het innovatiebudget jeugdzorg. Dit geeft vertrouwen en daarom dienen wij op dit moment geen moties in op het gebied van cultuur.

Dan de stukken over Ruimte en allereerst het Koersdocument.

Met onze richtingwijzers in gedachte ondersteunen wij de wijze waarop wij nu in de provincie richting geven aan de nieuwe koers op het gebied van Stad en Platteland. Het Koersdocument en de 13 daarmee samenhangende dossiers zien we als een goede vertaling. De provincie neemt de regie en

wij nemen de basisbescherming in de provinciale verordeningen Ruimte en Milieu op. Ontwikkelingsruimte, innovatie, nieuwe samenwerkingsvormen, maatschappelijk draagvlak stimuleren we met andere instrumenten die tot onze beschikking staan. Binnen deze 13 dossiers zijn er een paar die versneld aangepakt moeten worden, zoals de definitie van grondgebondenheid en nertsenhouderschap. Wij maken ons ernstig zorgen over de nertsenhouderschap in verband met de stankoverlast voor burgers.

Wij blijven kritisch ten opzichte van de Landschappen van Allure. Dat waren wij al bij de vaststelling van het bestuursakkoord, dat waren we bij de begrotingsbehandeling verleden jaar en dat zijn we nog steeds. Niet omdat wij de mensen die hier met hart en ziel aan werken niet voor hun inspanningen waarderen, maar omdat wij de meerwaarde van deze drie gebieden ten opzichte van alle andere regio's die ook met veel energie bezig zijn niet onderscheidend genoeg vinden om daar €56 mln. vanuit de Agenda van Brabant voor te reserveren. Wij blijven er zorgen over houden maar wij zijn tegen het beschikbaar stellen van geld op deze manier.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Wij komen dadelijk met een motie over de leefgebiedenbenadering en daarin stellen wij ook dat heel veel gebieden die goed zijn voor de biodiversiteit, buiten die landschappen van allure vallen. Die hebben juist die steun zo hard nodig. Bent u bereid die motie te steunen?

Mevrouw *Klitsie* (D66): Ik denk dat ik eerst de tekst van de motie moet zien. Daarna zal ik er een oordeel over hebben. Wij zijn voor het stimuleren van de streeknetwerken die we hebben opgericht en de initiatieven die zich daar ontplooiën. Die initiatieven gaan verder dan alleen de natuur. De heer Van der Wel noemt alleen in ontwikkelingsprojecten voor het platteland. Wij zien het dus iets breder.

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Denk en handel internationaal: het landbouwbeleid van de EU wil met het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid werken aan de vergroening van

de landbouw. De Pijler 1 gelden gaan rechtstreeks naar de boeren. Daar kunnen wij niet over beschikken. De pijler 2 gelden zijn voor collectieve projecten beschikbaar. Wij weten nog niet precies hoe het gemeenschappelijk landbouwbeleid wordt afgerond – de onderhandelingen lopen nog – maar wij pleiten ervoor om proactief gelden te reserveren voor deze pijler 2 gelden, zodat de cofinanciering op orde is op het moment dat de gelden vrijkomen. Wij zien ons ook gesteund door de brief van de Manifestpartners die op dat punt de aandacht van het college vragen. Wij denken dat daarvoor een substantieel bedrag van €10-15 mln. moet worden gereserveerd. Wij zouden graag de motie die wij op dat punt bij de Voorjaarsnota hebben ingediend en toen hebben aangehouden, wederom willen indienen, samen met PvdA en GL.

De woningmarkt zit op slot. Vele partijen hebben daarvan al melding gemaakt. Dit is slecht voor de economie, dit is belemmerend voor mensen die willen kopen, huren of verhuizen. Dit doet afbreuk aan een harmonieuze samenleving. De overheid heeft mogelijkheden om de woningmarkt te stimuleren. De provincie doet dit met de ondersteuning van het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) in de huidige begroting. Twee, drie jaar terug deed de provincie dat met de Brabantse Verkoop Garantieregeling (BVG) en de startersleningen. Dat waren goed werkende instrumenten. De BVG moet eerst nog verder komen met het terughalen van de gelden die daarin zitten. Daar ga ik dus verder niet op in. Wij doen wel een beroep op de Staten gezamenlijk te onderzoeken of wij het instrument van de startersleningen weer kunnen steunen zoals ook het rijk daartoe nu heeft beslist. Wij dienen hiertoe samen met veel andere partijen een motie in om de startersleningen als instrument weer te onderzoeken. De startersleningen zijn te zien als een revolving fonds. Het geld is dus na 30 jaar weer terug. Het lijkt mij vrij risicoloos om dat te doen maar ik laat het graag aan het college.

De *voorzitter*: U heeft nog één minuut.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Dan moet ik een aantal

zaken overslaan.

We willen de motie over het nachtnet ondersteunen. Voor D66 is dat een belangrijk punt.

Op het punt van communicatie en betrouwbare overheid kom ik in de tweede termijn terug. Nu wil ik het college in ieder geval zeggen: complimenten voor de sluitende begroting, complimenten voor de ambtelijke organisatie die dit allemaal weer een dikke boekwerken voor ons heeft opgeschreven. U bent geslaagd in een begroting die past bij het coalitieakkoord maar op onderdelen zijn wij het er niet mee eens en ons stemgedrag zal daarvan afhangen.

De voorzitter: Door de leden mw. Klitsie, Wagemakers, Mondriaan, mw. Van Extel-van Katwijk, Kap en Altundal wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 16 november 2012,

constaterend dat:

- *de nationale woningmarkt op slot zit;*
- *dit slecht is voor de economie;*
- *dit belemmerend is voor mensen die willen kopen, verhuren of verhuizen;*
- *het nationale regeerakkoord aanzetten doet om de woningmarkt te hervormen;*
- *het regeerakkoord uitspraken doet over het uitbreiden van gunstige leningsfaciliteiten voor starters via de Stichting Volkshuisvesting Nederland (SVn),*

overwegende dat:

- *de Provincie Noord-Brabant in 2008 een belangrijke rol heeft gespeeld in het stimuleren van de woningmarkt met CPO, BVG, en startersleningen;*
- *het instrument starterleningen bijzonder succesvol is geweest;*
- *het instrument startersleningen gebaseerd is op een revolving fonds;*
- *gemeenten het financieel moeilijk hebben om gelden hiervoor vrij te maken,*

dragen het college op:

- *de mogelijkheden te onderzoeken om het instrument starterslening voor Brabantse inwoners opnieuw te ondersteunen via deelname in SVn,*
- en gaan over tot de orde van de vergadering.”*

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M15.

Door de leden mw. Klitsie, mw. Knoet-Michels, P. Smeulders en Kap wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 16 november 2012,

constaterend dat:

- *het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2014-2020 dit jaar tot besluitvorming komt in de EU Raad en het EU Parlement;*
- *voor vergroening van de landbouw in pijler 2 van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 75 tot max €150 mln beschikbaar komt voor Nederland per jaar;*
- *een evenredig deel voor Noord-Brabant van dit bedrag geschat kan worden op 10% ofwel €15 mln. per jaar;*
- *cofinanciering noodzakelijk is om aanspraak te kunnen maken op pijler 2 gelden;*
- *in de meejarenbegroting en in de Voorjaarsnota hier geen middelen voor gereserveerd zijn,*

overwegende dat:

- *de provincie Noord-Brabant leidend wil zijn als regio-autoriteit in de aanwending van de pijler 2 gelden van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid voor haar grondgebied;*
- *de manifestpartners willen blijven investeren in Natuur, Water, Landschap en Landbouw en hiervoor vandaag een bod van €160 mln. hebben gedaan,*

dragen het college op:

- *in de Voorjaarsnota een structureel bedrag mln op te nemen voor de cofinanciering van pijler 2 van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid;*
- *criteria te ontwikkelen voor de besteding van pijler 2 gelden, waarbij vergroening en verduurzaming van de landbouw, versterking van het landschap- natuur- en waterdoelen leidend zijn,*

en gaan over tot de orde van de vergadering”.

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M16.

Door de leden mw. Spierings, mw. Brunklaus en mw. Knoet-Michels wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 16 november 2012,

besprekende de begroting 2013 en de Najaarsbrief, constaterende dat:

- *in de begroting €100.000 wordt overgeheveld van natuur- en milieueducatie naar groene wetten;*
- *de nota "Brabant: uitnodigend groen" (BrUG) zes ambities benoemt op het gebied van verankering van natuur in de samenleving;*
- *de eerste van deze ambities is dat natuur midden in de samenleving staat en stevig verankerd is in de harten van mensen;*
- *vele vrijwilligers zich jaarlijks kunnen inzetten voor de Brabantse natuur dankzij de infrastructuur van organisaties als IVN, Nationale parken en lokale natuur- en milieugroepen,*

overwegende dat:

- *de vrijwilligersinfrastructuur onmisbaar is voor de uitvoering van BrUG;*
- *de budgetten voor natuur- en milieueducatie een belangrijke bijdrage leverden aan het in stand houden van deze vrijwilligersinfrastructuur;*
- *deze budgetten nu worden overgeheveld naar andere taken;*
- *op 11 juni 2010 binnen de kaders van de Agenda van Brabant nog een motie is aangenomen om de vrijwilligers die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het provinciaal beleid te ondersteunen,*

dragen het College van Gedeputeerde Staten op om:

- *in de begroting voor de jaren 2013 t/m 2016 voldoende budget te reserveren om de vrijwilligersinfrastructuur ten behoeve van de verankering van natuur in de samenleving te behouden en versterken;*
- *de daartoe benodigde middelen te halen uit de vrije bestedingsruimte in de begroting 2013."*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en het krijgt nr. A3.

De heer P. Smeulders (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben geloof ik de eerste man die het woord voert. Ik vind het wel een compliment dat we zo vrouwvriendelijk zijn in Brabant.

De heer Van der Wel (PvdD): Dat schept hoge verwachtingen.

De heer P. Smeulders (GroenLinks): Voorzitter! We spreken vandaag over de 'Begroting 2013', met de

naam 'Koersvast in onzekere tijden'. Dit is een beleidsarme begroting. Het College van Gedeputeerde Staten schrijft in de Najaarsbrief immers dat de 'intensivering van beleid wordt uitgesteld tot dat kabinetsplannen bekend zijn.' De kabinetsplannen zijn inmiddels bekend. Wat de gevolgen hiervan zijn voor Brabant en de Brabanders, is nog niet helemaal duidelijk. Zeker niet na een aantal rumoerige weken met het openbreken van het regeerakkoord als apotheose. Deze week was ook het debat over de regeringsverklaring, dat zich kenmerkte door geharrewar en getouwtrek. Tijdens dat debat bedacht ik het volgende. Wat Nederland, en wat Brabant nodig heeft, is politiek met passie. Politiek met passie heeft drie kenmerken.

1. De gedrevenheid om de wereld beter te maken.
2. De bereidheid om daarvoor samen te werken.
3. Elkaar altijd serieus nemen.

Op basis van de begroting die nu voorligt, probeer ik duidelijk te maken hoe politiek met passie in de praktijk hier in Brabant kan werken, want de begroting mag dan wel beleidsarm zijn, dat wil niet zeggen dat we vandaag geen beslissingen kunnen nemen die belangrijk zijn voor een groene en sociale toekomst van ons dierbare Brabant.

Politiek met passie is luisteren naar de inwoners van het Brabantse buitengebied, die zich zorgen maken over de schaalvergroting van de veehouderij. GroenLinks hoopt dat het interview met gedeputeerde De Boer deze week in de Boerderij vandaag ook de verontruste mensen in het buitengebied vertrouwen geeft dat er een échte koerswijziging gaat komen. Deze mensen een wenkend perspectief bieden, dát is politiek met passie.

GroenLinks dient vandaag namens vrijwel alle partijen in deze Staten twee moties in over de landbouw. Eén motie is een oproep naar Den Haag om het stelsel van dierrechten niet af te schaffen, de andere naar het onafhankelijk regieorgaan van de commissie Van Doorn om ons op de hoogte te houden van de voortgang. We kiezen ervoor om deze moties nu in te dienen en niet bij de beleidsrijke wijziging van de verordening Ruimte komend voorjaar, omdat deze onderwerpen juist van invloed kunnen zijn op de

discussie die we dan voeren.

Voorzitter, ik zou uitgebreid verder in kunnen gaan op de inhoud van de moties, maar ik noem liever het brede draagvlak waarmee deze worden ingediend. Ook dat is politiek met passie: samenwerken waar dat kan aan de toekomst van ons mooie Brabant.

Voorzitter. GroenLinks vindt het gewoonweg niet uit te leggen dat een bedrijventerrein nu primair wordt gezien als een wegwerpartikel. Als het verouderd is, verhuizen de bedrijven en blijft de rommel achter. Politiek met passie is gedreven streven naar een duurzame economie die begint bij verstandig ruimtegebruik. Daarom dienen we een breed gesteunde motie in om te onderzoeken hoe het herstructureren en verduurzamen van bedrijventerreinen een impuls kan krijgen.

Politiek met passie is ook elkaar serieus nemen: Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, en binnen Provinciale Staten oppositie en coalitie. Met betrekking tot de fondsvorming hebben we het idee dat dit niet is gebeurd. Natuurlijk staan we grosso modo positief tegenover de vier fondsen die u voorstelt. Dat vinden we prima. Mijn fractiegenoot Theo Bouwman zal daar straks uitgebreid op ingaan.

Waar het om gaat is dat we bij de Voorjaarsnota vier mogelijke fondsen kregen voorgelegd, met het uitdrukkelijke verzoek aan onze Staten om zelf andere fondsen toe te voegen. De GroenLinks-fractie heeft de handschoen opgepakt en heeft dit gedaan. We kwamen met een fonds voor openbaar vervoer en een fonds voor leefbaarheid. Ook het CDA pakte de handschoen op: die kwamen met een fonds voor de zorg economie.

Tot onze verbazing bleek tijdens het debat over de Voorjaarsnota dat het eigenlijk helemaal niet de bedoeling was dat wij met eigen fondsvoorstellen zouden komen. Gedeputeerde Staten ontraadden onze moties ook. En ik weet nog dat ik een interruptiedebat voerde met de heer Heijmans die er vandaag helaas niet bij is. Volgens hem was de Voorjaarsnota niet het juiste moment. Hij verzekerde me dat tijdens de begrotingsbehandeling een integrale afweging zou worden gemaakt. Nou, dat is vandaag. Waar we toen al voor vreesden, is gebeurd. Er liggen nu vier door

GS tot in de puntjes uitgewerkte voorstellen, inclusief business cases. En ik sta hier met onze twee aangehouden moties voor een OV-fonds en leefbaarheidfonds. Dat is geen gelijke strijd.

Voorzitter. GroenLinks realiseert zich – ook gezien de commissiebehandeling – dat er tijdens de discussie die we vanmiddag voeren waarschijnlijk weinig ruimte is om nog twee fondsen toe te voegen. Maar de urgentie om de leefbaarheid en het OV in Brabant een impuls te geven, is onverminderd hoog. Vandaar dat we ervoor hebben gekozen om de moties op te schrijven en in te dienen tijdens de begrotingsbehandeling. We verzoeken Gedeputeerde Staten in de Voorjaarsnota met een voorstel te komen om strategische investeringen in het OV meerjarig te dekken. En we dienen een voorstel in om komend jaar eenmalig €5 mln. van de €6,9 mln. onbestede ruimte in te zetten voor goede plannen in kleine kernen zodat deze het laatste zetje tot uitvoering krijgen.

Voorzitter. Ik rond af. Politiek met passie is ook beseffen dat het een voorrecht is om volksvertegenwoordiger te zijn. Met zijn 55'en mogen wij bepalen waar de ruim een miljard euro die de provincie komend jaar uitgeeft, naartoe gaat. Dat is nogal wat. GroenLinks hoopt dat ook uw college iedere dag beseft dat de functie die u mag uitoefenen een voorrecht is. Vervul uw ambt komend jaar met passie, en maak het leven van de bijna 2,5 miljoen Brabanders beter.

De voorzitter: Door de leden Bouwman, Van Vugt, Altundal, mw. Wijnands, mw. Lestrade-Brouwer en Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten Noord-Brabant in vergadering bijeen op 16 november 2012,

kennis genomen hebbend van:

- *het Economisch Programma Brabant 2020;*
- *de Strategie Bedrijventerreinen en andere Werklocaties;*
- *de beantwoording van de vragen van GroenLinks aangaande de herstructureringsdoelstelling (E&ZB 13/4/12) door gedeputeerde Pauli d.d. 26/4/12;*
- *Menukaart Duurzame Bedrijventerreinen (Prov. Noord-Brabant),*

constaterende dat:

- de huidige herstructureringsdoelstelling (voor 2015) van 1.795 ha verouderde bedrijventerreinen gebaseerd is op een oud onderzoek van het ETIN uit 2002, dat aangaf dat er 5500 ha verouderde bedrijventerreinen waren;
- deze doelstelling verkregen is door - om budgettaire redenen - slechts 1/3 hiervan als doelstelling op te nemen (eerder zelfs 1/4);
- aan deze beperkte doelstelling voortvarend gewerkt is en men op 'schema' ligt aldus de BOM/BHB;
- Brabant van een prominente achterloper op dit gebied nu flinke vooruitgang heeft geboekt;
- er onderzoek ligt dat aangeeft dat er naar de huidige maatstaven meer bedrijventerreinen geherstructureerd zouden moeten worden;
- het Uitwerkingsprogramma Bedrijventerreinen/ Werklocaties niet uitgaat van actuele gegevens,

overwegende dat:

- de herstructureringsdoelstelling van verouderde bedrijventerreinen gebaseerd dient te zijn op het meest actuele onderzoek;
- ook het maatschappelijk veld waaronder recent de BZW/KvK gepleit hebben voor intensivering van de duurzame herstructurering van oude terreinen en minder klemtoon op het ontwikkelen van nieuwe werklocaties; bij nieuwe locaties de SER ladder hanterend,

verzoeken GS:

in het Uitwerkingsprogramma Bedrijventerreinen/ Werklocaties de herstructureringsdoelstelling op basis van actuele rapportages te formuleren in termen van kwaliteit (duurzaam karakter) als kwantiteit (aantal ha) en de consequenties van deze uitkomsten in beeld te brengen; en zoveel mogelijk nieuwe activiteiten (prioritaire clusters) op bestaande (geherstructureerde) terreinen te lokaliseren, en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M17.

Door de leden P. Smeulders, Verhees, Van Vught, mw. Slegers, mw. Knoet-Michels, mw. Klitsie, Mondriaan en Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012,

constaterende dat:

- de commissie Van Doorn op verzoek van Gedeputeerde

Staten op 2 september 2011 het advies 'Al het vlees duurzaam' publiceerde. Het advies bevat de ambitie om een transitie naar een duurzame veehouderij te realiseren door middel van een gefaseerde integrale en ketenbrede aanpak met negen maatregelen. Met het advies is ook een alliantie ('Verbond van Den Bosch') gesloten door retailers en een brede vertegenwoordiging vanuit de agribusiness, brancheorganisaties, maatschappelijke organisaties en de Provincie;

- Provinciale Staten in december 2011 akkoord zijn gegaan met de nadere uitwerking van het advies van de commissie Van Doorn en de inzet van de provincie hierop. Die inzet komt neer op faciliteren totaalproces (financiering en ondersteuning van het nog in te stellen onafhankelijk regieorgaan) en uitvoering van de maatregelen van Van Doorn waar de provincie een rol heeft;
- tijdens een algemene bijeenkomst van het Verbond van Den Bosch op 10 mei 2012 een onafhankelijk regieorgaan is ingesteld en is gesproken over de samenstelling, rol, positionering en taakopvatting van het regieorgaan,

overwegende dat:

- de uitvoering van het rapport 'Al het vlees duurzaam' van groot belang is voor het doen slagen van het koersdocument Stad en Platteland;
- de presentatie van Daan van Doorn op 29 september 2012 tijdens de themabijeenkomst transitie landbouw/agrofood over de uitvoering van het rapport 'Al het vlees duurzaam' zorgen opriep over de voortgang;
- het van belang is dat Provinciale Staten op de hoogte blijven van de voortgang van de uitvoering van het rapport 'Al het vlees duurzaam',

roepen het college van Gedeputeerde Staten op:

in gesprek te gaan met het onafhankelijke regieorgaan van het Verbond van Den Bosch om hen te verzoeken:

- een halfjaarlijkse voortgangrapportage van de uitvoering van het rapport 'Al het vlees duurzaam' op te stellen;
- deze toe te lichten in de Statencommissie voor Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen,

en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M18.

Door de leden P. Smeulders, Verhees, Van Vught, mw. Slegers, mw. Knoet-Michels, mw. Klitsie, Mondriaan, Van der Wel en Kap wordt de

volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, constaterende dat:

- *Provinciale Staten op 9 december 2011 de motie 'Genoeg, geen vee erbij!' heeft aangenomen;*
- *Arcadis op 24 april 2012 het onderzoek 'Regionaal de hand aan de kraan' publiceerde over het regionaal sturen van de omvang van de veestapel. Dit onderzoek stelt dat een nieuw provinciaal stelsel van dierrechten voor alle veecategorieën ingevoerd kan worden als het Rijk definitief besluit tot afschaffing van de huidige varkens- en pluimveerechten en regionale compartimentering,*

overwegende:

- *dat het gelet op de complexiteit van de problematiek en de extra bureaucratie die dit teweeg brengt, niet de voorkeur heeft dat iedere provincie haar eigen stelsel van dierrechten opzet,*

roepen de Eerste en de Tweede Kamer op:

- *het stelsel van dierrechten ook na 2015 te handhaven, tenzij er een beter systeem wordt ingevoerd om de veestapel te reguleren,*

en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M19.

Door de leden Bouwman, S. Smeulders, mw. Lestrade-Brouwer en Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, gelezen hebbend de OV-visie Brabant, Voorjaarsnota 2012 en Begroting 2013, constaterend dat:

- *door de Rijksbezuinigingen en beperkingen van de BDU niet alleen het huidige basisvoorzieningsniveau OV onder druk staat, maar vooral het toekomstige OV-beleid (zie de meerjarenraming 05.02 OV: voor OV-exploitatie €15 mln. minder m.i.v. 2013 en voor OV-strategische projecten en -beleid €24 mln. minder m.i.v. 2014);*
 - *met de Voorjaarsnota het tijdstip is aangebroken om ideeën aan te leveren voor fondsvorming en investeringen,*
- overwegende dat:*
- *openbaar vervoer (OV) nog immer een belangrijke pijler*

is van het mobiliteitsbeleid van de Provincie, zowel voor het platteland als de verbinding tussen steden;

- *extra geld uit het bestuursakkoord voor komomleidingen én OV ter grootte van €10 mln. geheel gebruikt wordt voor komomleidingen;*
- *daarentegen het stimuleren van gebruikmaking van (H)OV urgent blijft en onderdeel van de OV-visie (nieuwe aanbesteding) dient te zijn; die urgentie bleek ook tijdens een recente presentatie HOV in de commissie MF (051012),*

spreken uit dat:

het OV kwalitatief verbeterd moet worden (HOV, maatwerk vervoer, innovaties slimme dienstroosters, voertuigtechnologie, etc.) om klanten te behouden en aan te trekken en dientengevolge extra middelen beschikbaar te stellen voor de realisatie van de vastgestelde OV-visie,

verzoeken GS:

dienovereenkomstig te handelen,

het beleid uit te werken en extra middelen te reserveren in de meerjarenbegroting met ingang van 2014 tot 2016 (meerjaren OV-beleid en strategische projecten) ten laste van de begroting of ten laste van een op te richten OV-fonds van proportionele omvang c.q. een OV-deelfonds van het Innovatiefonds,

en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M20.

Door de leden mw. Brunklaus, Van der Wel en mw. Frijters-Klijnen wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, besprekende de Begroting 2013, 'Koersvast in onzekere tijden'

Constaterende dat:

- *Leefbaarheid en het beleid "Stad en Platteland" een duidelijke relatie hebben;*
- *74 Brabantse kernen (= 43%) inmiddels een subsidie ontvangen/toegezegd hebben gekregen voor het opstellen van een Integraal Dorpsontwikkelingsplan (IDOP);*
- *pas 10 IDOPS zijn afgerond en 64 IDOPS (nog) niet;*
- *een aantal plannen niet meer konden worden ingediend vanwege het verstrijken van de indieningsdatum;*
- *een aantal dorpsraden/kernen/gemeenten graag een beroep hadden willen doen op de regeling, maar daar te*

laat voor waren,

Overwegende dat:

- *de leefbaarheid van de dorpen in Brabant van groot belang is voor het welslagen van het beleid "Stad en Platteland";*
- *het aantrekkelijk maken van de kernen in Brabant zeer relevant is om de gevolgen van vergrijzing, ontgroening en krimp aan te pakken;*
- *het vinden van innovatieve en gedragen oplossingen voor de leefbaarheid in alle dorpen urgent is en;*
- *in het bestuursakkoord "Tien voor Brabant" een beperkt budget (10 miljoen euro) is opgenomen voor leefbaarheid,*

Besluiten dat:

- *In 2013 5 miljoen euro beschikbaar wordt gesteld om de leefbaarheid in kleine kernen een impuls te geven;*
- *als dekking hiervoor de onbestemde ruimte van 6,9 miljoen euro in de begroting van 2013 wordt aangewend."*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. A4.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voorzitter! Hartelijk dank dat ik het woord mag voeren. De sprekers voor mij hebben alles al gezegd. Wat moet ik er nog aan toevoegen? Wat er is gezegd is geen nonsens. Met het meeste ben ik het gewoon eens, maar ik wil toch op grond van wat er de afgelopen tijd is gebeurd iets zeggen.

Ik ben 66 jaar oud en ik ben er het laatste halfjaar ineens achter gekomen dat ik voor deze maatschappij een kostenpost ben geworden. Ik kost alleen maar geld. Ik lever niets meer op en met mij vele anderen. De pensioenpot die ik naar ik dacht zelf heb opgebouwd, blijkt ik nu leeg te stelen ten koste van de jongeren. Op het laatste koopkrachtplaatje dat momenteel de ronde doet, staan we weer bovenaan wat betreft kortingen. De ouderen worden veel ouder zegt men. Is dat zo? Ja, de gemiddelde leeftijd is wel 7,8 jaar gestegen. Maar voor een 65-plusser is die leeftijd maar met een jaartje of drie gestegen. Dat hoor je nooit. Maar van de mannen rond de 45 jaar haalt maar 86% de pensioengerechtigde leeftijd. Als ze twee jaar langer moeten werken is dat maar 80%. Tussen de 65 en de 75 jaar verdwijnen er nog een keer 25 van de 100 en van de lager opgeleiden

nog veel meer. Er heeft dus een slachting plaatsgevonden maar dit wordt nooit naar buiten gebracht.

Dan de rijkdom van de ouderen. De helft van de ouderen heeft niet eens een eigen huis en je moet dat wel zelf opeten. Als we de huishoudens van 65-plussers vergelijken met de huishoudens van 45-55-jarigen zien we een bijzonder groot verschil. 30% van de 65-plussers heeft een inkomen tot €20.000, tegen 11% van de 45-55-jarigen. 60% van de 45-55-jarigen heeft meer dan €40.000, tegen 18% van de 65-plussers. Schatrijk die ouderen?

Door de enorme sterfte onder de ouderen zijn heel veel ouderen alleen. 70% daarvan heeft minder dan €20.000.

In de begroting wordt ontzettend veel geld uitgegeven maar voor zorg een betrekkelijk klein deel. Het voorstel uit deze zaal voor een fonds Zorg zullen wij natuurlijk steunen. Dat is ontzettend belangrijk. Graag zou ik in de begroting ook wat meer flexibiliteit zien. Het is een prachtige begroting; er is eigenlijk niets op aan te merken. De wereld verandert echter per seconde en wij hebben haar bijna dichtgetimmerd voor een heel lange tijd.

Trouwens, worden die Essent-gelden uitgegeven aan dingen die de burgers willen? Ik was een paar jaar geleden in Amerika en toen waren er daar verkiezingen. Men moest op personen stemmen maar er was ook een lijstje bij waarop men kon aangeven waar het geld heen moest. Daar kon men zelf bepalen waar geld naartoe moest. Dat kan niet in Nederland maar zo stom is dat niet.

Als ik al die moties en amendementen zie, vraag ik mij af of dat nu wel moet in een vergadering als deze. We zitten een jaar bijeen; kan het dan niet wat gespreid gebeuren.

Dan kom ik bij het openbaar vervoer en wat er over het nachtnet wordt gezegd. Ik moet netjes blijven met wat ik zeg en daarom zeg ik alleen dat ik het onbegrijpelijk vind. Overdag puilen de treinen uit en worden er bakken met geld verdiend. Als het dan wat stiller wordt komen ze niet meer. De NS moeten gewoon blijven rondrijden en geen extra geld krijgen. Het is gewoon nu een schande. Als ik om 10:00 uur met

het vliegtuig vanuit Schiphol wil vertrekken, moet ik een dag eerder naar Schiphol gaan want 's morgens vroeg rijdt er geen trein. Kom op! Via Schiphol naar Amsterdam en onderweg af en toe stoppen bij Zaltbommel, Boxtel en Vught, dat kost niet zoveel tijd. Dan komen er meer mensen in. Dat pikken we toch niet? Brabant levert veel aan de spoorwegen. Als de NS geen monopolist was zouden ze wel komen vragen of ze alsjeblieft mogen rijden want het verdient zo goed.

Verder, er is de OV-jaarkaart voor studenten. Die heeft grote consequenties voor Brabant. Dat is weer zoiets vanuit het westen; ik kom er zelf vandaan. In Amsterdam zijn alle opleidingen, het kost daar een kwartje om overal te komen, ouden van dagen mogen daar voor niets mee, niets aan de hand. Maar wij die alle opleidingen over heel Brabant hebben verspreid, hebben dan een groot probleem, zeker voor een hoop gezinnen. Die kunnen deze kosten niet meer betalen. Wat is het gevolg? Er gaan dan opleidingen verdwijnen. Dat moeten we niet willen. We hebben voor ouderen en mbo'ers bijzondere regelingen voor het vervoer getroffen maar die kunnen we nu allemaal in de prullenbak gooien. Er komt wel voor 16-jarigen een kortingskaart maar dat lost de problemen niet op.

De *voorzitter*: Mijnheer Mondriaan, komt u tot een afronding. U heeft nog een halve minuut.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Dat is niet veel.

Ik hoorde dat men de verlichting op de rijkswegen wil uitschakelen. Voor ouderen is dat een ramp want die moeten dan thuisblijven. De ogen lopen wat terug. Ik moet er dus flink tegen protesteren.

We hebben voedselbanken, we hebben Essent-gelden, waarom wordt er geen geld uitgetrokken om de voedselbanken te ondersteunen? Mensen kunnen er niets aan doen. Door dit beleid hebben ze schulden en daar valt met geen sociale wet wat tegen te doen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Wij staan als provincie de komende jaren voor een belangrijke taak. Op welke wijze kunnen we Brabant leefbaar en duurzaam maken en houden.

We gaan de EHS afmaken. Daar zijn we blij mee, ook al gaat het langer duren dan verwacht. We gaan het landelijk gebied leefbaar maken en wat ons betreft ook diervriendelijker. Binnen de commissie Transitie Landbouw gaan we het komende jaar belangrijke beslissingen nemen over bijvoorbeeld geurhinder, stikstofdepositie en bouwblok grootte. Wat ons betreft blijft het systeem van dierrechten van kracht. Wij ondersteunen de motie van GroenLinks hierover. Het kan niet zo zijn dat er nog meer dieren uit de veehouderij in de toekomst naar Brabant komen. We hebben genoeg aan wat we nu al hebben. Wij zijn ook blij met de verscherpte inzet op handhaving en milieuwetgeving. De controles tonen aan dat er meer mis is dan de papieren werkelijkheid ons wil doen geloven. Wat ons betreft worden de aanvragen voor de nieuwe milieuvergunningen zoals door de Raad van State besloten wel beoordeeld en met name aan de vraag of de situatie is zoals die zou moeten zijn.

We delen de zorgen van de PvdA over de programmatische aanpak van stikstof, een aanpak die al lange tijd op zich laat wachten en waarover veel onduidelijk is maar waarvan wij inmiddels weten door eigen onderzoek dat de PAS geen soelaas biedt voor de problemen in het landelijk gebied. Wij hebben onderzoek gedaan en komen daarop terug in de commissie Ecologie en Handhaving.

Wij spreken over de begroting. Er is al gezegd dat er middelen beschikbaar zijn. Een aantal partijen houdt die liever in reserve maar wij geven die liever uit aan wat echt noodzakelijk is. Wij vinden dat de opvang van inheemse dieren daartoe behoort. De sector verkeert in zwaar weer sinds het ministerie van Economische Zaken de kwaliteitseisen voor opvangcentra verscherpt heeft. Daar komt nog eens de crisis bovenop zodat fondsenwerving steeds moeilijker en moeilijker wordt. Om aan deze eisen te kunnen voldoen, is er geld nodig en dat is nu juist wat opvangcentra niet hebben. Zij worden veelal gerund door vrijwilligers. Een opvangcentrum moet de deuren sluiten als er niet aan de nieuwe eisen kan worden voldaan en dan staan de dieren in de kou. Wij hebben daarom een initiatiefvoorstel geschreven

en dat gepresenteerd en behandeld in de commissie Ecologie en Handhaving. Wij hebben daar veel positieve reacties gekregen. Wij hebben goed geluisterd en de motie zodanig aangepast dat naar onze mening veel partijen die zouden kunnen steunen.

Er is gevraagd om een eenmalige stimuleringsbijdrage, noodzakelijk voor een nieuw centrum in Oost-Brabant en om een bedrag voor cofinanciering. Vergeet niet dat er door fondsen en eigen inzet al heel veel middelen beschikbaar zijn. Wij vragen met die cofinanciering een extra steun in de rug. Na 2015 vindt er wat ons betreft een evaluatie plaats van dit nieuwe beleid. Wij hopen dat de sector met deze impuls op eigen benen kan en blijft staan.

Wij hebben gemerkt dat bij de leefgebiedenbenadering die enorm succesvol is, veel dingen nog niet geregeld zijn. In 2010 is een motie aangenomen van de VVD, GroenLinks en de Partij voor de Dieren waarin staat dat de succesvolle leefgebiedenbenadering gecontinueerd wordt en dat daarvoor minimaal €3 mln. per jaar beschikbaar moet zijn. Er was inderdaad een dekking voor €12 mln. voor vier jaar. Vanaf 2015 is er echter nauwelijks dekking. Die komt op €0,5 mln. per jaar. Wij hebben dat uitgezocht en willen graag dat de gedeputeerde dit bevestigt. Met de huidige begroting komt dus vanaf 2015 een einde aan dit succesvolle programma. Veel organisaties hebben daaraan enthousiast meegewerkt en dan komt het volledig stil te liggen. Vanwege de ernst van de situatie bij het soortenbeleid en het grote belang dat de Brabander hecht aan de natuur, is de huidige begroting onmogelijk te verantwoorden. Het kan toch niet zo zijn dat het provinciebestuur deze succesvolle soortenbenadering na 2016 om zeep helpt. Royal Haskoning heeft in een onderzoek aangetoond dat voor de leefgebiedenbenadering €3 mln. tot €4 mln. nodig is. Dat is op het hele natuurvlak toch echt een luttel bedrag.

Mevrouw Klitsie van D66 heeft het al gezegd: er wordt heel veel aandacht besteed aan Landschappen van Allure, de Maashorst, Brabantse Wal en het Groene Woud.

De voorzitter: Mijnheer Van der Wel, u hebt nog één minuut.

De heer Van der Wel (PvdD): Er wordt €50 mln. uitgetrokken voor deze landschappen, maar 80% van de hotspots voor biodiversiteit valt buiten deze provinciale landschappen. Zo'n landschapsoffensief is voor het behoud van soortenrijkdom niet van betekenis.

Zojuist heb ik twee voorstellen besproken. Wij zien mogelijkheden in de algemene middelen. In tweede termijn zal ik een motie indienen voor de opvang van inheemse dieren en een motie voor de soortenbenadering. Ik wil in de schorsing even overleggen met andere partijen of zij deze moties samen met ons willen indienen.

De voorzitter: Ik heb begrepen dat de OSN het woord niet wenst te voeren. Daarmee komen wij aan het einde van de eerste termijn van de zijde van uw Staten. Gezien het feit dat wij het middaguur naderen, stel ik u voor de vergadering nu te schorsen. Meteen bij het uitgaan van deze zaal zal er gelegenheid zijn voor de Zuidelijke Rekenkamer om een rapport aan te bieden. Dat wordt in ontvangst genomen door de vice-voorzitter van de Staten, mevrouw Geeraedts. Daarna is de lunch. Wij hernemen de vergadering om kwart voor een, zodat u voldoende tijd heeft overleg te voeren over de ingediende amendementen en moties.

De vergadering wordt van 11.40 uur tot 12.50 uur geschorst.

De voorzitter: Dames en heren, wij hervatten de vergadering. Ik wijs u erop dat motie M11 is ingetrokken en derhalve geen onderwerp meer uitmaakt van de beraadslaging. De motie is vervangen door amendement A5. De tekst blijft ongewijzigd. Dit amendement maakt onderwerp van beraadslaging uit.

De heer Van Heugten (GS;CDA): Voorzitter! Namens het college neem ik graag de complimenten en de dankzeggingen van de Statenfracties in ontvangst. Wij zullen die dank

overbrengen aan de verschillende afdelingen en de mensen die hieraan hard gewerkt hebben.

Mevrouw Geeraedts vroeg naar de gevolgen voor Brabant van de recente aanpassingen van het regeerakkoord. Ik koppel dan meteen iets terug uit het bestuurlijk overleg dat wij gisteren met de minister hebben gehad. De bezuinigingen in het regeerakkoord hebben een behoorlijke invloed op de infraportefeuille. Het gaat over €250 mln. structureel per jaar. Daarbij moet opgeteld worden wat in het lenteakkoord was afgesproken, te weten een kleine €200 mln. structureel per jaar alsmede de gevolgen van de verhoging van de btw en de gevolgen van het verlies van een btw-compensatiefonds. Al met al gaat het om een bedrag van ongeveer €500 mln. minder structureel in het Infrafonds. Tussen 2013 en 2023 moet de minister in haar begroting en in de MIRT-projecten voor ongeveer €5 mld. bezuinigingen realiseren. De minister heeft ons meegedeeld dat zij alle overleggen over zaken waar nog geen definitieve handtekening onderstaat, opschort totdat zij eerst met haar staf en het kabinet heeft overlegd waar de bezuinigingen gevonden moeten worden. Zij heeft wel een voorwaarschuwing gegeven en gezegd dat zij niet meer hier en daar een project naar achteren kan schuiven, het zal waarschijnlijk gaan om het volledig laten vervallen of versoberen van projecten. Wij hebben uiteraard gevraagd of dat gevolgen heeft voor Noord-Brabant. Haar antwoord was dat zij geen enkele uitspraak doet voordat zij zich een beeld heeft kunnen vormen van hoe de bezuinigingsopdracht moet worden ingevuld. Dat is natuurlijk sneu, want het was de bedoeling om gisteren bij de minister een handtekening te zetten onder een doorstart van de verkenningen inzake de A58. De minister heeft ook dat ook even in de hold gezet. Dat geldt zowel voor het project N65 als het project A58. Beide brieven liggen klaar bij de minister en zouden gisteren worden getekend. Wij krijgen die echter niet voordat de minister de consequenties van de bezuinigingen heeft kunnen verwerken. Dat is ontzettend jammer, want dat betekent dat wij even niet verder kunnen met deze twee trajecten. Uiteraard hebben gedeputeerde De Boer en ik de minister verzocht om ons daarover

zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen.

Staatssecretaris Mansveld heeft nu de Beneluxtrein en de internationale treinverbindingen in haar portefeuille. Zij gaat daarmee aan de slag. Zij kon ons gisteren niets anders mededelen dan dat zij volop in onderhandeling is met de Nederlandse en de Belgische spoorwegen, het Vlaams Gewest en de federale regering om te kijken of er een alternatief geboden kan worden voor de Beneluxtrein, namelijk door de Fyra te laten halteren in Breda en daarmee een tussenstop te genereren waardoor er tussen Breda en Antwerpen weer een intercityverbinding ontstaat. Zij wilde geen inhoudelijk mededelingen doen over deze gesprekken. Wij hebben er uitdrukkelijk op gewezen dat 9 december de Beneluxtrein stopt, dat wij op dit moment geen alternatieven zien. Wij hebben ook gewezen op de Kamermotie waarin de minister wordt opgeroepen die haltering in Breda te organiseren en dat er ook vanuit Roosendaal en Breda signalen zijn afgegeven. Wij hebben nogmaals benadrukt dat het voor Brabant uitermate belangrijk is dat hiervoor spoedig een oplossing komt. Nogmaals, de bewindslieden hebben gezegd dat het ingewikkeld is, dat zij erg afhankelijk zijn van de samenwerking van onze zuiderburen en van de spoorwegmaatschappijen. Het gaat niet soepel, maar dat hadden wij inmiddels gemerkt. Zij doen hun uiterste best om daaraan met prioriteit en voortvarendheid aan te werken.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Is er een termijn genoemd? Het is zo'n vaag verhaal: wij zijn erover bezig, wij denken erover na.

Ik heb begrepen dat België er heel positief in staat. Wij hebben een stuk gezien waaruit blijkt dat de Belgen er helemaal geen probleem mee hebben. Waar zit het nu in? Kunnen wij als provincie iets doen? Kunnen wij juridisch iets doen? Als wij zo terug moeten naar Midden- en West-Brabant is dat natuurlijk ook een vervelende boodschap.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Wij hebben gisteren bijna letterlijk hetzelfde tegen de bewindslieden gezegd: Dit is wel een mager antwoord; hebt u niet meer voor ons? Dan hadden

zij niet. De minister heeft gezegd dat zij een procedure gaat voeren om de Belgen aan hun oorspronkelijke afspraak te houden. Ik heb begrepen dat de Belgische Spoorwegen hebben gezegd dat zij dan de €200 mln. niet meer betalen die de minister nog van hen moet krijgen en dat zij nog wel een aantal andere onderhandelpunten hebben. U snapt wel dat dit een uitermate ingewikkeld proces is. Daarom wil de minister geen enkele uitspraak doen over de voortgang of over de inhoud van dit proces. Nogmaals, wij hebben niets anders kunnen doen dan benadrukken hoe urgent het is en hoe teleurgesteld wij zijn als er geen enkele verbinding is over die dure spoorlijn.

Er is opgemerkt dat de provincie toch in staat is gebleken om in deze tijd een goede sluitende begroting te maken plus een goed zicht op een meerjarenbegroting; prudent beleid over de ruimte die er is met alle onzekerheden vanwege het nieuwe regeerakkoord. Wij hopen dat wij in goede samenwerking met de Staten op deze weg kunnen voortgaan.

Amendement A1 van de fractie van de PVV strekt ertoe het provinciaal opcententariaf op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting voor 2013 te wijzigen van 74,2 opcenten in 72,9 opcenten. Dat betekent een enorme verlaging. Het amendement is niet gedekt. Wij ontraden dit amendement omdat wij een ander beleid hebben afgesproken over de opcenten van de motorrijtuigenbelasting.

De heer *Van den Berg* (PVV): Het is geen verlaging. De opcenten blijven hetzelfde.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De indexering wordt niet doorgevoerd. Per saldo betekent dat een verlaging en een gat in de begroting.

Amendement A2 van de fracties van de PvdA, D66 en GroenLinks gaat over het nachtnet: "Laat het nachtnet niet ontsporen!" Ik moet toch even reageren op de forse aantijging van mevrouw Wijnands in de richting van ons college. Zij zegt namelijk dat wij het helemaal niet goed gedaan hebben. Dat bestrijden wij ten eerste en wel om de volgende reden. Wij hebben een proef gedaan

om het nachtnet in Brabant van de grond te krijgen. Die proef loopt inmiddels vijf jaar. Twee jaar geleden bij de verlenging van de proef wisten wij dat deze eind dit jaar zou aflopen. In juni hebben de Staten door middel van een motie aan het college gevraagd om het nachtnet te continueren in dezelfde vorm en tegen dezelfde kosten als nu. Vervolgens is ons gevraagd te proberen om het nachtnet in de hoofdrailnetconcessie te krijgen. Wij zijn daarmee aan de slag gegaan. Wij hebben overleg gevoerd met het departement om zelfs het uitgebreide nachtnet in de hoofdrailnetconcessie te krijgen. Het antwoord van het departement was dat iets wat niet kostendekkend is, niet aan de concessie wordt toegevoegd. Daarmee kreeg het hele nachtnet "nee". Wij hebben via de Kamer kunnen organiseren dat in ieder geval het kostendekkende deel van het nachtnet in de hoofdrailnetconcessie komt; dat betekent tot en met 02.00 uur. Vervolgens zijn wij met de NS gaan praten over continuering, waarop de NS heeft gezegd: bij continuering moeten deze bedragen erbij gelegd worden. Die bedragen staan ook in de commissienotitie. Ik heb overleg gevoerd met Dordrecht, Breda, Tilburg, Den Bosch en Eindhoven en hun gevraagd of zij bereid zijn dat bedrag samen met ons op te brengen. Ik heb daarop een overwegend negatief antwoord gekregen. Sommige steden wilden niet meebetalen, andere beperkt of onder voorwaarden. Wij hebben dat gerapporteerd in een commissienotitie en gesproken over een alternatief, namelijk een afgeslankt nachtnet waarbij er geen treinen rijden om 03.00 uur en 04.00 uur. Dat voorstel ligt ter advisering voor in de commissie. De besluitvorming is aan GS. De commissie was niet unaniem in haar advies. Een aantal fracties wilde doorgaan en een aantal fracties wilde inzicht in de politieke situatie die was ontstaan na het indienen van moties in de verschillende gemeenteraden en vroeg zich af of dit ook betekende dat er geld kwam van de gemeenten. Toen hebben wij de behandeling in de commissie stopgezet. Volgende woensdag vindt er overleg plaats met de vijf steden om te vragen of zij bereid zijn ook financieel bij te dragen aan een continuering van het nachtnet.

Zodra dat antwoord er is, kunnen wij dat verwerken in een notitie en met de commissie daarover van gedachten wisselen. Het feit dat er een opschorting komt in de exploitatie van het nachtnet vanaf 9 december was al bekend. Ik heb in de commissie gezegd dat het de NS niet lukt om op dergelijke korte termijnen treinpaden opnieuw aangevraagd te krijgen. Daar gaat een aantal weken tot maanden overheen, afhankelijk van de situatie. Er komt dus een periode waarin om 03.00 uur en 04.00 uur geen nachtnettreinen rijden. Het aannemen van dit amendement maakt daarin geen verschil.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Voorzitter! Dat is nu juist ons probleem. De Staten hebben in juni een motie aangenomen waarin de intentie is uitgesproken dat het nachtnet ook na 02.00 uur blijft bestaan. De gedeputeerde heeft die motie uitgewerkt en samen met de NS geconstateerd dat het niet kan tegen de huidige prijs. Het is prima dat de gedeputeerde ons dan zegt: Dit kunnen wij doen van het geld en niet meer. Staten geef mij geld om het te organiseren. Dat is prima, dat voorstel is vorige week in de commissie geweest, maar wij zijn inmiddels wel te laat om het nachtnet na 9 december in stand te houden. Wij wisten niet dat het op 9 december zou stoppen. De Staten hebben niet de mogelijkheid gekregen om het voorstel zodanig om te buigen dat het nachtnet wel blijft rijden na 9 december. Dat is precies ons probleem. Het is mosterd na de maaltijd. Misschien kan het vanaf februari weer functioneren, maar het is natuurlijk volstrekt onbetrouwbaar voor de reizigers en het breekt het nachtnet dat wij in vijf jaar zorgvuldig hebben opgebouwd gewoon af. Dat is ons probleem.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik maak toch bezwaar tegen de wijze waarop de heer Smeulders het formuleert. Wij wisten in januari 2010 al dat het op 9 december 2012 zou ophouden. Ik vind ook dat wij onszelf niet tekort moeten doen en zeggen dat hiermee het nachtnet van de baan is. Wij kunnen ons gelukkig prijzen dat de treinen die voorheen tot half twaalf of tot twaalf uur reden, nu doorrijden tot twee uur 's

nachts. In de overwegingen van de motie staat dat het nachtnet van groot belang is voor de aansluiting van Brabant op de Randstad. Dat blijkt niet het geval te zijn voor die treinen van drie en vier uur 's nachts. Daar zitten maar heel weinig reizigers in. Het grote belang wordt dus niet onderbouwd met reizigersaantallen. Ik zou niet willen dat het nachtnet in Brabant van de baan is en dat wij het kapot hebben laten gaan. Integendeel, wij hebben een nachtnet in Brabant dat functioneert, dat bezet wordt en dat voldoet aan de behoefte van de reiziger.

De heer *S. Smeulders* (PvdA): Voorzitter! Het probleem is dat de gedeputeerde een andere inschatting maakt dan wij van wat de reiziger waardeert. De gedeputeerde zegt dat maar weinig mensen gebruikmaken van het nachtnet. Volgens onze berekeningen gaat het per jaar in Brabant om 50.000 reizigers die na 02.00 uur gebruikmaken van een nachttrein. Wij vinden dat wel veel. De gedeputeerde beoordeelt dat heel anders, dat mag, maar wij kijken er anders tegenaan. Wij staan achter hetgeen in onze motie staat. Veel reizigers maken er gebruik van.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Wij hebben de reizigersaantallen opgevraagd bij de NS. Er zijn door het jaar heen verschillende tellingen gedaan. Wij hebben die gegevens aangereikt. Iedereen kan uitrekenen hoeveel bezetting er is in de treinen. De NS zegt dat er gemiddeld 80 personen in de trein moeten zitten om break even te draaien. Wij komen echter uit op gemiddelden tussen de 30 en de 40 in de treinen na 02.00 uur. Iedereen kan zien dat er sprake is van een forse onderbezetting. Op die aantallen valt weinig af te dingen.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Ik krijg het gevoel dat wij hebben zitten praten op basis van een naar onze mening buitengewoon onzorgvuldig voorstel. Het had vier scenario's die niet goed doorgerekend waren. Gemeentelijke bedragen waren niet afgetrokken, de kostendekking was niet goed en dekkingsvoorstellen ontbraken.

Mag ik het zo begrijpen dat wij hebben gepraat over een scenario waarvan bij voorbaat vaststond dat dit pas over ettelijke maanden gaat spelen? Dat er vanaf 9 december een vacuüm ontstaat dat voorzienbaar was? Deze waarschuwing stond niet in het stuk. De gedeputeerde zegt nu dat hij al vanaf januari wist dat dit aan de orde was. Dan is de procesgang nog onzorgvuldiger geweest dan ik de gedeputeerde in de commissie heb voorgehouden. Regeren is vooruitzien. Het college had dat vacuüm nooit mogen laten ontstaan, want dat is onzorgvuldig bestuur.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De geschiedenis herhaalt zich. Ook bij de vorige verlenging van het nachtnet was er sprake van een vacuüm vanwege het feit dat er in Nederland een lange tijd nodig is voor het aanvragen en inplannen van de benodigde treinpaden. Wij hebben met de NS gesproken over de vraag tegen welke kosten zij dat kan doen en hoe het zit met de reizigersaantallen. Ik bestrijd overigens dat procedureel de commissienotitie niet goed zou zijn. Wij hebben dat ook weerlegd in de commissie toen mevrouw Tsoutsanis deze aantijging maakte. Feit blijft dat NS mij net voor de commissiebehandeling nogmaals heeft aangegeven dat zij vanwege de situatie met de treinpaden er rekening mee moeten houden dat zij niet kunnen continueren. Ik heb gevraagd wat dit betekent. Het antwoord was dat er gedurende een aantal weken of maanden een gat zal vallen als door de PS en GS besloten wordt om het nachtnet te continueren. Ik heb dat meegedeeld aan de commissie.

Mevrouw *Tsoutsanis-van der Koogh* (VVD): Ik weet het zo langzamerhand niet meer. Kan de gedeputeerde mij aangeven of er een vacuüm was tussen de eerste en de tweede verlenging. Volgens mij was dat toen niet aan de orde maar nu wel. Klopt dat? Toen hebben wij die verlenging wel soepel kunnen regelen met NS.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Bij de tweede verlenging is er een wijziging aangebracht. Toen hebben wij de donderdagavond laten vervallen en de pendel tussen Tilburg en Den Bosch. Met name

op dat laatste punt is door de steden en de Staten gereageerd. Dat is gerepareerd in dezelfde periode als nu het geval is en is pas in februari hervat. Er is een tijdlang geen bediening geweest op de pendel tussen Tilburg en Den Bosch.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Ik heb het idee dat wij hier niet uitkomen en wil een poging doen om het vlot te trekken. Is het misschien een suggestie om het overleg met de steden van aanstaande woensdag af te wachten, te kijken wie met boter bij de vis komt en desnoods in een extra commissievergadering eventueel met een begrotingswijziging te komen? Nu lukt het niet, maar wel op zeer korte termijn.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Dat is precies de reden waarom ons college het amendement wil ontraden. Als het amendement namelijk wordt aangenomen, hoef ik niet meer met de steden te gaan praten. Die zeggen dan immers de provincie betaalt alles. Het voorstel van mevrouw Slegers lijkt mij een goed voorstel. Mocht een meerderheid van de Staten vinden dat het college dit moet doorzetten en daarvoor de dekking aangeeft, kunnen wij dat via een begrotingswijziging verder operationaliseren.

De heer *Van den Berg* (PVV): De proef loopt af. Is de treinenloop tot 02.00 uur wel gegarandeerd?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): De NS heeft de treinenloop tot 02.00 uur wel gegarandeerd. Wij hoeven daaraan niet bij te dragen want die kan de NS kostendekkend exploiteren. Het perspectief is dat dit blijvend is. Een eventuele verlenging betekent dat wij in 2014 opnieuw moeten praten over wat wij daarna doen.

De *voorzitter*: De familie Smeulders nog?

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Ja, voorzitter. Ik heb een vraag. De gedeputeerde heeft gezegd dat het heel lang duurt voordat je baanvakken etc. hebt. Waarom heeft hij dan wel in een vroegtijdig stadium aan NS doorgegeven dat die baanvakken tot 02.00 uur beschikbaar moeten blijven en niet

tot 04.00 uur, terwijl er een motie van de Staten ligt waarin dat wordt uitgesproken?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb dat zojuist uitgelegd. Tot 02.00 uur is het rendabel en kan de NS zelf verdergaan. Daarvoor heeft de NS onze bijdrage en toestemming niet nodig. De NS maakt als vervoerder zijn eigen afweging. Voor treinen na 02.00 uur had ik geen fiat van de Staten, want de Staten wilden het tegen de huidige kosten en in de huidige vorm. Tegen de huidige kosten is dat simpelweg niet mogelijk.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Begrijpt de gedeputeerde dat bij een aantal fracties hier het idee is ontstaan dat zij in een fuik zijn gelopen? Wij hebben de gedeputeerde gevraagd het nachtnet te continueren, inderdaad tegen de voorwaarden die hij zojuist noemde. Hij wist echter ook dat bij ons wel degelijk de behoefte bestaat om het hele nachtnet in stand te houden. Heeft hij alles gedaan wat in zijn mogelijkheden ligt om dat volledige nachtnet overeind te houden?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik heb u geschetst wat ik gedaan heb. Wij hebben hier ook een uitgebreide discussie gehad over de OV-visie. Kenmerkend van onze benadering in dezen was dat wij geen lege bussen of lege treinen willen laten rijden en daaraan niet onze kostbare middelen willen spenderen. Bij de bespreking van de OV-visie hebben wij tegen elkaar gezegd dat wij moeten proberen daar de middelen in te zetten waar de beste vraag is. Wij hebben daarbij aangetekend dat er ook sprake is van sociaal-maatschappelijke functie bij de onderkant van de markt. Dat hebben wij ook in gedachte gehouden.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Wij hebben in juni een motie ingediend waarin staat dat wij het nachtnet willen continueren tegen dezelfde kosten en onder dezelfde voorwaarden. Waarom komt de gedeputeerde dan pas in oktober bij ons terug met de opmerking dat het tegen deze kosten niet kan, terwijl hij weet dat er sprake is van een urgentie om die trein na 9 december te laten rijden? De gedeputeerde heeft wel aan NS

doorgegeven om die trein na 02.00 van de rails af te halen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Nee, voorzitter, ik heb de NS niet de opdracht gegeven om die trein van de rail af te halen. De NS heeft van ons in 2010 de opdracht gekregen om tot eind 2012 een proef uit te voeren. Ik ben met de NS gesprekken gestart over verlenging van die proef. De NS wilde eerst berekenen tegen welke kosten en onder welke voorwaarden zij die proef zou kunnen verlengen. Dat heeft eind augustus/begin september geleid tot een aanbieding en tot onderhandelingen met de NS. Ik ben daarmee langs de steden gegaan. Die hebben op 25 september overleg gehad met mij en op 2 oktober heeft ons college de notitie doorgeleid naar uw Staten. Meer haast en meer tempo kon ik niet maken.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Het was toch logischer geweest als de gedeputeerde eerst naar ons was gekomen of tegelijkertijd maar niet eerst naar de steden. Er zit een maand speling tussen. We hebben het nu in oktober te horen gekregen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Mevrouw Wijnands vraagt nu om een andere handelwijze van ons. De eerste vraag in de commissie zou dan zijn: wat doen de steden, willen die wel of niet meebetalen. Dan kan ik toch beter een zorgvuldige procedure volgen zoals mevrouw Tsoutsanis aangaf, en de notitie voor de commissie volledig maken.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Waar het eigenlijk om gaat is dat we niet de laatste druppel bij diensten van maatschappelijk belang eruit moeten persen. De verwijzing naar de OV-visie waarin wordt geprobeerd niet te veel met lege treinen en andere OV-voertuigen te rijden, is een algemeen uitgangspunt, maar bij diensten van algemeen belang ligt het net iets anders. Dat is nu net de makke geweest in de discussie over de liberalisering van een aantal van dit soort transportactiviteiten. Als we die redenering doortrekken, waardoor de trein tussen Stavoren en Leeuwarden nog rijdt, waardoor de postbussen

nog worden gevuld bij de laatste boerderijen, dit ten behoeve van de PVV, elke dag enzovoorts enzovoorts, moet dat dan niet gelden voor deze laatste druppel en moeten we dan niet, dit eventueel te behandelen in een aparte commissie zoals mevrouw Slegers net aangaf, daar de laatste druppel uitpersen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! De suggestie zou zijn dat het college het nachtnet geen warm hart toedraagt en dat wij het niet zouden willen. Integendeel, wij zouden dolgraag het nachtnet willen continueren. Alleen, en dat geldt ook voor de lijnen in Limburg of in Noord-Nederland die destijds door de NS zijn afgestoten, die draaien wel weer maar er moet wel elk jaar veel geld bij. Ook in Limburg moeten er elk jaar miljoenen bij. Het blijft een maatschappelijke afweging of we geld moeten bijleggen om die functie te handhaven. We hebben niets anders gedaan dan proberen een goede en zorgvuldige afweging aan de Staten voor te leggen, waarin opgenomen de reizigersaantallen en de functie waar het om gaat. We hebben destijds in deze Statenzaal hierover veel gedebatteerd. Het gaat erom dat theaterbezoekers in Brabant die in de Randstad wonen en omgekeerd na afloop nog rustig een drankje kunnen drinken en toch nog met de trein thuis kunnen komen. Het huidige nachtnet voldoet aan deze maatschappelijke wens. Het is alleen nu de vraag of het nog ruimer kan. Ik meen dat we in deze tijd van economische crisis en bezuinigingen daar heel zorgvuldig mee moeten zijn en ons college heeft geprobeerd die afweging heel zorgvuldig te maken en aan de Staten te moeten voorleggen. Het is uiteindelijk aan de Staten om daar een besluit over te nemen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): De consequentie van mijn vraag en het antwoord daarop is eigenlijk dat wij moeten heronderhandelen met onder andere de NS want de NS stellen dit vast en zeggen dat zij deze dienst niet meer leveren als die niet oplevert wat zij in de Randstad voor die diensten wel krijgen, ook met overlast et cetera. Daar wordt het betaald uit het grote reizigersaantal. De vraag is dus: heronderhandelen

met de NS en met de gemeentes.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Er kan wel een vergelijking met de Randstad worden gemaakt, maar in de Randstad zit het in de hoofdrailnetconcessie en is de minister opdrachtgevend; zij heeft daar het product uitonderhandeld. Het staat elke overheid in Nederland vrij om de NS in te huren om aanvullende diensten te verrichten. Dat kan en dat hebben wij ook gedaan met ons nachtnet vijf jaar lang. Maar wij komen nu op een punt dat we opnieuw moeten afwegen of we er wel of niet mee doorgaan. We hebben in onderhandelingen met de NS wel al gevraagd of het tegen een ander bedrag kan. Wij kunnen zeggen dat we het teveel geld vinden maar de NS gaan over hun eigen aanbieding en wij kunnen in dit geval niet naar een andere vervoerder toe. Daar valt niets meer over te onderhandelen. Ze hebben ook wel aannemelijk gemaakt dat de inschatting die ze voor de afgelopen jaren hadden gemaakt en de kosten die ze ervoor rekenden te laag waren. Dat betekent dat we nu voor een hoger bedrag aan de lat staan. Daarover heeft onderhandelen geen zin meer. Met de minister onderhandelen hebben we ook gedaan. Zij heeft gezegd dat zij het Brabantse nachtnet niet opneemt in de hoofdrailnetconcessie. Zij gaf aan ook nog te moeten bezuinigen. Wel is het kostendekkende deel in de concessie opgenomen. Op tafel ligt nu de afweging en daar zijn we vrij in maar er moeten wel goede gronden voor worden aangegeven en die hebben we geprobeerd aan te reiken.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voorzitter! We zijn nu al bezig de discussie in de commissie over te doen maar het is deze tijd waardoor we hieraan zoveel aandacht moeten geven. Anders zou ik meteen zeggen dat we het weer naar de commissie moeten sturen. We hebben de vorige keer heel duidelijk afgesproken dat die ronde na de raadpleging van de wethouders er nog zou zijn. Ik moet de gedeputeerde er wel in steunen omdat hij in zijn eerste ronde bij de wethouders nul op rekest heeft gekregen. Nu hebben de gemeenteraden wel hun sympathie voor het nachtnet uitgesproken

maar zij hebben er geen één euro aan bijgedragen. De eerste reactie van de wethouder in Tilburg was in ieder geval dat het wel allemaal mooi en aardig is maar dat hij er geen geld voor heeft. Ik wil hier wel de verwachtingen een beetje dimmen dat er iets positiefs uit zal komen. Al met al begrijp ik de sympathie voor het nachtnet; ik heb zelf aan de wieg ervan gestaan. Maar ik vind de argumenten heel afdoende om te zeggen dat we dit laatste restje niet doen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Het is tot nu toe steeds een vrij technische discussie geweest maar het gaat gewoon erom dat als ik om 9:30 uur op Schiphol moet zijn om het vliegtuig te pakken, ik niet die dag vanuit Brabant kan vertrekken. Ook moet ik niet later dan 10:00 uur 's avonds aankomen want anders kan ik niet meer terug. Laat die nachtnettreinen ook via Schiphol rijden dan komen er meer mensen voor. We kunnen het ook iets creatiever gaan bekijken. Het is toch van de zotte dat de NS niet willen rijden. Overdag willen ze wel hun zakken vullen om het maar eens populair te zeggen, maar 's avonds als het moeilijker is niet.

De *voorzitter*: Mij lijken de argumenten wel gewisseld. Het voorstel van mevrouw Slegers is helder. De gedeputeerde heeft ook in die richting geantwoord.

Mevrouw *Arts* (SP): Voorzitter! Kunnen wij hierover nu volgende week eventueel een extra commissievergadering hebben? Ik kijk ook naar de pr. De provincie heeft €70.000 of meer aan pr uitgegeven. Als er nu een gat valt in dat nachtnet, is dat allemaal waardeloos. Ik denk dat het goed is als wij volgende week vrijdag cijfers hebben.

De *voorzitter*: Nu zijn het alleen maar herhalingen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik bestrijd dat er een gat valt in het nachtnet. Het gaat alleen om de laatste twee treinen, de rest van het nachtnet blijft wel overeind. We hebben dus gelukkig een nachtnet in Brabant, alleen wat kleiner dan we tot dusverre hadden.

Als ik woensdag het gesprek met de steden heb gehad zal ik daarvan zo snel mogelijk een notitie maken en die bij de griffie inleveren. De griffie is vrij om met u te overleggen wanneer er een commissiebehandeling moet plaatsvinden. Daar ga ik helaas niet over.

Ik kom tot motie M2, ingediend door de fractie van de VVD, met als onderwerp de motorrijtuigenbelasting. Het voorstel is om GS te verzoeken het niveau van de jaarschijf 2013 te maximaliseren en daarmee eventuele effecten van de toename van de motorrijtuigenbelasting voor oldtimers te verdisconteren. Het college ontraadt deze motie. Het is een heel generieke maatregel die in de motie wordt voorgesteld. Het niveau voor 2013 wordt er al mee vastgesteld waardoor alle overige wijzigingen in de grondslag van de motorrijtuigenbelasting daarmee ook vaststaan. Het tweede punt is dat het feitelijke effect van die regeling voor oldtimers nog helemaal niet duidelijk is. Het kabinet moet het nog uitwerken, misschien gaat met 30-dagenkaarten en 60-dagenkaarten gewerkt worden. Misschien zullen bezitters van oldtimers massaal hun voertuigen schorsen voor de motorrijtuigenbelasting. Het effect op onze opcenten is nog absoluut niet duidelijk. Wij zouden de motie daarom ook willen ontraden. Toen de opcenten op de motorrijtuigenbelasting aanmerkelijk terugliepen door de komst van milieuvriendelijke auto's hebben wij ook niet gezegd dat de anderen maar moeten betalen. Wij zouden inconsequent zijn als we het gevraagde zouden doen. Tot slot zou de belastingcapaciteit bij de opcenten die we laten liggen, toch weer verdisconteerd worden in het Provinciefonds. Al met al reden om deze motie te ontraden.

Motie M3 is een breed ingediende motie die gaat over gevolgen voor de veiligheid op de N259 van de vertraging in de aanleg van de A4. Ons college heeft tegen aanneming van deze motie geen bezwaar.

Motie M6 is ingediend door de fractie van de PVV en vraagt de minister van infrastructuur en milieu te wijzen op het gevaar bij het knooppunt Paalgraven en snel actie te ondernemen. Ons college heeft geen bezwaar tegen deze motie maar na het gesprek gisteren met de minister moet men

niet de illusies hebben dat er snel middelen voor beschikbaar zullen komen. Het punt is echter duidelijk en tegen de uitvoering van de motie is geen bezwaar.

Diezelfde argumentatie geldt ook voor motie M7 waarin wordt gevraagd het traject Tilburg Breda als volledig traject mee te nemen in de verkenning A58. Daarbij wil ik nog wel de kanttekening maken dat als het gaat om prioritering van de aanpak van de A58, er nog wel andere delen van de A58 zijn – denk aan het knooppunt De Zoom of De Stok – die wat ons betreft verkeerskundig een hogere prioriteit hebben dan dit stuk, maar uitvoering van deze motie met hetzelfde verwachtingsmanagement is geen bezwaar.

Motie M9, ingediend door de PVV en de PvdD, gaat over mooie rotondes. Ons beleid inzake rotondes is heel simpel. Rotondes buiten de bebouwde kom waar omdat het gaat om provinciale wegen in het algemeen een snelheidsregime geldt van 60 of 80 km/u, hebben een sober en doelmatig bermbeheer en maaibeleid. Dat is vooral gericht op zo min mogelijk onderhoud en zo min mogelijk afzetten van wegen vanwege onderhoudswerkzaamheden en de veiligheid van de werkers. Binnen de bebouwde kom hebben we de afspraak dat gemeenten het initiatief kunnen tonen op de rotonde een kunstwerk te plaatsen of met een hovenier een deal te sluiten om de rotonde te onderhouden. Daar hebben we de ruimte voor gegeven. Het Land van Heusden en Altena is daar een mooi voorbeeld van. Daar gebeurt dit inmiddels ook. Binnen de bebouwde kom is het snelheidsregime lager. Een aantal weken geleden is er in Gelderland nog een hovenier om het leven gekomen toen hij bij het onderhouden van een rotonde de weg overstak en werd geschept door een auto. Hoveniers hebben verstand van planten maar ze hebben misschien minder gevoel voor verkeersveiligheid. Wij hebben daarom gezegd dat de risico's zich moeten beperken tot rotondes binnen de bebouwde kom. Daarom willen we deze motie in deze vorm ontraden.

De heer *Van den Berg* (PVV): Er staat ook duidelijk bij: waar de verkeersveiligheid het toelaat. In

Utrecht wordt zo gewerkt. Er zijn daar rotondes die er wel voor geschikt zijn. Mijn vraag is om bijvoorbeeld met bedrijven eens te kijken welke rotondes daarvoor in aanmerking zouden kunnen komen. Als de verkeersveiligheid of doorstroming te sterk wordt belemmerd moet dat uiteraard niet gebeuren, maar waar het kan zou het een heel mooi idee zijn. Daar slaat deze motie op.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Het bestaande beleid is dat binnen de bebouwde kom gemeentes vrij zijn om met ons in contact te treden over rotondes, maar met lokale hoveniersbedrijven door de hele provincie heen dat doen, zou ik liever aan het lokale initiatief overlaten. In het Land van Heusden en Altena gaat dat ook heel erg goed.

De heer *Van den Berg* (PVV): Ook hiervoor geldt dat er bedrijven zijn die de hele portefeuille voor de hele provincie kunnen overnemen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Dan houden we ons gewoon aan de aanbestedingsregels en besteden we het gewoon aan en zetten het gewoon op de markt. Wij wijken daarmee dan niet af van het huidige inkoopbeleid.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Even voor mijn duidelijkheid: die rotondes moeten toch sowieso worden onderhouden?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Wij doen dat met materiaal waardoor wij zo min mogelijk maatregelen hoeven te nemen, dus onderhoudsvriendelijk, zodat het verkeer zo min mogelijk overlast heeft van onderhoudswerkzaamheden langs de weg en bij rotondes.

Motie M10 gaat over het vervoer van gevaarlijke stoffen en foute papieren. Wij hebben tegen de uitvoering van deze motie geen bezwaar. Weliswaar hebben wij in antwoord op de schriftelijke vragen hierover al gemeld dat er heel veel is gebeurd in deze richting. Zowel in het nationale parlement als in het Europees Parlement zijn er vragen over gesteld en zijn acties ondernomen maar wij zullen graag de actie genoemd in deze motie overnemen indien de

motie wordt aangenomen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik wil nog even terugkomen op het niet ontraden van motie M10. In het dictum staat: met spoed effectieve controles van chauffeurs uit risicogebieden.... Vindt de gedeputeerde niet dat dit gewoon zou moeten worden veranderd in controles van transporten met gevaarlijke stoffen?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Het zou het ook voor de ontvanger van de motie, de minister van Infrastructuur en Milieu, gemakkelijker maken als het dictum op die manier wat wordt aangescherpt.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Het is mijn motie niet. Zoals zij nu luidt zal ik er tegenstemmen. Ik vind haar namelijk nogal discriminerend.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): We laten dat oordeel over aan de indiener van de motie.

Motie M12 gaat over het oormerken van de meeropbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting. Ook deze motie willen we ontraden. De opcenten op de motorrijtuigenbelasting zijn een algemene inkomstenbron voor de provincie en is geen heffing die is gekoppeld aan een doel. Het is geen doelbelasting. Wij willen dit niet invoeren en ontraden dan ook de motie.

Motie M14 gaat over de Maaslijn. Gevraagd wordt samen met de drie andere provincies en kaderwetgebieden te onderzoeken welke strategie we zouden kunnen gebruiken om de opwaardering van de Maaslijn te volgen. Deze motie heeft de sympathie van het college en we hebben dan ook geen bezwaar tegen deze motie.

Motie M20 handelt over het HOV-fonds. Wij ontraden deze motie omdat zij overbodig is daar wij het gevraagde hier al met elkaar hebben afgesproken. Er zitten ook een ander wensen in die vooruitlopen op de integrale afweging. Wij hebben afgesproken dat we de financiën voor het openbaar vervoer en met name voor het HOV voor de toekomst ruim voor het verschijnen van de Voorjaarsnota voor u op een rij zetten. De angst die op de achtergrond aanwezig is, is of we voor de

komende jaren wel voldoende middelen hebben om het openbaar vervoer op een goed peil te houden. Ja, we hebben er voldoende exploitatie- en ontwikkelingsmiddelen voor. We hebben ook afgesproken dat we de BDU-middelen (BDU = Brede Doeluitkering) voor de komende jaren handhaven. Ook vinden we dat deze motie ontijdig is omdat we ten aanzien van de nieuwe aanbesteding openbaar vervoer nog niet weten welke straks de nieuwe mogelijkheden en prijzen zullen zijn voor het openbaar vervoer. Ook deze motie willen wij als college dus op dit moment ontraden.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Ik meen mij te herinneren dat verleden jaar zelfde tijd zelfde golflengte bij de begrotingsbehandeling wij twee moties hebben ingediend, de eerste: 'fiets in de versnelling', met exact dezelfde argumentatie als nu het geval is. Er was toen een beleid en dat heette 'fiets in de versnelling'. Uiteindelijk zei het college dat als we één overweging weglieten het akkoord zou gaan omdat als er staand beleid is en er zo'n gat in de meerjarenbegroting zit, daaraan wat moet worden gedaan. Het is gecorrigeerd in de Voorjaarsnota en het staat nu in de begroting. Nu gaat het om hetzelfde. Wij constateren dat er in de meerjarenbegroting na een bepaalde datum geen middelen meer zijn. Wij zijn daarover inhoudelijk met elkaar in debat. De procedures zijn afgesproken. Het gaat mij erom dat we heel graag, eventueel door het veranderen van zinnen, tot een in de Voorjaarsnota op te nemen dekking komen, zodanig dat we OV-beleid en strategische projecten, want daar gaat het om, gedekt hebben in relatie tot de OV-visie – die ligt al vast – eventueel aangevuld met wat er al speelt rond de aanbesteding.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Bij het vaststellen van de OV-visie zat ook een financiële paragraaf waaruit blijkt dat wij de komende jaren deze visie kunnen uitwerken zonder dat we aanvullende middelen nodig hebben. Gesuggereerd wordt nu hier dat dat niet zo is en dat wij voor de komende jaren al additionele middelen daarvoor zouden moeten inzetten. Dat kan

natuurlijk als we de ambities in de OV-visie opwaarderen of maximaliseren, maar we hebben juist rekening gehouden met een stabiel budget tot en met de aanbesteding. Eventuele afname van budgetten proberen we via de nieuwe aanbesteding te leggen bij een hogere reizigersopbrengst en een hogere kosten dekkingsgraad. Daarbij hebben we voorzien in de financiën. We hebben gezegd dat de HOV-investeringen tot en met 2015 in het BO-MIRT zitten. Ook daarin zijn we tot en met 2015 voorzien. Wij hebben hier met de Staten afgesproken dat we een perspectief zullen geven wat er na 2015 nog aan verwachte HOV-investeringen en -projecten komt en om hoeveel € miljoen het dan gaat. We hebben afgesproken dit ruim voor de Voorjaarsnota te doen om inzicht te hebben of we iets moeten doen voor de lange termijn, moeten gaan sparen of een fonds moeten inrichten, of gewoon moeten doorgaan vanuit de bestaande begroting.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Waarom staat er dan niets over in de meerjarenbegroting? Daar staat constateerbaar nu wel dat gat voor 2014. De gedeputeerde geeft nu andere middelen aan en ik ben best bereid de motie aan te houden tot de Voorjaarsnota. Dan hebben we in die tussentijd genoemde behandelingen gehad. De vraag is nu alleen even waarom er daar niets staat.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): In het BDU-bestedingsplan hebben we in ieder geval kunnen zien en bij de vaststelling ervan hebben we er ook over gesproken, dat de middelen voor het OV de komende jaren tot en met 2016 niet teruglopen in de orde van grootte zoals hier aangegeven. Misschien moeten we dan nog eens kijken hoe u komt aan deze bedragen want volgens mij staan ze zo niet in de BDU.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): In de meerjarenbegroting staat dat de bedragen teruglopen van 63 naar 24 en vervolgens twee en nul. Over die periode heb ik het, uit mijn hoofd gezegd.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Daar zal ik eerst naar moeten kijken. Ik kom er een tweede termijn op terug.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voorzitter! Dat is precies de reden geweest waarom wij een doorrekening hebben gevraagd van onze HOV-ambities. Wij weten dat onze ambities heel stevig zijn en dat het budget zeker op lange termijn nog niet is doorgerekend. Mag ik als toezegging van de gedeputeerde vaststellen dat hij bij de Voorjaarsnota niet alleen zal komen met een uitgewerkt plan maar dat hij ook de benodigde middelen erbij zal calculeren zodat we dan kunnen afwegen hoe we daarin gaan voorzien?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Voor de hygiëne van het financieel beleid: we zouden eerst met elkaar moeten bekijken waar het inhoudelijk over gaat en dan welke consequenties het heeft voor het financiële beslag en voor de financiële reserveringen. Ik heb toegezegd ruim voor de Voorjaarsnota inzicht te geven in waar we nu over praten. Afhankelijk van de uitkomst daarvan kan dat leiden tot voorstellen bij de Voorjaarsnota. Graag die volgorde.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Die toezegging wilde ik horen. Dank u wel.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Vier jaar geleden toen mevrouw Steffens nog de portefeuille van deze gedeputeerde had, hebben we een grote bijeenkomst gehad over de HOV-plannen van Brabant. In 2028 – het was een olympische ambitie die we dankzij het regeerakkoord inmiddels niet meer hebben – zouden we HOV in Brabant hebben van olympisch niveau. De gedeputeerde zegt nu dat we eerst moeten weten wat onze plannen zijn voordat we er geld voor nodig hebben, maar die plannen zijn hartstikke bekend. Dat HOV-plan ligt er. Wij willen nu gewoon weten wat dat plan kost en waaruit het college dat denkt te dekken.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Gelukkig is ook al heel veel van dat plan gerealiseerd. Er zijn al op

veel plaatsen in Brabant HOV-lijnen. We hebben alleen ook steeds gezegd dat er voor uitbreiding van die lijnen twee dingen moeten zijn: reizigers en cofinanciering vanuit de wegbeheerders. Dat zijn in het algemeen de gemeenten. Wij kunnen wel ambities hebben maar we hebben tot dusverre steeds de lijn gekozen dat de financiering van 50% vanuit de provincie en voor 50% vanuit de gemeenten gebeurt. Wat we nu doen is met de gemeenten inventariseren hoe zij de doorontwikkeling zien van de HOV met de bijbehorende investeringen. Er zijn bovendien steeds meer nieuwe inzichten in technieken. Hoe kun je voorrang geven aan een bus op een kruising? Moet dat altijd met de vrije busbaan of kan het ook op andere manieren? Het is dus wel een plan dat ambities kent maar dat werkende weg moet worden uitgewerkt. Ik heb beloofd dat ik een update zou geven van waar we nu staan en wat het perspectief is. Laten we dan kijken hoe we daaraan door kunnen werken.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): De gedeputeerde zegt dus toe dat hij bij de Voorjaarsnota niet alleen met een overzicht van de kosten voor de plannen komt maar ook hoe we dat zouden kunnen dekken. Dat tweede punt is belangrijk omdat er gewoon een gat in de begroting valt bij lopend beleid. Dat kan gewoon niet.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Op het laatste kom ik in tweede termijn terug. Wat het eerste betreft, ik heb gezegd dat ik voor de Voorjaarsnota met de Staten in de commissie over een notitie wil praten over de stand van zaken van de HOV en de doorkijk daarna. Eventueel volgt daaruit een voorstel bij de Voorjaarsnota maar misschien ook niet.

De *voorzitter*: Motie M10 wordt gewijzigd. De wijziging is als volgt. Het woord “*crimineel*” is gewijzigd in “*laakbaar*” en de woorden “*uit risicogebieden en/of*” worden gewijzigd in “*met*”

Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M10a.

Het woord is aan gedeputeerde De Boer.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik zal proberen via de dossiers in te gaan op de bijdragen van de fracties. Allereerst het woningbouwdossier, waarin ook de verordening Ruimte wordt genoemd. Op de motie van de VVD hierover kom ik straks terug bij de behandeling van de moties. Met de verordening Ruimte zijn we bezig met de actualisatie. Dat hebben wij in de afgelopen jaren gedaan met een viertal rondes en een enquête. Daarbij is nadrukkelijk boven komen drijven wat de knelpunten zijn waarmee gemeenten slecht uit de voeten konden. Voor 2013 staat in ieder geval in de programmering: een verbeterslag te maken. Dat betekent dat ook de veehouderij daarvan een onderdeel zal moeten uitmaken, zoals door de PVV, de VVD en het CDA is gezegd. Stel nu dat er veel reactieve aanwijzingen zijn dan geef ik in overweging te bedenken wat dan veel is. Er zijn in ieder geval een aantal gemeenten in Brabant die een fors aantal reactieve aanwijzingen hebben gekregen. Met name een aantal kleinere gemeenten worstelt nog steeds met de vraag wat de verordening Ruimte kan toestaan en wat niet. Ik heb in commissieverband al eerder aangegeven dat we regelmatig onze medewerkers naar commissies en gemeenteraden toesturen om die specifieke punten nog eens met hen door te praten en aan te geven wat er kan met de verordening Ruimte. Volgens mij kan er nog steeds heel veel. Daar waar nog knelpunten ontstaan, misschien wel door de nieuwe bestuurlijke verhoudingen waarover mevrouw Wijnands sprak, is het vaak doordat heel veel gemeenteraden zeggen: dit is ons eigen grondgebied, daarover zijn we autonoom en daarover heeft de provincie niets te zeggen. Dat is dan weer strijdig met wat in de verordening staat en dat zal wel weer gerepareerd moeten worden. Veel van dergelijke zaken worden voordat ze uiteindelijk op het groene laken zoals ik het noem, terecht komen al gerepareerd omdat men ziet hoe de zaak zit. U ziet helaas alleen de voorkant van het proces. Wat uiteindelijk als knelpunten overblijft is een zeer gering aantal reactieve aanwijzingen. Maar er zijn wel de afspraken die we in deze zaal met elkaar hebben gemaakt en het college wenst zich daaraan te houden.

Er is ook gesteld dat de woningbouw niet moet

worden gehinderd door de verordening Ruimte. Ik ben het daar van harte mee eens en bij de motie daarover kom ik er nog over te spreken. Ook hierbij is het zo dat wij met elkaar afspraken hebben gemaakt over de woningbouwprogrammering. Nogmaals, wij moeten geen hindermacht zijn op welke manier dan ook maar wij moeten proberen met de Brabander mee te bewegen binnen de kaders die daarvoor hier zijn gesteld.

Wat het Landbouwdossier betreft ben ik erg verheugd dat u met het BOB-model na de beeldvorming volgende week vrijdag met een deel van het college tot oordeelsvorming komt. Ik wijs met name even op wat mevrouw Klitsie ook zei waar het ging om twee punten die voor haar en ook voor de overige Statenleden van belang zijn, namelijk aan de ene kant de grondgebondenheid waar duidelijkheid over moet en ook kan komen zoals terecht al vaker in deze Staten is gezegd, en aan de andere kant de pelsdieren waar zij over sprak. Ook dat is een onderwerp dat veel mensen met name in Oost-Brabant bezighoudt. Deze twee en ook andere bouwstenen zijn door Statenleden genoemd. Vrijdag aanstaande kunnen ze in die oordeelsvormende fase een opmaat zijn om in 2013 datgene vast te leggen waarvan wij vinden dat het vastgelegd moet worden om daarmee ontwikkelkansen aan de ene kant voor de Brabantse ondernemers mogelijk te maken en aan de andere kant ook de Brabantse bevolking, niet zijnde ondernemers, het gevoel te geven dat zij in een veilige omgeving wonen.

Mevrouw Geeraedts sprak ook nog over gemeenten waar zij een zorgelijke ontwikkeling constateerde met betrekking tot de uitgifte van gronden. Het is ook mij ter ore gekomen en het wordt ook in ons ruimtelijk overleg aan de orde gesteld. Het knelpunt is natuurlijk dat zoals zij aangaf de grondbedrijven van de gemeenten zwaar onder druk staan. Gemeenteraden vinden dan ook dat wat nog aan gronden in de gemeenten beschikbaar is, zo snel mogelijk gekapitaliseerd moet worden door het uit te geven. Aan de andere kant willen wij in deze provincie een gelijkwaardig speelveld hebben waarop alle partijen tot ontwikkeling kunnen komen.

Nogmaals, voorzitter, dit is de autonomie van de

gemeenten. Wij kunnen niet sturen met hun instrumenten. Er moet overleg plaatsvinden. Als die gronden niet meer beschikbaar zijn of bijvoorbeeld ingezet worden voor stadslandbouw, geeft dat de mogelijkheid om dat gesprek aan te gaan. Wij hebben daarvoor geen instrument, maar wij willen wel zo veel mogelijk het gelijke speelveld met elkaar benoemen. Het gaat niet om de kwantiteit van de woningen in deze provincie maar met name over de kwaliteit: de juiste woning voor de juiste doelgroep op de juiste plaats.

Wij hebben inderdaad een plan B voorbereid voor het geval de Gezondheidsraad niet komt met wat wij mogelijk verwachten. Wij zullen daarover volgende week met elkaar oordeelsvormend spreken. Er is op dit moment sprake van een forse oriëntatie op stadslandbouw en er wordt zelfs al geïnvesteerd. Ik verwijs in dit verband naar Tilburg en Eindhoven. U weet ondertussen ook dat in het Design House in Eindhoven een prachtige tentoonstelling is over mogelijkheden om kantoorgebouwen ook te gebruiken voor voedselproductie. Ook dat wordt al op een aantal plekken in Nederland gedaan.

Ik heb in de commissievergadering uitgelegd dat bij de gebiedsopgaven sprake is van een relatieve achterstand.

De heer *Van Hattem* (PVV): Ik kom even terug op de stadslandbouw. Dat is allemaal leuk en aardig maar het is heel kleinschalig. Ziet het college dit als een kerntaak van de provincie? Participeert de provincie hierin of vindt het college dit een bepaalde vorm van hobbyisme waar wij ons verre van moeten houden?

De heer *De Boer* (GS;VVD): Als gemeenten drie hectare willen vrijmaken voor stadslandbouw vind ik dat geen hobbyisme. Wij gaan daar ook niet over. Ik herhaal de woorden van mevrouw Geeraedts, wij moeten ervoor zorgen dat wij geen hindermacht zijn voor dit soort ontwikkelingen. Als mensen van mening zijn dat zij op deze manier hun hobby kunnen bedrijven, vind ik niet dat de provinciale overheid moet interfereren.

De heer *Van Hattem* (PVV): De provincie moet

inderdaad niet als hindermacht optreden, maar het ligt niet binnen haar taak om hiermee actief iets te gaan doen. Het is en blijft een leuke hobby. Iedereen moet zelf weten wat hij doet, maar hier lijkt mij geen actieve rol voor de provincie te liggen.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Ik heb het woord kerntaak niet in mijn mond genomen.

Ik sprak over de relatieve achterstand bij de gebiedsopgaven. In de commissie hebben wij heldere afspraken gemaakt. Een fors aantal gebiedsopgaven zijn op dit moment met door de Staten gelabeld geld in ontwikkeling. In het voorjaar 2013 hebt u een sluitende businesscase en is het geld definitief toegekend aan de gebiedsopgaven. De Staten hebben in BN De Stem een uitgebreid artikel kunnen lezen over Waterpoort. Daar is al een fors aantal initiatieven van de grond gekomen. Dat geldt overigens voor meer gebiedsopgaven. Het is wat langer stil geweest, maar precies de benoemde periode is nodig om tot een sluitende businesscase te komen die de Staten graag en terecht willen zien om uiteindelijk de financiën definitief vrij te maken.

Ik dank mevrouw Slegers voor het compliment dat zij heeft gemaakt over Huijgevoort. Het is een ankermoment in ons Koersdocument stad en platteland. Ik hecht eraan hier te zeggen dat deze specifieke en unieke situatie gemeente en provincie ertoe heeft gebracht om financieel in te springen. Er zijn veel mogelijkheden om tot het gewenste resultaat te komen. Dit was er één, maar is zeker geen regel bij deze provincie.

Ik kom dan bij de PVV. Ik heb al een toezegging gedaan over de veeteelt. Dit zit aanstaande vrijdag in het proces.

Naast wat de heer Pauli zal zeggen over bedrijventerreinen, merk ik op dat wij via revaliseringsprocessen en herstructurering oplossingen bieden voor het tegengaan van verrommeling. Voor nieuwe terreinen hebben wij de Structuurvisie ruimtelijke ordening. Daarin staat wat wel en niet kan op basis van de lagenbenadering. Wij stemmen dat voorts af in de RRO's (Regionaal Ruimtelijke Overleggen). De SER-ladder is het instrument om uiteindelijk te

kunnen bepalen of je in een nieuw bedrijventerrein in het weiland, zoals je dat noemt, zou kunnen uitrollen.

Mevrouw Wijnands sprak over de integraliteit. Versnelling van processen en het sturen met regie en lef zijn onderwerpen die aanstaande vrijdag aan de orde moeten zijn. Wij zijn met de commissie in een voortdurend proces om een en ander fijn te slijpen en straks de juiste beslissing te kunnen nemen voor ons Brabants platteland met daarin die mooie steden.

Ik heb al voldoende gezegd over het landbouwdossier en de nertshouderijen. De opmerkingen van mevrouw Klitsie over het GLB-verhaal (Gemeenschappelijk landbouwbeleid) wil ik graag overlaten aan collega Van den Hout, omdat hij dagelijks met mij via pijler 1 bezig is met pijler 2.

Ik ben blij met de opmerking van de heer Smeulders over politiek met passie. Ik zal daarop binnenkort zeer nadrukkelijk terugkomen op een andere plek.

In motie M1 van de fracties van de VVD en het CDA wordt het college verzocht een lijst te maken van de onderwerpen en regels die voor een overheveling naar de gemeenten in aanmerking komen. Ik heb al aangegeven dat wij die lijst al hebben. Wij hebben geen behoefte aan nieuwe lijstjes maar wel aan aanvullende punten die wij zodanig kunnen benoemen dat wij niet meer als een hindermacht worden ervaren omdat wij dat absoluut niet zijn. Verbetering is altijd aan de orde zoals ook bleek tijdens de vier bijeenkomsten. Het college heeft geen bezwaar tegen deze motie.

Het college heeft geen bezwaar tegen de breed ingediende motie M15 over stimulering van de woningmarkt. Ik hecht eraan op te merken dat het kabinet al een drietal maatregelen heeft genomen. Een daarvan haakt hierop naadloos aan. Drie uur geleden stond in de NRC te lezen dat minister Blok een brief heeft geschreven waarmee hij de starterslening weer terugbrengt voor Nederland. U weet ook dat hij de restschuld tien jaar aftrekbaar heeft gemaakt en dat de Nationale Hypotheekgarantie weer in een nieuw licht is gezet. Er is voldoende beweging. Het is geen stapeling van geld maar het is werken in elkaars

verlengde. De rijksoverheid doet een aantal zaken en wij doen een aantal zaken.

Motie M17 gaat over duurzame herstructurering bedrijventerreinen/werklocaties. Het college heeft geen bezwaar tegen deze motie. De heer Pauli komt ongetwijfeld ook over deze motie te spreken. Wij hebben ook geen bezwaar tegen motie M18 over: Voortgang "Al het vlees duurzaam." Wij ervaren deze motie als een steun in de rug. Tegen motie M19 over handhaving stelsel dierrechten hebben wij ook geen bezwaar.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Voor de afwisseling begin ik met de amendementen en de moties.

Amendement A3 van de fracties van D66, GroenLinks en de PvdA gaat over de verankering van de natuur in de samenleving. Met dit amendement wordt het college opgedragen voldoende budget vrij te maken om de vrijwilligersinfrastructuur te behouden en te versterken. Het klopt dat er €100.000 die specifiek gelabeld waren voor vrijwilligers overgeheveld zijn naar de uitvoering groene wetten. Dat kan omdat wij in BrUG (Brabant Uitnodigend Groen) een andere benadering hebben gekozen waarin participatie van Brabanders vooropstaat. Wat ons betreft is dit geregeld in alle projecten die vanuit BrUG georganiseerd en betaald worden. Bovendien is in de begroting in het structurele deel van het budget geld opgenomen juist van het ondersteunen van participatie en van vrijwilligers die deelnemen aan het uitvoeren van ons natuurbeleid. Om die reden willen dit amendement ontraden.

Dat ligt anders bij amendement A5. Het college heeft hiertegen geen bezwaar. Dit amendement vraagt het college het budget voor de schaapskuddes terug te brengen naar het oorspronkelijke niveau om nieuwe initiatieven te kunnen honoreren en niet om de subsidie voor bestaande kuddes op te hogen. De heer Van Hattem heeft dit daarstraks heel duidelijk uitgelegd.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Ik kom graag even terug op amendement A3 dat betrekking

heeft op vrijwilligers voor het natuurbeleid. Op dit moment is volstrekt onduidelijk hoe in BrUG wordt uitgewerkt dat vrijwilligers inderdaad een vergoeding en ondersteuning krijgen om zich in te zetten voor het natuurbeleid. Het is ons niet duidelijk waar in de begroting dat structurele geld zit.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): BrUG moet inderdaad nog een uitvoeringsprogramma krijgen. Hoe alles precies vorm gaat krijgen in de praktijk, is nog niet helemaal duidelijk. Voor een deel ligt wat ons betreft het initiatief bij de streek. De streek kan daarin een onderdeel opnemen voor de inzet van vrijwilligers en het op die manier regelen. Overigens is het sinds het aannemen van de Agenda van Brabant geen taak meer van de provincie om vrijwilligers uit te betalen met provinciaal budget.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag waar nu dat structurele geld in de begroting zit.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Bij het natuurbeheer. In de Voorjaarsnota wordt daarvoor €7 mln. extra gevraagd, oplopend tot €14,7 mln. in 2027.

Mevrouw *Spierings* (D66): Hoeveel van dat bedrag van €7 mln. is voor de vrijwilligers?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Ik zal daarop in tweede termijn terugkomen.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Ik sluit mij aan bij mevrouw Spierings maar ik heb nog een aanvullende vraag. Vorige week hebben wij in de commissie Landschappen van Allure besproken. Wij hebben toen gekeken naar cofinanciering en naar wat wel en niet betaald kan worden vanuit de subsidies van de provincie. Daarin zit geen budget om vrijwilligers uit te betalen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Bij de provincie niet, dat is juist.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Wij beogen met ons amendement ervoor te zorgen dat het vrijwilligerswerk kan blijven bestaan en dat daarvoor voldoende budget beschikbaar blijft. Wij willen meer duidelijkheid in dezen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Ik begrijp de strekking van het amendement.

De *voorzitter*: Ondertussen is hier een gewijzigde versie van amendement A3. De wijziging is als volgt. In het dictum staat nu achter het eerste gedachtestreepje:

" in de begroting voor de jaren 2013 t/m 2016 €100.000 per jaar te reserveren om de vrijwilligersinfrastructuur ten behoeve van de verankering van natuur in de samenleving te behouden en te versterken".

De *voorzitter*: Dit gewijzigde amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A3a.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Bij de Landschappen van Allure vallen kosten veroorzaakt door uitbetalingen aan vrijwilligers niet onder subsidiabele kosten. Dat betekent dat de provincie die niet gaat betalen. Het is wel mogelijk dat vrijwilligers hun uren opgeven als hun aandeel in de cofinanciering van die projecten. Op die manier wordt vrijwilligerswerk absoluut gehonoreerd in de Landschappen van Allure. Dit wordt op een soort gelijke manier uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma voor de natuurprojecten die via BrUG worden aangevraagd.

Met motie M8 vraagt de fractie van de PVV het college om de ecoducten niet aan te leggen en het geld te gebruiken voor andere infrastructuur.

Ecoducten zijn wel degelijk zinvol. Zij zijn een belangrijk onderdeel van ons ontsnipperingsbeleid. Ecoducten hebben hun nut wel degelijk bewezen. Bovendien worden twee van de vier ecoducten aangelegd met rijksgeld. Die zou ik dus niet willen cancelen. De andere twee zijn al aanbesteed. Het is dus te laat om daaraan nog iets te veranderen. Het college ontraadt derhalve deze motie.

De heer *Van den Berg* (PVV): Kunt u dat nut onderbouwen? Op welk gebied is dat zo, even afgezien van de ontsnippering. Alterra heeft zojuist een onderzoek gepubliceerd waarin staat dat dit nut helemaal niet aangetoond is.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Het probleem is dat men vaak doelt op de grote beesten die over een ecoduct lopen en die misschien ook op een andere manier aan de overkant kunnen komen. Ecoducten zijn ook aangelegd voor planten en dieren die bedreigd worden en op de rode lijst staan, of anderszins ondersteuning nodig hebben; voor een deel om te overleven omdat zij niet over de weg hoeven kruipen en doodgereden worden en omdat zij op die manier een groter leefgebied hebben om genetisch materiaal te kunnen uitwisselen. Het rapport van Alterra ontkent dat niet.

De heer *Van den Berg* (PVV): Ik wil de bewijzen daarvan graag op schrift ontvangen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Ik kan een aantal tips uit de literatuur op een rijtje zetten. Dat zal ik zeker doen.

Motie M16 wil het college ontraden. Die motie gaat over het Gemeenschappelijk landbouwbeleid en het college wordt gevraagd structureel geld op te nemen voor de cofinanciering. Wij ontraden deze motie niet omdat wij het geen goed plan vinden, maar de constatering en de overwegingen zijn nogal speculatief. Er wordt volop onderhandeld over het GLB. Niemand weet nog precies hoe dat eruit gaat zien, hoeveel er in pijler 1 of in pijler 2 komt en wat de rijksoverheid daarmee gaat doen. Wij denken dat het geld dat wij besteden aan natuurbeleid voor een deel gefinancierd wordt uit pijler 2. Voor een deel wordt daarin dus al voorzien. Vandaar dat wij deze motie ontraden.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voorzitter! Ik heb deze motie ook al ingediend bij de Voorjaarsnota omdat het er toen aan zat te komen. Het zit er nog steeds aan te komen. Wij weten nog steeds niet precies hoe het afloopt. Dat herken ik.

Ik heb technische vragen gesteld over waar vind ik in de begroting of in de meerjarenbegroting gelden voor de cofinanciering van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het antwoord was dat daarvoor nog geen gelden gereserveerd waren in de begroting. Als je nu geen geld hebt in je meerjarenbegroting – van mij mag het in het Groenfonds – heb je geen titel om dat later te regelen. Als de gedeputeerde nu toezegt dat er in het Groenfonds substantieel ruimte is voor cofinanciering van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid ben ik tevreden. Het gaat mij om de lange termijn.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Het is moeilijk om toezeggingen te doen over cofinanciering van een stelsel dat nog niet bestaat. Wij hebben echt geen idee hoe dat eruit gaat zien en hoe de rijksoverheid daar vervolgens mee zal omgaan. Wat mij betreft is het uitdrukkelijk de bedoeling dat projecten die vanuit BrUG gefinancierd worden, niet gezien worden als cofinanciering voor pijler 2 van het GLB. Andersom zien wij pijler 2-gelden van het GLB als cofinanciering voor ons natuurbeleid. Dat past in de filosofie van het nieuwe BrUG.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Mag ik dit zien als een toezegging?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Ik kom daarop later terug.

Het college heeft geen bezwaar tegen motie M19. In deze motie worden de Eerste en Tweede Kamer opgeroepen om ook na 2015 het stelsel van dierrechten te handhaven, tenzij er een beter systeem is. Die motie zal leiden tot een brief aan de Eerste en de Tweede Kamer.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Ik denk dat motie M11 ook onder het beleidsterrein van deze gedeputeerde valt.

De *voorzitter*: Motie M11 is ingetrokken en vervangen door amendement A5.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! De VVD dringt aan op versnelling en verbetering van

de vergunningverlening. Daar kan ik mij iets bij voorstellen want de vergunningverlening loopt op een aantal gebieden moeizaam. Met name bij de Natuurbeschermingswet is een stuwmeer ontstaan. Dat hebben wij zelf ook al aangegeven en wij hebben daar maatregelen genomen vooral door middel van prioritering. Wij kunnen niet alles doen en daarom kijken waar het zinvol is om wel iets te doen. Dat geldt zowel de vergunningverlening als de handhaving. De VVD vraagt ons om interimmers überhaupt niet in behandeling te nemen als van hen een aanvraag binnenkomt. Daarmee vraagt de VVD ons een wettelijke plicht te veronachtzamen. Dat verzoek kunnen wij natuurlijk niet honoreren. Toch kan ik de VVD enigszins geruststellen. Wij verlenen met voorrang vergunning aan bedrijven die werkelijk nieuwe activiteiten ontplooiën en die fysiek die niet vooruit kunnen als zij geen vergunning krijgen. Interimsters horen daar over het algemeen niet bij. Bovendien vormen de interimsters maar een klein deel van het stuwmeer van NB-wet vergunningsaanvragen (NB-wet = Natuurbeschermingswet).

Mevrouw *Geeraedts* vroeg ons ook om de Verordening stikstof in te trekken omdat daarmee dubbele procedures voorkomen worden. Dat klopt, maar in deze verordening staat meer dan alleen de meldingsplicht en de depositiebank. Op dit moment onderhandelen wij met alle partners waarmee wij samen de Verordening stikstof hebben gemaakt over de vraag hoe wij dubbele procedures kunnen vermijden. Dat kan door de meldingsplicht uit de verordening te halen. Het ligt bijna voor de hand dat dit een van de voorstellen wordt. De rest van de verordening willen wij in stand houden want daarin staan veel andere zaken die wij in Brabant regelen en die verder gaan dan de Natuurbeschermingswet.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik begrijp dat in die verordening ook toetsingscriteria staan, maar de vraag is even of die toetsingscriteria verder gaan dan de Natuurbeschermingswet voorschrijft.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): De verordening bevat in ieder geval de plicht om bepaalde

staltechnieken toe te passen en die gaat inderdaad verder dan de landelijke afspraken. Wij hebben die afspraak gemaakt met de convenantenpartners, waaronder de natuurorganisaties en de ZLTO. De ZLTO heeft deze verordening mee opgesteld.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Maar juist omdat wij aanzienlijk verder gaan, duurt het allemaal veel langer. Ik zie in de praktijk dat het eindeloos duurt voordat de meldingen kunnen worden geaccepteerd en voordat de vergunningen kunnen worden afgegeven. Ergens in het systeem zit er iets fout. Die fout zou ik graag boven water willen krijgen. De Staten kunnen die verordening wijzigen of intrekken, maar er moet op heel korte termijn iets gebeuren en dat kan niet door er weer meer mensen op te zetten, want het zit in de systematiek. Ik wil graag een uitspraak van de gedeputeerde dat daaraan op korte termijn iets gedaan wordt en dat dit tot iets leidt dat weer in deze Staten kan worden behandeld.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Dan moet ik mevrouw *Geeraedts* toch voor een deel teleurstellen, voorzitter. De oorzaak van het feit dat er een stuwmeer is van vergunningaanvragen in het kader van de Natuurbeschermingswet zit niet in de systematiek van onze Verordening stikstof, maar in de systematiek van de Natuurbeschermingswet en in de uitspraak van de Raad van State die met terugwerkende kracht allerlei bedrijven vergunningplichtig heeft gemaakt zonder dat er een fatsoenlijk toetsingskader ligt. De verordening heeft geen extra bijdrage geleverd aan het ontstaan van dat stuwmeer. Wij stellen in de verordening inderdaad hogere eisen aan staltechniek. Het maakt niet uit welke eisen je stelt, een vergunningaanvrager dient aan te geven hoe hij aan die eisen gaat voldoen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Volgens mij wordt het stuwmeer veroorzaakt door het feit dat wij in Brabant twee procedures hebben en de NB en de melding.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Wij hebben inderdaad twee procedures, maar het grootste deel

van de vergunningaanvragen komt niet van interimmers en dus niet van agrariërs die te maken hebben met die twee procedures.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Daar gaat het niet om.

De *voorzitter*: U hebt twee keer geïnterrupteerd.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Maar wij moeten wel een goed antwoord krijgen, mijnheer de voorzitter!

De *voorzitter*: Ik geloof dat het punt echt wel gewisseld is.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Wij overleggen op dit moment...

De heer *Verhees* (VVD): Nee, voorzitter, ik ga niet verder met de interruptie van mevrouw *Geeraedts*, ik wil een andere vraag stellen. Mevrouw *Geeraedts* sprak in haar eerste termijn ook over de salderingsbank. Nu wordt het grootste deel van het saldo gereserveerd voor de interimmers.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Dat is niet waar.

De heer *Verhees* (VVD): In feite is er te weinig beschikbaar voor de mensen die echt willen gaan bouwen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Dat klopt. Niet alle vergunningsruimte wordt automatisch in de salderingsbank opgenomen. Overigens is de manier waarop de salderingsbank werkt, afgesproken met de convenantpartners. Zo doen wij dat in Brabant. Dat doen wij niet met een-tweetjes hier in de zaal maar dat doen wij met de mensen die het betreft, waaronder de ZLTO. Wij hebben deze afspraak gemaakt en die werkt ook. Er wordt inderdaad een deel van stikstofruimte gereserveerd voor interimmers, niet om die nu te kunnen uitgeven maar omdat wij nog niet zeker zijn of in de PAS de problematiek van de interimmers wordt opgelost. Wij dringen daarop aan in Den Haag, maar Brabant heeft disproportioneel veel interimmers. Deze problematiek speelt niet of nauwelijks in andere

provincies. Wij staan hierin relatief alleen. Als de problematiek van de interimmers niet wordt opgelost in de PAS, hebben wij deze ruimte hard nodig. Het gaat om het voortbestaan van al lang bestaande bedrijven en die moeten wij niet op het spel zetten.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! In een reactie op de bijdrage van mevrouw Geeraedts wil ik opmerken dat wij bij de verordening over de leges al besloten hebben dat de aanvragers enorm tegemoet gekomen worden door de vergunning in plaats van €3200 maar €600 te laten kosten. Dat is al een enorme knieval want dat kost ons €3,3 mln. op de begroting. Als wij nu ook nog eens beslissen dat wij de verordening gaan schrappen of wijzigen, begrijp ik echt niet waarmee wij bezig zijn. Regels zijn er om nageleefd te worden. Zoals de gedeputeerde heeft aangegeven: die regels zijn ons opgelegd door het Rijk en daar ligt het probleem.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Maar wij moeten geen regels naleven die onzinnig zijn en alleen leiden tot dubbele procedures. Regels om regels is natuurlijk niets. Als de heer Van der Wel dat bedoelt, dan ben ik het niet met hem eens.

Mevrouw *Aarts-van de Loo* (CDA): Van de vergunningen die worden aangeboden aan de depositiebank acht de provincie slechts 27% geschikt om daarin te worden opgenomen. Hoe krijgen wij dat percentage hoger zonder alleen naar anderen te wijzen? Daar zit een groot probleem.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Wij hebben een systematiek afgesproken voor de verdeling van vergunningen die in orde bevonden zijn. Een deel wordt afgeroomd, een deel wordt gereserveerd voor interimmers en er is een groot deel waarvan helemaal niet zeker is of zij mogen worden opgenomen in de depositiebank. Het zijn vaak papieren vergunningen en het is niet duidelijk of het bedrijf dat de vergunning aanbiedt na 2004 nog wel dieren in de stal had. Als wij dat foutief opnemen in de bank komt de hele systematiek op

losse schroeven te staan en hebben wij dezelfde situatie als eerder het geval was, namelijk dat wij de depositiebank een paar maanden kunnen sluiten om alle vergunningsaanvragen handmatig door te vlooiën en te toetsen op juridische houdbaarheid. Wij moeten heel streng zijn, want één bouwsteen eruit en het hele systeem ligt op zijn gat en dan kunnen wij niemand meer salderen. Ik wil die strengheid graag handhaven. Bovendien houden agrariërs ammoniakruimte en vergunningen achter de hand omdat o.a. de AMvB huisvesting weer is uitgesteld waardoor het allemaal weer langer gaat duren en ammoniakruimte en dit soort vergunningen op een gegeven moment geld waard worden. Agrariërs kunnen ervoor kiezen om nu hun vergunning gratis aan de depositiebank af te geven of die nog even op zak te houden om die straks te kunnen verkopen. Ik heb daarover geen oordeel behalve dan dat ik het begrijp. Dat is ook een reden waarom niet alle ruimte die er is in de depositiebank terechtkomt.

De heer *Van Hattem* (PVV): Ik hoorde mevrouw Geeraedts zojuist zeggen dat er sprake is van een onzinnige verordening. Afgelopen week hebben wij een goede voorlichtingsbijeenkomst gehad. Er is uitgebreid over gesproken. Toen heeft de gedeputeerde duidelijk gezegd dat het geen onzinnige verordening is en dat die heel hard nodig is o.a. voor bepaalde vereisten op milieugebied, etc. Hoe wezenlijk is deze verordening voor Brabant, ook voor de belangen van de boeren en de burgers? Is het een onzinnige verordening? Er is destijds afgesproken dat de verordening een looptijd had van 18 jaar. Er is eigenlijk maar één keer een monitoringsrapportage verschenen, vorig jaar februari. Sindsdien zie ik ook weinig activiteit op de website van de provincie. Hoe groot is het belang van deze verordening? Er wordt wel streng op gehandhaafd.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Het belang van de verordening is uitgesproken door de convenantpartners. Nogmaals, wij hebben deze verordening gemaakt samen met alle partners die bij deze problematiek betrokken zijn. Deze

verordening was en is nog steeds de oplossing voor een aantal problemen. Bovenaan staat de eis voor strengere staltechnieken en voor luchtwassers eisen wij de best beschikbare technologie plus plus. Dit is echt meer dan waartoe agrarische ondernemers anders verplicht zouden zijn. De ZLTO heeft dat ondersteund in deze verordening en in ruil daarvoor is de salderingsbank ingericht. Hoe krakkelekkig de salderingsbank ook werkt, deze verordening wordt nog steeds gesteund door de convenantpartners. Wij spreken nu met elkaar over de vraag hoe wij uit de impasse komen van de NB-vergunningverlening en de problemen met de handhaving. Een onderdeel van die oplossing kan zijn het intrekken van een deel van die verordening, namelijk de meldingsplicht waardoor de dubbele procedures achterwege zullen blijven. Intrekken van de verordening staat wat mij betreft niet op de agenda.

De heer *Van Hattem* (PVV): Wij hebben nu een behoorlijk strenge verordening. Een verordening moet altijd een bepaald doel dienen. Het uiteindelijke doel van de verordening is primair een natuurbeschermingsdoel. Daarom is zij ook gekoppeld aan Natura 2000. Hoe wezenlijk belangrijk is deze verordening nog voor natuurbeschermingsdoelen? Kunnen wij op dat punt de verordening niet schrappen, misschien andere wetgeving erop loslaten en ook voor de geurhinder specifieke regels opstellen? Dat laatste was eigenlijk toch ook een doel van deze verordening?

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Diverse fracties hebben de problemen nu op tafel gelegd. We hebben allemaal grote zorgen over dit dossier. De diverse elementen uit dit dossier komen nu op tafel. De discussie die nu wordt gevoerd is een hele technische en ik vind haar ook niet passen in deze begrotingsbehandeling. Het moet goed door het college worden opgepakt en later nog eens in de commissie worden besproken. Er zijn de gedeputeerde vandaag ook oplossingsrichtingen aangereikt maar we krijgen toch een wat defensieve reactie en dat vind ik jammer. Ik zou de gedeputeerde willen vragen nog eens goed met al zijn deskundigen en desnoods ook met zijn

contractpartners te kijken hoe dit probleem kan worden getackeld. Over één ding zijn we het allemaal eens, het is slecht voor de agrofood-sector en het is ook niet goed voor onze provincie. Met andere woorden: los het op en kom met een voorstel en niet nu.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Mevrouw Kerkhof heeft natuurlijk gelijk: los het op. Maar ik hecht er toch al aan te zeggen dat in de periode van de vorige Staten die salderingsbank is bedacht door met name de vertegenwoordigers van de agrofood-sector die nu de grootste problemen heeft met het systeem van die salderingsbank. Ik snap dat ze een probleem hebben maar ze moeten wel een beetje terughoudend zijn want er is wel degelijk een probleem op te lossen van die stikstofdepositie. Als de heer Van Hattem wil weten wat het probleem eigenlijk is, suggereer ik hem eens zijn laarzen aan te doen en naar de Grote Peel te gaan kijken. Ik hecht er ook aan om nog eens te zeggen dat de ZLTO moet ophouden te gaan piepen zodra er hier in dit huis iets gebeurt dat niet in hun straatje past en via een achterdeur te proberen door manipulatie de zaken zo te regelen zodat het wel weer in hun straatje past. We zijn hiervoor algemene belangen en niet alleen maar voor de belangen van ZLTO.

De voorzitter: We hebben weliswaar de begrotingsbehandeling maar ook algemene beschouwingen en daarin kunnen dit soort onderwerpen aan de orde komen maar ik denk eerlijk gezegd dat wat mevrouw Kerkhof al voorstelde, we deze discussie hier vandaag niet kunnen beëindigen waar het gaat om gevraagd oplossingen en moeten afronden gelet op de toezegging van de gedeputeerde een dergelijke beweging te willen maken. Er zijn nog drie leden die willen interrumperen en ik stel voor daarna de beschouwingen verder te vervolgen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik ben het er wel mee eens dat het een heel technisch verhaal is maar het is ook – en daarom heb ik het aangekaart – een economisch probleem, want de zaak zit op slot. Er zijn heel veel nieuwe, geen uitbreiders, die gewoon

niet aan bod komen. Zij kunnen hun stallen niet verbouwen, zij kunnen niets. Dat is ook een economisch probleem. In die zin hoort die discussie hier wel thuis bij de algemene beschouwingen. Ik vind dat de gedeputeerde er wel heel gemakkelijk mee omgaat. Hij wordt wel verdedigd door zijn partijgenoot, maar zijn reactie geeft ons het gevoel dat hij denkt dat het best kan zoals het nu is. Daar maak ik mij ernstige zorgen om. Ik denk dat men het probleem hier niet goed ziet. Het is echt een gigantisch probleem.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Ik moet nog vertellen dat wij in discussie zijn met alle convenantpartners over de stikstofverordening en dat we op het punt staan wijzigingen door te voeren die niet strijdig zijn met de wet zoals u stelt maar wel de economische activiteiten in Brabant weer op gang helpen. Ik kan het nog wel een paar keer zeggen...

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik maak er ernstig bezwaar tegen dat ik zou zeggen dat je van alles moet doen in strijd met de wet. Dat heb ik niet gezegd. Ik vind alleen dat je op enig moment wel prioriteiten moet stellen. Als vaststaat dat interim-uitbreiders niet al aan het plafond zitten en geen afbreuk doen aan de kwaliteit van de Natura 2000 en je wel een geweldige hoeveelheid andere aanvragen hebt, dan moet je prioriteiten stellen, maar dat is niet in strijd met de wet.

De *voorzitter*: Nu worden echt argumenten herhaald.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Ik kom toch nog even terug op de laarzen van mevrouw Slegers. Ik trek regelmatig laarzen aan om de natuur in te gaan en ik ben verleden jaar ook op bezoek geweest bij een boerenbedrijf in de Peel. Daar zie je de zaak gewoon op slot zitten. Het blijkt gewoon op dit moment niet te werken. Het is niet goed voor de natuur, het is niet goed voor de ondernemers. De maatregelen werken gewoon niet.

De *voorzitter*: Mevrouw Slegers, ik laat hier nu geen

debat meer over toe. De argumenten hierover zijn allemaal al gewisseld.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik haak toch maar weer even in op de woorden van mevrouw Geeraedts. Ik denk dat er wel degelijk problemen zijn in het landelijk gebied en dat de biodiversiteit dat ook laat zien. Die is enorm omlaag gegaan en dat komt mede door de verzuring door ammoniakdepositie. Wat dat betreft is die wetgeving heel hard nodig. Verder denk ik dat doordat het Rijk de wetgeving te laat heeft ingezet en de Europese regelgeving heeft getraineerd, nu de Raad van State heeft besloten dat dat moet veranderen. Daardoor is dat stuwmeer ontstaan. Ik denk dat haar fractie en die van anderen die hier iets willen veranderen, naar het Rijk moeten gaan en daar de problematiek moeten aankaarten.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Kort samengevat: ja, we hebben prioriteiten gesteld en nee, die liggen natuurlijk niet bij de interimers want die vormen geen probleem. De prioriteiten gelden vergunningverlening en handhaving. Verder zijn we in gesprek met iedereen die het aangaat over aanpassing van de Verordening stikstof op een manier die zowel voor de natuur als voor de economie gunstig is.

Door de PvdA is gevraagd PS goed te blijven informeren over werkdruk bij handhaving – die vraag raakt een beetje aan deze zelfde problematiek – en de vorderingen in de RUD-vorming. Dat zullen we zeker blijven doen, sterker nog, de RUD's zitten op dit moment in een stroomversnelling aan het einde van het proces. Twee ervan gaat als het even kan 1 januari aan de slag. In Noordoost-Brabant duurt het nog wat langer. De Staten krijgen informatie over dat proces omdat zij ook moeten instemmen met de gemeenschappelijke regelingen die daaruit voortkomen.

D66 blijft kritisch over de Landschappen van Allure. Waarvan akte, zou ik maar zeggen.

De Partij voor de Dieren eveneens maar dan met het argument dat de Landschappen van Allure eigenlijk te weinig doen aan biodiversiteit. Dat

klopt, daar zijn de Landschappen van Allure nadrukkelijk ook niet voor bedoeld. We gaan geen subsidieregelingen stapelen. De biodiversiteit wordt geregeld in het natuurbeleid. De Landschappen van Allure zijn van een heel andere orde.

De Partij voor de Dieren heeft ook onderzoek gedaan naar de werking van de PAS en komt daar in de commissie op terug. Daar kijk ik naar uit. Over de leefgebieden heeft hij gevraagd of het klopt dat er na 2015 geen budget meer voor is. Voor een belangrijk deel is dat wel het geval. Tot en met 2015 is daarvoor een drieënhalf miljoen euro per jaar in de begroting opgenomen. Een half miljoen is structureel, drie miljoen is incidenteel geld naar aanleiding van een motie van de Staten opgenomen in het bestuursakkoord. Het is €12 mln over vier jaar verdeeld. Als die middelen op zijn zien we in 2016 weer verder.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Misschien kan de gedeputeerde nog even toelichten of hij die leefgebiedenbenadering ondersteunt en succesvol vindt. Dat is misschien wel belangrijk voor de Staten om te weten.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Natuurlijk en daarom is die ook opgenomen in het nieuwe natuurbeleid en komen de middelen die we nu ervoor beschikbaar hebben, goed van pas. Dat is zeker zo.

Tenslotte, ik heb echt begrepen dat er een motie zou worden ingediend over de opvang van inheemse dieren. Ik denk dat die in de tweede termijn wordt ingediend want ik heb haar nog niet gezien. Dan zal ik er tegen die tijd op reageren.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik heb de gedeputeerde nog niet gehoord over mijn opmerkingen over de Mestwet.

De *voorzitter*: Dat komt dan in de tweede termijn.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Laat ik verder gaan met een onderwerp dat door de meeste fracties is aangekaart, namelijk het arbeidsmarktbeleid. Het kent twee invalshoeken,

in de eerste plaats het lange termijn perspectief. Daarbij staan we voor de fantastische uitdaging door het enorme tekort op de arbeidsmarkt iedereen aan werk te helpen, zowel laaggeschoolden als hooggeschoolden. Dat is de zoete kant van het arbeidsmarktbeleid, zou je kunnen zeggen. Maar we kunnen er niet omheen dat er ook een zure kant is en die zal met name gedurende de komende 2-3 jaar bestaan. Het heeft namelijk alle schijn van dat we in een derde recessie belanden, niet omdat de exporten stagneren maar omdat de binnenlandse bestedingen fors onder druk staan wat een aantal effecten gaat hebben. Structureel zal het een aantal sectoren treffen, zoals de detailhandel, landbouw, handel en dienstverlening. Het gaat natuurlijk ook zijn effecten hebben op het arbeidsmarktbeleid. We zien de eerste signalen al bij de toeneming van de jeugdwerkloosheid maar ook schrijnende werkloosheid onder 45-plussers en zzp'ers, een heel stille categorie die het op het ogenblik verschrikkelijk moeilijk heeft. De motie met de titel "werk voor iedereen" is ons uit het hart gegrepen en zien we als een steun in de rug, niet omdat we in de tussentijd stil hebben gezeten. De commissaris en ik hebben de afgelopen week met het bestuur van de BZW gesproken om echt te kiezen voor onorthodoxe aanpak. Met het bestuur van de BZW gaan de commissaris en ik echt de provincie in om met de bedrijven te praten om deze problematiek heel helder te krijgen en ze ook aan te sporen juist voor de categorieën waar het zo moeilijk is snel perspectief te bieden. Zo'n zelfde gesprek hebben we deze week ook gehad met de SER Brabant. Die heeft het ook in een brief vastgelegd. Daarbij hebben we de afspraak gemaakt dat we met hun expertise twee zaken willen bereiken, een extra ondersteuning van ons arbeidsmarktbeleid dat nagenoeg klaar is voor de toekomst en dat we dolgraag met de minister willen gaan bespreken om te kijken of we een pilotregio kunnen worden, maar vooral ook de expertise die de SER heeft om versneld heel snel in te zetten op een aantal zaken die vooral de werkloosheid in 2013 en 2014 een halt gaan toeroepen. Ik zeg eerlijk dat niet alles met geld te koop is. Met name als je over dit soort aspecten

praat zal het toch betekenen dat we op een andere manier moeten gaan samenwerken met het MKB en het grote bedrijfsleven. Maar het college ziet de motie als een steun in de rug en zal navenant de komende tijd handelen. We komen er snel bij u op terug.

Het tweede onderwerp is de bestuurlijke organisatie. Zoals men weet heeft deze provincie gekozen voor een aanpak onder de noemer veerkrachtig bestuur. Daar staan we volledig voor omdat het zo naadloos past bij Brabant. Brabant kenmerkt zich door de triple helix aanpak. Brabant kenmerkt zich ook door het verbinden door te knopen. Brabant kenmerkt zich verder doordat we niet alleen gaan voor de hightech en de high touch maar we ook proberen in samenwerking met elkaar moeilijke maatschappelijke opgaven waarvan dit er één is, tot een goed einde te brengen.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Voorzitter! Ik ga nog even in op de vorige motie, M13. Kan de gedeputeerde aangeven wat hij nu gaat doen wat hij niet al deed?

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dat kan ik vertellen. Ik dacht dat ik het al gezegd had.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Nee, ik bedoel naar aanleiding van deze motie. Wat staat er in deze motie wat de gedeputeerde nu nog niet doet?

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dat ga ik vertellen. Ik moet dan even verwijzen naar de gedachte-streepjes op de achterzijde van de motie. Het echt concreet meetbaar en productief maken wat de verwachte situatie zal zijn in 2013 en in 2014 die acuut om acties vraagt. Dat is toch een wat andere actie dan die welke in het arbeidsmarktakkoord staat en die echt gaat over de arbeidsmarkt op lange termijn. Het tweede is nog belangrijker. Daar wordt gevraagd nog eens na te denken of we niet samen met de grote steden snel hetzelfde arrangement voor de dag moeten halen om mensen van werk naar werk te helpen daar waar de komende tijd ontslagen gaan vallen. Dat is nieuw. Het derde is dat dit gebeurt in het

bestaande beleid en dus bevestiging is van het bestaande beleid. Het vierde punt is heel belangrijk. Die oproep is ook gedaan aan de BZW en aan het MKB. Er is echt een heel grote en acute zorg rond stageplaatsen voor jonge mensen; die moeten echt in 2013 en 2014 geëffectueerd worden. Het vijfde punt zie ik als een aansporing om snel te anticiperen op wat hierover in het regeerakkoord vermeld staat en dan in Brabant versneld in samenwerking met het bedrijfsleven van toepassing te laten zijn. De overige punten spreken voor zich.

Mevrouw *Lestrade-Brouwer* (D66): Dat betekent dus dat de gedeputeerde drie nieuwe elementen in dit rijtje ziet. De stageplaatsen en de nieuwe banen hebben we al eerder afgesproken. Als de gedeputeerde dat nog niet doet is hij daarin achtergebleven. Wat de andere punten betreft ben ik dan toch benieuwd naar het verschil. Dat zullen we wel zien als de gedeputeerde zijn beleid naar voren brengt.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Mevrouw Lestrade maakt een opmerking die niet terecht is. Het stagebeleid is inderdaad in wording maar op het moment dat je echt praat over grote werkloosheid onder jongeren, moet je misschien voor de korte termijn ook denken aan orthodoxe maatregelen door juist voor het bedrijfsleven het aantrekkelijk te maken dat jonge mensen die nog in opleiding zitten, uiteindelijk bij die bedrijven tewerk worden gesteld. Dat doen we niet om die jonge mensen voor de lange termijn perspectief te geven, maar als we ze op korte termijn niet kunnen helpen is die generatie waarschijnlijk voor de lange termijn verloren. Dat is wezenlijk anders en aanvullend op wat we al doen.

Voorzitter. Ik ga door met de bestuurlijke organisatie. Voor dit college staat centraal en ook voor de Staten gelet op de steun voor de motie, onze eigen Brabantse aanpak, die niet is gebaseerd op vormdiscussies maar vooral op discussies over de inhoud, waarin we kijken naar ruimtelijke, maatschappelijke en economische opgaven, maar waarin we ook samen met heel veel stakeholders en met gemeenteraden aan de slag gaan om

gezamenlijk tot heel goede voorstellen te komen. Wij geloven in die aanpak en die zullen we overigens zoals in de motie wordt gevraagd, niet alleen ter kennis brengen en in brieven vastleggen aan de Eerste en de Tweede Kamer maar ook bij de verantwoordelijk minister en bij de minister-raad. We zitten op stoom. Het onderwerp leeft werkelijk van Oost- tot West- en van Noord- tot Zuid-Brabant. Wij denken dat de Brabantse manier van werken wellicht leidt tot dezelfde uitkomsten maar niet gedwongen en wel op een manier waarmee we de kracht van Brabant fier overeind houden. Daar gaan we voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): De gedeputeerde geeft heel duidelijk aan dat hij de eigen Brabantse aanpak voorstaat, maar de motie heeft ook een titel: Brabant moet Brabant blijven. Ik wil graag zijn reactie daarop hebben.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dat wilde ik net gaan vertellen. Daar ben ik het helemaal mee eens. Ik vind ook de uitspraak dat er nu vijf gebiedsdelen moeten komen, eigenlijk een non-discussie. Er is een grote vraag van regio's en gemeenten, zeker in onze provincie Brabant, maar misschien is onze provincie een bijzondere eend in de bijt – ik zeg bewust niet vreemde eend in de bijt – om meer regie te nemen. We hebben het hier over kantoren, over bedrijven, over wonen. We hebben een enorme decentralisatie van werkzaamheden. Financieel staan de gemeenten echt met het water tot aan de lippen. Op dat moment moet je dus niet de vorm van de bovenlaag gaan aanpakken maar dan moet je de kip die aan de leg is – dat is de provincie Noord-Brabant – met rust laten. In Brabant gaat het uitstekend. Er gaat bijna geen week in onze provincie voorbij of we worden getraakteerd op bezoeken van buitenlandse mogendheden die met onze provincie willen gaan samenwerken. Brabant leeft. Het Brabantse model is echt een symbool. In het IPO-overleg met andere provincies moeten we geen tijd verliezen aan non-discussies om te komen tot andere gebiedsdelen. Dit is mijn reactie, heel kort maar heel krachtig.

Tegen de motie hebben we uiteraard geen

bezwaar.

Veel sprekers hebben vragen gesteld over de wet markt en overheid. Verwezen is naar lid drie van de Najaarsbrief. De vraag is of we daar in de toekomst een risico lopen. Het antwoord is nee. Juist door dit te aanvaarden wordt het risico fors gereduceerd. Het besluit voorkomt dat we bestaande economische activiteiten over het hoofd hebben gezien. Is het dan een risico op de heel lange termijn? Het antwoord is ja. Het college kan er op dit moment verder geen uitspraak over doen omdat over drie jaar door het Rijk een evaluatie plaatsvindt die wellicht zou kunnen leiden tot een wetswijziging in Den Haag en daar hebben we ons dan aan te houden. Het is nu te vroeg om er enige uitspraak over te doen.

Dank voor de vriendelijke woorden over onze internationaliseringsaanpak. Ik denk dat we het afgelopen jaar forse stappen voorwaarts hebben gezet en dat zullen we ook in 2013 gaan doen. Mevrouw Tsoutsanis heeft mij al benaderd met de vraag op korte termijn weer eens met het platform bij elkaar te komen om bij te praten over die thema's voor 2013. Dat zeg ik bij dezen van harte toe. Zoals men weet zijn we volop bezig met onze internationaliseringsstrategie te realiseren. Het uitvoeringsprogramma zal in januari gereed zijn en is gericht op meer samenwerking tussen internationale overheden en regio's, meer samenwerking tussen bedrijven gericht op het cohesiefonds 2016 en ook onze bedrijven te helpen, vooral het MKB, met meer exportmogelijkheden en acquisitie van kennis maar vooral ook om onze ambities te realiseren.

Nog even iets ter aanvulling van wat mijn collega De Boer zei over de herstructureringsaanpak, waarvan we de motie ondersteunen. Het beleid heeft twee kanten. In de eerste plaats willen we meer evenwicht krijgen tussen vraag en aanbod op het gebied van bedrijventerreinen in het totaal en die vooral voorzien van nieuwe technieken. We hopen van harte dat PS straks zullen instemmen met onze plannen voor breedbandfondsen en parkmanagement, waarover we praten met de BZW en de kamer van koophandel. Maar we denken dat ook economie en natuur prachtige mogelijkheden bieden om economische

bedrijvigheid en natuur hoge kwaliteitskansen mee te geven. De motie roept op vooral punctueler te rapporteren en met elkaar erover van gedachten te wisselen en daarbij de SER-ladder te hanteren waar het gaat om nieuw beleid. Het college steunt de motie van harte.

Mevrouw Geeraedts heeft gesproken over de waterschapstarieven. Het toeval wil dat ik gisteren met mijn collega nog een bezoek hebben gebracht bij Rivierenland. Onze mogelijkheden zijn beperkt. Waterschappen zijn daarin behoorlijk autonoom. Ze worstelen met het probleem dat ze vooral heel veel lange-termijnbeleid maken en dus ook lange-termijninvesteringen doen. Zoals men gisteren in de regionale krant kon lezen, is het een mammoettanker die aan het varen is en de koers daarvan veranderen is heel lastig. Nogmaals, de provincie heeft daarin heel weinig bevoegdheden. We kunnen wel als provincie de waterschappen steeds heel nadrukkelijk attenderen op hun kerntaken waardoor ze hun activiteiten lean and mean houden en verder ervoor zorgen dat de slechte berichten die doorkomen en de effecten die ze hebben voor de Brabantse huishoudens en bedrijven, de waterschappen aanmoedigen hun tarieven in ieder geval in 2013 en in 2014 zo min mogelijk te laten stijgen. Soms kan het niet. Kijk maar naar Aa en Maas. Ik kom ook even op voor de bestuurders van Aa en Maas. Als je al jarenlang aan het interen bent op je reserves, is dat geen gezonde zaak en moet je ook de lange-termijnoverzichten heel goed weten te verdisconteren in je tariefstelling.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Ik heb in de berichtgeving in de afgelopen weken als een van de argumenten die het waterschap Aa en Maas noemde voor hun tariefstijging gehoord dat het zijn samenwerking met partners zoals met name de provincie, bijvoorbeeld bij natuuraanleg, niet wil teleurstellen en ervoor wil zorgen een geloofwaardige partner te blijven. Is de gedeputeerde dan bereid actief naar de waterschappen toe te stappen en te zeggen dat als ze van bepaalde projecten willen afzien dat voor de provincie ook geen probleem is? Daarmee steekt de provincie een hand uit in hun richting om toch die tarieven

enigszins te kunnen bijstellen.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Zo gemakkelijk is het antwoord niet. De tarieven van de Brabantse waterschappen zijn in vergelijking met die van andere waterschappen in Nederland nog relatief laag, zeker als je ook kijkt naar de geleverde kwaliteit. Bij dergelijke vraagstukken en discussies moeten we ook steeds kijken naar nuttig rendement. Wordt de Brabantse inwoner en het Brabants bedrijf er echt beter van, ja of nee. Dan zal je soms samenwerkingsverbanden moeten sluiten, ook als het betekent dat je moet gaan investeren, maar je moet wel steeds heel kritisch zijn en je afvragen of het tot een kerntaak behoort ja of nee.

De heer *Van Hattem* (PVV): Punt blijft dat als een waterschap zegt bepaalde projecten niet te kunnen of te willen doorzetten, of het dan voor deze provincie een onoverkomelijk bezwaar is als ze zeggen dat ze wel een samenwerking hebben afgesproken maar dat zij zich willen terugtrekken. Heeft de gedeputeerde daar dan begrip voor?

De heer *Pauli* (GS;VVD): Daar zou het college uiteraard geen begrip voor hebben want van mijn collega die deze gesprekken voert, weet ik dat hij met een heel hoge intentie vanuit kwaliteit en duurzaamheid en vooral lange-termijnperspectief die gesprekken voert. Die passen ook naadloos in de strategische ambities van de provincie. Wij zullen het dus uiteraard niet waarderen en wij verwachten het ook niet. Het enige wat ik zeg is dat we zeker bij een waterschap heel consequent moeten kijken wat de consequenties zijn van het beleid omdat het vaak gaat om hele lange termijnen waardoor het beleid een groot aantal jaren doorwerkt in de financiële huishouding van een waterschap.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Natuurlijk moeten we kijken wat de consequenties zijn, maar bestaat de mogelijkheid dat in het nieuwe bestuursakkoord met de waterschappen, dat er in 2013 moet komen, de provincie invloed kan uitoefenen als zij wil dat bepaalde zaken worden getemporiseerd?

Natuurlijk hebben de waterschappen bepaalde functies. We moeten droge voeten hebben enzovoorts. Ik kan mij echter ook voorstellen dat met name in de natuurontwikkeling, waar men heel actief in is en wat ook veel geld kost, de ambities wat worden bijgesteld en wat wordt getemporiseerd. In hoeverre heeft de provincie bij het aangaan van dat bestuursakkoord daarbij een vinger in de pap?

De heer *Pauli* (GS;VVD): Ik denk dat de Staten samen met de gedeputeerde die voor dit beleid verantwoordelijk is, zelf aan zet zijn. Het lijkt mij een fantastisch onderwerp om te agenderen in de commissie. Men moet er op dit moment van mij – ik spreek namens het college dus ook namens mijn collega – natuurlijk geen harde uitspraken over verwachten. Ik vind dat men er eerst met elkaar in discussie over moet gaan.

Vanuit mijn verantwoordelijkheid voor het financieel toezicht heb ik gereageerd op de opmerking over de tarieven.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Ik wil even ingaan op de opmerking van de gedeputeerde dat het eigenlijk niet aan de orde is bij hem. We kunnen het ook omdraaien. We hebben een aantal jaren geleden het bestuursakkoord met de waterschappen vastgesteld en toen is er al op geattendeerd dat het wel eens met tariefverhogingen bij de burgers terecht zou komen omdat we toen al als provincie minder bijdroegen. Ik vind dus dat de discussie ook een andere kant op kan gaan. We kunnen ons afvragen of zij niet minder moeten gaan doen maar we kunnen ook ons afvragen of wij niet meer voor de waterschappen moeten doen. Zij zijn ook bezig met natuurdoelen die vanuit Europa worden gevraagd. Ze kunnen niet zomaar taken gaan schrappen. Misschien moeten we deze discussie in de commissie met de gedeputeerden die daarover gaat voortzetten.

De *voorzitter*: Mij lijkt het onderwerp hier adequaat geagendeerd en het vervolgdebat in een commissie uitstekend gepositioneerd. Ik vraag de heer Pauli zijn betoog af te ronden.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! Mag ik nog een interruptie plaatsen?

De *voorzitter*: Nee, want ik heb het onderwerp net afgesloten met de conclusie die volgens mij gedeeld wordt.

De heer *Van Hattem* (PVV): Dan stel ik schriftelijke vragen.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Nog kort twee opmerkingen, allereerst de opmerking van D66 over duurzame inkoop. Dat is de lijn die het college van harte ondersteunt. De Staten krijgen op korte termijn een notitie die in het algemeen gaat over inkoop en aanbesteden, met als kernwoorden: meer sturen, meer kansen voor het MKB, duurzaam inkopen. Ik denk dat de notitie aanleiding zal geven om er verder met elkaar over in discussie te gaan.

Ik wil besluiten met een onderwerp dat niet door velen aan de orde is gesteld maar wel bij deze organisatie hoort, namelijk personeel en organisatie. We zitten thans in een fase waarin van de organisatie veel wordt gevraagd. Het gaat goed met Brabant, vooral omdat we een hoog ambitieniveau hebben. Er wordt hier achter de schermen ongelofelijk hard en steeds integraal en ondernemend aan plannen gewerkt. Vandaar dat ik nog even de grote waardering die dit college heeft wil uitspreken voor de manier waarop we door de organisatie het afgelopen jaar zijn bediend. We staan nu ook aan de vooravond voor behoorlijk wat omwentelingen want als wij onze ambities waar willen maken en willen blijven verknopen en willen werken aan de kwaliteit van Brabant, dan zal onze organisatie nog een andere klankkleur moeten krijgen, waarin de woorden lean and mean, flexibel, zzp'ers, eenduidig organiseren, snelheid van handelen, ondernemen en hoge kwaliteit centraal staan. Wij denken dat wij die plannen met u na de kerst kunnen gaan delen.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik haak aan bij collega Pauli die eindigde met de omwentelingen. Ook in de

onderwerpen van mijn portefeuille is sprake van transitie op alle fronten. Die in de jeugdzorg is algemeen bekend en komt binnenkort in de Staten ook uitgebreid aan de orde. Binnen het onderdeel samenleving en cultuur zijn wij bezig te verwerken wat is besloten in 2010 om inhoudelijk te werken aan een provincie die echt ondersteunt vanuit de tweede lijn. Daar zijn ook bezuinigingen aan verbonden die nu terecht moeten komen bij onze gelieerde organisaties. Bij cultuur is er ook een omwenteling en een transitie aan de gang die veroorzaakt worden door grote rijksbezuinigingen, terwijl we tegelijkertijd willen helpen die sector toekomstbestendig te maken. Ik wil hier heel graag noemen hoe constructief en prettig te hebben samengewerkt in de commissie cultuur en samenleving om een aantal knelpunten binnen de cultuursector op te lossen. Dat heeft alle partijen en betrokkenen goed gedaan.

Er zijn vragen gesteld over monumenten, in de eerste plaats over kerksluitingen. Het is een onderwerp dat we met elkaar signaleren maar we moeten ook proberen het op de goede agenda's te krijgen. Het signaleren willen we ondersteunen door de situatie goed in kaart te brengen. Nog dit jaar hebben we daarvoor het een en ander op papier staan. We weten nu grofweg dat 250 kerken in Brabant dichtgaan. Ongeveer de helft daarvan is een rijksmonument. Daarmee is nog niets gezegd over de rol die de provincie moet spelen bij het agenderen en eventueel oplossen van deze problematiek. Wij proberen in de beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming eerst dat beeld goed met elkaar neer te zetten.

Er zijn ook vragen gesteld over de noodzaak van een restauratie-impuls. Ik wil met alle plezier de stand van zaken in beeld brengen. Wij hebben in Brabant een behoorlijke slag gemaakt. Wij kunnen zeker in kaart brengen of daarmee alles is opgelost. Bovendien is inmiddels het rijksbeleid op het gebied van monumentenzorg veranderd. Dat onderdeel kunnen wij meenemen en dan kunnen de Staten zelf bepalen of zij daarmee iets willen doen.

De besluiten in het landelijke regeerakkoord hebben geen effect op ons sportplan. Dat is namelijk niet exclusief opgehangen aan de plannen

rondom de Olympische Spelen. Als provincie zetten wij juist in op de samenhang tussen top en breedtesport. Dat doen NOC*NSF, alle sportbonden en het ministerie net zo goed. Die samenwerking kunnen wij gewoon voortzetten.

Op uitdrukkelijk verzoek van de Staten besteden wij aandacht aan speciale doelgroepen. Juist speciale doelgroepen gaan over bovenlokale activiteiten. Wij willen niet overnemen wat bij gemeenten thuishoort. Als er speciale vragen en doelgroepen zijn zou dat bij de provincie kunnen passen, zodoende is dat opgenomen in de toelichting bij het sportplan.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Mijn vraag was niet zozeer waarom er doelgroepenbeleid is, maar waarom er stigmatiserend doelgroepen beleid is in de sport, in dit geval voor allochtonen.

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (CDA): In de toelichting bij het sportplan is een opsomming van voorbeelden gegeven. Die is niet limitatief. Verschillende politieke fracties hebben doelgroepen genoemd en die hebben wij keurig opgenomen in de toelichtingen. Als mevrouw Van der Kammen nog bepaalde doelgroepen wil toevoegen, is dat mogelijk. Destijds hadden wij van elkaar het idee dat wij allemaal prima begrepen wat iedereen bedoelde en dat wij in voorkomende gevallen zouden proberen daarmee rekening te houden. Wij kunnen zelf niet allerlei acties ontwikkelen op de uitvoering van het sportbeleid. Dat is ook niet de bedoeling.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! Ik hoor de gedeputeerde eigenlijk zeggen dat dit gebeurd is op wens van de Staten. Onze vraag was heel specifiek of de gedeputeerde kan toelichten waarom allochtonen kennelijk een achterstand hebben in het sportbeleid. Wij hebben ook gevraagd of de gedeputeerde weleens gekeken heeft naar de uitslag van een hardlooptwedstrijd. Kan de gedeputeerde reageren op deze vragen?

Mevrouw *Van Haften-Harkema* (CDA): De Staten willen dat wij aandacht besteden aan breedtesport. Heeft mevrouw Van der Kammen weleens de

onderzoeken gelezen of het discriminatiegedrag binnen de breedtesport? Daar is op gedoeld. Wij hebben destijds ook een discussie gehad over het feit dat mensen met een andere geaardheid weggepest worden uit gewone sportverenigingen. Dat was de aanleiding om verschillende doelgroepen te benoemen. Bewegen voor ouderen is genoemd, bewegen voor te dikke kinderen, etc. Er is van alles genoemd zonder dat daar een diepere filosofie achter zit. Er is ons gevraagd daaraan ook in het sportbeleid aandacht te besteden voor zover de provincie daarop activiteiten ontwikkelt.

Met amendement A4 wordt financiële aandacht gevraagd voor leefbaarheid kleine kernen. Inhoudelijk is het college het met de indieners eens. Dat onderwerp is van groot belang. Juist daarom zijn wij volop bezig met de uitwerking van onze plannen rondom leefbaarheid. Het uitvoeringsprogramma is bijna klaar. Vanuit dat oogpunt vinden wij dit amendement op dit moment overbodig. Wij laten het oordeel daarover graag aan de Staten.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Voorzitter! Ik was al bang dat de gedeputeerde het overbodig zou vinden. Wij hebben bij de Voorjaarsnota een motie aangehouden. Wij wilden graag een leefbaarheidsfonds instellen, want wij vinden de problemen in de kernen van Brabant zeer zorgelijk. Het is belangrijk dat wij een vitaal platteland houden. Ik wijs op problemen veroorzaakt door vergrijzing etc. Wij denken dat er wel degelijk geld moet worden ingezet voor leefbaarheid. Daarom hebben wij dit amendement gemaakt. Wij willen leefbaarheid een extra impuls geven. Wij weten heel goed dat er €10 mln. beschikbaar gesteld is voor regionale samenwerking. Dat is toch meer tweedelijnsmerk.

De *voorzitter*: Wilt u tot een puntige interruptie komen? Dit wordt een heel betoog.

Mevrouw *Brunklaus* (GroenLinks): Er zijn in de dorpen een heleboel plannen ontwikkeld waar geen geld meer voor is. Het zou mooi zijn om daarvoor extra budget vrij te maken. Ik heb een

mail gekregen van een voorzitter van een dorpsraad. Daarin staat: "Bij alle plannen die gemaakt zijn, wordt een beroep gedaan op mensen en vrijwilligers die steeds met hun inzet tegen een deur aanlopen, want er is geen geld om die plannen te ontwikkelen." Dat is nu zo jammer, want het is ontzettend belangrijk dat er meer gaat gebeuren in die kleine kernen. Vandaar dat wij meer budget vragen. Wij hopen dan ook dat ons amendement gesteund zal worden.

Mevrouw *Van Haaften-Harkema* (CDA): Ik heb gezegd dat dit amendement overbodig is en het college ontraadt dan ook dit amendement. Wij willen het oordeel aan de Staten laten. Uit de overwegingen blijkt dat de indieners een aantal voorstellen uit de oude IDOP-regeling willen honoreren die toen niet aan bod zijn gekomen. Zij moeten dat voorstel aan de Staten doen. Wij hebben ingestoken op de lijn uit bestuursakkoord, namelijk om na de IDOP's verdere stappen te zetten. Als de indieners nog een staartje willen afmaken van de oude IDOP-regeling moeten zij de discussie aangaan met de Staten, want wij hebben die opdracht niet gekregen van de Staten.

Tot slot motie M5 "Handen af van Omroep Brabant". Dames en heren, wij moeten constateren dat de discussie over de regionale omroep helaas weer terug is. In het regeerakkoord staat dat de manier waarop geïntegreerd kan worden, nog ter discussie is en dat er veel manieren mogelijk zijn. In theorie zou dat inderdaad kunnen, maar het afgelopen jaar is gebleken dat integratie met de landelijke omroepen leidt tot enorme problemen en heel ingewikkeld is. Voor de provincie is vooral een kwalitatieve regionale nieuwsvoorziening belangrijk, onafhankelijke journalistiek in de eigen regio; niet alleen omdat de regionale omroep onze officiële rampenzender is, maar ook omdat Brabanders recht hebben op goed nieuws van dichtbij en omdat regionale nieuwsvoorziening heel belangrijk is voor de Brabantse politiek. Regionale journalistiek houdt ons scherp, volgt ons kritisch en daaraan hebben wij grote behoefte. Wij hebben geen goed gevoel bij de landelijke ontwikkelingen waarbij de regionale omroepen op

afstand worden gezet terwijl ook de regionale kranten onder druk staan. Wij danken de Staten voor motie M5. Hoe breder deze gesteund wordt, hoe beter het is. Wij hebben absoluut geen bezwaar tegen deze motie en gaan haar gebruiken in onze contacten richting Den Haag.

De vergadering wordt van 15.00 uur tot 15.15 uur geschorst.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik wil het college bedanken voor de antwoorden. Het ene was duidelijker dan het andere, dus ga ik nog op een paar punten in.

Wij hebben van gedeputeerde Van Heugten gehoord hoe triest het is dat alles betreffende infra on hold is gezet. Dat kan voor Brabant met name voor de N65 en A58 heel vervelende problemen opleveren.

Ik verbaas mij toch enigszins over het betoog van de gedeputeerde over de Beneluxtrein. Wij hebben een stuk van de commissie voor Infrastructuur, getiteld "Het verkeer en overheidsbedrijven van België" van 13 november. Minister Magnette zegt daarin dat gisteren – dus op 12 november – de NMBS, gesteund door de Nederlandse vervoerder, een document met een compromis heeft voorgelegd aan de Nederlandse minister om de Fyra vanaf 9 december 2012 te laten rijden met acht dagelijkse verbindingen Antwerpen-Breda, met een halte in de Noorder Kempen en met een verdeling van de exploitatiekosten tussen Nederland en België. In dat stuk staat dat het erop lijkt dat de Nederlandse minister dit voorstel zal aanvaarden. Vanuit België klinkt dat toch even iets anders dan de gedeputeerde zojuist betoogd heeft. Is dat in het gesprek met de minister aan de orde geweest? Het zou heel mooi zijn als het voor 9 december wordt geregeld, maar als dat niet zo is dienen wij een unaniem gesteunde motie in om in ieder geval nog bij de minister erop aan te dringen dat dit toch gaat gebeuren. Als die mogelijkheid er niet is, vragen wij de gedeputeerde de minister een creatieve oplossing aan te reiken om alsnog vanaf 9 december een voorziening te treffen, al is het maar in de vorm van een NS-bus, een shuttle of wat dan ook, want West-Brabant is dan natuurlijk

wel verstoken van mogelijkheden om per trein naar Antwerpen te reizen. Ik wil die motie straks indienen en wij horen graag de mening van de gedeputeerde hierover.

Ik heb in mijn eerste termijn gezegd dat wie van de voordelen van het nachtnet wil genieten, ook aan een bijdrage aan de kosten moet leveren. De provincie kan niet als enige die financiële verantwoordelijkheid op zich nemen. Met alle respect voor wat de gedeputeerde eraan gedaan heeft, wij krijgen toch het gevoel dat het in tijd allemaal niet zo handig is verlopen. Het is nu heel dringend. Wij roepen de gedeputeerde op versneld een commissievergadering te houden en versneld overleg met de betreffende gemeenten te voeren zodat er duidelijkheid komt of zij bereid zijn bij te dragen. Ik heb vanuit Den Bosch begrepen dat de gemeenteraad niets wist van het hele verhaal. Dat geeft een wat raar gevoel. Er is een motie aangenomen in de gemeenteraad omdat de wethouder heeft gezegd dat Den Bosch niet betaalt terwijl dat niet gecommuniceerd is met de gemeenteraad. Dit heeft ook in de krant gestaan, dus ik vertel niets nieuws. Ik weet niet hoe dit bij andere gemeenten is gegaan, maar het is belangrijk dat de gedeputeerde overleg met die gemeenten voert en daarna snel een commissievergadering plant zodat wij die standpunten kunnen bespreken en besluiten kunnen nemen. Vooralsnog gaan wij niet akkoord met die motie. Wij wachten de gesprekken af.

Ik begrijp van gedeputeerde De Boer dat de provincie geen instrumenten heeft om gemeenten die hun eigen gronden inzetten om woningbouwprojecten voorrang te geven, tegen te houden. Ik kan mij dat voorstellen, maar het is wel goed dat de provincie in de RRO's dat geluid laat horen. Het is niet alleen dat zij hun eigen grond inzetten, maar wij krijgen ook verontrustende berichten dat deze grond hartstikke duur is ten opzichte van andere grondbezitters die projecten op niet gemeentegrond willen ontwikkelen. Dan kom je terecht in een vicieuze cirkel want dat betekent ook het faillissement van de nodige projectontwikkelaars en wat daarmee samenhangt. Dit is een heel belangrijk punt.

Ik heb nog geen antwoord gehad op mijn vraag

over de Mestwet. Volgens onze informatie treedt deze wet op 1 januari 2013 in werking. Het zou ook kunnen dat dit pas twee maanden later gebeurt, maar het gebeurt wel op heel korte termijn. Dat betekent dat de provincie nu beleid moet hebben hoe daarmee om te gaan. Wij hebben een tijd geleden in de krant gelezen dat veel bedrijven proberen vergunningen te krijgen, maar dat dit uiterst moeizaam gaat. Ik weet niet waaraan dat ligt. Misschien kan gedeputeerde De Boer hierover uitsluitsel geven? Wij kunnen niet wachten totdat de wet van kracht is.

Wij hebben uitvoerig gesproken met gedeputeerde Van den Hout. Ik ben het met mevrouw Kerkhof eens dat het een technisch verhaal is, maar ik vind toch dat wij hier iets moesten neerzetten vanwege een economisch belang. Wij hebben er goede nota van genomen dat de gedeputeerde in ieder geval van mening is dat de melding in de verordening kan worden ingetrokken en wij dus niet met dubbele procedures hoeven te werken. De vraag hoe dat moet worden opgelost, moet in de commissie worden behandeld. Er moet echter op korte termijn iets gebeuren. Wij zullen dat zeer nauwgezet in de gaten houden.

De *voorzitter*: Mevrouw Geeraedts, komt u tot een afronding? U hebt nog een minuut.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Ik heb ook nog geen antwoord gehad van de heer Pauli op mijn vraag hoe het kan dat de Agenda van Brabant onvoldoende bekend is en herkend wordt en dat de provincie op afstand zou staan. Ik heb dat namelijk gelezen in de bevindingen van de adviescommissie. Dat is de eerste opmerking die de commissie maakt. Ik vind dat een belangrijk punt. Als wij ons uitsloven om voortdurend de Agenda van Brabant uit te dragen maar gemeenten van toeten noch blazen weten, zijn wij niet goed bezig. Ik wil graag even van de gedeputeerde horen hoe dat kan, of dit ook zijn ervaring is en of het specifiek alleen voor Noordoost-Brabant geldt.

Ik begrijp dat het college onze motie over de motorrijtuigenbelasting ontraadt. Ik vond de motivering wat vreemd, want nu staat het bedrag

van €5 mln. weer niet vast. Het college geeft zelf in de Memorie van Antwoord aan dat het bedrag ongeveer €5 mln. is. Bovendien vervalt binnenkort de motorrijtuigenbelasting voor schone auto's. Het zou een ontzettend aardig gebaar zijn naar de Brabantse burger om hem dat voordeel een keer te gunnen. Ik vind het jammer dat die motie wordt ontraden.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. Kerkhof-Mos, mw. Slegers, S. Smeulders, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Frijters-Klijnen, Bouwman, Van der Wel, Kap en Mondriaan wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, constaterende dat:

- *er nog steeds geen oplossing is binnen de internationale treininfrastructuur als de Beneluxtrein per 9 december aanstaande niet meer rijdt ondanks veler bemoeienis;*
- *de negatieve effecten daarvan voor Brabantse reizigers steeds dichterbij komen en de onrust in met name West-Brabant toeneemt;*
- *de minister van I&M in ieder geval nog geen zicht heeft op het nakomen van de oorspronkelijke afspraken door met name de Belgische vervoerder;*
- *de Tweede Kamer ingestemd heeft met het voeren van een juridische procedure hierover parallel aan het zoeken naar pragmatische oplossingen;*
- *de minister van I&M bezig is een alternatief te zoeken per 9 december, maar dat tot op heden nog niet een concreet alternatief is vastgesteld,*

overwegende dat:

- *al gedurende een lange periode grote druk door velen wordt uitgeoefend zowel aan Nederlandse als aan Belgische zijde om tot een oplossing te komen;*
- *Provinciale Staten zich als vertegenwoordigers van de Brabantse samenleving zouden moeten laten horen op dit dossier, maar dit nog niet in gezamenlijkheid hebben gedaan;*
- *het buiten kijf is dat Provinciale Staten het uitblijven van een alternatieve oplossing voor het niet meer rijden van de Beneluxtrein per 9 december aanstaande onaanvaardbaar vinden,*

verzoeken Gedeputeerde Staten om:

- *dit eensgezinde standpunt van Provinciale Staten van*

Noord-Brabant per brief aan de hoofdrolspelers in dit dossier, zoals de minister van I&M, de NS en de fracties in de Tweede Kamer, zo spoedig als mogelijk over te brengen;

- *tevens andere betrokkenen bij dit dossier van dit eensgezinde standpunt van Provinciale Staten op de hoogte te stellen, ter ondersteuning van de druk die al door hen wordt uitgeoefend op dit dossier;*
- *zelf deze motie te benutten voor het opvoeren van nog meer druk dan al door Gedeputeerde Staten wordt uitgeoefend;*
- *zelf een creatieve noodoplossing aan de Minister aan te reiken als inderdaad dreigt dat 9 december geen alternatief voor de (West-)Brabantse reizigers voorhanden is,*
en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M21.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voorzitter! Ik dank het college heel hartelijk voor de vaak zeer verhelderende reacties op onze beschouwingen. Ik loop nu niet alle moties en amendementen langs. Zo nodig komen wij met een stemverklaring.

Ik wil gedeputeerde Van den Hout vragen om met de grootste spoed te kijken naar oplossingen bij het verlenen van vergunningen die én voor de sector én voor de provincie voordelig zijn.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voorzitter! Ik heb omwille van de tijd in mijn eerste termijn één onderwerp niet genoemd. Dat sluit een beetje aan op de transitie van het platteland en onze plannen voor de plattelandseconomie. Het gaat over de voortgangsrapportage van het Ontwikkelbedrijf. Wij vinden dat het ook voor de glastuinbouw in Brabant hoog tijd is voor een behoorlijke koerswijziging als een noodzakelijke reactie op de niet bepaald rooskleurige landelijke economische realiteit en vooruitzichten voor de glastuinbouw. De huidige bedrijfsmodellen zijn niet echt levensvatbaar meer en veroorzaken nogal wat afbraak. Dat is niet alleen onze analyse, ik hoorde dat ook van vertegenwoordigers van de glastuinbouw zelf. Wij zouden het fijn vinden als op korte termijn het provinciale glastuinbouw-

beleid tegen het licht wordt gehouden en er duidelijke keuzes worden gemaakt voor het behoud van bestaanszekerheid van ondernemers en dat er vernieuwende en toekomstbestendige keuzes worden gemaakt voor bedrijfs- en verdienmodellen. Wij moeten dan ook spreken over de gevolgen van een en ander voor bijvoorbeeld de locaties in Deurne en voor het Agrofoodcluster. Dat is fundamenteel voor ons.

Ik vraag de indieners van de motie over het nachtnet wat nu de bedoeling is aangaande het voorstel voor een extra commissievergadering.

Motie M1 gaat over een lijst van onderwerpen en regels die voor overheveling naar de gemeentes in aanmerking komen. Ik begrijp de motivatie. Over het algemeen is onze ervaring echter dat gemeentes zeker bij wetgeving op het gebied van ruimtelijke ordening heel veel moeten verhapstukken. Vooral kleine gemeentes hebben daar moeite mee. Er wordt door het Rijk veel over de schutting gemikt wordt en het is voor gemeentes een enorme klus om het nu al bol te werken. Vandaar allerlei regionale samenwerkingsverbanden. Wij zijn dan ook tegen deze motie.

Motie M7 betreft de A58. Er zijn meer knelpunten en wij volgen het oordeel van het college.

Wij vinden het heel fijn dat de fractie van het CDA meegaat met onze motie M19 over handhaving stelsel dierrechten. Ik vraag de fractie van de PVV waarom zij niet meegaat. Is de PVV stiekem toch voor meer dieren in Brabant?

En wat gaan de indieners doen met motie M20 over het HOV-fonds?

De *voorzitter*: Als u wilt interrumperen, druk dan even op het knopje dan kunnen wij dat hier zien. Dat is tot nu toe de gang van zaken. Dan gaat hier het lichtje branden en weet ik dat u wilt interrumperen. Als het steeds op het laatste moment gebeurt, mis ik wel eens iemand die van achteren naar voren komt rennen

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Ik meen mij te herinneren dat wij dat een paar maanden geleden hebben afgeschaft.

De *voorzitter*: Ik niet.

Mevrouw *Kardol* (PVV): Wij hebben de motie over de dierrechten niet mee ingediend omdat wij dit graag over laten aan onze fractie in de Tweede Kamer. Wij hebben daarin het volste vertrouwen. Wij gaan de motie echter wel steunen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Dat is duidelijk. Dank u wel, mevrouw *Kardol*.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! Wij danken het college voor de antwoorden en zijn blij dat het onze zorgen over de veiligheid van onze Brabantse wegen deelt.

Wij verzoeken de gedeputeerde nogmaals om onze motie over de mooie rotondes gewoon te steunen. De uitleg van de gedeputeerde is namelijk precies conform onze insteek en helemaal in overeenstemming met het dictum. Wij spreken dan ook het vertrouwen uit dat we op dit punt spijkers met koppen kunnen slaan.

Dank voor de toezegging over de veehouderij. De gedeputeerden geeft aan dat dit volgende week aan de orde zal komen. Wij drukken de gedeputeerde op het hart om de discussie echter niet extern te voeren, maar gewoon hier in dit huis. Voorts moeten boeren niet steeds verplicht bezig te zijn met maatschappelijk verantwoorde bezigheden, maar moeten zij eerst en vooral boer kunnen zijn.

Fijn dat het college geen bezwaar heeft om na te gaan of het instrument startersleningen kan worden ingezet in onze provincie. Wel vragen wij nadrukkelijk, om bij een dergelijk onderzoek zowel naar de voordelen alsook naar de nadelen te kijken.

Toch beste college, zijn en blijven wij van mening dat doelbelastingen moeten worden besteed aan het doel waarvoor zijn bestemd. Ik herhaal dat wij minstens tweemaal zoveel opbrengsten krijgen uit de opcenten dan wij uitgeven aan de provinciale wegen. Dat roept wel wat vragen op. Het college verstoopt die inkomsten gewoon in de begroting. Waarom handelt het college zo ontransparant? Geef daar nou eens antwoord op.

Het college praat veel over arbeidsmarkt. Al maanden praten wij over zaken die de

werkgelegenheid bevorderen, zoals de inzet op vrijetijdseconomie en leerwerkplekken in de bouw. Telkens horen wij dat het college aan de slag zal gaan, in gesprek is of in gesprek zal gaan. Ga nu eens echt aan de slag!

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil mevrouw *Van der Kammen* graag een vraag stellen over die opcenten, want daar begint zij nu voor de tweede keer over. Hoe komt zij erbij dat dit een doelbelasting is? Dat is toch ons belastinggebied en wij mogen zelf bepalen wat wij daarmee doen?

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Opcenten motorrijtuigenbelasting, de term zegt het al. Dat zijn belastingen die door eigenaren en bestuurders van motorrijtuigen worden opgebracht. Het is logisch dat die belastingen voor dat doel besteed worden. Je bent die belasting pas plichtig op het moment dat je een auto hebt.

De *voorzitter*: Ik stel voor dat de gedeputeerde straks helderheid verschaft over wat daarover in de wet geregeld is.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! Wij hebben gevraagd of het college er ook zou willen zijn voor bedrijven zonder het keurmerk "innovatie", maar op die vraag geen antwoord gekregen.

Ook hebben wij een aantal toelichtende vragen gesteld over de doelgroepen, maar een concreet antwoord hebben wij helaas niet gekregen. Jammer dat de gedeputeerde er wel wil zijn voor de allochtone sporter, maar niet gewoon voor alle Brabanders die willen sporten. Waarom dat zo is, is voor ons de vraag.

Hartelijk dank voor de steun aan de schaapskuddes.

Ik heb nog een vraag aan de indieners van motie M17: herstructurering bedrijventerreinen. Kunnen de indieners toelichten wat de exacte insteek van deze motie is? Wat wordt bedoeld met duurzaam? Is dat klimaatgerelateerd of is het gewoon toekomstbestendig?

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! In eerste termijn hebben wij een amendement aangekondigd over de EVZ's. Dat is vanwege een verkeerd dictum nog niet ingediend. Het komt nu alsnog. Het wordt ingediend samen met de SP, D66, OSN, GroenLinks, de Partij voor de Dieren en 50PLUS.

De PVV vraagt voor de schaapskuddes €132.000. Kunnen zij vertellen hoeveel dat per schaap is? Krijg ik het antwoord zo?

Het amendement van GroenLinks over de leefbaarheid van de kleine kernen vind ik uitermate sympathiek maar voor ons is nog onduidelijk waarop het genoemde bedrag is gebaseerd. Ik denk dat het goed is als we dit thema in de commissie nog verder uitwerken en er dan op terugkomen.

Over het nachtnet kunnen we helder zijn. Wij vinden het echt van belang dat de gemeenten gaan bijdragen in de kosten. Dat hebben we van het begin af aan aangegeven. We hebben er ook vertrouwen in dat de gemeenteraden zich hiervoor zullen uitspreken. Dat zou niet meer dan logisch en geloofwaardig zijn na de moties die er in de gemeenteraden zijn aangenomen. Wij zijn deze week echt verrast door de uitspraken van de NS die lieten weten tijd nodig te hebben om het nachtnet te continueren. Wij zijn van mening dat de nachttrein per 9 december gewoon door moeten rijden en willen dan ook dat GS deze wens zo snel mogelijk aan de NS doorgeven. Wij willen dat de NS alsnog ervoor zorgen dat de treinen blijven rijden zodat de reiziger niet ineens wordt geconfronteerd met een nachttrein die niet meer rijdt. Om geen tijd te verliezen handhaven wij het amendement toch waardoor het in deze vergadering aan de orde blijft. Indien er geen meerderheid voor het amendement is gaan we graag in op de suggestie van de VVD om in ieder geval volgende week in de commissie bij elkaar te komen om zo snel mogelijk tot een verdere besluitvorming te komen.

Dan toch nog een vleugje cultuur. Een van de doelstellingen van ons provinciale cultuurbeleid is het hebben van een hoogwaardige culturele infrastructuur voor professionele en amateurkunst. Dat doen we door het budget voor amateurkunst

met €1,9 mln. terug te brengen. Die discussie is hier al gedaan en die wil ik niet herhalen. Waar mijn fractie zich zorgen over maakt is de wijze waarop de ondersteuning van de amateurkunst in onze provincie vorm gaat krijgen. Zoals men weet heeft de fractie van de PvdA op 31 oktober vragen gesteld over de ondersteuning via de kunstbalie. Deze vragen zijn nog niet beantwoord maar de afgelopen weken zijn wij geconfronteerd met artikelen in de media en brieven vanuit de amateurkunst die ons zorgen baren. Intussen blijft het vanuit het college naar onze smaak te stil. Op welke termijn kan het college duidelijkheid geven over nieuwe plannen voor cultuureducatie en amateurkunsten? Wat vindt het college van de commotie die de afgelopen tijd is ontstaan over de wijze waarop deze plannen tot stand zijn gekomen en wie is er eigenlijk verantwoordelijk voor de commotie? Zijn dit GS of is het zoals veel briefschrijvers beweren de handelwijze van de directie van de kunstbalie? Als die briefschrijvers gelijk hebben hoe gaat het college dan ingrijpen? Heeft het al met de raad van toezicht gesproken of gaat het dat doen? Kortom, het is een oproep om snel meer duidelijkheid te bieden en orde op zaken te stellen.

De *voorzitter*: Door de leden mw. Knoet-Michels, mw. Slegers, mw. Spierings, Kap, mw. Brunklaus, Van der Wel en Mondriaan wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, kennis genomen hebbende van de nota “Brabant: uitnodigend groen”, begroting 2013, Najaarsbrief en Memorie van Antwoord begroting 2013, overwegende dat:

- *de nota “Brabant: uitnodigend groen” een herziening is van het natuur- en landschapsbeleid;*
- *sprake is van een forse bezuiniging de komende jaren zowel structureel als incidenteel (-50%);*
- *de bezuinigingen worden “gevonden” in een mix van besparingen, bezuiniging op bijdrage provincie en vooral in toename van bijdragen van derden;*
- *ook van gemeenten een forse bijdrage (Eenhalf miljoen) wordt gevraagd bij het realiseren van Ecologische Verbindingszones (EVZ's);*

- gemeenten momenteel al erg veel opdrachten krijgen van het Rijk zonder geld erbij en voor de EVZ's al 100% voorzien in beheer,

spreekt uit dat:

- voor het realiseren van een toekomstbestendig robuust natuurnetwerk naast de realisatie van de Ecologische Hoofd Structuur, de EVZ's van wezenlijk belang zijn;
- gemeenten met name voor de plannen 2013 niet tijdig hebben kunnen reageren op de extra kosten die gemoeid gaan met de voorstellen van de provincie,

besluiten om:

- gemeenten een geleidelijke afbouw van de regeling aan te bieden;
- hiervoor €1,5 mln. in 2013 en 2014 en €1 mln. in 2015 vrij te maken en deze te dekken uit de vrije bestedingsruimte van de begroting 2013/Najaarsbrief."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A6.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voorzitter! Vandaag behandelen we de begroting 2013. De ambitie van Brabant om een topregio in Europa te worden onderschrijven wij. We zien een breed palet van thema's langskomen: arbeidsmarkt, woningmarkt, versterking van de economie, landschap, landbouw, natuur, mobiliteit, rotondes, nachtnet, stads-landbouw en schaapskuddes. Alles bij elkaar is het heel veel. Ik wil het college danken voor hun beantwoording. Wij bespeurden een houding die ons meer tegemoetkomt en meer luisterend is dan verleden jaar. Dat waarderen we.

Ik wil nog aandacht vragen voor de communicatie en de dienstverlening. Wij hechten aan een betrouwbare overheid die haar werk correct doet. Communicatie is ook een speerpunt van dit college. Wij zien in het afgelopen jaar toch een aantal zaken waarvan wij moeten leren. Ik noem als voorbeelden Reiling en Chemie Pack. Ik hoop dat we er positief mee omgaan; leren van fouten mag.

Ik heb van gedeputeerde Pauli nog geen reactie gehad op de toepassing van het BOB-model en het sturen met kaders. Daarover zou ik toch graag wat meer horen.

Op het punt van mobiliteit wil ik onderstrepen dat wij het nachtnet graag gerealiseerd zien. Wij

roepen het college op zich daar maximaal voor in te spannen.

Aan de gedeputeerde Van Heugten wil ik nog vragen wat de uitspraak van de minister van infrastructuur en milieu over het wegvallen van financiën voor ons eigen infrastructuurfonds betekent.

Mijn fractie vindt de reactie van gedeputeerde Van den Hout op de Landschappen van Allure kortweg onder de maat. Wij vinden dat het geen recht doet aan de zorg die wij uitspraken. € 56 mln. is veel geld wat in de eerste tranche is bestemd voor de Landschappen van Allure. Wij vinden deze drie gebieden niet onderscheidend genoeg. Daarop alstublieft nog een gewone reactie. De motie over de opvang van inheemse dieren komt straks nog in stemming. Het is een motie naar aanleiding van de vorige Statenvergadering. Door nieuwe kwaliteitseisen komt dit op ons bordje. Het Rijk heeft eisen gesteld die het ontzettend duur maken. Wij waarderen zeer de inzet van vrijwilligers, hier ook aanwezig. Wij vinden dierenleed onacceptabel. Dat moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Wij vinden de eisen van het Rijk onnodig opgeschroefd. Wij dienen de motie in om het Rijk op te roepen zijn eisen te vereenvoudigen dan wel de kosten daarvan zelf te dragen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik vind dat een prachtig oproep maar waaraan wordt dan gedacht, welke eisen moeten worden versoepeld zodanig dat het minder geld kost?

Mevrouw *Klitsie* (D66): Wij hebben de afgelopen tientallen jaren met vrijwilligers ontzettend goed werk gedaan. Ik zie niet in dat dat nu ineens niet meer het geval zou kunnen zijn. Ik ben niet in detail op de hoogte van de eisen van het Rijk maar ik zie alleen dat wij €300.000 moeten investeren in betere hokken en dat soort zaken. Was het dan zo slecht?

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De minister was vrij om via het uitvoeringsbesluit eisen zodanig te formuleren dat het aan de wensen van de sector tegemoet komt. Die eisen zijn ook

versterkt omdat er heel veel wildgroei was en er bijvoorbeeld ook sprake was van dierenhandel en dat soort dingen. Dat viel allemaal onder dezelfde paraplu en die kregen soms ook een vergunning. Om nu de goeden van de slechten te kunnen scheiden, zij die het beste voor hebben met de dieren tegenover mensen die dat veel minder hebben, zijn die kwaliteitseisen bedoeld.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Als het Rijk het dan zo belangrijk vindt moet het het geld dan ook maar bijleggen en niet alle provincies met een probleem opzadelen.

Wij willen nog een toelichting van de gedeputeerde op zijn tweet in verband met amendement A3 dat er €1 mln. beschikbaar is.

Motie M16 over het gemeenschappelijk landbouwbeleid houden we aan.

Ik kom nog even terug op het integrale palet waarmee ik begon. Wij hebben het samengevat in de motie, getiteld: het zwarte schaap:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 16 november 2012, besprekende de begroting 2013 en de Najaarsbrief,

constaterende dat:

- *er brede steun is voor het uitbreiden van het aantal schaapskuddes in Brabant voor het beheer van groen;*
- *er een motie is ingediend om beheer van groen op rotondes te outsourcen;*
- *rotondes beschouwd kunnen worden als kunstwerken zoals bedoeld in “Beheer en onderhoud kunstwerken provincie Noord-Brabant” van de Zuidelijke Rekenkamer;*
- *er partijen zijn die constateren dat er een correlatie is tussen een donkere kleur en loopsnelheid,*

overwegende dat:

- *wij schapen geschikt achten voor het snel en goedkoop beheren van rotondes;*
- *hiermee de relatie tussen stad en platteland kan worden versterkt;*
- *wij geen principieel onderscheid maken tussen witte en zwarte schapen;*
- *een combinatie van witte en zwarte vachten de mogelijkheden vergroot om van de vachten kunstwerken te maken met reclame-uitingen;*
- *witte en zwarte vlakken bijdragen aan het*

mozaïeklandschap,

dragen het College van Gedeputeerde Staten op om:

- *het beheer van provinciale rotondes te outsourcen aan schapen, waarbij een minimum graassnelheid van 100 grassprietten per minuut vereist is;*
- *bij de aanbesteding géén onderscheid te maken tussen witte en zwarte schapen;*
- *als belangrijk kwaliteitscriterium in deze aanbesteding op te nemen “de mate waarin de aanbesteding bijdraagt aan creëren van creatieve, veelkleurige kunstwerken op rotondes”;*
- *dit voor 2018 op alle rotondes te realiseren, zodat het integraal onderdeel zal zijn van het project Culturele Hoofdstad,*

en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie wordt voorgesteld door de leden mw. Lestrade-Brouwer, mw. Klitsie, mw. Spierings, Hageman en mw. Oomen-Peeters. De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M22. Motie. M16 is aangehouden.

Door de leden mw. Spierings, Kuijken, mw. Van Iersel en mw. Knoet-Michels wordt de volgende motie voorgesteld.

“Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 16 november 2012,

besprekende de Begroting 2013 en najaarsbrief

constaterende dat:

- *vanaf 1 juli 2012 alle opvangcentra voor inheemse dieren moeten voldoen aan nieuwe kwaliteitseisen;*
- *deze kwaliteitseisen leiden tot sterke kostenverhogingen bij de opvangcentra;*

overwegende dat:

- *de kosten van de nieuwe kwaliteitseisen niet in verhouding staan tot de feitelijke verbetering aan de opvang van inheemse dieren in nood;*
- *de kwaliteitseisen zelfs op onderdelen leiden tot een averechts effect, doordat opvangcentra moeten sluiten;*
- *de kwaliteitseisen het de vrijwilligers onnodig moeilijk maken om hun werk uit te voeren en daarmee het vrijwilligersnetwerk wordt kapotgeorganiseerd;*

dragen het College van Gedeputeerde Staten op om:

- *bij het Rijk aan te dringen op oplossen van het knelpunt van opvang van inheemse dieren door*
- *ofwel voldoende geld beschikbaar te stellen voor uitvoering van haar beleid ten aanzien van opvang van*

- inheemse dieren,*
- *ofwel vereenvoudiging van de regels voor opvang van inheemse dieren door te voeren, zodat deze opvang in de praktijk niet het slachtoffer wordt van goedbedoelde, maar averechts werkende regels; en gaan over tot de orde van de dag.”*

De *voorzitter*: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M23.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Ook wij danken het college van Gedeputeerde Staten voor hun beantwoording in eerste termijn. Fijn is ook dat zij geen bezwaar hebben tegen drie van onze moties die ook breed zijn ingediend. Dat is het eerste waar ik graag een opmerking over wil maken. Dat is dat ik de voorbereiding richting deze Statenvergadering bijzonder prettig vond. We hebben een tijdje geleden als fracties bij elkaar gezeten en afgesproken dat we wat meer open naar elkaar zijn. Als we dan zien hoe we die voorbereiding hebben aangepakt en van hoeveel moties GS nu zeggen er geen bezwaar tegen te hebben, vind ik dat een heel erg belangrijke stap voorwaarts. Het is in ieder geval voor een oppositiepartij ook leuker.

Over een amendement en een motie van ons is gezegd geen bezwaar te hebben maar in principe wel positief tegenover te staan. Het amendement gaat over een impuls voor leefbaarheid kleine kernen. We hebben net in de schorsing met een aantal andere fracties gesproken die het wel erg sympathiek vinden maar nog onvoldoende uitgewerkt. Wij kiezen er daarom ook voor amendement A4 aan te houden. We gaan in aanloop naar de Voorjaarsnota met verschillende fracties bij elkaar zitten in een soort van werkgroep om te kijken of we samen kunnen komen tot een wat meer uitgewerkte impuls voor kleine kernen.

Ook motie M20 over het OV-fonds houden we aan. We vinden het wel ontzettend belangrijk dat er voldoende middelen beschikbaar komen voor de strategische ontwikkeling van hoogwaardig openbaar vervoer. Er bestond bij de beantwoording door de gedeputeerde wat onduidelijkheid over hoeveel geld er eigenlijk op dit moment voor is en hoeveel in de toekomst. In de bijlage bij

de begroting, in de meerjarenprogramma's en in de productgroepen is heel duidelijk te zien dat in 2012 €66 mln., in 2013 €28 mln., in 2014 €2,4 miljoen en in 2015 nog € 500.000 voor OV-beleid en strategische projecten staat vermeld. Dat is een achteruitgang waar wij grote zorgen over hebben omdat wij een ambitieus HOV-beleid hebben. Wij vragen de gedeputeerde hier nog eens goed naar te kijken en mogelijk op te helderen hoe het kan dat deze groep zo ontzettend snel terugloopt en in aanloop naar de Voorjaarsnota met elkaar in discussie te gaan hoe we dat kunnen opvangen.

De PVV heeft nog gevraagd wat wij onder duurzaamheid verstaan in onze breed gesteunde motie over de herstructurering van bedrijventerreinen. Wij verstaan onder duurzaamheid wat in de menukaart duurzame bedrijventerreinen van de provincie staat. Dat is ook in de motie zelf genoemd.

De *voorzitter*: Amendement A4 is ingetrokken en motie M20 is aangehouden, zij maken daarom geen onderdeel van de beraadslaging meer uit.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voorzitter! Het klinkt misschien wat kinderachtig maar ik wil toch aandacht vragen voor ouderen op de weg. Als het donker is en het licht dan ook uitgaat geeft het hen ontzettend veel moeite op de snelweg te rijden. Het gevolg is dat ze dan niet meer de deur uitgaan. Dat is echt waar. Mensen blijven erdoor thuis.

Misschien gaat het wat te ver hier maar de ov-jaarkaart heeft grote consequenties voor ons opleidingsgebied.

Dan nog iets naar aanleiding van de witte en de zwarte schapen. Er is sprake van discriminatie van ouderen. Bij de grote verzekeringsmaatschappijen gaat de premie als je 70 wordt met 50% omhoog als je een auto wilt verzekeren. Moeten we met deze verzekeringsmaatschappijen nog wel zaken doen.

De *voorzitter*: U hoort het Guus Meeuwis zingen: daar brandt nog licht. Dat is dus geen probleem. Ik wijs er nog op dat amendementen alleen

kunnen worden ingetrokken en niet aangehouden. De begroting ligt dan namelijk niet meer voor. Wij beschouwen dus het aanhouden als intrekken.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik wil mijn bijdrage heel kort houden. Wij hebben inmiddels begrepen dat voor de leefgebiedenbenadering waar we het zojuist over hebben gehad, er in principe middelen zijn in 2016, 2017 en 2018. Wij houden ons voornemen om er nu een motie over in te dienen aan.

Rest ons niets anders dan het amendement dat ik zojuist heb overhandigd in te dienen met betrekking tot de opvang inheemse dieren. Dit amendement wordt ingediend door de Partij voor de Dieren, de PvdA, de SP, de OSN, de PVV, GroenLinks en 50PLUS.

De *voorzitter*: Door de leden Van der Wel, Kap, Mondriaan, mw. Brunklaus, Van Hattem, mw. Slegers en mw. Knoet-Michels wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, kennis genomen hebbende van Statenvoorstel 62/12A Begroting 2013 en Najaarsbrief, overwegende dat:

het noodzakelijk is om het initiatiefvoorstel van de Partij voor de Dieren inzake opvang van inheemse dieren in nood tot 2015 te financieren,

constaterende dat:

zich in de begroting 2013 voldoende begrotingsruimte bevindt,

amenderen de begroting als volgt:

De uit Statenvoorstel 61/12A "Nota opvang wilde inheemse dieren" voortvloeiende lasten te financieren uit de in de Najaarsbrief 2012 vermelde begrotingsruimte:

- a. €300.000 eenmalige stimuleringsubsidie;*
- b. €115.000 per jaar cofinanciering;*
- c. €35.000 per jaar subsidie voor de vervoerskosten;*
- d. de jaarlijkse financiering vast te stellen voor een periode van 3 jaren.”*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A7.

We hebben nog niet alle amendementen op tijd hier. Ik schors daarom de vergadering voor tien

minuten, zodat het college zich kan voorbereiden op de beantwoording van de tweede termijn van de kant van de Staten.

De vergadering wordt van 15.55 tot 16.05 uur uur geschorst.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Er is in de tweede termijn nog stilgestaan bij de motorrijtuigenbelasting. Gevraagd is in hoeverre de provincie vrij is die te besteden dan wel dat het een doelheffing is. Het is geen doelheffing. Het is een algemene inkomstenbron van de provincie. Er is ook wettelijk vastgelegd dat het ten algemene nutte kan worden gebruikt. De provincie is dus vrij in de aanwending. Het is vergelijkbaar met de ozb (onroerend zaakbelasting) van de gemeenten. De gemeentes hoeven die ook niet in onroerend goed terug te ploegen. Het is dus iets wat in algemene zin kan worden gebruikt. Dat blijkt ook uit het feit dat als zij onbenutte belastingcapaciteit laat liggen, het van de algemene uitkering uit het Provinciefonds wordt ingehouden.

Over het nachtnet hebben de Staten nogmaals uitgesproken het belangrijk te vinden op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid te krijgen. Ook het college zou graag op zo kort mogelijke termijn die duidelijkheid willen hebben. Ik trek wel de conclusie dat bij de gesprekken die ik de komende week met de diverse steden zal gaan voeren, het gelet op de meerderheid in de Staten en op de discussie in de commissie het in ieder geval een gegeven is dat als de steden niet bijbetalen, er ook geen verlenging van het nachtnet komt. Zo helder was ook de uitspraak van de fractie van de PvdA. Daarmee kan ik in ieder geval de gesprekken helder inzetten. Wij doen onze uiterste best ervoor daarna op de kortst mogelijke termijn met de commissie daarover te spreken. Na de gesprekken met de gemeentes zal ik het zoals gebruikelijk is terugmelden in het college en daarna de notitie zo snel mogelijk aan de Staten aanreiken en proberen een datum te vinden. Het is met name aan de griffie om daarin mee te denken.

D66 heeft gevraagd wat de bezuinigingen van het ministerie van I&M betekenen voor de projecten in ons spaar- en infrafonds. Voor twee projecten

betekent het sowieso niets, voor de N69 niet omdat die niet afhankelijk is van rijksbijdragen anders dan de rijksbijdragen die we in het verleden al hebben ontvangen. Voor de N279, de verbreding van de weg den Bosch-Veghel, ook niet omdat het een eigen project is met eigen financiering. Voor de Noordoost-corridor, de ruit om Eindhoven, zou het eventueel consequenties kunnen hebben maar ik ga ervan uit dat ook deze regering zegt dat die als brainport belangrijk is en dat daarin moet worden geïnvesteerd. Het is gebiedsontwikkeling van het oostelijke deel van de brainport. We gaan er dus vanuit dat de rijksbijdrage, zoals al twee keer is bevestigd en al eerdere bezuinigingsrondes heeft overleefd, wellicht ook dit keer weer zal worden gehandhaafd.

Over de (H)OV is mijn toezegging helder geweest dat ik de Staten voor de Voorjaarsnota helderheid zal verschaffen over de middelen en de ambities.

Motie M21 gaat over de Beneluxtrein. Inmiddels zijn er in de media berichten verschenen over een aanbieding die van de zijde van minister Magnette aan de Nederlandse regering is gedaan. Ik heb het zojuist nog even geverifieerd. Het departement zegt op dit moment niet te reageren en het in beraad te hebben. Zodra zij daarover meer kunnen meedelen zullen zij eerst de Kamer inlichten en dan de anderen. Er wordt dus gelukkig wel onderhandeld. De uitkomsten daarvan zullen we even moeten afwachten. Ik hoop dat we daar zo snel mogelijk een positief bericht over krijgen. Desalniettemin, er ligt nu een duidelijke en breed ondersteunde uitspraak van de Staten en wij hebben dan ook geen bezwaar tegen aanvaarding van deze motie.

Het college is erg verheugd over de brede aanpak van de Staten met motie M22 over het zwarte schaap. De aanpak is integraal en strekt zich uit over diverse portefeuilles. Wij hebben wel het idee dat we in het kader van sturen met kaders hierover eerst een uitgebreide startnotitie moeten maken met verschillende scenario's. Het kan ook zijn dat de prioriteit bij rotondes in de Kempen komt te liggen vanwege het Kempisch heideschaap. Wij willen als college beslist niet op ramkoers gaan liggen en zullen dan ook deze motie van harte

ondersteunen en aanbevelen.

Hiermee rond ik mijn bijdrage af.

De heer *Van Hattem* (PVV): Het verheugt me dat de gedeputeerde deze motie wil ondersteunen maar ik vraag hem toch of hij misschien ook de volgende motie, de motie blaas, wil ondersteunen: De Staten, bijeen op 16 november 2012, overwegende dat door het integraal en slim verbinden van innovatie en immateriële waarden een duurzame impuls wordt gegeven aan onze innovatieve topregio, constaterende dat een generiek ecologisch doelgroepenbeleid zorgt voor een meekoppelend belang voor de biodiversiteit, besluiten dat een revolverend blaten van schapen meer zegt dan al dit bestuurlijk jargon, en gaat over tot de orde van de dag.

De heer *Van Gruijthuijsen* (VVD): Voorzitter! In de eerste termijn heeft de gedeputeerde gereageerd op de motie van de VVD over de motorrijtuigenbelasting met de opmerking dat hij niet precies wist wat het voor de provincie zou betekenen. Mevrouw Geeraedts heeft in haar tweede termijn aangegeven dat op basis van de Memorie van Antwoord verwacht wordt €5 mln te ontvangen. Ons verzoek is om op basis van dat bedrag in de Voorjaarsnota een voorstel te presenteren om de motorrijtuigenbelasting dienovereenkomstig aan te passen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! We hebben een quickscan gemaakt van het regeerakkoord en daarin zien we dat het kabinet voornemens is de motorrijtuigenbelasting op oldtimers af te schaffen. We hebben de doorberekening die het kabinet over de verwachte inkomsten heeft gemaakt, grosso modo doorvertaald naar Brabant. We hebben ook gezegd dat het lang niet zeker is wat de effecten zullen zijn. Het is een eerste doorrekening, dus de feitelijke effecten zullen wel eens heel anders kunnen zijn. Ons college ontraadt bij de Voorjaarsnota een bedrag van €5 mln. weg te geven aan de andere betalende van motorrijtuigenbelasting. De tijd van Sinterklaas komt er wel aan maar dat zouden wij toch niet willen

voorstellen. Mevrouw Geeraedts suggereerde dat het een extraatje is maar wij hebben al een aantal jaren structureel 10 tot €12 mln. minder opbrengsten uit te motorrijtuigenbelasting omdat milieuvriendelijke automobielen vrijgesteld zijn. Daarvan hebben wij niet gezegd dat dat een extra belasting betekent voor andere motorrijtuigen. Wij verwachten dat het effect op basis van de laatste berichten die we hebben ontvangen veel minder zal zijn dan €5 mln., dit juist ook omdat het kabinet nadenkt over een ander type heffing, een 30-dagenkaart of 60-dagenkaarten, en ook omdat een enorme schorsingsgolf wordt verwacht waardoor de opbrengst veel minder zal zijn dan de geraamde opbrengst van 4% waarmee het kabinet nu rekt. Wij willen de motie dus nog steeds ontraden.

De heer *Van Gruijthuisen* (VVD): Voorzitter! We houden het de komende tijd gewoon in de gaten en zullen dan zien hoe we kunnen handelen.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Ik stel voor over de motie over de schapen versneld een commissievergadering te beleggen, met alle commissies daarbij uitgenodigd.

De heer *De Boer* (GS;VVD): Voorzitter! Mevrouw Slegers heeft wat zorgen naar aanleiding van de voortgangsrapportage van het ontwikkelingsbedrijf, specifiek over de glastuinbouw. We hebben in de commissie ROW daarover uitgebreid van gedachten gewisseld en vastgesteld dat we een monitor zullen opzetten in de projectlocatie waarover zij spreekt en waarover de Staten ook een besluit hebben genomen, ook financieel te participeren. Dat is ook de reden waarom het in het rapport was te lezen. Die monitor zal moeten gaan over die projectvestigingen, over de doorgroei gebieden en de vestigingsgebieden maar ook over de solitaire glastuinbouw waarover door de inspreker nog al wat commotie ontstond. De toezeggingen aan de ZLTO zijn gedaan. Aan de monitor worden op deze manier handen en voeten gegeven. Dat betekent dat we op die manier vanuit de monitor een verdere redenering kunnen opzetten. Daarmee is in ieder geval de continuïteit

in dat proces gewaarborgd.

Mevrouw Geeraedts heeft inderdaad nog geen antwoord gehad op haar opmerking in eerste termijn over de mestwet. Daags voordat oudstaatssecretaris Bleker het pand verliet heeft hij nog 42 pagina's volgeschreven met technische antwoorden op technische vragen. Op geen enkele manier is gerept over 1 januari 2013. Terecht stelt zij: stel je voor dat die mestwetgeving op een wat later tijdstip wel ingaat, zijn we daar dan op geprepareerd. Het antwoord is ja, want we hebben in de Verordening ruimte op dit moment grofweg geteld zo'n tiental locaties die voor ontheffing in aanmerking zouden kunnen komen. Voor het eerste jaar hebben we daarbij al voldoende capaciteit, wetend dat de beoogde wet aangeeft voor 2013 dat 10% van de productie van de mest, in dit geval fosfaat, op een andere manier moet worden afgezet, in ieder geval minimaal verwerkt moet worden anders dan op de gebruikelijke manier. Ik geef ook nadrukkelijk aan dat wij dat op dit moment in de ontheffing kunnen. Het instrument ontheffing in de verordening is ook het geëigende instrument om te voorkomen dat we met een generieke maatregel overal ontwikkelingen zien die we eigenlijk niet willen en achteraf moeten gaan bijsturen. Ik denk ook dat de instrumenten zo-even genoemd klaarstaan om het probleem op die manier met de ondernemers het hoofd te kunnen bieden maar ook een doorkijk te geven naar de verordening 2013 om verdere antwoorden te kunnen geven. Maar voor de korte termijn zijn wij geprepareerd.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Mij rest nog de bespreking van twee amendementen en moties.

In amendement A6 wordt voorgesteld €3,5 mln. in drie jaar vrij te maken voor een geleidelijke afbouw van de subsidie voor de EVZ's. Wij ontraden dit amendement, voor een deel omdat dit het er niet duidelijker op maakt. We hebben nu gewoon een afspraak met de gemeenten. Het is weer 50% zoals het altijd is geweest. Daar willen we het graag bij houden. Wij willen geen natuurbeleid meer waarin wij alles zomaar voor 100% subsidiëren. Subsidiëren is eigenlijk niet

meer het woord dat we op die manier willen gebruiken. Daarnaast zijn er nog allerlei onzekerheden vanuit Den Haag en moeten we geen te grote aanslag plegen op de vrije besteding ruimte.

Dat laatste geldt ook als argument voor het ontraden van amendement A7, de opvang wilde inheemse dieren die daaruit gefinancierd zou moeten worden.

In motie M23 worden de Staten opgeroepen het Rijk te vragen het knelpunt met betrekking tot die inheemse dieren op te lossen. Wij kunnen het verzoek voldoende geld beschikbaar te stellen, het eerste gedachtestreepje in het dictum, wel ondersteunen. Het is ook altijd ons uitgangspunt als we verantwoordelijkheden krijgen of als het Rijk zaken anders organiseert, dat er ook financiering bij hoort. Met het gestelde achter het tweede gedachtestreepje in het dictum kunnen we echter niet leven. Vereenvoudiging van de regels gaat in tegen de gestelde kwaliteitseisen. Die zijn nu eindelijk duidelijk en met de sector overeengekomen. Daarom moeten we ook motie M23 ontraden.

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Ik wil nog even reageren op wat de gedeputeerde bij amendement A6 zei over de gemeentes. Het klopt dat we die subsidierelatie een beetje willen stoppen, maar het gaat hier niet zozeer om subsidies voor gemeentes maar ook om subsidie voor natuurontwikkeling niet helemaal op slot te zetten, juist in een tijd waarin de gemeentes heel veel moeite hebben een bijdrage te leveren. Vandaar dat wij vragen om een meer geleidelijke overgang. Ervoor zorgen dat een aantal zaken doorgaan, levert nota bene ook nog werkgelegenheid op.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Met het woord geleidelijk wordt bijna gesuggereerd dat u denkt dat over drie jaar de gemeenten wel voldoende geld hebben om die investering te doen. Dat is nog maar helemaal de vraag. Behalve de investering moet de gemeente ook zorgdragen voor het onderhoud van die EVZ's. Dat drukt veel meer op de begroting van de gemeentes dan een initiële investering. Het subsidiëren van de aanleg en dan

ook nog maar een beetje meer dan we van plan waren te doen en ook nog maar voor drie jaar, gaat de gemeenten niet over de streep helpen.

Mevrouw *Knoet-Michels* (PvdA): Dat beheer klopt en dat is ook juist de reden de pijn daarbij samen te delen. We willen vooral niet dat de ontwikkelingen helemaal stil staan in een tijd dat de gemeenten zoveel moeten bezuinigen. Dat is de achtergrond van het amendement en niet het eindeloos blijven verlengen van subsidierelaties.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Met motie M23 verzoeken wij het college het Rijk te vragen het knelpunt op te lossen. Wij dragen daarvoor twee suggesties aan maar laten het Rijk de keuze. Ik begrijp niet dat de gedeputeerde bezwaar heeft om dat aan het Rijk te vragen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Omdat wij het Rijk niet willen suggereren de kwaliteitseisen te vereenvoudigen. Het zijn goede en terechte eisen. Als daardoor knelpunten ontstaan, dan moeten die opgelost worden. Het zijn financiële knelpunten en die moeten met geld van het Rijk opgelost worden en niet door de kwaliteitseisen te verminderen.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Wij zijn er niet van overtuigd dat al deze kwaliteitseisen noodzakelijk zijn, maar ik heb er geen problemen mee om het tweede bolletje te schrappen. Wij dienen een gewijzigde motie in mits het CDA daarin meegaat.

De *voorzitter*: Dat zien wij dan zo wel gebeuren.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Ik heb een vraag aan mevrouw Spierings. Ik denk dat zij voldoende heeft uitgedragen dat zij de opvang inheemse dieren geen provinciale taak vindt. Waarom vindt zij het dan wel de taak van GS om nu contact op te nemen met het Rijk? Zou haar fractie in de Tweede Kamer dat niet goed moeten regelen?

Mevrouw *Spierings* (D66): Wij zullen ook zeker onze fractie in de Tweede Kamer oproepen te

proberen dit knelpunt op te lossen, maar van hoe meer kanten het komt, des te groter is de kans van slagen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Ik zie de correspondentie daarover graag tegemoet.

De *voorzitter*: Amendement A3a is ingetrokken. Motie M23 wordt in die zin gewijzigd dat in het dictum het woord “*ofwel*” bij het een na laatste gedachtestreepje vervalt en de gehele tekst bij het laatste gedachtestreepje vervalt. Deze gewijzigde motie krijgt nr. M23a.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Zowel het CDA als de VVD heeft aangedrongen op haast in de vergunningverlening en dan met name in het kader van de Natuurbeschermingswet. Ik verwacht dat wij dit jaar nog bij de Staten zullen terugkomen met de stand van zaken. Ik ben ervan overtuigd dat wij precies aan het doen zijn wat de Staten het college vragen te doen.

Mevrouw Klitsie vroeg antwoord op de stelling van haar fractie dat de drie landschappen van allure zoals die nu bepaald zijn, onvoldoende onderscheidend zijn om landschappen van allure te zijn. Ik heb in eerste termijn gezegd: waarvan akte, omdat ik denk dat wij die discussie inmiddels wel gehad hebben. Serieus, dat is een gepasseerd station. Die drie gebieden zijn in de vorige Statenperiode al aangewezen. Ik denk nog steeds dat dit terecht gebeurd is. Er zitten gebieden in west, midden en oost. Er zitten gebieden in klei, in zand, in lage gronden en in hoge gronden met allerlei verschillende natuurdoelstellingen en economische doelstellingen. Er zit hard core naturomgeving bij en er zitten gebieden bij die juist het stedelijk netwerk moeten verbinden. Volgens mij is het een uitgebalanceerde keuze geweest. Wij hebben die jaren geleden gemaakt en die staat wat ons betreft niet meer ter discussie.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voorzitter! Ik verschil met de gedeputeerde duidelijk van mening over het wel of niet onderscheidend zijn. Het gaat mij ook om de beantwoording als zodanig. Ik stel prijs op een nette beantwoording zoals de gedeputeerde zojuist

gedaan heeft.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Amendement A3 is ingetrokken naar aanleiding van mijn toezegging. Misschien moet ik die nog even duidelijker formuleren. In de Voorjaarsnota wordt € 4,7 mln. extra structureel budget gevraagd voor natuur. Daarvan is €1 mln. bestemd voor participatie en betrokkenheid en dus voor vrijwilligersorganisaties. Dat is ruim meer dan de €100 die wij tot nu toe structureel daarvoor hadden. Dat strookt ook met het nieuwe beleid.

Er is gevraagd hoeveel subsidie is er per schaap. Dat is €58,67. Er is €88.000 voor zes kuddes van 250 schapen; €58 per schaap, dat is €8,30 per kilo. Als wij de herders aanraden om 20% per jaar te slachten voor €4 per kilo, hebben wij weer een groen verdienmodel te pakken.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Voor mij resten vier onderwerpen die ik even de revue laat passeren.

Hoe komt het dat de Agenda van Brabant zo onvoldoende bekend is bij gemeentes? Dat vraagt een nuancering. Ik denk dat de agenda goed bekend is op collegeniveau maar bij de gemeenteraden nauwelijks.

Is er in het verleden te weinig gecommuniceerd? Er is in ieder geval niet goed gecommuniceerd. Wij hebben de juiste doelgroepen niet bereikt en dat proberen wij in rap tempo te herstellen. Zoals de Staten weten, gaan wij dialoogconferenties houden, te beginnen in het Land van Cuijk. Daarin staat de Agenda van Brabant centraal en zullen wij vooral in overleg gaan met de gemeenteraden; niet om de colleges van B&W te passeren, maar wij denken juist dat de gemeenteraden in aanraking moeten komen met de Agenda van Brabant omdat die meer gefocust zijn op wat er in hun gemeentes leeft.

Op de tweede plaats gaan wij onze afdeling interbestuurlijk toezicht meer integraal inrichten. Op de derde plaats worden er regionale samenwerkingsintenties getekend met de regio's. Schrikt u niet, het zijn allemaal beleidsvoorstellen die u hier in de Staten bepaald hebt en ook in de begroting hebt vastgelegd. Een en ander leidt ertoe

dat er sneller zal worden doorvertaald naar de regio's omdat die veel beter samenwerken. De relatiemanager moet vooral stevig toezicht houden op de verbinding met de gemeentes ook op dit gebied. Hij zal niet alleen met gemeentesecretarissen spreken maar ook afspraken maken met de colleges van B&W.

Mevrouw Van der Kammen roept het college op om aan de slag te gaan met het arbeidsmarktbeleid. Ik wil de verwachtingen toch een beetje temperen. Er komt prachtig beleid maar de provincie heeft een initiërende rol want de regio's zijn zelf aan zet. Dat gaat heel goed. Het programma in West-Brabant is klaar, triple helix verdragen, het programma in Midden-Brabant is klaar, triple helix verdragen, het programma Noordoost-Brabant is klaar, triple helix verdragen, en het programma voor Zuidoost-Brabant ligt er binnen nu en twee weken. Bovendien is het arbeidsmarktbeleid een integraal onderdeel van ons economisch programma: MKB, ondernemerschap, valorisatieplannen etc.

Mevrouw Klitsie heeft nog vragen gesteld over de dienstverlening gecombineerd met vermindering van de regeldruk. Over dat laatste onderwerp krijgt de commissie EZB binnen tien dagen een notitie over de stand van zaken. U weet dat dienstverlening onze permanente aandacht heeft. Wij zitten nu volop in de transitie van 85 subsidieverordeningen naar 35. Dat blijkt een helse klus te zijn. Als ons dat lukt, gaat de dienstverlening zeer fors vooruit. Het digitale loket is geopend voor alle bedrijven. Daar kan men terecht voor alle aanvragen bij de provincie.

Het college wil de Staten graag betrekken bij de communicatie. Het is een uitvoerende bevoegdheid van het college en die willen wij graag houden. Buiten de commissie om kunnen wij de Staten misschien een keer thematisch deelgenoot maken van hoe wij op een moderne manier communiceren met allerlei moderne technieken. Wij zijn uiteraard benieuwd naar de reactie van de Staten.

Sturen met kaders is het uitgangspunt voor het college. Als wij menen dat daarvan om pragmatische redenen moet worden afgeweken, stemmen wij dat altijd af met de commissie. Het is

aan de voorzitter van de commissie om te beoordelen of hij dat stuk toelaat. Sturen met kaders is nog steeds uitgangspunt van beleid en van werken in deze provincie.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! Ik heb in de eerste en in de tweede termijn een vraag gesteld over verlaging van de regeldruk voor gewone bedrijven en niet alleen voor innovatieve bedrijven. Ik heb daarop toch graag een reactie van de gedeputeerde.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Ik denk dat ik dat verteld heb. U krijgt een zeer uitgebreide notitie voor alle bedrijven in Brabant. Wij maken in deze provincie geen onderscheid tussen innovatieve bedrijven en gewone bedrijven. Dat doen wij alleen bij de fondsen om daarmee de nieuwe economie aan te jagen. Ons beleid inzake dienstverlening en vermindering van regeldruk is voor alle bedrijven in Brabant, ongeacht of het zzp'ers zijn, klein MKB, groot MKB of multinationals. Dat is het uitgangspunt. Dat geldt ook voor de nieuwe ASV (Algemene Subsidieverordening) waar bedrijven al of niet gebruik van maken. Dat geldt ook voor het digitale loket. Wij hebben daar één beleid voor alle bedrijven in Brabant, ongeacht of zij groot of klein zijn, met afhankelijk van de sector waartoe zij behoren wel heel specifieke problematieken. Collega Van den Hout heeft daarover gesproken.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! In het overzicht van de toezeggingen en de voortgang daarvan lees ik toch echt dat het college vooral hard aan de slag is met het verlagen van de regeldruk voor innovatieve ondernemingen. Kan de gedeputeerde toezeggen dat hij daar alle ondernemingen zal meenemen?

De heer *Pauli* (GS;VVD): Ik herhaal, mevrouw Van der Kammen, dat wij hier een klantriendelijk beleid voeren voor alle ondernemingen in Brabant, ongeacht of zij een eenpitter zijn, middelgroot of groot. Duidelijker kan ik het niet zeggen. Dat wij vanuit onze ambitie om tot de top vijf te behoren van de kennis- en innovatieregio's vooral innovatiekracht van ondernemingen

steunen, lijkt mij vanzelfsprekend, vooral ook omdat wij ervan overtuigd zijn dat innovatie voor ondernemers, ongeacht of zij een kleine schoenmakerij hebben, een goud en zilver bedrijf, een ambachtelijk atelier of zich bezighouden met high tech, de beste garantie is voor continuïteit in de toekomst. Dat is iets anders dan dat wij een onderscheid maken in soorten dienstverlening per bedrijfstak of onderneming.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Mevrouw Wijnands heeft vragen gesteld over de ontwikkelingen bij de amateurkunst. De schriftelijke vragen van mevrouw Wijnands liggen dinsdag voor in het college. Ik haalde het niet om die voor vandaag te beantwoorden. Ik ga nu wat algemener op de vragen in. Het proces dat speelt bij Kunstbalie, speelt op dit moment bij veel steunfunctie-instellingen en gelieerde organisaties. In 2010 hebben wij met elkaar besloten tot een inhoudelijke vernieuwing. Dat geldt voor onze rol als provincie omdat wij vanuit de tweede lijn willen ondersteunen en dat geldt dus ook voor de werkzaamheden die de steunfuncties voor ons uitvoeren. Wij hebben dat gekoppeld aan bezuinigingen die variëren van kortingen van 100% tot 15%. Voor Kunstbalie is een korting van 25% van toepassing. Na die aankondiging in 2010 is met alle instellingen afgesproken dat er een gefaseerde afbouw kan plaatsvinden. Wij proberen binnen de afgesproken kaders zo goed mogelijk maatwerk te leveren in die afbouw. Hoe je ook afbouwt, er komt een moment dat de instellingen dat in hun begroting moeten laten landen. Vandaar dat daarover nu in oktober/november met het opstellen van de begroting van 2013-2014 commotie ontstaat. Het zijn pijnlijke processen. Er moet gesneden worden in activiteiten en taken en dus ook in arbeidsplaatsen. Er komen reacties van de externe relaties. Dat is nu bij veel organisaties aan de orde. Kunstbalie bezuinigt niet alleen op amateurkunst, de bezuinigingen gaan over de volle breedte van de organisatie. Het beeld dat geschetst wordt, is niet altijd correct. Met alle gelieerde instellingen hebben wij heel intensief contact, zowel met de directies als met de raden van toezicht. Meestal

vindt er eerst ambtelijk overleg plaats en daarna bestuurlijk. Het is soms lastig dat slechts onderdelen van de problematiek via de krant naar buiten komen, maar dat hoort er nu eenmaal bij. Zoals gezegd: wij stellen de kaders en Kunstbalie volgt haar eigen traject als zelfstandige instelling. Daarbij spelen de OR en de Raad van toezicht hun formele rol. Binnen een paar weken komt er meer duidelijkheid, want dan moeten ook van de gelieerde organisaties en steunfuncties de begrotingen voor de komende jaren worden goedgekeurd.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Voorzitter! Mijn fractievoorzitter heeft ook gevraagd wie verantwoordelijk is voor de ontstane puinhoop, vooral in het beeld dat naar buiten is gebracht. Ligt die bij de gedeputeerde of bij de directie van Kunstbalie? Wat vindt de gedeputeerde hier zelf van en welke acties gaat zij ondernemen?

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Voorzitter! Ik heb het proces zo goed mogelijk geschetst. Zo zit het in elkaar. In zo'n traject komen er dingen naar buiten. Het is zeker niet nuttig en constructief voor het proces om met de vinger te gaan wijzen wie iets fout heeft gedaan of het anders had moeten doen. Dit soort zaken kan gebeuren. Er is ook geen schade ontstaan voor de onderlinge relaties, in ieder geval niet tussen de provincie en Kunstbalie. Er vindt buitengewoon constructief overleg plaats. De directie van Kunstbalie moet nog een aantal stappen zetten om haar reorganisatieplan te bespreken met het personeel en met de ondernemingsraad. Ik vind dat wij haar in die verantwoordelijkheid moeten ondersteunen. Het is haar plan en zij gaat dat bespreken met haar organisatie op de manier waarop dat hoort.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Ik snap wat de gedeputeerde zegt. Ik heb mijn vragen ook gesteld omdat wij zojuist in de dagmail een brief hebben gekregen van de sector amateurkunst.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik begrijp heel goed waar uw vragen vandaan

komen.

De heer *Van Liempd* (PvdA): Dan begrijpt de gedeputeerde dat wanneer wij zo'n oproep krijgen, wij graag horen welke inspanningen de provincie pleegt om de boel vlot te trekken. Het is immers duidelijk dat het niet lekker loopt.

Mevrouw *Van Haafden-Harkema* (GS;CDA): Ik begrijp uw vragen en ik deel uw zorgen, mijnheer Van Liempd. Ik hoop dat u van mij wilt aannemen dat wij daar bijzonder intensief bij betrokken zijn, maar dat de verantwoordelijkheid ligt bij de directie van Kunstbalie.

De *voorzitter*: Ik kijk even rond of er behoefte is aan een schorsing of aan een derde termijn. Ik zie dat een aantal fracties graag een schorsing heeft. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt van 17.50 uur tot 17.55 uur geschorst.

De *voorzitter*: Motie M1 wordt mede-ingediend door het lid mw. Kardol. Deze gewijzigde motie maakt onderwerp van beraadslaging uit en krijgt nr. M1a.

Ik constateer dat er geen behoefte bestaat aan een derde termijn. Ik stel voor dan over te gaan tot de stemming. Zoals gebruikelijk stemmen wij eerst over de amendementen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Door een misverstand tussen de interim-fractievoorzitter en onze woordvoerder moet ik helaas onze steun aan amendement A6 intrekken.

De *voorzitter*: Waarvan akte.

In stemming komt amendement A1.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Tegen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A2.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Voorzitter. Wij willen graag meer informatie voordat wij hierover iets zinnigs kunnen zeggen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PVV en de OSN tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor,

zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A5.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.
Voorzitter. Wij zijn voor mits het aantal kuddes toeneemt en niet de bijdrage per kudde.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat het aanwezige lid van de fractie van 50PLUS tegen dit amendement heeft gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt amendement A6.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP en de PVV tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A7.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voorzitter! Wij willen graag een hoofdelijke stemming over dit amendement.

De *voorzitter*: Dan starten wij de daartoe gebruikelijke procedure. Ik vraag de griffier de voorbereidingen te treffen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Wij willen graag een korte schorsing.

De *voorzitter*: Dat kan nu niet meer. Dat had u eerder moeten doen.

Ik verzoek de leden hun plaatsen in te nemen. Wij beginnen bij nr. 50.

Voor dit amendement hebben gestemd de leden: Mondriaan, mw. Arts, mw. Van Iersel, mw. Knoet-Michels, Wagemakers, P. Smeulders, Van der Wel, Bouwman, mw. Frijters-Klijnen, Kerkhoff, mw. Kardol, mw. Van der Kammen, Kap, mw. Roozen, mw. Slegers, Van Hattem, mw. Wijnands, Van Liempd, mw. Tetteroo, S. Smeulders, Altundal, Vissers, Van den Berg, Leenders, mw. Brunklaus, Van der Staak en Van der Wal.

Tegen dit amendement hebben gestemd de leden: mw. Aarts-van de Loo, Van Vught, Van Gruijthuijsen, Koevoets, Hageman, mw. Kerkhof-Mos, mw. Lestrade-Brouwer, mw. Oomen-Peeters, Van Vught, Burger-Dirven, Van Lopik, Brenninkmeijer, mw. Van Extel-van Katwijk, mw.

Spierings, Kuijken, mw. Klitsie, mw. Zwijnenburg-van der Vliet, mw. Prins-Afman, Ten Harmsen van der Beek, Kouthoofd, Verhees, Van Agtmaal, mw. Tsoutsanis-van der Koogh, mw. Geeraedts, mw. Aarts-Engberts, Van der Doelen en Wijers.

De *voorzitter*: Ik constateer dat 27 leden voor dit amendement hebben gestemd en 27 leden tegen. Dat betekent dat de stemmen staken en dat in de volgende vergadering opnieuw over dit amendement moet worden gestemd. Dat schrijft de Provinciewet voor. Ik vraag de griffier even mede te delen welke consequenties dit heeft voor de behandeling van de begroting.

De *griffier*: De Provinciewet schrijft inderdaad voor dat bij het staken van de stemmen als niet alle leden aanwezig zijn het amendement tijdens de volgende vergadering opnieuw in stemming moet worden gebracht. De begroting kan nu wel voor besluitvorming worden voorgelegd. Mocht er in de volgende vergadering een meerderheid voor het amendement zijn, dan betekent dat er als gevolg van die meerderheid een begrotingswijziging zal worden ingediend. De begroting als zodanig kan vandaag integraal in stemming worden gebracht.

De *voorzitter*: Wij zullen dat keurig meedelen aan de minister bij wie wij onze begroting moeten voorleggen. Onze volgende vergadering valt namelijk na de termijn waarin de begroting bij de minister moet worden ingediend.

In stemming komt het Statenvoorstel.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

Voorzitter. Op het punt van de Landschappen van Allure blijven wij van mening verschillen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, de PvdA, D66, GroenLinks, 50PLUS en de OSN voor dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M1a.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvdD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M2.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Tegen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV, 50PLUS en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M3.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie unaniem

is aangenomen.

In stemming komt motie M4.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Het belang van welvaart en welzijn van onze burgers zijn belangrijke woorden in deze motie. Dat belang staat voor de PvdA voorop en dan ook echt voorop. Daaraan stellen wij geen grenzen, ook niet in discussies over de bestuursstructuur. Daarbij mag Brabant van ons natuurlijk best Brabant blijven, maar als het voor de inwoners van onze provincie beter is het bestuur anders in te richten, verwijzen wij de discussie daarover niet op voorhand naar de prullenbak.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

Ik sluit mij aan bij de stemverklaring van de PvdA.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA en de 50PLUS tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M5.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Voor een kwalitatieve regionale nieuwsvoorziening is het niet nodig dat Omroep Brabant in Brabant gevestigd is.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

Net zo goed als het voor Statenleden noodzakelijk is in Brabant te wonen, vinden wij dat de omroep ook in Brabant gevestigd moet zijn.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M7.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.
Er zijn grotere knelpunten.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Tegen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de PVV, 50PLUS en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

De heer *Van den Berg* (PVV): Voorzitter! Motie M6 is niet aangehouden.

De voorzitter: Excuus. Dank voor uw oplettendheid. Een foutje in mijn administratie.

In stemming komt motie M6.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA en de PvdD tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M8.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

De heer *Kuijken* (CDA): Tegen.
Het CDA zal toekomstige initiatieven met

betrekking tot ecoducten zeer kritisch benaderen, maar reeds lopende projecten, zoals ook opgenomen in BrUG, moeten doorgang vinden.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Tegen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Tegen.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M9.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Wij ondersteunen het beleid van de gedeputeerde.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Tegen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de SP, D66 en GroenLinks tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M10a.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van het CDA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M12.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Tegen.

Mevrouw *Slegers* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Tegen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en de OSN voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M13.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie unaniem is aangenomen.

In stemming komt motie M14.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Het is een sympathiek voorstel maar het is veel te duur. Het gaat namelijk tussen de €100 en €600 miljoen kosten en realisatie is op de veel te lange termijn. Wij zijn bereid in commissieverband te kijken naar eventuele alternatieve oplossingen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M15.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat het aanwezige lid van de fractie van de PvdD tegen deze motie heeft

gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M17.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Wij zijn absoluut niet tegen de herstructurering van bedrijventerreinen maar de definitie van duurzaam, zoals hierin gezet, is niet conform onze visie.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M18.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie unaniem is aangenomen.

In stemming komt motie M19.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie unaniem is aangenomen.

In stemming komt motie M21.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie unaniem is aangenomen.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voorzitter! Mag ik even motie M22 intrekken?

De *voorzitter*: Ik heb uitgezien naar de stemverklaringen, maar zij is bij dezen ingetrokken.

In stemming komt motie M23a.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Voor.

Mevrouw *Kerkhof-Mos* (CDA): Voor.

Mevrouw *Slegers* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Klitsie* (D66): Voor.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

Wij vinden dit echt iets voor de Tweede Kamerfracties.

De heer *Kap* (OSN): Voor.

De *voorzitter*: Ik constateer dat deze motie unaniem is aangenomen.

Namens u allen wil ik nogmaals beklemtonen dat wij alle medewerkers van u en van ons die aan

deze begroting heel hard hebben meegewerkt, hartelijk bedanken voor hun enorme inzet en de kwaliteit van het geleverde werk.

(Applaus)

De *voorzitter*: Alvorens de fondsvoorstellen aan de orde te stellen, schors ik de vergadering voor een kwartiertje. We hebben dat wel verdiend.

De vergadering wordt voor 15 minuten geschorst.

Nummer 67/12

Fondsvoorstellen 2^e tranche Investeringsagenda

De heer *Koevoets* (VVD): Voorzitter! Het is misschien maar goed dat er nog nachtnet is.

In de laatste uitgave van het ledenmagazine van de BZW staat een interessant artikel onder de titel “De Flappentap van de Brabobank”. Een oproep aan onze provincie om te investeren in Brabant. Een oproep om geen subsidies in te zetten, doch leningen en andere vormen van investeren in de Brabantse economie. Of zoals de BZW het formuleert: “...op een vernieuwende manier investeren... En niet een provincie die vaart op de automatische subsidiepiloot.”

Wat de VVD betreft gaat het daar precies om bij de Fondsvoorstellen voor de tweede tranche Investeringsagenda: om een vernieuwende manier investeren. Vernieuwend omdat afgeweken wordt van de gebruikelijke manier van stimuleren door subsidies en vernieuwend ook doordat we erop inzetten dat het geld zich vernieuwt of beter hernieuwt of revolveert. Met deze term is wat de VVD betreft een belangrijk aspect en een van de redenen om met fondsen te werken genoemd. We kunnen nu op een slimme manier onze provinciale gelden inzetten om de doelstellingen van de Agenda van Brabant te behalen en in de toekomst, wanneer de investeringen renderen, hopelijk opnieuw een groot deel van deze middelen inzetten voor de opgaven waar we dan voor staan. Dit geeft aan duurzaam een nieuwe dimensie: financieel duurzaam! Op deze wijze kan de

provincie bijdragen aan een gezonde toekomst voor deze en volgende generaties Brabanders.

Naast de revolverendheid zijn er nog andere goede redenen, wat ons betreft, om in te zetten op deze fondsenontwikkeling. Anders dan met subsidies raken we niet meteen aan het EMU saldo (EMU = Economische en Monetaire Unie). Deze normering zal zeer belangrijk worden. Willen we investeren in Brabant dan laat de Wet Hof ons vrijwel geen andere keus dan in plaats van subsidies daadwerkelijk met investeringen aan de slag te gaan.

Verder vindt de fractie van de VVD dat het van groot belang is dat de provincie een consistent beleid voert. De richting die is aangegeven in de Agenda van Brabant, en die breed gedragen is, moet worden gevolgd. Er moet niet bij een of andere bries van koers worden veranderd. Om die reden zijn we dan ook van mening dat het vastleggen van deze fondsen voor de genoemde opgaven een uitstekende zaak is. We kunnen meer met onze middelen doen indien we naast de kracht van de provinciale investeringen op zoek gaan naar partners die met ons op willen trekken. Zodoende kan iedere euro die we investeren worden versterkt met geld van bijvoorbeeld private investeerders (bedrijven of banken), van gemeenten, het Rijk, Europa of mogelijk door samenwerking met andere regio's of andere provincies. Voor de VVD liggen in de laatst genoemde kenmerken de beste argumenten om deze fondsen in separate entiteiten onder te brengen, naast de door GS genoemde fiscale voordelen die dit biedt voor provincie en andere investeerders in deze fondsen. Heeft het college overigens bekeken of deze fondsen of een deel ervan kunnen worden ingericht als maatschappelijke beleggingen in de zin van de belastingwetgeving?

Een zorg die nog niet geheel is weggenomen is het potentiële risico dat deze investeringen zullen worden aangemerkt als ongeoorloofde staatssteun. In de Memorie van Antwoord is hierop weliswaar uitvoerig ingegaan en we stellen enigszins gerust vast dat in het ontwerp-besluit ook al is opgenomen dat hieraan nog extra aandacht besteed moet worden. We wachten de uitkomst

van de onderzoeken op dit gebied met belangstelling af.

Het Innovatiefonds van €125 mln. acht de VVD van groot belang om de topclusters van de Brabantse economie aan te jagen en een mogelijkheid te geven door deze lastige tijd te komen. Nu anticyclisch investeren – het is al meer gezegd – kan ons in de toekomst een mooie voorsprong opleveren. Het is verder een goede zaak dat we door middel van dit fonds ook actuele maatschappelijke opgaven kunnen adresseren, zoals innovatie in de zorg, vernieuwing in het landelijk gebied en de vrijetijdseconomie.

De doelstellingen van het Energiefonds zijn ambitieus en ook hier zullen de investeringen van de provincie gepaard moeten gaan met forse bijdragen van andere investeerders. Hier moet, mede omdat wordt ingezet op bewezen technologie, voldoende animo zijn het bedrag van €60 mln. te laten vermenigvuldigen tot 4 of 5 keer deze som.

De sleutel in het duurzaam maken van Brabant is dat gewerkt wordt door vanuit twee kanten naar het doel te werken. Er wordt geïnvesteerd in het opwekken van energie terwijl tegelijkertijd wordt ingezet op energiebesparing. Dit zorgt ervoor dat de kloof sneller kan worden overbrugd.

Wat de VVD betreft is binnen dit fonds geen plaats voor experimenten in methodes die zich nog onvoldoende hebben bewezen of die door andere partijen worden opgepakt.

In de digitale agenda hebben we als PS de ambitie geformuleerd dat alle Brabanders, alle huishoudens en bedrijven moeten worden aangesloten op de digitale snelweg. In de Brabantse steden en dorpen is dit in veel gevallen reeds het geval of zijn projecten in uitvoering of gepland; daar ligt geen rol voor de provincie. Echter, de buitengebieden, de zogenoemde witte vlekken zijn verstoken van een echt snelle verbinding en deze aansluiten is voor commerciële aanbieders niet zonder meer rendabel. Een financiering uit het Breedband Infrastructuur Fonds kan wat de VVD betreft uitkomst bieden en het financieringsgat tussen de aanbieder en gebruiker dichten. Hiermede wordt dan de infrastructuur voorzien om innovatieve toepassingen, al dan niet ontwikkeld met behulp

van het Innovatiefonds, tot bij iedere Brabander te krijgen.

Naast Brabant kent ook De Europese Commissie een digitale agenda en we roepen GS op om ook in die richting voor cofinanciering te kijken.

Het Groenfonds is een niet of minder revolverend fonds. De afspraak om de EHS af te maken en zo het woon-, leef- en vestigingsklimaat verder te verbeteren staat wat de VVD betreft. Hieraan wordt door middel van de aanwending van de middelen uit dit fonds uitvoering gegeven. Wel hebben we nog een vraag: Het bedrag voor dit fonds is bepaald voordat in het lente- en het nieuwe regeerakkoord het Rijk op dit gebied met meer over de brug komt dan gedacht. Is er geen risico dat, indien we ons nu vastleggen voor de €240 mln., we voor de muziek uitlopen en mogelijk andere zaken laten liggen die we hadden kunnen aanpakken? We zouden ons kunnen voorstellen akkoord te gaan met de kanttekening dat eventuele dekking door het Rijk voor de EHS in mindering wordt gebracht op het bedrag dat de provincie in het Groenfonds zal steken. Ook is wel lastig dat kennelijk niet geheel duidelijk is hoeveel we wanneer in het fonds moeten stoppen om uiteindelijk die €240 mln., wat ook wat ons betreft het doel is van dit fonds, aan te kunnen wenden. Daar zit een punt van zorg, ook in het kader van het de Wet Hof. We verwijzen wat betreft dit fonds en de uitwerking ook naar het SER-rapport Economie en Natuur in Brabant omdat we willen dat met name particuliere investeerders bij de uitvoering van dit fonds worden betrokken.

De VVD is verder zeer geïnteresseerd in de geplande tijdslijnen en ziet graag dat de vaart erin blijft zodat de fondsen die onze economie moeten versterken snel kunnen worden ingezet. We hebben met de eerste tranche gezien dat er een behoorlijke tijd zit tussen initiatief, beslissing en effectieve aanwending. Dit zou beter moeten en kunnen. Het op de bankrekening van de provincie laten staan van deze fondsen mag dan weinig risico en mogelijk ook nog wat financieel gewin opleveren, de doelstellingen van de Agenda van Brabant en van de investeringsagenda stijgen daar bovenuit.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie is er warm voorstander van om op dit moment, gegeven de economische crisis en de opgaven die we onszelf in de Agenda van Brabant gesteld hebben, een stevige investeringsimpuls te geven aan de toekomst van onze provincie. Uw voorstellen om te komen tot het instellen van een viertal fondsen geven daar een goede invulling aan, maar gezien het totale investeringsbedrag van €475 mln. uit de Essentmiddelen betekent het nogal wat. Het is daarom goed dat we daar vandaag uitgebreid bijilstaan. Ook in de afgelopen tijd en bij de bespreking van de fondsvoorstellen in de diverse commissies zijn nogal wat vragen gerezen met betrekking tot de fondsvorming in zijn algemeenheid en meer specifiek met betrekking tot de verschillende fondsvoorstellen.

Wij willen beginnen met u te bedanken voor de zeer uitgebreide toelichtingen en de goede beantwoording van alle vragen. Ook blijft de CDA-fractie heel graag betrokken bij de verdere voorbereiding en uitwerking om te komen tot definitieve instelling van de fondsen. In dat verband dank ik u voor de aanpassing van het ontwerp-besluit, zoals dat nu luidt en dat ons de mogelijkheid geeft om onze rol als leden van Provinciale Staten goed te pakken.

De door u voorgestelde thema's van de fondsen: innovatie, energie, breedband en groen, liggen de CDA-fractie na aan het hart en hebben dan ook onze volledige instemming. Wat betreft het Energiefonds willen wij u complimenteren dat u de door onze fractie in het voorjaar aan u aangeboden energievisie goed hebt verwerkt. Alle fondsen sluiten goed aan bij de maatschappelijke opgaven van deze tijd.

Het CDA vindt het dan ook van groot belang om naast het rendement in euro's goed oog te houden voor het maatschappelijk rendement.

Een fonds is een nieuw instrument om invulling te geven aan onze investeringsopgaven. De aanleiding was tweeledig. Enerzijds willen wij als provincie gaan van subsidiëring naar participatie. Daarmee kunnen we het geld langer en vaker inzetten. Anderzijds was de introductie van de Wet Hof en het aan banden leggen van overschrijding

van het EMU-saldo aanleiding, waardoor onze investeringsruimte uit opgebouwde reserves en voorzieningen ingeperkt dreigt te worden. Door middel van een revolverend fonds kunnen wij als provincie maatschappelijke investeringen mogelijk maken, zonder risico te lopen in relatie tot de Wet Hof.

Voor het Groenontwikkelfonds is de situatie anders, omdat daar maar in beperkte mate sprake kan zijn van revolverendheid. Het zal immers vaak gaan om eenmalige investeringen in natuur en landschap. Toch zijn er argumenten aan te voeren om ook hiervoor een fonds op te richten met een externe uitvoeringsstructuur, ook al speelt hiervoor genoemd argument van de Wet Hof minder een rol.

De onlangs vastgestelde beleidsnota Brabant Uitnodigend Groen toont een ambitie die het CDA ten volle ondersteunt, inclusief het bedrag dat nodig is om de EHS in Brabant te voltooien. Of dit door het nieuwe regeerakkoord in een ander licht komt te staan, horen wij graag.

Ook de veranderende werkwijze juichen we toe. Het gaat erom kansen en opgaven slim te combineren en externen te betrekken, kortom het maatschappelijk spel goed te spelen. Naast verhoging van de slagkracht kan het hebben van een extern fonds, waaraan voor langere tijd provinciale middelen verbonden zijn, inderdaad meer vertrouwen bieden bij potentiële investeerders en meer aanknopingspunten bieden voor externen om ook voor langere tijd middelen te verbinden aan de EHS.

Het bod van €160 mln. van de manifestpartners moge daar een mooie voorbode van zijn. Zaak blijft dat gegeven het feit dat de provinciale middelen als doel hebben de EHS te voltooien, in dat licht goed de vinger aan de pols moet worden gehouden.

PS moeten voldoende vertrouwen kunnen hebben in de kwaliteit en effectiviteit van de uitvoeringsstructuur. Er zullen voldoende verantwoording en informatie moeten zijn over de tussentijdse resultaten. Er moet sprake zijn van een adequate governance, zodat de zeggenschap, sturing én controle vanuit PS voldoende geborgd zijn. Bij de nadere uitwerking dient daarmee goed rekening

gehouden te worden. Wij nemen dat mee in onze afweging van het al dan niet instellen van dat fonds.

Ook voor de andere fondsen geldt dat de uitvoeringsstructuur nog nader onder de loep moet worden genomen. Wij delen de opvatting dat het voordeel kan hebben om gebruik te maken van al bestaande provinciale uitvoeringsstructuren. De BOM (Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij) is daarbij nadrukkelijk in beeld, met name voor de revolverende fondsen. Wat ons betreft kan dat, maar wij zijn het eens met de SER dat in dat geval goed gekeken moet worden naar de organisatie van de BOM, zeker gezien de vele miljoenen die straks door de BOM zullen worden beheerd. Met name de deskundigheid op financieel gebied en de kwaliteit van het toezicht zijn zaken die wij met nadruk onder de aandacht willen brengen.

Kortom, wij zijn positief over de voorstellen tot fondsvorming. De komende maanden zullen wij graag met u meedenken over de verdere uitwerking. Daarbij zij aangetekend dat wij de genoemde omvang van de diverse fondsen nog niet als definitief zien. Bij het Natuurfonds is daarvan al melding gemaakt. In het kader van de uitwerking vragen we in het bijzonder nog aandacht voor de Bibob-problematiek, de beëindigingsproblematiek en de relatie met de nieuwe Europese regionale programma's c.q. de cofinanciering daarvan.

Tot slot wensen wij het college heel veel succes bij de verdere invulling.

De heer *Visser* (SP): Voorzitter! Het college doet in het kader van de 2^e tranche van de Investeringsagenda het voorstel om een viertal fondsen in het leven te roepen. Laat ik vooropstellen dat de SP blij is met deze fondsen. Wij hebben er in het verleden voor gepleit de gelden die verkregen zijn uit de verkoop van Essent zo veel mogelijk terug te sluizen naar de Brabantse burger en we zien dit met de oprichting van deze fondsen in zekere mate gebeuren.

We kunnen ons ook prima vinden in de inhoudelijke keuzes die het college maakt. Zij zijn al genoemd: Innovatie, Energie, Breedband en Groen. Wij gaan ervan uit dat er voldoende

mogelijkheden zijn om tot een goede invulling van deze thema's te komen.

Drie van de vier fondsen zijn revolverend, maar laten we onszelf niet voor de gek houden. Er zitten risico's vast aan de investeringen die we willen doen en daar moeten we ook niet voor weglopen. Als het gegarandeerd winstgevend zou zijn, dan hadden marktpartijen deze investeringen wel gedaan. Dat is echter geen reden om deze investeringen niet te doen. De provincie is er immers niet om winst te maken maar om Brabant en de Brabantse burger vooruit te helpen.

Het enige fonds dat sowieso niet of minder revolverend zal zijn is het Groenfonds. Dit fonds biedt ons de mogelijkheid de afspraken uit het coalitieakkoord over het afmaken van de EHS na te komen, het Brabantse natuurbeleid de impuls te geven die het zo hard nodig heeft en waar de maatschappelijke partners zo naar snakken. Die maatschappelijke partners staan overigens te popelen om aan de slag te gaan en het zou heel onverstandig zijn nu niet door te pakken en de fondsvorming uit te stellen.

Natuurlijk, er zijn nog wat onduidelijkheden, met name over de rol van PS en de mate waarin wij als Staten sturend kunnen zijn in de investeringen die vanuit de fondsen worden verricht. Ook met betrekking tot de Wet Hof bestaan er wat ons betreft nog wat onduidelijkheden. Daarom zal ik zo meteen een motie indienen met het verzoek de risico's van de Wet Hof met betrekking tot de fondsvorming nader te onderzoeken.

Trouwens, beste collega-Statenvolledigheidsleden, al deze moeilijkheden zouden wij niet gehad hebben als we in het verleden niet besloten hadden Essent te verkopen. Dan hadden we weliswaar minder investeringsruimte gehad, maar zouden wij ook niet bezorgd hoeven zijn dat de rijksoverheid ons voor de voeten zou lopen bij onze investeringsplannen.

Hoe dan ook, dat besluit is genomen en we zijn nu toe aan een volgende stap. Wat ons betreft moeten er nu knopen worden doorgesneden en kan het besluit tot fondsvorming worden genomen. Het gaat ons om het principebesluit dat we tot fondsvorming overgaan. Er is nog voldoende tijd om nadere afspraken te maken over de precieze

invulling en de uitvoeringsstructuur. Zelfs over de hoogte van de bedragen kan nog gesproken worden: Die €240 mln. voor het Groenfonds mogen van ons ook best €250 mln. worden. Daar doen wij helemaal niet moeilijk over.

Door in te stemmen met de fondsvorming kan Brabant die volgende stap zetten en het woon- en werkklimaat van de provincie verder verbeteren; een welkome investering in deze crisistijd waarin de overheid een belangrijke bijdrage kan leveren aan herstel. Ik zal het woord anticyclisch niet gebruiken.

Kortom, wij steunen het voorstel van het college om tot fondsvorming over te gaan.

Behalve de motie die ik al heb aangekondigd, heb ik nog een motie waarin het college wordt gevraagd om te onderzoeken of het afschaffen van het btw-compensatiefonds leidt tot extra risico's bij de fondsvorming. Ook dienen wij nog een amendement in over de Big Five. Met dit amendement wordt voorgesteld een bedrag van €8 mln. te reserveren in het Groenfonds voor de herinvoering van deze vijf inheemse Brabantse diersoorten.

De *voorzitter*: Door het lid Vissers worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, behandelend de begroting 2013,

constaterende dat:

- de regering besloten heeft tot invoering van de *Wet Houdbare overheidsfinanciën (Hof)*;
- dit verstrekende gevolgen heeft voor de huidige werkwijze van decentrale overheden,

overwegende dat:

- de provincie mede met het oog op deze wet van zins is middelen "op afstand" te plaatsen waardoor investeringen niet beperkt worden;
- er onduidelijkheid bestaat over de mate waarin fondsvorming Hof-bestendig is;
- het niet voldoen aan de Wet Hof kan leiden tot het opleggen van boete door de rijksoverheid,

dragen het college op:

- te onderzoeken of de voorgenomen fondsvorming daadwerkelijk leidt tot de gewenste effecten met betrekking

*tot de Wet Hof en risico's in dit kader volledig kunnen worden afgedekt,
en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, behandelend de begroting 2013,

constaterende dat:

- *de regering besloten heeft het BTW-compensatiefonds af te schaffen;*
- *dit zal leiden tot een kostenstijging voor de provincie;*
- *de provincie investeringsplannen heeft waar deze kostenstijging een grote impact op kan hebben,*

dragen het college op:

- *in kaart te brengen welke consequenties de afschaffing van het BTW-compensatiefonds heeft c.q. kan hebben op de provinciale begroting, met name wat betreft de investeringsagenda,*
en gaan over tot de orde van de dag."

De *voorzitter*: Deze moties maken onderwerp uit van de beraadslaging. Zij krijgen nr. M24 en nr. M25.

Door het lid mw. Slegers wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, besprekend de fondsvoorstellen, de begroting 2013, de Najaarsbrieven de Memorie van Antwoord begroting 2013, overwegende dat:

- *voor het realiseren van een toekomstbestendig robuust natuurnetwerk in Brabant naast de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur en de Ecologische Verbindingszones, ook het bevolken van die gebieden door Brabantse inheemse dieren, wegens hun specifieke natuurlijke gedrag belangrijke schakels in de ecologische keten, en dus van wezenlijk belang zijn voor de biodiversiteit;*
- *de terugkeer van oorspronkelijke Brabantse inheemse dieren als wisent, otter, lynx, bever en edelhert voor Brabant niet alleen ecologisch maar zeker ook economisch van belang is voor Brabant vanwege de grote toeristische aantrekkingskracht van de aanwezigheid van deze dieren;*
- *een representatieve enquête eerder dit jaar aantoonde dat Brabanders overwegend zeer positief staan tegenover*

herintroductie van deze diersoorten in de Brabantse natuur;

- *deskundige en betrokken maatschappelijke partners vergevorderde initiatieven aan het ontplooiën zijn om de herintroductie van genoemde diersoorten op een maatschappelijk en ecologisch verantwoorde manier mogelijk te maken,*

besluiten:

- *de €8 mln. voor de Big Five weer op te nemen in het Groenfonds, uit de investeringsreserve Essentgelden."*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A8.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! De PVV is absoluut niet tegen fondsvorming; sterker nog, zij vindt het fijn dat het subsidie-instrument wordt afgebouwd. Wij zijn ook niet tegen het op een nuttige manier investeren van belastinggeld. Wat ons betreft moet de insteek van fondsvorming en van de inzet van investeringsmiddelen daarbij wel zijn minimaal financiële revolverendheid en zo veel als mogelijk risicomijdend opereren. De investeringsmiddelen zijn immers geen speelgeld voor het casino!

Inhoudelijk maakt het college wat ons betreft echter niet de juiste keuzes. Wij zijn bijvoorbeeld geen voorstander van het voorgenomen Groenfonds. Behalve dat er geen sprake is van revolverendheid en er dus per definitie niets gaat veranderen in vergelijking met de huidige situatie van subsidies behalve het gevaar van ontransparantie, vinden wij dat het afmaken van de EHS geen enkele prioriteit heeft. Niet voor niets adviseert de SER Brabant om als uitgangspunt te nemen dat het kapitaal nominaal in stand moet blijven. Met name bij het Groenfonds ontbreekt de financiële revolverendheid om zo het kapitaal nominaal in stand te houden. Wij vinden dat Brabant vooral moet inzetten op goed beheer en instandhouding van het mooie groen dat er is. Desalniettemin zijn wij van mening dat áls er al een Groenfonds in het leven wordt geroepen, de beheerskosten voor de EHS dan ook daaruit zouden moeten worden betaald in plaats van structureel op de provinciale begroting te drukken. In de huidige plannen is een structurele

provinciale bijdrage opgenomen van €7,7 mln. per jaar. Dat bedrag kan nog verder kan oplopen door onzekerheden over de rijksbijdrage en de groei van de EHS. Binnen het Groenfonds zou dan ook een permanente reservering moeten worden gemaakt die de kosten van het beheer kan dekken. Hieraan kunnen ook de betrokken manifestpartners structureel gaan bijdragen. Voorzitter, wij dienen hiertoe graag een motie in.

In plaats van te investeren in de ontwikkeling van nieuwe technologieën voor energiewinning, zodat we in de toekomst meer diversiteit aan energiebronnen hebben die niet of nauwelijks opraken, goedkoop en veilig zijn, breed beschikbaar zijn en het milieu niet schaden, blijft dit college geld uitgeven aan zonnepanelen en windmolens. Geacht college, we leven in 2012 en niet in 1991. Wat de PVV betreft wordt het investeringsbedrag voor het Energiefonds volledig toegevoegd aan het Innovatiefonds en kan het daar worden ingezet om echt kansrijke technologieën en oplossingen te ontwikkelen voor energie. Wij dienen hiertoe een amendement in.

Een belabberde keuze van het college is de digitale agenda. Dit college, met de gedeputeerde voor deze digitale agenda voorop, is een meester in het presenteren van bedwelmend mooie en peperdure plannen voor niet bestaande problemen. De gedeputeerde dendert op cruise-control over een bijna lege digitale 36-baans supersnelweg. Onder het mom van zogenaamd noodzakelijke zorgdiensten die niet kunnen worden uitgevoerd als de provincie de geldbuidel niet rap en gul trekt, en met het horrorscenario dat we straks niet meer snel zouden kunnen internetten als we niet elke vierkante meter Brabant van glasvezel voorzien, wordt KPN als lachende derde op een schandalige manier op kosten van de belastingbetaler slapend rijk gemaakt. KPN als moederbedrijf van Reggefiber. Reggefiber strijkt al honderden miljoenen provinciale en Europese centjes op om daarmee een monopoliepositie voor KPN te verkrijgen. KPN zit echter niet alleen in het net, maar handelt inmiddels ook reeds op grote schaal in digitale zorgdiensten. Toeval, belangenverstrengeling of achterkamertjespolitiek? Wat ons betreft, is het in elk geval geen toeval. Op de eerste

plaats heeft er bijvoorbeeld geen brede consultatie en afstemming met de markt plaatsgevonden, op een paar plaatselijke bliksemafleidingsprojecten na. Ten tweede worden de gepresenteerde horrorscenario's door de markt en door TNO tegengesproken. Ook de bestaande modaliteiten kunnen immers nog lang na 2020 mee, naast het feit dat er ook nieuwe ontwikkelingen in de markt zijn.

Het college doet ons voorkomen alsof de investeringen in het Breedbandfonds een "zeker" rendement kennen. Noemenswaardig in dat kader is onderzoek van ABN AMRO Research en het CBS, waarin wordt geconcludeerd dat de markt voor telecom en internetdiensten uitermate kapitaalintensief en risicovol is. Dus in plaats van dit soort bedrijvigheid gewoon aan de markt over te laten, of om op zijn minst eerst voorzichtig in te zetten op een aantal pilots zodat eventuele investeringen goed onderbouwd zijn, stopt de provincie er gewoon €69 mln. in. Slim, volgens de gedeputeerde, we hebben het immers een revolverend fonds genoemd! Gaat u maar lekker slapen Brabantse belastingbetaler, de gedeputeerde maakt intussen uw geld wel op en KPN lacht zich helemaal scheel.

Wij amenderen het stuk op het punt van het digitaal Breedbandfonds.

Wij pleiten voor thema's die echt iets gaan opleveren, waarin meerwaarde zit voor de Brabanders en die ook echt de kerntaken van de provincie raken, zoals meer investeren in de economische agenda, bijvoorbeeld via arbeidsmarktbeleid en bedrijventerreinen, of vrijetijdseconomie en mobiliteit, of investeringen in leefbaarheid en Brabants erfgoed. Bedenk eens wat een mooie kansen het voor de Brabanders en de economie kan bieden om erfgoed en innovatie met elkaar te verbinden; nog meer dan nu gebeurt! Wij dienen een amendement in voor intensivering van investeringen op het gebied van erfgoed en traditie in combinatie met innovatie.

De *voorzitter*: Door het lid Van den Berg wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering

bijeen op 16 november 2012, ter behandeling van Statenvoorstel 67/12: Fondsvoortellen 2^e tranche Investeringsagenda, constaterende dat:

- het verduurzamen van woningen van private partijen niet tot de kerntaken van de provincie behoort;
- alle verduurzamingsmaatregelen geen enkel aantoonbaar effect hebben op de wereldtemperatuur;
- van schaarste aan fossiele brandstoffen tenminste de komende 200 jaar aantoonbaar geen sprake hoeft te zijn en er daarom geen directe noodzaak voor energiebesparende maatregelen is;
- van schaarste aan energie ook volgens de zon- en windlobby nooit sprake zal zijn, gezien het potentieel aan de natuurlijke bronnen wind en zon;
- subsidiëren van exploitatie van bestaande technieken niets toevoegen aan de economie van Brabant en niet of nauwelijks iets toevoegen aan het doorontwikkelen van nieuwe technieken, waarbij dat laatste weer tot de innovatie gerekend kan worden;
- investeringen in het plaatsen van zonnepanelen niets toevoegen aan de economie in Brabant behalve de plaatsing door bouwvakkers zelf;
- de prijzen van zonnepanelen razendsnel dalen (Chinese panelen in 2010 alleen al met 60%) en het plaatsen en subsidiëren ervan leidt tot een razendsnelle kapitaalvernietiging;
- voor voldoende zonne-energie voor alle Brabantse huishoudens bijna 50.000.000 m² zonnepanelen nodig zijn en daarbij de back-upcapaciteit van fossiel gestookte centrales vrijwel onverminderd groot moet zijn;
- de techniek razendsnel verbetering van rendementen van zonnepanelen en zonnepanelen laat zien,

overwegende dat:

- investeringen in het duurzamer maken van woningen een zaak dient te zijn van de eigenaar van deze woningen en niet van een provincie;
- subsidiëring van bestaande en duurzaam onrendabele technieken de ontwikkeling van nieuwe technieken vertraagt en frustreert;
- nieuwe, innovatieve en duurzame energiebronnen een bijdrage kunnen leveren aan een betere luchtkwaliteit en reductie van CO₂;
- de provincie mede investeert in veelbelovende techniek op het gebied van zonnepanelen, die een veel beter rendement laten zien (nu rond 23%, echter nog substantieel afnemend gedurende de levensduur) dan zonnepanelen

(5%-15%);

- zonder subsidiëring zonnepanelen nu nog een terugverdientijd zouden hebben van ruim 50 jaar;
- de productie van een kilowattuur met zonne-energie nu ca. 22 cent bedraagt tegen ca. 4-7 cent conventioneel en dus uitsluitend kan renderen door subsidie en belastingvoordeel;
- er op het gebied van subsidies op energiegebied ruimschoots voorzieningen zijn vanuit de rijksoverheid (Agentschap.nl, SDE) en veel lokale overheden;
- nieuwe, innovatieve en duurzame energiebronnen Nederland op energie gebied onafhankelijk kunnen maken van schurkenstaten in het Midden-Oosten die in onze ogen ernstig tekortschieten op het gebied van mensenrechten in het algemeen en vrouwen- en homorechten in het bijzonder;
- nieuwe, innovatieve en duurzame(re) energiewinning door onder meer kernfusie, thoriumcentrales, geothermie, algen, zonnepanelen en schaliegas kunnen zorgen voor een nagenoeg tot geheel onbeperkt aanbod van spotgoedkope energie;
- vindingen en doorbraken op het gebied van corrosiebestendigheid (thorium), boortechneken, kernfusie en zonnepanelen- en verven een enorme bron van rijkdom kunnen vormen voor Brabant en het risico van de investeringen in innovatie meer dan waard zijn;
- er op meerdere fronten doorbraken zijn of binnen enkele decennia te verwachten zijn op het gebied van een schonere energieproductie,

besluiten:

ontwerpbesluit 67/12 E punt 2.

"in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Energiefonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen ad €60 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda"

als volgt aan te passen: punt 2.

"in te stemmen met de voorbereiding van het instellen van een subfonds Energie-Innovatie binnen het onder besluit 1 genoemde Innovatiefonds, en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen ad €60 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A9.

Door het lid Van Hattem wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter behandeling van het Statenvoorstel 67/12, Fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda, constaterende dat:

- het Groen Ontwikkelfonds niet revolverend van karakter is,*

overwegende dat:

- er derhalve geen sprake is van revolverende investeringen, maar van subsidiëring;*
- subsidiëring niet ten laste moet komen van de middelen van de Investeringsagenda,*

besluiten:

Ontwerpbesluit 67/12 E punt 4:

"in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Groen Ontwikkelfonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen van € 240 mln. (als eindsom van een netto contante waarde berekening) ten laste van de middelen van de Investeringsagenda"

te schrappen."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A10.

Door de leden Van der Wal en mw. Van der Kammen wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, ter bespreking van de fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda, constaterende dat:

- in het voorliggende stuk voorstellen worden gedaan voor een Breedband Infrastructuur Fonds in gebieden in Noord-Brabant waar op dit moment geen Next Generation Access (NGA) beschikbaar is of op korte termijn op initiatief van de markt beschikbaar komt;*
- de term Breedband veel meer omvat dan NGA of glasvezel alleen, terwijl in het voorstel en de business cases veel te weinig aandacht bestaat voor alternatieven van glasvezel (kabel, 4G, opwaarderende koper etc.) die reeds beschikbaar zijn dan wel op korte termijn beschikbaar komen;*
- de businesscase drie casussen bevat die alle betrekking hebben op glasvezel;*
- in het buitenland voorbeelden zijn van alternatieven voor glasvezel die in het buitengebied met succes toegepast worden. Nederland zal spoedig volgen (Greenet in 2013*

met het ontsluiten van een aantal buitengebieden door middels van 4G),

overwegende dat:

- de technologische ontwikkelingen snel gaan (snelheden van koper kunnen hoger en de ontwikkeling van het razendsnelle draadloze 4G). Het onderzoek van TNO van augustus 2012 leert ons dat bepaalde conclusies uit het voorstel te voorbarig zijn;*
- voor de aanleg van infrastructuur voor breedband-verbindingen in de witte gebieden in Brabant ook meerdere alternatieven mogelijk zijn;*
- de huidige economische omstandigheden, alsook de maatregelen inzake overheidsfinanciën ertoe leiden dat financiële middelen van de provincie zo efficiënt mogelijk moeten worden ingezet;*
- het starten van meerdere pilots (dus naast glasvezel ook kijken naar bijvoorbeeld kabel, 4G etc.) helpt om een realistisch beeld te geven van zowel de economische onderbouwing mede in relatie tot de technologische actualiteit;*
- de revolverendheid van een breedbandfonds nog onvoldoende is aangetoond en onderbouwd, zoals ook blijkt uit bijvoorbeeld onderzoek van ABN AMRO en CBS;*
- de omvang van het fonds op die wijze goed onderbouwd kan voortkomen uit de resultaten van de pilots, wat in het kader van verantwoorde inzet van publieke middelen een goede insteek is,*

besluiten:

Ontwerpbesluit 67/12 E punt 3.

"in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Breedbandfonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen ad €50 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda"

als volgt aan te passen:

"Anticiperend op de mogelijke instelling van een Breedbandfonds Gedeputeerde Staten de opdracht te geven om meerdere pilots voor Breedband netwerkvoorzieningen in zogenaamde "witte gebieden" te faciliteren, waarbij nadrukkelijk naast glasvezel ook de mogelijkheden van alternatieven worden onderzocht en waarbij een breed bereik aan marktpartijen wordt betrokken, met als doel de revolverendheid en noodzaak van een breedbandfonds beter te onderzoeken en onderbouwen en de diversiteit aan beschikbare technologische oplossingen en breedbandmodaliteiten optimaal te benutten."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A11.

Door het lid mw. Frijters-Klijnen wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter behandeling van de fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda, constaterende dat:

- *het Vrijtijdshuis Brabant in haar werkplan van 2012 al een aanzet heeft gegeven tot verbinden van traditie en innovatie;*
- *de Agenda van Brabant het uitgangspunt van dit werkplan vormt,*

overwegende dat:

- *het budget van het Vrijtijdshuis Brabant beperkt is;*
- *verbinden van erfgoed, traditie en innovatie meer kansen biedt voor de Brabantse economie;*
- *door het instellen van een investeringsfonds de mogelijkheden, kansen en reikwijdte van de verbinding van erfgoed, traditie en innovatie vergroot worden;*
- *de schaars beschikbare publieke middelen zo optimaal mogelijk moeten worden ingezet en ook zoveel mogelijk direct de Brabantse burgers ten goede moeten komen,*

besluiten:

ontwerpbesluit 67/12 B punt 1.

"in te stemmen met het instellen van een Innovatiefonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen ad €125 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda"

te amenderen als volgt:

"in te stemmen met het instellen van een Innovatiefonds, waaronder een subfonds voor verbinding van erfgoed, traditie en innovatie, en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen ad €125 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda."

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A12.

Door het lid Van Hattem wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 ter bespreking van de investeringsvoorstellen 2e tranche, constaterende dat:

- *de structurele beheerskosten EHS nog niet in het*

Groenfonds zijn meegenomen;

- *door een verdere groei van de EHS de beheerskosten ook zullen stijgen;*
- *de rijksbijdrage voor het beheer van de EHS nog onzeker is,*

overwegende dat:

- *bij realisatie van de EHS ook beheer noodzakelijk is en betaald zal moeten worden,*

besluiten:

- *de structurele beheerskosten voor de EHS niet langer te dekken via de provinciale begroting, maar te financieren uit het Groenfonds."*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A13.

Mevrouw Wijnands (PvdA): Voorzitter! Er is in de commissies al gesproken over de fondsvorming. Wij hebben toen als PvdA aangegeven dat we het nu al instellen van de fondsen te snel vinden gaan, omdat we eerst meer zicht willen hebben op nut en noodzaak tot het instellen van de fondsen, voordat we tot besluitvorming over willen gaan. Bij de Memorie van Antwoord zit echter een nieuw besluit. Hiermee kunnen we al een stuk beter leven. Simpel gezegd; we mogen nog wat meer kauwen voordat wij definitief overgaan tot de instelling van de fondsen.

Voor de PvdA is het helder. Onze Essentgelden dienen ingezet te worden, we zijn voorstander van anticyclisch investeren. Ik zeg dit ook speciaal tegen de heer Vissers.

In mijn begrotingsbijdrage heb ik al aangegeven dat we een grote verantwoordelijkheid hebben om de gelden zinvol te besteden. Daarbij staat voor ons het maatschappelijk rendement van de investeringen voorop. Dat willen wij bij de nadere invulling dan ook helder uitgewerkt zien.

Het investeren van zoveel geld in onze provincie dient vanzelfsprekend goed onderbouwd en met de nodige voorwaarden te gebeuren. Wij denken dat dit met het voorliggende voorstel vooralsnog geborgd is. Wij denken ook dat met deze fondsen in grote lijnen voor de juiste richting gekozen is. Maar dat neemt niet weg dat wij bij de verschillende fondsen nog wel wat opmerkingen te maken hebben.

Laat ik beginnen met het fonds dat bij ons het moeilijkst ligt: het Breedbandfonds. Dat is niet omdat wij het nut van een sluitend NGA-netwerk voor onze provincie niet onderkennen. Die doelstelling onderschrijven we. Ik wil daarbij overigens even aangeven dat er net een tweet de wereld ingestuurd is door mevrouw Kroes. Daarin staat dat Nederland de meest ontwikkelde breedbandinfrastructuur van Europa heeft, namelijk een landelijke coverage van 100% NGA. Ik weet niet hoe wij deze gegevens moeten duiden. Misschien kan de gedeputeerde daarop een reactie geven?

De pijn bij onze fractie zit in de wijze waarop deze doelstelling gehaald moet worden en dat resulteert weer in de vraag of de vorm van een fonds, waarbij wij als volksvertegenwoordiging toch op afstand komen te staan, de juiste vorm is om tot besteding van deze middelen over te gaan.

Ik begin met een inhoudelijk bezwaar. De plannen zoals die tot nu toe gepresenteerd zijn, laten een grote variëteit zien in initiatiefnemers en beheer- en eigendomsconstructies. Sommige daarvan vinden wij onwenselijk. Wij zien niks in het ondersteunen van financiële constructies, waarbij beheer en eigendom van de infrastructuur enkel bij commerciële marktpartijen belegd is, omdat wij risico's zien ten aanzien van de open toegang en keuzevrijheid van consumenten. Wij geven daarom de voorkeur aan een constructie zoals in Heeze-Leende. Bij de discussies over de uitwerking zullen wij uitvoeriger terugkomen op onze bezwaren tegen andere constructies. Daarvoor ontbreekt nu eenvoudigweg de tijd, want naast dit inhoudelijk bezwaar hebben we ook moeite met de gekozen vorm van een fonds. Dat heeft met name te maken met de flexibiliteit ten aanzien van marktontwikkelingen;

Met het instellen van een fonds kiezen we voor een langdurig traject, met langlopende kaders en contracten. Het is de vraag of deze vorm past bij het sterk innovatieve karakter van de markt. We zien dat in enkele jaren tijd enorme progressie geboekt is op het gebied van snelheid en capaciteit van netwerken, terwijl de prijs van een aansluiting de afgelopen jaren sterk gedaald is. We zien technische ontwikkelingen en innovaties bij

dienstaanbieders die leiden tot ander consumentengedrag en tot andere consumentenbehoeftes. Ook op deze ontwikkelingen moeten wij de komende twintig jaar kunnen inspelen en mede om deze reden vragen wij ons af of het langjarige maatkostuum van een fonds op afstand de meest verstandige vorm is.

Wij dienen een amendement in waarin wij beslispunt 3 zodanig vervangen dat we instemmen met een voorlopige reservering van €50 mln. en het college verzoeken een afwegingsdossier voor te bereiden, waarin de voor- en de nadelen van de verschillende financieringsstructuren in beeld worden gebracht.

Het is goed dat het Energiefonds er komt. We hebben wel een paar kanttekeningen en denkrichtingen die we met u willen delen.

Ten eerste vragen wij ons af of het bedrag dat nu gelabeld wordt voor energie voldoende is. Bij de nadere uitwerking willen wij daar graag met het college naar kijken. Ten tweede willen wij dat er ruim wordt geïnvesteerd in energiebesparing. Ten derde willen wij graag met het college de discussie aangaan over de vraag of biovergisting duurzaam is. En ten vierde vragen wij aandacht voor kleinschalige opwekking van duurzame energie en de betrokkenheid van burgers daarbij. Het college herinnert zich vast onze motie over duurzame energie van 22 april 2011. Die is toen aangehouden in afwachting van de uitwerking door uw college. Dat moment is nu aangebroken met de uitwerking van het Energiefonds. Wij hebben geïnventariseerd welke initiatieven er in de provincie zijn en komen tot de conclusie dat het barst van de initiatieven! Hoe zou het Energiefonds deze initiatieven kunnen ondersteunen? Er wordt door burgers, vaak verenigd in energiecoöperaties, soms om steun gevraagd bijvoorbeeld mogelijkheden van risicodragend mede-investeren of revolverend kapitaal. En laat dat nu precies de doelstelling zijn die ligt onder het provinciale Energiefonds! Hoe kijkt het college aan tegen deze mogelijkheid?

Dan het Groen Ontwikkelfonds. Wij zijn blij met het substantiële bedrag dat vrijgemaakt wordt voor de Brabantse natuur. Of dit geld in een fonds moeten worden ondergebracht, daarover hebben

wij nog wel vragen. Het college geeft zelf al aan dat dit fonds niet revolverend zal zijn. Als argumenten om toch een fonds in te stellen, noemt het college dat een fonds meer vertrouwen wekt bij potentiële geïnteresseerden en dat een fonds een langeretermijnhorizon heeft. Wij vragen ons af of deze argumenten specifiek alleen bij een fonds van kracht zijn. De fondsvorm zorgt er namelijk wel voor dat de Staten op afstand worden gezet en ingrijpen dus lastiger wordt. Wij vragen GS om bij de uitwerking van het besluit dat wij nu nemen, niet de ogen te sluiten voor mogelijk andere manieren om dit groene geld in te zetten.

Wij kunnen echt kort zijn over het Innovatiefonds. Hier is het argument om een fondsvorm toe te passen, het meest legitiem omdat risicospreiding hier een groot goed is. Maar wij maken wij ons zorgen over de optimistische berekening van de revolverendheid van dit fonds en willen dit graag nader uitgewerkt en onderbouwd zien. Daarnaast vragen wij het college om bij de uitwerking ook aandacht te besteden aan slimme mobiliteit. Vooralsnog hebt u onze toestemming, voorzitter.

De voorzitter: Door de leden mw. Wijnands en Van Liempd wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, gehoord hebbende de gevoerde discussies over Statenvoorstel 67/12 inzake de Fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda, van mening zijnde dat:

- *het instellen van een fonds als "meest optimale financieringsstructuur" om de aanleg van breedband in onze provincie te bevorderen nog niet voldoende onderbouwd is;*
- *het gelet op de omvang van de reservering en het belang van een effectieve realisatie van het gestelde doel van belang is de "meest optimale financieringsstructuur" in te zetten,*

besluiten het herzien ontwerpbesluit 67/12 E, behorend bij voormeld voorstel als volgt aan te passen:

"Beslispunt 3:

In te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Breedbandfonds en hiervoor een voorlopige reservering

op te nemen ad €50 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda"

te vervangen door:

"Beslispunt 3:

- a) In te stemmen met een voorlopige reservering ad €50 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda ten behoeve van het realiseren van een provinciebreed dekkend breedband netwerk;*
- b) Het college te verzoeken een afwegingsdossier voor te bereiden waarin de voor- en nadelen van verschillende financieringsstructuren in beeld worden gebracht;*
- c) Dit dossier bij de verdere uitwerking van de breedbandcasus te betrekken."*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A14.

Mevrouw Spierings (D66): Voorzitter! Ik heb mij even afgevraagd of ik nog wel iets toe te voegen had aan de inbreng van de PvdA. Wij hebben het niet samen voorbereid, maar u zult wel enige parallellen zien.

Er is duidelijk een trend in overheidsland, een trend van subsidiëring naar revolverende investeringen: fondsvorming dus. Voor Noord-Brabant is dit een nieuwe materie. Voor de ambtenaren, voor het college en ook voor Provinciale Staten is dit nieuw. Hoewel PS bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2012 in meerderheid aan het college de opdracht hebben gegeven om uitgewerkte ideeën voor fondsvorming aan te bieden, voelen wij ons toch wat overvallen. Wij missen feitelijk een keuzemogelijkheid aan de voorkant. Fondsen kunnen veel vormen hebben. Zij kunnen dichtbij de provincie worden georganiseerd, of juist op grote afstand worden geplaatst. Het college komt nu met een voorstel zonder dat de verschillende vormen met hun voor- en nadelen op een rij zijn gezet. Kortom, wij missen eigenlijk een startnotitie met scenario's waaruit wij een keuze kunnen maken. Graag willen wij in de verdere uitwerking alsnog de voor- en nadelen van verschillende fondsvormen op een rij gezet zien.

Dat het niet zo eenvoudig is fondsen te vormen, blijkt wel uit het feit in de provincie Limburg het

Energiefonds is aanbesteed en dat daarop geen enkele inschrijving gekomen is.

Het college vraagt ons om in gesprek te gaan over de doelstellingen en de inrichting van deze fondsen. De eerste contouren staan in het voorstel. Deze verdienen zeker nog een nadere uitwerking. Graag doen wij daarvoor vandaag suggesties en wij geven ook aan in welke onderdelen van de voorliggende voorstellen wij ons niet kunnen vinden.

Het Innovatiefonds voorziet duidelijk in een behoefte. Innovaties uit het MKB die aantoonbaar een succes worden en tot opschaling willen overgaan, lopen nu tegen financieringsproblemen aan. Het Innovatiefonds maakt het mogelijk deze bedrijven verder te helpen. Wij vinden het wel van belang dat duurzame innovaties voorrang krijgen en vragen het college dit mee te nemen in de verdere uitwerking van dit fonds.

Over het Energiefonds wil ik drie grote opmerkingen maken. De uitsluiting van wind en water in het Energiefonds begrijpen wij niet. Als het college renovatie van woningen als energiebesparing interessant vindt om in een fonds te financieren, dan zijn lokale waterkrachtprojecten ook interessant. Deze worden niet opgepakt door Rijkswaterstaat. Het zijn er misschien niet veel, maar wij zien geen argument om deze niet te willen financieren.

De heer *Van den Berg* (PVV): Hoeveel graden koeler wil mevrouw Spierings het hebben op aarde? Hoe denkt zij dat te bereiken met zon- en windenergie?

Mevrouw *Spierings* (D66): Wij willen graag dat het klimaat niet verandert. Zon- en windenergie dragen daaraan bij doordat de CO₂-uitsloot omlaag gaat.

De heer *Van den Berg* (PVV): Verandering is inherent aan klimaat. Wij hebben in Nederland de energie-investeringsaftrek. In 2012 wordt daaraan ongeveer €150 mln. uitgegeven. Er wordt heel trots vermeld dat het wel 1 miljoen ton CO₂ scheelt. Ik kan mevrouw Spierings vertellen dat wij in dit land €150 mln. uitgaven voor een besparing die gelijk staat aan één tienduizendste van de

uitstoot van China alleen al. Mevrouw Spierings vindt dat misschien verstandig beleid, ik vind het weggegooid geld. Mijn vraag aan D66 als innovatiepartij is, of zij het met mij eens is dat wij op zoek moeten naar nieuwe oplossingen waarmee wij veel sneller dan met zon en wind die CO₂ kunnen reduceren en echt op de innovatiepoot moeten gaan zitten? Bij kernfusie zijn doorbraken gemeld. Ook thoriumcentrales bieden grote voordelen, maar het duurt nog enkele decennia voordat die er zijn. Ik noem ook schaliegas. Dat is hier nog een beetje tricky, maar wij zitten boven op een gasbel die drie keer zo groot is als die van Slochteren en bijzonder schone energie kan leveren. Het zijn allemaal zaken waarnaar op zijn minst onderzoek verricht kan worden. Is de innovatiepartij D66 het ermee eens dat wij die kant uitmoeten en geen €150 mln. uitgeven voor een besparing gelijk aan één tienduizendste van de uitstoot van China?

Mevrouw *Spierings* (D66): Ik dank de heer Van den Berg hartelijk voor dit betoog. Wij willen niet dat het klimaat veranderd door toedoen van de mens. Wij zijn voor innovatie. Kernfusie lijkt ons een goed idee, maar wij zien niet zo veel in schaliegas omdat dit nog steeds een berg CO₂-uitstoot oplevert. Als een fonds revolverend is, kost het ons uiteindelijk niets.

De heer *Van Lopik* (PvdA): Voorzitter! Vandaag moeten wij beslissen of wij die fondsen überhaupt willen instellen. Dat is aan de orde. Wij hebben nog een hele weg voor ons om te bepalen wat wij precies met die fondsen willen doen. Nu moeten wij ons bepalen tot het instellen van fondsen. Als wij nu al in de diepte gaan, zijn wij verkeerd bezig. Ik wil daarvoor waarschuwen.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Het college heeft ons ook gevraagd mee te denken over de doelstellingen van de fondsen. Bij die doelstellingen hebben wij een paar inhoudelijke opmerkingen die wij nu al graag willen maken.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil proberen iets uit te leggen aan de heer Van Lopik.

Volgens mij zijn er al eerder fondsen gevormd. Er is een eerste tranche geweest en die is niet geweldig uitgevallen. Op het laatste moment bijvoorbeeld zijn mobiliteitsfondsen omgezet in spaar- en investeringsfondsen infrastructuur; plat gezegd: wegen. Ik heb niks tegen wegen als die tevens energie opwekken, maar dat is een andere discussie. Daar komen we nog wel een keer op. Dat geldt ook voor een paar andere fondsen. Als je niet met elkaar de omvang en de richting bepaalt waartoe die fondsen moeten leiden, lijkt het mij het toch verstandig om nu al paal en perk te stellen en in ieder geval de richting aan te geven.

De heer *Van Lopik* (VVD): Je kunt kaders aangeven door de fondsen. Je kunt aangeven waaraan zij moeten voldoen en je kunt wellicht ook een richting aangeven. In mijn ogen gaat het vandaag om de beslissing of wij met fondsvorming aan de gang gaan. Daarna komt er nog heel veel werk om die fondsen in te vullen. Volgens mij moeten wij het zo doen.

De *voorzitter*: Mevrouw Spierings vervolgt haar betoog.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voor wind geldt dat tal van innovaties zo goed als marktrijp zijn. Zij gaan uit van opwekking van windenergie op daken van woningen en bedrijven, dus geen grote windmolenparken. Deze worden nu uitgesloten doordat in de Memorie van Antwoord alleen focus wordt gelegd op die grootschalige windmolenparken. Wist u dat de subsidieregeling duurzame energie-opwekking (SDE) niet alleen windenergie maar ook biomassa, zon en geothermie ondersteunt? Het argument dat voor windenergie al de SDE beschikbaar is, gaat ook voor die andere vormen op, dus wat willen wij dan nog in het Energiefonds hebben? Voor ons mag het Energiefonds ook best iets groter zijn.

Wij staan zeer kritisch tegenover mestvergisting. Voldoen aan vergunningvoorschriften maakt mestvergisting nog niet duurzaam. Wij willen mestvergisting alleen in het Energiefonds hebben als het aan ten minste drie voorwaarden voldoet:

- Het mag niet concurreren met de

voedselproductie.

- Het mag niet concurreren met reststromen die nu gewoon op het land worden ondergewerkt en daarmee een belangrijke bron zijn van organische stof in de bodem.
- De producten die overblijven na mestvergisting moeten daadwerkelijk een duurzame toepassing vinden en niet als vervanging van reguliere mest op de bodem worden gebracht. Die reststromen bevatten nauwelijks nog organische stof en die organische stof is belangrijk om de bodem vruchtbaar te houden.

Wij willen het college ook meegeven dat wij slechts matig positief zijn over de mogelijkheden om de financiering door te verkopen aan eindbeleggers. Er zijn geluiden dat bijvoorbeeld banken pas geïnteresseerd zijn in fondsen op het moment dat de waarde een paar honderd miljoen euro bedraagt.

Wij zijn blij met €240 mln. voor natuur. Laten wij dat vooropstellen. Maar wij zijn er nog niet van overtuigd dat dit geld moet worden ondergebracht in een Groenfonds. De toegevoegde waarde in het kader van de Wet Hof is er alleen als wij het maximaal op afstand plaatsen en juist dan wordt het fonds inflexibel zeker aangezien het moet werken voor zo'n lange termijn. Hoe beoogt het college samenhang met andere thema's zoals beekherstel, bestrijding van verdroging en de waterkwaliteit? Dit is onderdeel van het Provinciaal Waterplan en wordt niet meegenomen in het fonds. Wat doen wij als het Rijk straks wel weer geld heeft voor natuur? Hoe zorgt het college ervoor dat het Groenfonds flexibel kan insprijngen op beleidswijzigingen bij onze partners zoals waterschappen en gemeenten?

Tenslotte het Breedbandfonds. Wij vertrouwen op de eigen kracht van de mensen. Wij hebben dan ook grote twijfels bij de noodzaak van dit fonds en zien al helemaal niet in waarom dit fonds vergroot zou moeten worden ten opzichte van het hiervoor genoemde bedrag. Als het Breedbandfonds wordt aangenomen, zal het vertrouwen op de eigen kracht van mensen moeten terugkomen in het voorstel voor het Breedbandfonds. Juist in het Brabantse buitengebied is de eigen kracht van mensen bij het aanleggen van een netwerk groot.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan het uitvoeren van de graafwerkzaamheden. Wij zien graag dat zelf bijdragen aan de werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van die netwerken als kwaliteitscriterium wordt opgenomen bij de instanties als groepen mensen aanvragen doen voor dit Breedbandfonds, zodat we ook de initiatieven waar de Brabanders zelf in investeren, juist een verhoogde kans maken.

Ik wil mij nog aansluiten bij een paar opmerkingen van o.a. mevrouw Aarts van het CDA over de wet Bibob en over wat speelruimte in de omvang van de fondsen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! Vandaag staat op de agenda het verdelen van de 2e tranche Essentgelden, bij elkaar iets meer dan een half miljard euro. Sinterklaas is in aantocht, jongens en meisjes, nog effe paar nachtjes slapen! De eerste tranche is in 2010 verdeeld (ook rond Sinterklaas) en ging naar het stimuleren van o.a. energietechnologie. Dat zou de PVV zich kunnen aantrekken want dat gebeurt eigenlijk al. Nu gaat het vooral om de 2^e tranche Innovatiefonds, Energiefonds, Breedbandfonds en Groenfondsen. Ik zal vooral ingaan op dat Energiefonds en op het Breedbandfonds, maar eerst een paar vragen over de fondsvorming in haar algemeenheid. Wij zijn toch in deze discussie verzeild geraakt om de doodeenvoudige reden dat er een Wet Hof was en we het moesten verdelen. Als we het lieten zitten, wat eigenlijk al een antwoord is op de vraag van een aantal andere partijen, konden we wel eens in moeilijkheden geraken.

De vraag is waarom het 2e fasegeld van de tweede tranche (€40 miljoen voor energie en €19 miljoen voor breedband) buiten het besluit zijn gehouden, terwijl het wel in de businesscases staat. Daar wil ik graag een toelichting op hebben.

Bij de Voorjaarsnota is ons gevraagd nog een aantal andere fondsen te noemen en vervolgens raakten we in vier businesscases terecht waarbij wij ons afvroegen waar de mogelijkheden voor een OV-fonds, voor een herstructureringsfonds bedrijventerreinen, een fonds voor leefbaarheid etc. zijn. Daar zijn toch heel wat partijen in een soort fuik terecht gekomen. Het is al eerder

gezegd. Ook hierop graag een toelichting.

Nogmaals, we concentreren ons nu op het Energiefonds en op het Breedbandfonds. Het belang van de bespreking in de commissies, vooral EZB en MF, is geweest dat als de inhoudelijke kant na de discussies eigenlijk naar voren kwam: laten we het nog een keer doen. Dat heeft geleid tot een aanpassing van het besluit. Er is zowel een punt aan het besluit toegevoegd, namelijk: we komen nog een keer terug in PS om hierover definitief te besluiten, alswel het besluit voorbereiding te treffen tot het instellen van enz. Dat haalt de angel in ieder geval al enigszins uit het vlees.

Het nieuwe Energiefonds heeft een ander doel dan het eerste fonds. Het is niet bedoeld om energietechnologie in onze regio (solar, elektrisch rijden en bio-economie) te stimuleren, zoals in de eerste tranche en die nauwelijks bijdraagt aan onze energietransitie doelstellingen. Die hadden we wel namelijk in de energieagenda. Dat hebben we al eerder gezegd en het is ook helder. Maar het gaat nu bij dit fonds om de werkelijke overgang naar het opwekken van duurzame energie en het besparen van energie in onze provincie, e.e.a. om de klimaatdoelstellingen te halen nl. 14% (was 20%) duurzame energieopwekking en 2% energiebesparing per jaar in 2020. Voor alle duidelijkheid en met name voor de heer Van den Berg van de PVV die al opstaat, niet alleen – laat dat heel helder zijn – om de klimaatdoelstellingen. Het gaat om geopolitieke vraagstukken en om opdrogende energiebronnen die we moeten vervangen en daarnaast gevaarlijke. We zien in de hele wereld een transitie.

De heer *Van den Berg* (PVV): Daar gaat het mij ook om.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Dat dacht ik al.

De heer *Van den Berg* (PVV): Alleen is de vraag: gaat het om de middelen of om de doelen. Het doel moet niet zijn zus en zoveel duurzame energie maar wel dat wij een goede vervanger vinden voor de huidige energie. Vandaar dat wij inzetten op de zoektocht daarnaar. We zijn heel dicht bij verschillende zaken, oplossingsrichtingen en

mogelijkheden, waardoor op een heel efficiënte manier veel schonere energie kan worden verkregen. En gelukkig voor de mensen die erin geloven, scheelt het ook nog heel veel CO₂, hoewel ik dat een bijzonder nuttige stof vind om de oogsten op deze aarde flink te laten toenemen. Het gaat mij een beetje om de richting van de fondsen. Wat gaan we doen, gaan we nu zonnepaneeltjes op onze daken plakken en isolatie aanbrengen op kosten van de provincie, is dat onze taak, of gaan we kijken op welke manier wij echt grote stappen kunnen zetten en echt serieus aan een echte transitie werken? Ik geloof er niet in dat de zon en de wind de oplossing zijn, maar ik geloof wel dat we om moeten. In die zin denken we helemaal niet zo verschillend.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Wat ik daarnet probeerde aan te geven is dat er minstens drie doelen zijn. Eén doel is te zorgen dat we in de toekomst energie hebben. Dan kunnen we niet meer blijven vertrouwen op wat we nu doen. Dat is een heel belangrijk doel. Ik denk dat we het in de breedte daarover eens zijn. Door die noodzakelijke transitie bereiken we tevens een aantal klimaatdoelstellingen. Ik wijs erop dat een van de dingen die politici moeten doen is, het voorzorgsprincipe hanteren. Ik heb zelfs Halbe Zijlstra dat bij de afgelopen beschouwingen horen zeggen. Tot slot denk ik dat we grote geopolitieke problemen hebben. Het is niet voor niets dat de Verenigde Staten als een gek bezig zijn, hun eigen oliebronnen en schaliegasbronnen voor de tussentijdse periode te ontwikkelen, om de doo-eenvoudige reden dat ze niet afhankelijk willen zijn. Wat te denken van China en andere landen. Die spanning moeten we zien te voorkomen. Dan praten we over wereldvrede.

De afgesproken doelen van de Energieagenda van Brabant, moeten nu echt gehaald worden. Dat betekent 31 PJ (petajoule) aan duurzame energie-opwekking en 45 PJ aan energiebesparing. Ik ga niet in op wat dat allemaal betekent, maar dit is grofweg de opdracht. In de businesscase staan telkens getalletjes als 3,1 PJ of 4,5 PJ. In ieder geval zo'n tienmaal kleiner dan wat de bedoeling is. Het neemt niet weg dat er ook nog een aantal

multiplier effecten zijn, maar ze moeten nu gehaald worden. Daartoe wordt een Energiefonds van €60 mln. opgezet, met nog eens €40 mln. voor de tweede fase. Dat is het goede nieuws.

Maar de domper staat al direct in de stukken, want met een energiefonds van €60 mln. kan, zo lezen we, 10% of meer van deze opgave worden ingevuld. En dat is dus veel te weinig om de beoogde doelen te halen. Hier kraait de haan ten tweede male! Wat is er aan de hand? Om te beginnen hebben we een kwantitatief probleem: er is te weinig geld voor aanjagen. Het revolverend effect moet veel groter zijn. Uit de businesscase blijkt overduidelijk dat de doelstellingen niet te halen zijn, zowel totaal als per onderdeel van de opwekkings- en besparingsmix.

De *voorzitter*: Mijnheer Bouwman, u heeft nog één minuut.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Dat wordt nog ondersteund door de berichten uit Overijssel, waar men €250 mln. reserveert.

Daarnaast is er een kwalitatief probleem. Dat is heel helder. Het houdt in dat we minder biomassa moeten produceren, of het nu gaat om AVI's (afvalverbrandingsinstallaties) of de centrales bijstoken etc. Dat probleem moet worden aangepakt. Daarom pleiten wij ervoor nu reeds €100 mln. vast te leggen.

Met het Breedbandfonds is het precies het omgekeerde. €27 mln in de Startnotitie en nu in één keer nauwelijks beargumenteerd een bedrag van €50 mln. + €19 mln. in fase 2. Wij vinden dat we terug moeten gaan naar de discussie: start met €27 mln.

Ik wil in verband met het Groenfonds nog een antwoord geven richting de heer Koevoets. Hij zegt – en daar ben ik het tot op zekere hoogte mee eens – dat als je voor het Groenfonds €240 mln. hebt en de landelijke overheid op dat vlak ook nog wat doet, dan moet je niet gaan stapelen. Dat zal iedereen begrijpen. Maar ik wil er wel op wijzen dat wat betreft het Innovatiefonds/MKB, waarvan wij vinden dat er een aantal criteria moeten worden gehanteerd, zoals al genoemd maar ook de mvo-criteria (mvo = maatschappelijk verantwoord

ondernemen), er niet alleen provinciaal nu stimuleringsgeld komt wat van groot belang kan zijn voor de werkgelegenheid in de komende tijd, maar dat ook de gemeente Eindhoven en andere al beginnen te zeggen: Laten we een fonds maken.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Als nu het Rijk besluit ons meer geld voor natuur te geven, waarom zouden we dan niet extra investeren in de EHS zodat we sneller klaar zijn? We zijn langer bezig omdat er te weinig geld is. Waarom zouden we dan niet stapelen?

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Het was een antwoord op een opmerking van de heer Koevoets. Ik repliceer hem dat het op meerdere gebieden gebeurt en dat welk onderwerp het ook betreft – en het is duidelijk wat onze voorkeur heeft – wij moeten bekijken wat we willen bereiken. Wij zijn in de huidige context al lang blij als het ons lukt in deze provincie de EHS en de verbindingzones met een iets lager tempo af te maken en wij zijn heel blij met wat er nu aan geld ligt. Mocht het verdubbelen dan moeten we daar gewoon als volwassen mensen over praten en hoeft het niet per se terug te komen in nog sneller. Misschien een beetje maar daar kan ik nu geen zinnig woord over zeggen.

De *voorzitter*: Mijnheer Bouwman, rond u af.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Concluderend, wij dienen een aantal moties en amendementen in. Er staat min of meer in beargumenteerd waarom wij ze willen.

De *voorzitter*: Door de leden Bouwman en mw. Spierings wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten in vergadering bijeen op 16 november 2012,
kennis genomen hebbend van:*
- *de fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda 021012;*
- *de Energieagenda 2020;*
- *de Businesscase Energiefonds Noord-Brabant 021012,*

constaterend dat:

- a) de doelstellingen van de Energieagenda voor 2020 (31 PJ duurzame energieopwekking en 45 PJ energiebesparing) blijkens de businesscase energiefonds bij lange na niet gehaald worden (slechts 10% of meer);*
- b) de voorgestelde mix van maatregelen niet optimaal en onvoldoende is. Biomassaverwerking staat onder druk (biovergisting i.v.m. mineralen, AVI's te weinig grondstoffen, bijstoken Amercentrale op lange termijn niet gewenst), maar moet wel 21PJ opleveren. Onhaalbaar en deels onwenselijk, dus moet er meer aandacht en geld naar andere maatregelen;*
- c) mogelijke alternatieven zijn meer warmte- en geothermieprojecten dan nu voorgesteld en meer energiebesparing en -opwekking in de gebouwde omgeving (incl. kassen). Maar ook stimulering van lokale duurzame initiatieven, waterkracht, windenergie (goed passend in landschap), etc.,*

overwegende dat:

- a) er meer middelen in het energiefonds gereserveerd moeten worden dan nu in het PS-besluit staan, namelijk €60 miljoen voor fase 1;*
- b) minimaal de middelen voor fase 2, namelijk €40 mln., aan het besluit dienen te worden toegevoegd;*
- c) nog meer middelen nodig zijn (fase 3) dan de businesscase vermeldt (totaal €100 mln.) om een kwalitatieve slag te maken van biomassa-energie opwekking naar meer geothermie, warmtebenutting, KWO, WKK, waterkracht en lokale duurzame initiatieven;*

amenderen het voorliggende besluit als volgt: Besluit 2 vervangen door:

- 2. in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Energiefonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen van €60 mln. voor fase 1 en €40 mln. voor fase 2 ten laste van de middelen van de Investeringsagenda.”*

De *voorzitter*: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A15.

Door de leden Bouwman, mw. Spierings en Van der Wel wordt het volgende amendement voorgesteld:

*“Provinciale Staten in vergadering bijeen op 16 november 2012,
kennis genomen hebbend van:*

- de fondsvoorstellen 2^e tranche Investeringsagenda 021012;
- de businesscase Breedband Infrastructuur Fonds NB 021012;
- de startnotitie Digitale Agenda van Brabant 030712;
- TNO/Dialogic rapport: Vraag en aanbod NGI; 25 februari 2010;
- TNO rapport: Evolution and prospects cable networks for broadband services; 31 augustus 2012,

constaterend dat:

- a) in de besproken Startnotitie voor het 'net' (scenario 3) een beredeneerd bedrag van €27 mln. werd gevraagd en door een meerderheid geaccordeerd voor verdere uitwerking in een kaderstellende nota;
- b) enkele weken later voor een Breedbandfonds nauwelijks beargumenteerd voor dezelfde activiteiten €50 mln. plus €19 mln. (fase 2) wordt gevraagd,

overwegende dat:

- a) in de startnotitie bij nader inzien een onjuiste en zeer selectieve weergave heeft plaatsgevonden van de bevindingen uit het TNO rapport van 2010 m.b.t. de migratiepaden van ADSL (via VDSL2 en UDSL) en kabel (HFC) naar NGA (FtH);
- b) het recente TNO-rapport 2012 dat voor kabel nog eens vaststelt;
- c) de multiplier in beide voorstellen ineens verschilt (2,6 versus 3,2);
- d) kabel een dekking heeft van 97%, koper/DSL 100% tegenover voor glasvezel (FtH) slechts 15% in de straat en 8% bij echte abonnees;
- e) er al een ruime mogelijkheid is voor het uitrollen van maatschappelijke dienstverlening via breedband (basis en NGA), het 'nut', waarvoor we al €14 mln. in de Startnotitie hebben gereserveerd,

amenderen het voorliggende besluit als volgt:

Van de oorspronkelijke tekst vervalt besluit 3 en wordt het vervangen door een nieuw besluit 3:

3. in te stemmen met de voorbereiding tot het instellen van een Breedbandfonds en hiervoor een voorlopige reservering op te nemen van maximaal €27 mln. ten laste van de middelen van de Investeringsagenda.”

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A16.

Door de leden Bouwman, mw. Spierings en Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten in vergadering bijeen op 16 november 2012,

kennis genomen hebbend van:

- de fondsvoorstellen 2^e tranche Investeringsagenda 021012;
- de Business case Breedband Infrastructuur Fonds NB 021012;
- de Startnotitie Digitale Agenda van Brabant 030712
- TNO/Dialogic rapport: Vraag en aanbod NGI; 25 februari 2010;
- TNO rapport: Evolution and prospects cable networks for broadband services; 31 augustus 2012,

constaterend dat:

- a) in de besproken Startnotitie voor het 'net' (scenario 3) een beredeneerd bedrag van €27 mln. werd gevraagd en door een meerderheid geaccordeerd voor verdere uitwerking in een kaderstellende nota;
- b) enkele weken later voor een Breedbandfonds nauwelijks beargumenteerd voor dezelfde activiteiten €50 mln. plus €19 mln. (fase 2) wordt gevraagd,

overwegende dat:

- a) in de startnotitie bij nader inzien een onjuiste en zeer selectieve weergave heeft plaatsgevonden van de bevindingen uit het TNO rapport van 2010 m.b.t. de migratiepaden van ADSL (via VDSL2 en UDSL) en kabel (HFC) naar NGA (FtH);
- b) het recente TNO-rapport 2012 dat voor kabel nog eens vaststelt;
- c) de multiplier in beide voorstellen ineens verschilt (2,6 versus 3,2);
- d) kabel een dekking heeft van 97%, koper/DSL 100% tegenover voor glasvezel (FtH) slechts 15% in de straat en 8% bij echte abonnees;
- e) er al een ruime mogelijkheid is voor het uitrollen van maatschappelijke dienstverlening via breedband (basis en NGA), het 'nut', waarvoor we al €14 mln. in de startnotitie hebben gereserveerd,

verzoeken GS in de geest van bovenstaande constatering en overwegingen het voorstel voor een Breedbandfonds beter te onderbouwen (technologische mogelijkheden/combinaties) en berekeningen (met name financiële inschattingen) transparant te maken, en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M26.

Door de leden Bouwman en mw. Spierings wordt

de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten in vergadering bijeen op 16 november 2012,

kennis genomen hebbend van:

- *de fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda 021012;*
- *de Energieagenda 2020;*
- *de Businesscase Energiefonds Noord-Brabant 021012,*
constaterend dat:

- a) *de doelstellingen van de Energieagenda voor 2020 (31 Pj duurzame energieopwekking en 45 Pj energiebesparing) blijken de businesscase energiefonds bij lange na niet gehaald worden (slechts 10% of meer);*
- b) *de voorgestelde mix van maatregelen niet optimaal en onvoldoende is. Biomassa verwerking staat onder druk (biovergisting i.v.m. mineralen, AVI's te weinig grondstoffen, bijstoken Amercentrale op lange termijn niet gewenst), maar moet wel 21 Pj opleveren. Onhaalbaar en deels onwenselijk dus moet er meer aandacht en geld naar andere maatregelen;*
- c) *mogelijke alternatieven zijn meer warmte- en geothermieprojecten dan nu voorgesteld en meer energiebesparing en -opwekking in de gebouwde omgeving (incl. kassen). Maar ook stimulering van lokale duurzame initiatieven, waterkracht, windenergie (goed passend in landschap), etc.,*

overwegende dat:

- a) *er meer middelen in het energiefonds gereserveerd moeten worden dan nu in het PS-besluit staan, namelijk €60 mln. voor fase 1;*
- b) *minimaal de middelen voor fase 2, namelijk €40 mln., aan het besluit dienen te worden toegevoegd;*
- c) *op wat langere termijn meer middelen nodig zijn (fase 3) dan de businesscase vermeldt (totaal €100 mln.) om een kwalitatieve slag te maken van biomassaenergie opwekking naar meer geothermie, warmtebenutting, KWO, WKK, waterkracht en lokale duurzame initiatieven,*

verzoeken GS in de geest van vorenstaande constatering en overwegingen het onderhavige fondsvoorstel uit te werken, en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M27.

De heer Mondriaan (50PLUS): Voorzitter! Het gaat

om een slok geld. Als je dan de argumenten hoort denk je: moet dat nu allemaal? Na al de miljoenen die in de natuur zijn gestopt, moet daar dan het Groenfonds nog bovenop. Wat hebben we in Brabant nodig? We moeten innovatief zijn, we moeten mensen hebben die heel goed opgeleid zijn. Als je dan ziet dat de overheid over het algemeen ontzettend weinig aan onderwijs uitgeeft, zou ik toch meer in die richting willen investeren zodat we heel goed opgeleide mensen krijgen. Die zijn nodig om onze maatschappij in de toekomst te dragen. Dan bedoel ik niet dansopleidingen enz. maar innovatieve opleidingen. Dat had ik liever gezien. Voor mij is de vraag of die fondsen wel echt nodig zijn. In de commissie werd ontzettend heen en weer gesteggeld, volgens de een moest het niet, volgens de ander weer wel. Sorry, daar begreep ik geen jota van. Als die fondsen nodig zijn, moet je het doen, want je moet doen wat je doen moet. Geld moet uitgegeven worden. Ik zou graag ook voor de zorg en voor het onderwijs veel meer geld uitgetrokken zien.

De heer Van der Wel (PvdD): Voorzitter! De Partij voor de Dieren is van mening dat wij als provincie absoluut moeten investeren in meer natuur en echt duurzame energie. Echt duurzame energie is van essentieel belang om Brabant leefbaar en bewoonbaar te houden voor onszelf, onze kinderen en de kinderen van onze kinderen. Meer natuur is ook van essentieel belang om de afname van biodiversiteit in Brabant een halt toe te roepen. Het realiseren van de Ecologische Hoofd Structuur, als groene snelweg, vinden wij een absolute noodzaak.

Verder zijn wij van mening dat een modern Brabant digitaal bereikbaar moet zijn, ook in het landelijk gebied. Ook in gebieden waar dat economisch niet rendabel is.

Minder overtuigd zijn we van de beoogde investeringen in innovatie. Wanneer ideeën echt baanbrekend zijn en oplossingen bieden voor problemen die er echt toe doen, dan is het maar de vraag of financiering echt een probleem kan zijn. Wij zijn daar niet van overtuigd.

Als Partij voor de Dieren hebben we wel grote

twijfel bij het gebruik van fondsen om de gewenste doelen met betrekking tot het stimuleren van innovatie, meer natuur, echt duurzame energie en landelijk breedband te behalen. Allereerst zijn we het niet eens met de stelling van de provincie dat er geen alternatief zou zijn voor het gebruik van fondsen zoals het nu in de voorstellen wordt geschetst en dat de fondsenstructuur de enige oplossing is voor het revolverend kunnen zijn van de gelden. Ik kom daar bij de verschillende fondsen nog op terug, want wij zien wel degelijk alternatieven.

We hebben ook grote zorgen wanneer de fondsen rendementen beloven die ons inziens niet haalbaar zijn (zoals we in de commissie hebben opgemerkt bij het Breedbandfonds), of wanneer investeringen van derden via het multiplier effect worden voorgespiegeld van 4 tot 5 (Energiefonds), effecten die niet getoetst zijn en dus gebaseerd zijn op speculatie. Daarmee rekenen we ons als provincie rijk.

Met betrekking tot het Groenfonds ofwel investeringen in natuur is ten minste wel duidelijk geschetst dat het geen rendement oplevert of dat het niet revolverend kan zijn. Dat hoeft wat onze partij betreft ook niet want wij zijn van mening dat natuur een intrinsieke waarde heeft, die niet in geld is uit te drukken. Niet alle natuur hoeft een specifieke functie te hebben, en natuur hoeft ook geen economisch rendement op te leveren.

Wat terecht wordt genoemd in de Memorie van Antwoord van 8 november is dat er aanzienlijke risico's zijn voor de verschillende investeringen in de verschillende fondsen. Ik heb bedragen van tientallen miljoen voorbij zien komen. Kan de gedeputeerde een indicatie geven van het bedrag dat afgedekt moet worden aan risico's, voor alle fondsen samen? Nu staat er een post pm en dat kan echt niet, zeker niet als we er nu een besluit over moeten nemen.

Breedbandfonds. We willen graag investeren in de digitale bereikbaarheid van het landelijk gebied. Daarom vinden wij €27 miljoen zoals GroenLinks dat aangeeft, ruim voldoende om een eerste start te maken. Daarna zullen we wel zien.

Energiefonds. Als wij het energiefonds moeten beoordelen dan wil ik de Staten herinneren aan de

aandelen Essent die wij hebben verkocht. Het was een zekere investering met een zeker rendement. Daar tegenover staat nu een onzekere investering met onzekere rendementen. Wij zijn van mening dat de middelen als geheel moeten worden ingezet voor een aanbesteding aan een derde partij die groot genoeg is om op duurzame wijze te kunnen investeren, met een goed rendement voor ons als provincie, eigenlijk een klein Essent-pakket. Wij denken dat daar de beste mogelijkheden te halen zijn en daarom dienen we daarvoor een amendement in.

Als laatste het Natuurfonds. Het eerder genoemde Groenontwikkelfonds is zeer beperkt revolverend. Dat is wat ons betreft geen probleem.

De *voorzitter*: Komt u tot een afronding.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Die afronding is als volgt. Wij vragen ons af of de gelden die daarvoor zijn beoogd niet beter bij de natuurbeherende organisaties kunnen worden ingezet, zodat zij als kenners van het werk de gelden kunnen inzetten voor de doelen die daarvoor het meest geschikt zijn.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Van der Wel over het amendement dat hij samen met de PVV heeft ingediend om de structurele beheerskosten van de EHS niet langer te dekken via de provinciale begroting maar te financieren uit het Groenfonds. Kan hij mij uitleggen hoe dat in het belang is van de Brabantse natuur? Volgens mij is dat Groenfonds er juist voor om de EHS af te maken en betalen wij de jaarlijkse kosten voor het beheer uit de begroting.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Het is een heel goede vraag en ik kan haar niet beantwoorden. Ik heb dat amendement mede ingediend en op dat moment leek het mij een verstandige keuze, maar bij nader inzien is het niet verstandig en zie ik het als een slip of the pen. Mijn excuses aan de indiener, maar wij zullen het amendement niet steunen.

De heer *Van Hattem* (PVV): Het idee achter het amendement is dat de kosten voor het beheer van de EHS ook op lange termijn betaald zullen moeten worden en dat met de groei van de EHS ook die kosten zullen toenemen. Dus het onderbrengen in dat fonds waarbij ook de manifestpartners en anderen kunnen participeren, zorgt ervoor dat ook op lange termijn de EHS in stand kan worden gehouden. Dus het is zeker in het belang van de Brabantse natuur.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Als dit in het belang van de Brabantse natuur is dan ga ik ervan uit dat het Groenfonds in dit amendement ook flink wordt verhoogd zodat er voor het beheer voldoende geld in zit.

De heer *Van Hattem* (PVV): Het is een flink fonds en tot 2027 kan er een aardige bijdrage uit geleverd worden om die kosten te dekken. Wij hopen dat de manifestpartners er ook in gaan bijdragen.

De voorzitter: Door het lid Van der Wel wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, kennis genomen hebbende van Statenvoorstel 67/12 A “Fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda”, overwegende:

- *dat in dit voorstel wordt beoogd om energieprojecten te ondernemen met diverse partijen en op basis van diverse subsidie en financieringsmogelijkheden;*
- *dat de provincie of onder de provincie vallende organisaties geen energieleveranciers zijn;*
- *dat de beoogde projecten veelal gebaseerd zijn op samenwerking met partijen die in essentie geen ervaring hebben met energieproductie en energiedistributie;*
- *dat de provincie hiermee financiële risico's neemt die in essentie onnodig zijn,*

constaterende dat

er energieleveranciers zijn die als ‘corebusiness’ hebben de productie en distributie van duurzame energie,

besluiten:

- *bij Statenvoorstel 67/12 A “Fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda” de middelen voor duurzame*

energie in zijn geheel in te zetten in een aanbesteding zodat een marktpartij de middelen kan inzetten voor de productie van duurzame energie en de provincie wordt verzekerd van een duurzaam rendement op de investering;

- *PS hierover te informeren bij de commissie Economische Zaken en Bestuur.”*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A17.

De moties en amendementen vragen even tijd voor beraad in de boezem van het college. Ik schors daartoe de vergadering voor een kwartier.

De vergadering wordt van 18.50 tot 19.15 uur geschorst.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Na de begroting een ander belangrijk onderwerp op de agenda van onze Staten, namelijk het investeren met de middelen die met de verkoop van Essent zijn vrijgemaakt. Daarstraks is nog even de vraag gerezen of we dat niet beter niet hadden kunnen doen. Ik denk dat de dividenden bij de energiemaatschappijen alleszins zeker zijn geweest en terugkijkend op de markt is het moment waarop de verkoop van Essent heeft plaatsgevonden, er een waarop het financieel nooit beter had kunnen zijn. Dat betekent nu dat wij in de omstandigheid verkeren om te beslissen hoe we de investeringsmiddelen die daardoor zijn vrijgekomen, kunnen inzetten voor Brabant.

We proeven bij veel fracties een algemeen gevoel dat we daarin zorgvuldig moeten kiezen. Het is niet gemakkelijk die keuzes vorm en inhoud te geven zodat we dat ook overtuigend kunnen doen maar we hebben met elkaar wel een traject afgesproken en te zoeken naar de beste wegen en de beste thema's.

Bij de eerste tranche Investeringsagenda zijn we daarop uitvoerig ingegaan. Toen hebben we een bedrag van €278 ml. aan zes thema's kunnen alloceren. We kunnen er denk ik trots op zijn dat daarmee goede dingen worden gedaan.

Voor de tweede tranche hebben we opnieuw een keuze gemaakt. Er is een wezenlijk verschil gemaakt. We willen veel meer dat geld vaker inzetten voor onze Brabantse samenleving. Daarom willen we veel meer inzetten op de

revolverendheid en het revolverend karakter van de fondsen. Dat heeft mede een positief effect op het EMU-saldo omdat hierdoor vermogen vermogen blijft en niet als uitgave uit de begroting verdwijnt. Dat is een tweede bijkomend effect. Het geeft ook een andere houding van de provincie weer. We zijn niet langer subsidiënt. We geven subsidies maar we participeren ook en daardoor zijn we ook veel meer in staat om anderen met ons mee te doen investeren in die thema's.

De vraag of we met deze beleggingen ook aanspraak kunnen maken op de status van fiscaal gunstige beleggingen, zullen we meenemen. Het zal van het onderwerp afhangen maar de VVD-fractie heeft er terecht op gewezen. Ik kan toezeggen dat wij bij de uitwerking van de fondsen die specifieke vraagstelling daarin zullen opnemen. Dan zijn er nog in het algemeen opmerkingen gemaakt over al of niet Bibob, over de exit, over afstemming en samenlopen met EU-investeringsprogramma's. Ook deze aandachtspunten genoemd vanuit de CDA-fractie zullen we bij de verdere uitwerking van de fondsen en de inrichting ervan meenemen.

In het algemeen wil ik nog wel zeggen dat wij goed begrijpen dat dit nadenken over het instrument fondsen ook voor de Staten een exercitie is waarbij men het gevoel wil hebben er goed aan doen. Misschien is nog aanbevelenswaardig de notitie die Sanders, de adviseur, heeft gemaakt waarin toch nog een aantal thema's zijn genoemd die de voordelen van een fonds begrijpelijk maken. Ik noem bijvoorbeeld het feit dat je vanuit een publiekrechtelijke omgeving in een privaatrechtelijke omgeving kunt werken. Dat moeten we niet onderschatten. In een publiekrechtelijke omgeving hebben we toch te maken met een heel andere wet en regelgevingsstructuur; denk maar aan de Algemene wet bestuursrecht en risico op staatssteun. Heel veel aspecten die in de publiekrechtelijke sfeer een rol spelen kunnen we met een privaatrechtelijke aansturing voor delen anders invullen en met minder risico's en meer daadkracht en ondernemerschap anderen aan 'n fonds binden. De notitie geeft naar mijn idee daar duidelijke aanknopingspunten en een aantal richtlijnen voor.

De meeste opmerkingen en vragen zijn ook vertaald in moties en amendementen. Via de behandeling daarvan komen de meeste vragen en standpunten aan de orde.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De gedeputeerde gaf in algemene zin aan dat er vanuit het fonds meer mogelijkheden zijn om in privaatrechtelijke sfeer te werken. Het is wel zo met de fondsen, bijvoorbeeld het Energiefonds, dat een heel groot bedrag versnipperd wordt ingezet in allerlei investeringen. Er wordt een multiplier-effect van 4-5 beloofd maar dat is ook niet onderbouwd. Hoe moeten we dat precies zien? Zou dat bedrag niet gewoon in één keer moeten worden weggezet met een goed rendement?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Gedeputeerde Pauli zal er straks ook nog wat over zeggen. De heer Van der Wel vraagt zich af of het niet beter is het bedrag in één keer bij een partij onder te brengen. Van de Partij van de Arbeid hoorden we zo-even dat er zoveel kleine initiatieven zijn die ook een kans zouden moeten krijgen. U noemde het versnipperd maar ik denk dat het ook lokaal ingebedde initiatieven kunnen zijn die vanuit de kapitaalbehoefte die zij hebben of de financiering die ze niet rond kunnen krijgen, de hulp van een fonds kunnen gebruiken. Wij hebben er tot nu toe voor gekozen niets uit te sluiten om te zorgen dat we ook de vele kleine collectieve initiatieven die wij zien om te komen tot een andere vorm van energieopwekking of besparingsinitiatieven in ieder geval kunnen ondersteunen vanuit de gedachte van garantstelling, leningen en financieringsbehoefte.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Is de gedeputeerde niet bang dat al die kleine projecten, die misschien wel allemaal lovenswaardig zijn, heel veel administratie voor de provincie met zich meebrengen en zo juist ook een verlies opleveren?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Daar hebben we juist een fondsbeheerder voor die het management over die uitgezette leningen, garanties en participaties kan doen, wat wij nu in wezen bij de

BOM al hebben gedaan met investeringsopties. Een fondsbeheerder kan de aangewezenen zijn om dat te organiseren.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Misschien helpt het volgende een beetje. Ik heb daarstraks gerefereerd aan het energiefonds dat in Overijssel is opgesteld. Dat heeft een grootte van €250 mln. waarvan €100 mln. voor energiebesparing en €150 mln. voor energieopwekking. Ik was natuurlijk geïnteresseerd in de organisatiestructuur er achter. Het zijn revolte van de fondsen enzovoorts. Menigeen hier weet het wel. Het interessante is echter dat ze het hele pakket stallen bij ASN. Die is de beheerder. In die zin is wat de heer Van der Wel zo-even aangaf wel een mogelijkheid. In de discussie die komt stel ik voor het onder andere over dit soort zaken te hebben.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Ik denk dat u daar gelijk in heeft dat we bij de verdere uitwerking die opties kunnen afwegen. Wij blijven natuurlijk kijken wat er ook in andere provincies gebeurt en wat de ervaringen daar zijn. Die zullen wij ook steeds meenemen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Ik heb daarstraks aangegeven dat de €40 mln. tweede fase energie en de €19 mln. tweede fase breedband niet in de besluitvorming worden meegenomen, ook niet in de voorbereiding tot het besluit. Dat kan natuurlijk wel aan de orde komen. Ik ben daar erg voor en heb daarvoor een motie ingediend. Waarom kan dat eigenlijk niet als je dat bekijkt vanuit de Wet Hof?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Gedeputeerde Pauli zal daarop ingaan als hij de motie behandelt. Vanuit de Wet Hof kan het wel. Daar zit het grote risico niet. Wij hadden de laatste middelen ook wel in een fonds kunnen stoppen. Dat is wat de heer Bouwman een beetje suggereert. Wij wilden voor die zaken waarvan wij denken dat er nu kansen en ambities liggen en die nodig zijn in het kader van de Agenda van Brabant een reële propositie zoeken. Dat ligt hier nu voor. Gedeputeerde Pauli zal straks nog even

aangeven hoe hij dit ziet voor de eerste en de tweede tranche. Het college is van mening dat wij met deze allocatie van middelen en met een eventuele reserve voor latere termijnen uit de voeten kunnen.

De heer *Koevoets* (VVD): Wij zijn geïnteresseerd in de voortgang. Wat zijn de plannen? Hoe snel kan er aan de slag gegaan worden met het uitrollen van het Innovatiefonds, het Energiefonds en het Breedbandfonds?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Hier is onze insteek tweeledig. Wij willen ook graag tempo maken en zo snel mogelijk in operationele zin met die fondsen kunnen gaan werken. Wij willen echter ook zorgvuldigheid betrachten en daarbij ook PS een rol toebedelen. Het college heeft gemerkt dat het erg belangrijk is om voldoende tijd te besteden aan de vraag welk beeld er ontstaat als je bezig bent met het vormen van deze fondsen. Wij hebben dat bekeken op thema, inhoud en omvang. Er zijn veel aandachtspunten genoemd die bij de uitwerking nog een rol spelen. Het college denkt dat het goed is om tussendoor nog een keer met elkaar de stand van zaken te wisselen, zodat de Staten enigszins vertrouwd raken met de wijze waarop wij met de verschillende aspecten rekening hebben gehouden. Dat hoeft niet veel tijd te kosten. Dat kan ingepland worden. Wij willen daaraan werken in een hoog tempo.

Voorzitter. Ik zal motie M24 en motie M25 behandelen.

Met motie M24 wordt het college gevraagd om de risico's van de Wet Hof te inventariseren en af te dekken. Wij hebben de risico's van het wetsontwerp zoals dat door de vorige regering is ingediend, aan de Staten aangereikt met de Memorie van Antwoord. Er is dus geen sprake van een boete. Er kan wel sprake zijn van inhouding uit het algemene deel van het Provinciefonds als er een collectieve overschrijding is van de ruimte die provincies hebben gekregen voor het EMU-saldo. Dat geld wordt geparkeerd. Als de provincies in volgende jaren plannen laten zien dat zij binnen de bandbreedte blijven van het EMU-saldo, valt dat geld weer vrij voor het Provinciefonds en kan

er over worden beschikt. Lukt dat niet, dan komt het ingehouden deel ten goede aan het Rijk. Het wetsvoorstel geeft geen duidelijkheid hoe dat geld verdeeld wordt over de provincies. Wij kunnen daarom nu nog niet veel zeggen over de risico's. Als deze motie suggereert dat wij in onze risicoreservering iets moeten opnemen om mogelijke risico's af te dekken, lijkt mij dat een stap te vroeg. Zo ver zijn wij nog niet. Op basis van deze motie wil ik toezeggen dat wij de voortgang van de Wet Hof op gezette tijden met de Staten zullen delen. Als dat aanleiding geeft tot het maken van een nadere risicoanalyse anders dan wat wij al bij ieder individueel fonds doen, zullen wij daarop inspelen. Het uitvoeren van de motie is op dit moment niet zinvol en daarom ontraden wij die. Wij willen nu geen actief onderzoek starten, maar wel als een en ander relevant wordt.

Met motie M25 wordt het college opgedragen om de consequenties van de afschaffing van het BTW-compensatiefonds in kaart te brengen. Wij hebben geen bezwaar tegen deze motie. Als de motie aangenomen wordt, zullen wij dat doen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Wordt motie M24 nu ontraden of niet?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Wij ontraden motie M24 omdat het weinig zinvol is om op dit moment een onderzoek te starten naar de risico's omdat er simpelweg nog te veel onduidelijkheid is over hoe de wet er uiteindelijk zal uitzien. Als er aanleiding is om op basis van de wetsbehandeling de Staten te informeren over mogelijke risico's, dan zullen wij het actief oppakken.

De *voorzitter*: Die materiële toezegging is genoteerd.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Amendement A8 strekt ertoe om de Big Five weer op te nemen in het Groenfonds. Zoals in de voorstellen staat, leidt het BrUG-beleid ertoe dat wij met €240 mln. aan de slag gaan. Wij ontraden derhalve dit amendement.

Amendement A10 vraagt ons om geen Groen Ontwikkelfonds in te stellen. Het zal u duidelijk zijn dat ons college dit amendement wil ontraden.

Het college is juist wel een groot voorstander van het instellen van een Groen Ontwikkelfonds.

De andere amendementen worden door gedeputeerde Pauli en door gedeputeerde Van den Hout van commentaar voorzien.

De heer *Van Hattem* (PVV): Voorzitter! De gedeputeerde ontraadt amendement A10, maar geeft daarvan geen nadere onderbouwing. Ik heb gezegd dat wij dat niet moeten instellen omdat de revolverendheid ontbreekt. SER-Brabant zegt in zijn advies dat het uitgangspunt moet zijn dat de nominale waarde van een fonds in stand moet blijven. Dat ontbreekt bij dit fonds volledig en dat is de voornaamste kritiek.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Voorzitter! Volgens mij heeft mevrouw Aarts hierover ook gesproken in haar bijdrage. Niet alleen het revolverend aspect speelt een rol bij het vormen van een fonds, juist bij het Groenfonds spelen er ook nog andere argumenten. Ik heb er een aantal genoemd: het omzetten van publiekrechtelijk naar privaatrechtelijk, het binden van kapitaal, een andere uitvoeringsorganisatie, een andere manier van werken, etc. Het revolverend zijn is geen exclusief argument om een fonds in te stellen, er kunnen ook andere argumenten zijn. Wij hebben in de stukken aangegeven dat wij het een goed voorstel vinden op grond van de argumenten die ik zojuist heb genoemd.

De heer *Van Hattem* (PVV): Dat kan zo zijn, maar in dit geval hadden wij voor andere opties kunnen kiezen. GS hadden ook kunnen kiezen om analoog aan de systematiek van Sturen met Kaders andere scenario's voor te leggen. Dat hebben zij niet gedaan, zij hebben het gewoon meegenomen in de fondsvorming. Waarom is dat niet gebeurd?

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Wij hebben zowel in de commissie als in de tussentijdse gesprekken over de fondsen de overwegingen en de voor- en nadelen gewisseld. De heer Van Hattem zegt dat het ook in een soort kadernotitie had gekund. Vanaf de Voorjaarsnota tot nu hebben wij met elkaar gesproken over de fondsvorming en zijn wij

op grond van de argumentatie met een goed voorstel gekomen. Nogmaals, wij ontraden dit amendement.

De heer *Koevoets* (VVD): Voorzitter! De heer Van Heugten is niet ingegaan op onze opmerking over het Groenfonds en de eventuele effecten daarvan op de bijdrage van het Rijk in het kader van het lenteakkoord of in het kader van het nieuwe regeerakkoord. Als de heer Van den Hout daarop ingaat, kan een antwoord van de heer Van Heugten nu achterwege blijven.

De heer *Van Heugten* (GS;CDA): Gedeputeerde Van den Hout zal daarop inderdaad ingaan.

De *voorzitter*: En wel meteen, want hij heeft het woord.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Ik begin met de vragen van de heer Koevoets welke gevolgen het regeerakkoord kan hebben voor o.a. het Groenfonds. Dat is nu moeilijk te zeggen. In het regeerakkoord worden enkele opmerkingen gemaakt over de EHS. Toen wij dat op papier zagen staan, hebben wij geprobeerd ambtelijk duidelijkheid te krijgen over welke EHS bedoeld wordt en hoeveel geld daarachter zit. Dat werd niet duidelijk. Toen onze premier deze week in de Tweede Kamer zei dat hij de oude EHS helemaal gaat afmaken, hebben wij opnieuw contact gezocht met het departement, maar nog steeds is er volstrekte onduidelijkheid over wat er nu precies bedoeld wordt: welke EHS wordt afgemaakt en op welke termijn. In ieder geval is duidelijk dat er vooralsnog geen extra financiële middelen zijn uitgetrokken anders dan de €2 mln. uit het lenteakkoord die vanaf 2014 structureel in het Provinciefonds worden opgenomen. Zodra er meer duidelijkheid is, stellen wij de Staten daarvan vanzelfsprekend op de hoogte. Dit is in lijn met de opmerkingen over de Wet Hof.

De heer *Koevoets* (VVD): Ik begrijp de opmerkingen van de gedeputeerde. Mochten er wel gelden deze kant uitkomen voor de EHS, is hij dan bereid toe te zeggen daarmee rekening te houden bij de

invulling van dat fonds? Er is duidelijkheid over die €240 mln. Als er gelden worden toegevoegd of als een en ander gedekt kan worden uit de bijdragen van het Rijk, willen wij op dat moment graag heroverwegen hoe wij met onze provinciale investeringsfondsen omgaan.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Dan moet ik denken aan de bijdrage van de heer Bouwman. Hoezo alleen voor dit fonds? Dat geldt voor alle fondsen. De overheid kan ook bedenken dat zij morgen een extra bijdrage gaat leveren in de energietransitie. Natuurlijk heeft dat dan gevolgen voor de wijze waarop wij in Brabant daarmee omgaan. Hetzelfde geldt voor het Groenfonds. Als er bijvoorbeeld bij de begrotingsbehandeling duidelijkheid komt over wat er precies bedoeld wordt met het afmaken van die EHS en welk bedrag daarvoor wordt ingezet, zullen wij natuurlijk een en ander bekijken. Het is nu nog onduidelijk of het gaat om de oude EHS of om de nieuwe. En gaat het in het laatste geval om de Rijks EHS, etc.? Er zijn zo veel variaties mogelijk dat het onmogelijk is om nu een klip en klaar antwoord te geven en te zeggen dat wij dan precies even veel zullen korten op het fonds.

De heer *Koevoets* (VVD): Ik hoor wat de gedeputeerde zegt. Ik stel toch vast dat in het regeerakkoord en in het lenteakkoord specifieke dingen gezegd worden over de EHS. De andere zaken die de gedeputeerde noemt, heb ik er niet direct in teruggevonden. Wij zullen ons beraden en wellicht in tweede termijn komen met een amendement.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Ik heb bij de behandeling van de Rijks-EHS in de Tweede Kamer begrepen dat ook voor die Rijks-EHS de gelden vanuit het Rijk volstrekt onvoldoende zijn. Heb ik dat goed begrepen?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Dat heeft mevrouw Spierings inderdaad goed begrepen.

De heer *P. Smeulders* (GroenLinks): Voorzitter! Is het niet handiger als de gedeputeerde gewoon

aangeeft dat er zelfs met deze €240 mln. van de provincie en met de €200 mln. per jaar extra van het Rijk nog te weinig geld is om de EHS op korte termijn af te maken? De bezuiniging van staatssecretaris Bleker staat nog grotendeels overeind. Er wordt in vier jaar tijd 53% van het natuurbudget wegbezuinigd en zelfs met het volledige budget lukt het ons niet om de volledige EHS-ambitie te realiseren. Volgens mij kan hij gewoon zeggen dat het geld keihard nodig is om die Brabantse ambitie uit het Bestuursakkoord te realiseren.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Uiteindelijk gaat het om de doelen en die zijn duidelijk beschreven in het Bestuursakkoord en in BrUG. Wij gaan de EHS zoals wij die voorzien hebben, uitvoeren. De kwaliteit wordt nog vastgesteld in de kwaliteitskaarten waarover de Staten nog van alles te zeggen hebben. Uiteindelijk gaan wij het doen op de manier zoals wij in BrUG beschreven hebben. Het is volstrekt duidelijk dat het geld dat nu de bezuinigingsoperatie van Bleker over is, onvoldoende is om de EHS af te maken. Het was al ruimschoots bekend dat daar rijksgeld bij moet. Sterker nog, wij hebben in het deelakkoord met het Rijk afgesproken dat wij in 2016 zullen evalueren of de financiële middelen die het Rijk heeft gereserveerd voor de Rijks-EHS voldoende zijn. Zou dat niet zo zijn, dan komt daar in 2016 geld bij. Die afspraak ligt er. Daarom heb ik gezegd dat er nog veel variëteit mogelijk is in de bijdragen van het Rijk. Als het Rijk de extra gelden die toegezegd zijn voor na 2016 naar voren haalt – dit betekent voor Brabant €20 mln. – wil dat nog niet zeggen dat wij €20 mln. kunnen korten op het fonds. Het ligt te ingewikkeld om daarop nu een helder antwoord te kunnen geven. Zoals de heer Van Heugten duidelijk verwoord heeft, is het betrekken van particulieren en bedrijven een van de redenen om de uitvoering van BrUG extern in een fonds te organiseren. Het is op die manier veel gemakkelijker om pps-constructies aan te gaan en particulieren en bedrijven te betrekken bij de natuurontwikkeling. Die benadering werpt nu al haar vruchten af voordat het fonds is ingesteld. Sterker nog, voordat

dit beleid was aangenomen, meldden zich al niet alleen idealisten en platforms maar ook bedrijven en vermogende particulieren bij ons om mee te doen aan die groenontwikkeling in Brabant.

Mevrouw Aarts heeft gevraagd om een grote betrokkenheid van PS bij de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma, bij de verdere uitwerking van de fondsen en bij het opzetten van de governance. Precies om die redenen nemen wij nu alleen dit besluit en gaan wij de komende maanden met de Staten aan de slag over de verdere uitwerking. Hoe zit de fondsenstructuur in elkaar? Hoe wordt de governance gestalte gegeven en wat is de rol van GS, PS en iedereen in het veld die daarbij betrokken zijn? Dat moet samen met de Staten vormgegeven worden.

De PVV vindt de EHS geen prioriteit. Ik neem daarvan voor de zoveelste keer kennis.

Amendement A13 strekt ertoe de structurele beheerskosten voor de EHS niet langer te dekken via de provinciale begroting maar te financieren uit het Groenfonds. Zoals al gewisseld is in het interruptiedebatje, moet het geld voor beheer dat nu op de begroting staat in dat fonds. Dan is het een beetje vestzak broekzak. In het fonds gaat incidenteel geld. Dat wordt gebruik voor eenmalige investeringen en beheer is nu eenmaal een structurele opdracht en zal in de begroting moeten terugkomen. Dat is niet anders. Wij zouden wel kunnen komen tot innovatieve vormen van aanbesteding, waarbij, vergelijkbaar met de manier waarop nu wegen worden aanbesteed, een deel van het beheer al wordt afgekocht in het eerste contract. Je zou een contract kunnen sluiten waarin EHS wordt verworven, aangelegd, ingericht en 30 jaar beheerd. Dan moet het beheergeld vanuit de begroting in dat contract gestoken worden.

De heer *Van Haltem* (PVV): Voorzitter! Ik denk niet alleen vanuit de begroting. Het punt is dat bijvoorbeeld de manifestpartners dan kunnen zeggen: Wij brengen nu een stuk natuur in de EHS, wij zijn ervan af, wij hebben de beheerskosten niet meer want die komen allemaal op de begroting van de provincie te staan. Dat is allemaal leuk en aardig, maar dat betekent wel dat

wij uiteindelijk €7,7 mln. per jaar betalen. In tien jaar is dat wel €77 mln.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Nee, dat is niet zo. Over vijftien jaar in het structurele beslag voor beheergelden €14,7 mln. per jaar.

De heer *Van Hattem* (PVV): Dat bedrag loopt dus nog verder op?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Nee, want dan houdt het op. Dan is de EHS af.

De heer *Van Hattem* (PVV): Over vijftien jaar staat er dus structureel €14,7 mln. op de begroting voor het beheer van de EHS?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Inderdaad.

De heer *Van Hattem* (PVV): Dat is een enorm bedrag!

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! Ik maak ernstig bezwaar tegen het mensbeeld dat hier wordt neergezet. Mevrouw Klitsie heeft in onze bijdrage aangegeven dat wij uitgaan van vertrouwen, dus niet van bijdragen van de ZLTO die zegt dat zij de natuur aanlegt en dat het beheer daarna maar door de provincie moet worden betaald. Wij ervan uit dat zij daarin ook een bepaalde verantwoordelijkheid neemt.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): In het voorstel van de ZLTO zit dit heel expliciet. ZLTO/ZLM stellen voor dat wij dat stuk niet aankopen, dat wij het wel met ons geld inrichten en de agrariër de gelegenheid geven het op een manier te gebruiken die zowel EHS-doelen als zijn bedrijfsvoering dient. De agrariër wordt daarmee verantwoordelijk voor een deel van het onderhoud. Er zijn talloze contractvormen mogelijk.

De *voorzitter*: Derhalve luidt uw oordeel over het amendement?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Wij ontraden dit amendement, voorzitter.

De PvdA vroeg ons om bij de verdere uitwerking ook oog te houden voor andere vormen dan een fonds. Je kunt het veel andere namen geven. Ik heb al gezegd dat de Staten vanaf nu volledig worden betrokken in de uitwerking.

D66 vroeg op of er nu of op termijn ook andere thema's kunnen worden toegevoegd aan het fonds, bijvoorbeeld water. Op termijn kan er van alles aan het fonds worden toegevoegd. Als die manier van werken goed bevalt, kunnen zaken die nu nog op de begroting staan, op de een of andere manier via een fonds verlopen. Wateropgaven zitten nu niet in het Groenfonds, maar als wij gebiedscontracten aangaan, kunnen wateropgaven daarvan wel degelijk deel uitmaken en bijvoorbeeld gefinancierd worden door het waterschap. Wij gaan niet alleen projecten uitvoeren waarin slechts natuur zit en geen water of geen energie. Alle onderwerpen kunnen in zo'n gebiedsproces aan de orde komen.

Er is gevraagd hoe een dergelijk fonds flexibel kan inspelen op beleidswijzigingen bij de partners, bij de provincie of bij het Rijk. Volgens mij is dat niet minder flexibel dan dat wij dat kunnen. De opdracht aan de fondsbeheerder is namelijk het uitvoeren van het natuurbeleid zoals vastgesteld door PS. Als de Staten een ander natuurbeleid vaststellen, krijgt het fonds dus een andere opdracht.

De heer Van der Wel van de PvdD geeft ons in overweging die €240 mln. af te geven aan de terreinbeherende organisaties (TBO's) omdat zij de experts zijn. Zij zijn zeker de experts, maar wij willen in het nieuwe natuurbeleid juist samenwerken met alle partners in de provincie. Dat zijn er veel meer dan de TBO's. Wij moeten een bepaald conservatisme loslaten en dat geldt ook voor de TBO's. Ook zij zullen op een andere manier moeten gaan werken in het nieuwe natuurbeleid. Als wij nu €240 mln. overmaken aan Natuurmonumenten en hun vragen de EHS uit te voeren, hebben wij geen enkele grip meer op de manier waarop het beleid wordt opgevoerd. Wij willen dat nu juist veranderen om de Brabander er meer bij te betrekken, om ook andere onderwerpen in de natuur in te brengen zoals de koppeling met de economie. Wij menen

dat dit een provinciale opgave is en dat het aan ons is om dat in te richten.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Ik zal de drie fondsen behandelen die nog niet aan de orde zijn geweest: het Innovatiefonds, het Energiefonds en het Breedbandfonds.

Over het Innovatiefonds zijn redelijk weinig opmerkingen gemaakt. Dat doet ons uiteraard deugd. Wij zien het als een belangrijk fonds dat Brabantbreed wordt ingezet voor al onze topsectoren maar ook voor de maatschappelijke opgaven waarvoor wij staan. Het is een koepelfonds c.q. een paraplufonds. Dat betekent dat onder dat fonds participatie en samenwerking kunnen plaatsvinden op specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld hightech rond brainports om uiteindelijk die fondsen goed revoluerend te maken en to the point in te zetten.

De heer Van der Wel vroeg waarom innovatie. Het antwoord is eigenlijk heel simpel. Innovatie is toch de levensader voor de economie op de lange termijn. Voor de multinationals is dat goed geregeld maar voor het MKB niet. Zeker in de kwetsbare fase waarin de ideeën ontstaan, kan men nauwelijks terecht bij investeerders of bij banken. Uit de lijst van octrooien en patenten blijkt dat die grotendeels zitten bij de multinationals. Dat beleid is ingezet om juist het MKB ondernemender en talentvoller te maken en het te ondersteunen bij de innovaties. Dat doen wij primair bij de fase die risicovol is maar ook bij de fase waarin al winsten gegenereerd worden en dus minder risicovol is. Die mix moet ervoor zorgen dat er een revoluerend fonds ontstaat. Behalve om onze voorsprong in Europa te behouden, doen wij het ook omdat wij weten dat uiteindelijk één goed innovatie-idee op termijn tien banen oplevert.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! De heer *Pauli* sprak al over patenten en octrooien. Volgens mij zijn er heel veel ideeën en worden er veel octrooien aangevraagd, maar is er maar één op de duizend bruikbaar. Hoe kan dat fonds zodanig ingericht worden dat de goede dingen boven komen? Anders blijven wij maar geld uitgeven en komt er nooit iets terug.

De heer *Pauli* (GS;VVD): In de commissievergadering waar de heer Van der Wel helaas niet bij kon zijn, heb ik gezegd dat wij met deskundigen goede businessplannen gaan schrijven voor hoe wij die fondsen op die terreinen gaan inzetten. Dat wordt vertaald in roadmaps. Daarin staat hoe wij die ontwikkelingen begeleiden en vanuit triple helix de samenwerking gestalte gaan geven. Het is niet zo dat ieder innovatief bedrijf dat zich meldt, onmiddellijk kan beschikken over een participatie vanuit de BOM of de entiteit die het gaat doen. Gemiddeld worden er op basis van 100 intakegesprekken twee of drie projecten uitgekozen waarmee een participatiemaatschappij aan de slag gaat. Daaraan gaat dus een heel proces vooraf, waarin gekeken wordt naar risico's, haalbaarheid, snelle vertaling van de markt en met welke partijen zo'n bedrijf moet gaan samenwerken om uiteindelijk succesvol te kunnen zijn. Die mix zorgt ervoor dat er uiteindelijk een grote kans van slagen is. Die leggen wij vast in een meerjarenplan. Ik heb in de commissie verteld dat wij dat ook zullen vastleggen in een jaarlijks uitvoeringsplan. Dat geeft ons de mogelijkheid om richting en bandbreedte bij te stellen en geeft de commissie de mogelijkheid jaarlijks te bekijken of er op grond van ontwikkelingen in de markt bijstellingen nodig zijn. Op het moment dat het geld gegeven wordt aan een fondsbeheerder, moet deze ook de bandbreedte krijgen om te kunnen ondernemen anders kan hij zijn doelstellingen nooit halen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): In Delft bestaat het fenomeen "Yes, Delft". De universiteit zelf steunt 30 bedrijfjes van studenten en die heeft geen €120 mln. beschikbaar. Ik ben toch van mening dat €125 mln. een enorm bedrag is voor kleine innovatieve bedrijfjes die zich nog moeten ontwikkelen tot grote bedrijven. Is dat geen enorme overkill?

De heer *Pauli* (GS;VVD): Nogmaals, als de heer Van der Wel de stukken leest en de informatie-bijeenkomst in de commissie had bijgewoond, had hij gehoord dat wij hier in Brabant beschikken over acht topsectoren en vijf maatschappelijke opgaven. Het geld moet dus over dertien potten

verdeeld worden. Als je dan bovendien in vier fasen bij ieder pot geld wilt stoppen in ontwikkeling van een bedrijf, moet je die €125 mln. verdelen over $13 \times 4 = 52$ potten. Dat geld wordt vooral gebruikt om cofinanciering te krijgen met andere partijen om die slagkracht te krijgen. Dat kunnen banken, Europese fondsen of andere participatiemaatschappijen zijn. Gerekend over alle die zaken waarover het verdeeld moet worden, is die €125 mln. zeer zinvol maar niet al te veel.

De Staten kunnen ervan op aan dat wij bij het aanreiken van de stukken – ongeveer in mei/juni – zeer veel aandacht zullen besteden aan de uitvoering, zodat zij dat goed kunnen afwegen. Het gaat daarbij om de structuur van de uitvoering, om de vereiste deskundigheid, om het toezicht, etc. Op dat moment hebben wij ook alle aspecten meegenomen van de nieuwe Europese programma's en zullen wij indien mogelijk aansluiten bij cofinanciering. Wij zullen ook proberen de bandbreedtes van de risico's nog preciezer aan te geven. Afhankelijk van het soort fondsen zullen wij proberen een bandbreedte aan te geven van de rendementen. Wij gaan dat dus gewoon regelen.

Voorzitter. Er is bij dit onderwerp een amendement ingebracht, amendement A12 van de PVV waarin wordt gevraagd, een behoorlijk bedrag in de vorm van een subfonds ter beschikking te stellen voor de verbinding van erfgoed, traditie en innovatie. Dat lijkt het college niet zo'n goed idee om twee redenen. Ten eerste hebben PS er al toe besloten bij de eerste tranche.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! Misschien moet ik het dictum herhalen. Het gaat er niet om dat hele bedrag voor innovatie ook voor dat thema in te zetten maar een bepaald gedeelte voor een subfonds voor de verbinding van erfgoed en traditie met innovatie te oormerken, niet het volledige fondsbedrag.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dat begrijp ik heel goed, maar ik probeer net te vertellen dat reeds bij de eerste tranche de vorige Staten hebben besloten, €61 mln. hiervoor ter beschikking te stellen, aangevuld met €60 mln. vanuit het Ontwikkel-

bedrijf. Dus er ligt al €120 mln. voor erfgoedcomplexen op de plank. Het wordt volop door mw. Van Haaften uitgegeven aan heel mooie projecten waar we als college en hopelijk ook als PS voor honderd procent achter staan. Natuurlijk, daar waar we slimme verbindingen kunnen leggen met onze beleidsvoornemens, ongeacht of het vrijetijdseconomie is, Landschappen van Allure of innovatieve verbindingen leggen met natuur, zullen wij dat doen, maar dat is op dit moment niet nodig en overbodig. Het zou een overkill zijn en derhalve wordt dit amendement door GS ontraden.

Voorzitter. Ik kom bij het Energiefonds en de vraag: waarom twee fasen. De eerste €60 mln. wordt ingezet op technieken die bewezen zijn en die dus snel renderen. Enkelen van u hebben het college al gevraagd of het niet mogelijk is die evaluatie die vooralsnog na vier jaar is gepland, wat naar voren te trekken. Het college is daar gaarne toe bereid want wij willen PS echt betrekken bij de ontwikkeling door bijvoorbeeld met elkaar af te spreken dat we een eerste evaluatie al na twee jaar hebben en de tweede na vier jaar, voor zover het zinvol is. De eerste €60 mln. gaat echt gebruikt worden voor bewezen technieken. Natuurlijk ben ik het met de heer Bouwman eens dat de opgave die hier ligt en de doelen die moeten worden nagestreefd, energie veilig stellen, klimaatdoelstellingen realiseren en alternatieven voor bronnen die opraken, aanmerkelijk meer vragen dan de €60 mln. die in eerste instantie worden geraamd. Nogmaals, het is er wel op gericht, bewezen technieken eerst de kans te geven. Als blijkt uit de evaluatiemomenten dat de innovatieontwikkeling dermate ver is gevorderd en er ook nieuwe technieken zijn die aanzienlijke verbeteringen inhouden, dat we die moeten gaan implementeren, dan is het college gaarne bereid met u in discussie te treden om met aanvullende investeringen te komen waar eventueel ook andere prijskaartjes aan hangen.

De zaken zullen vooral ingezet worden op energiebesparing, maar daarnaast op energieproductie. Uitdrukkelijk niet op innovatie omdat u daarvoor – de heer Bouwman heeft dat ook al verteld – in de eerste tranche €71 mln. ter

beschikking heeft gesteld, waaronder zelfs projecten van kernfusie, mijnheer Van den Berg. Natuurlijk is de doelstelling dat we proberen het goed te organiseren. Het geld zal vooral als voorfinanciering worden ingezet en als cofinanciering. Als dat kan door het helpen met opzetten en van financiering te voorzien die revolverend is van kleine corporaties, dan vinden de Staten GS daarin absoluut aan hun zijde. Ook zijn we graag bereid, mede gezien de actualiteit, met de Staten nog eens de discussie aan te gaan over biovergisting, met misschien experts erbij die ons daarin mede kunnen adviseren.

Voorzitter. Er zijn een aantal amendementen op het gebied van het Energiefonds ingebracht. Allereerst is daar amendement A9 van de PVV, waarin wordt gevraagd het geld in te zetten voor innovatie. Ik heb zojuist al verteld dat het niet de bedoeling is met dit fonds, want hiermee gaan we echt verduurzamen. Derhalve wordt dit amendement ontraden.

Dan kom ik bij amendement A15. Wat hierin wordt gevraagd is eigenlijk al integraal opgenomen in onze aanpak. Het goede nieuws is dat ik de bikkelharte toezegging kan doen dat wat hierin wordt gevraagd, zal gebeuren tot aan het definitieve beslismoment in mei/juni. Het slechte nieuws is dat wij met de Staten hebben afgesproken dat daar waar amendementen of moties eigenlijk alleen maar bevatten wat al is geregeld of geregeld gaat worden, we ze overbodig verklaren en ontraden. Dit amendement wordt dus ontraden.

In amendement A15 wordt voorgesteld een voorlopige reservering in het Energiefonds op te nemen van €60 mln. plus €40 mln. Daar heb ik zojuist al op geantwoord. De €60 mln. is echt gebaseerd op bewezen technieken.

De heer *Van den Berg* (PVV): U heeft het twee keer over amendement A15.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Heel goed dat u mij even corrigeert. Ik betrok het even bij A14, het Breedbandfonds, maar dat komt pas dadelijk aan de orde.

Amendement A15 is van GroenLinks en D66.

Daarin wordt gevraagd die €100 mln. ter beschikking te stellen. Daarvan heb ik al gezegd dat het college het niet verstandig vindt. Fase 1 betreft bewezen technieken. Fase 2 evalueren we na vier jaar. Mocht blijken dat er dan inmiddels nieuwe bewezen technieken zijn en er versnelling moet plaatsvinden, dan zal men absoluut van dit college voorstellen op dit gebied kunnen verwachten. Derhalve ontraden we dit amendement.

Amendement A17 van de PvdD roept op het door middel van een aanbesteding te gunnen aan een partij. Daar vinden we het nog veel te voorbarig voor. We denken met name, omdat het bij energie vooral gaat om cofinancieren en het verstrekken van leningen, dat een commerciële partij wel eens het niet meest interessante instrument zou kunnen zijn. Wij willen de overwegingen in die keuze nog volledig openhouden. Uiteraard zullen we wel, zoals mijn collega Van Heugten al richting de heer Bouwman antwoordde over ASN in Overijssel, alle vormen en modaliteiten bij het definitieve voorstel betrekken. Dit voorstel ontraden we dus.

Motie M27 over het Energiefonds doet er nog een flinke schep bovenop. Ik begrijp de overwegingen van de heer Bouwman en zijn grote betrokkenheid bij dit onderwerp maar ik denk dat de beantwoording van ons in deze eerste termijn voldoende is geweest. Het college vindt het echt verantwoord eerst voor fase 1 te kiezen en dat te gaan evalueren met tussenmomenten, zodat dan verder bedragen ter beschikking worden gesteld. Derhalve ontraden we deze motie.

Voorzitter. Ik kom dan bij het Breedbandfonds. Ook daarvoor is een bedrag in twee termijnen genoemd, namelijk van €50 mln. en €19 mln. Er is wellicht wat verwarring over de bedragen die staan in de Startnotitie en de notitie waar de Staten vandaag een besluit over nemen. De €50 miljoen is gebaseerd op concrete projecten waarvan wij denken dat we er zeer snel mee aan de slag kunnen gaan en die we de komende jaren kunnen uitontwikkelen. Die €19 miljoen komt na het laatste evaluatiemoment. Daarbij zeg ik op voorhand dat we niet beginnen met één techniek toe te passen. Breedband staat voor wireless, voor kabel en voor glasvezel. Met het Breedbandfonds

willen we vooral de eindgebruiker in de regie te brengen. Die bepaalt met welke partij deze wel zaken doet en met welke partij niet.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! De vraag blijft maar niet beantwoord worden. De gedeputeerde zegt dat heel breed zal worden gekeken naar allerlei mogelijkheden. Toch, als we de investeringsvoorstellen en de casuïstiek zien, blijkt dat toch wordt ingezet op maar één modaliteit, namelijk dat glasvezelverhaal. Waarom dan?

De heer *Pauli* (GS;VVD): Nee, dan heeft u de notitie niet goed gelezen. De notitie gaat over onder andere kabel. Het is natuurlijk wel zo dat met glasvezel gelet ook op het bereik behoorlijke stappen kunnen worden gezet. Maar het gaat ook over wireless. Ik denk aan de opmerkingen die bij de Voorjaarsnota zijn gemaakt door de PvdA om ook eens te kijken naar de vrijetijdseconomie in steden en toeristische gebieden. Het gaat dan over witte gebieden en alle bedrijvenparken. Dit voorstel gaat over 67 gemeenten en 110 bedrijvenparken. We zetten met name breedband in met kabel, wireless of glasvezel in witte gebieden. Dat is 7% van Brabant. Ik kom er dadelijk nog verder op terug. De andere technieken zullen ook in andere steden en bedrijvenparken worden toegepast. De eindgebruiker die uiteindelijk het contract met de provincie aangaat – de provincie financiert voor – zit altijd in de driverseat en bepaalt met welke commerciële partijen hij of zij in zee gaat.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Kunt u dan nog eens toelichten waarom u geen overleg heeft gevoerd met de kabelaars in de fase van het investeringsvoorstel en de businesscases?

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dat heb ik verteld. Hier zitten zware commerciële belangen aan. Ik wil het graag ten overstaan van deze hele Staten nog een keer uitleggen. We hebben NLKabel zeker betrokken bij de Startnotitie, maar hier zitten heel veel commerciële belangen van heel veel partijen aan vast. NLKabel die een aantal partijen vertegenwoordigt, is er een, maar er zijn ook

partijen op het gebied van glasvezel en er zijn ook heel veel kleine talentvolle bedrijven die aan de bak willen. Ze zijn ons allemaal even lief. We hebben alle expertise van alle commerciële partijen in de startfase bij de Startnotitie meegenomen. De berekeningen voor de witte gebieden zijn nog afkomstig van die partijen. Nogmaals, wij stellen centraal dat wij niet gaan voor het belang van de kabelaars, wij gaan niet voor het belang van Reggefiber of KPN. We gaan niet voor het belang van die kleine kabelbedrijven die niet verenigd zijn in NLKabel. Wij gaan voor het belang van de eindgebruiker. Dat kunnen bedrijvenparken zijn, corporaties en eenheden van bewoners in witte gebieden. Dat is de opzet, niet meer en niet minder.

Er is wat verwarring ontstaan over de verschillen. De heer Bouwman is erop ingegaan. Die verschillen zijn te verklaren. In de Startnotitie praten we over 70.000 huishoudens en 4200 bedrijven. Dat zou een totale investering vergen van €230 mln. waarvan €92 mln. te betalen door de provincie. We hadden gehoopt dat dit door een soort van risicoreserve voor een lager bedrag zou kunnen worden afgedekt en dat het daarmee rond zou zijn. Voortschrijdend inzicht – dat is heel normaal en dat zullen we straks ook aantreffen op het moment dat de definitieve notitie verschijnt in mei/juni – levert op dat nog steeds wordt gepraat over 70.000 huishoudens, 4200 bedrijven en een investering van €222 mln. Daar is €69 mln. cofinanciering vanuit de provincie voor nodig. Waarom is dat bedrag van oorspronkelijk bruto €92 mln. verlaagd naar €69 mln.? Dat heeft ermee te maken – experts hebben het ons heel nadrukkelijk gezegd – dat we uitgingen van een aflossingstermijn van gebruikers of corporaties van tien jaar maar dat een aflossingstermijn van twaalf jaar veel redelijker zou zijn. Daarop is het bedrag gebaseerd van die €50 mln. plus €19 mln.

De *voorzitter*: Mijnheer Pauli, komt u tot een afronding.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Dat wil ik graag doen, voorzitter, maar ik wil toch nog even reageren op mevrouw Wijnands.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Wij hebben een maand geleden gesproken over de Startnotitie. Dat was niet zo'n gemakkelijk gesprek. Meerderen hier zijn er bij geweest, de voorzitter ook. Het ging over een aantal aspecten, onder andere de technologieën, de markt en hoe wij ons daartoe verhouden, want het is eerlijk gezegd nog geen gelopen race. En het gaat natuurlijk ook over de bedragen per scenario. Die scenario's waren geen losse scenario's alhoewel sommigen het zo gingen hanteren. Bijvoorbeeld de VVD zei: wij zijn voor het net, wij zijn voor die €27 mln. Anderen zeiden: nee, nut €14 miljoen. Uiteindelijk was het een gestapeld geheel, als je net en nut wilde hanteren. Maar het ging over €27 mln. en er werd gesuggereerd dat dit het bedrag was, waarover wij het zouden hebben. Dat zou leiden tot een mogelijke investeringsomvang van €90 miljoen die dan maatschappelijk zou doorgroeien naar €220 mln. of iets meer. Dat was het verhaal. Op grond daarvan hebben we besloten. Het is nu toch heel curieus dat er een zo snel voortschrijdend glasvezelinzicht is, zou je bijna kunnen zeggen, dat we opeens praten over €69 mln. Het betekent wel een verhoging van onze inspanning van €27 mln. naar €69 mln., ook in fasen verdeeld. Ik vind het redelijk snel om er dan nu zonder dat we transparant weten wat er allemaal achter zit, over te beslissen. Ik ben wat dat betreft heel blij dat we daarover in de komende tijd nog komen te praten. Ik zou de richting wel willen aangeven.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Mijnheer Bouwman, ik kan u helemaal volgen totdat u begint te praten over glasvezelinzicht, want het heeft helemaal niets met glasvezelinzicht te maken maar met de financieringsconstructie

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Het was een grapje.

De heer *Pauli* (GS;VVD): en de manier waarop we dat in onze boekhouding moeten afdekken. Uiteraard komt het in mei/juni nog zeer uitgebreid terug en zal men al die modaliteiten zeer uitdrukkelijk gepresenteerd krijgen en op een rijtje zien. Het heeft dus helemaal niets te maken

met veranderd inzicht op het gebied van glasvezel maar puur met financiering en het afdekken van risico's.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Ik had het natuurlijk niet over het gewijzigd inzicht in glasvezel. Dat is een andere discussie.

De heer *Pauli* (GS;VVD): U gebruikte het woord en daar reageerde ik op.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Nee, ik doelde op de snelheid waarmee het voortschrijdend inzicht op glasvezelniveau zich voordoet. Zo snel!

De *voorzitter*: Het inzicht is waarschijnlijk via glasvezel verstuurd.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Dan is het nodig nog even te reageren op de opmerking van mevrouw Wijnands over de breedbandmonitor van de EU, ofwel de broadband coverage in Europe, zoals het in de notitie heet. Dat rapport is geschreven door een Engels bureau. Dat gaat er voor het gemak vanuit dat heel Nederland is voorzien van VDSL2, dus kabel. De cijfers zijn weliswaar van het Rijk en van TNO gekomen, maar het Rijk heeft nu al gezegd dat het zich absoluut niet in de eindconclusie kan vinden en dat het zelfs nog formeel bezwaar zal aantekenen bij de EU. De cijfers die wij hebben gebruikt, komen, nogmaals, van alle exploitanten en kabelars en geven aan dat er sprake is van 7% wit gebied.

Amendement A11 van de PVV vraagt een aantal pilots te houden. Ik heb in de commissie al gezegd dat wij dat verre van verstandig vinden omdat met dit uitrolprogramma van 67 gemeenten en 110 bedrijventerreinen we echt aan de slag moeten om ervoor te zorgen dat Brabant over tien jaar voorzien is. Het mooie van deze methodiek is wel, zoals ik al een paar keer uitdrukkelijk heb gezegd, dat van jaar tot jaar evalueren het juist mogelijk maakt dat we van de allernieuwste systemen en technieken gebruik kunnen maken. Derhalve ontraden we dit amendement.

Voor amendement A14 van de PvdA geldt, zoals

ik daarstraks al zei, dat wat hierin wordt gevraagd, integraal is opgenomen in het voorstel van GS. Dat gaan we dus uitvoeren. Derhalve is dit amendement overbodig en wordt het ontraden.

De heer Mondriaan komt op voor zorg en onderwijs. Onderwijs loopt reeds mee in de programma's van de provincie en voor zorg hebben we prachtige zorg economie- en zorginnovatieprogramma's. Het goede nieuws is dat alle fondsen die we vanavond hebben besproken, 50+ zijn.

Ik heb nog niet gezegd wat het college vindt van het amendement A16, maar gezien mijn toelichting daarstraks is duidelijk dat wij het amendement ontraden.

De in motie M26 genoemde berekeningen zullen worden aangereikt. Ik heb net al de toelichting verschaft. Ik bied de heer Bouwman aan om als hij niet overtuigd is, nog een schriftelijke toelichting te geven. Het college is de mening toegedaan dat de voorstellen die we hebben ingediend, recht doen aan de realiteit en derhalve wordt deze motie ontraden.

De *voorzitter*: We zijn nu toe aan de tweede termijn van de zijde van de Staten. Ik zie dat er behoefte is aan een korte schorsing. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt te 20.10 uur voor vijf minuten geschorst.

De heer *Koevoets* (VVD): Voorzitter! In eerste termijn hebben we specifiek gesproken over het Groenfondsen. We hebben in de stukken gelezen dat daar ook €40 mln. in zit van het EHS-deel van het Rijk. Vandaar dat we met de opmerking kwamen over gelden die eventueel nog van de kant van het Rijk zouden komen voor het rijksdeel van de HS. Wil de gedeputeerde nog even aangeven hoe hij dat ziet en aangeven mochten er gelden uit het regeerakkoord of het lente-akkoord komen, hoe we daarmee op een verstandige manier om kunnen gaan?

De heer *Visser* (SP): Voorzitter! Bij motie M24 nemen wij genoegen met de toezegging van gedeputeerde Van Heugten dat de wet HOF zal

worden gevolgd en dat wij indien nodig zullen worden geïnformeerd.

Als ik het goed heb begrepen wordt motie M25 overgenomen.

De *voorzitter*: Aangezien motie M24 is ingetrokken, maakt zij geen onderdeel meer uit van de beraadslaging. Het college heeft tegen motie M25 geen bezwaar.

Motie M25 is in die zin gewijzigd dat in het dictum de woorden "*provinciale begroting, met name wat betreft de*" vervallen. Deze gewijzigde motie krijgt nr. M25a.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voorzitter! Ik hoorde het college over het Breedbandfonds zeggen dat er heel grote zakelijke belangen spelen en ook dat er na de Startnotitie niet meer is gesproken met bijvoorbeeld kabelars. Het heeft zich toegespitst op glasvezel. Dat heeft de schijn van ongeoorloofde staatssteun.

Wij kunnen verder de conclusie trekken dat het geloof in het klimaat ons nog ettelijke miljoenen gaat kosten zonder dat er ook maar enig effect op het klimaat, maar wel een enorme aanslag op de welvaart is aangetoond.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! De gedeputeerde gaf over ons amendement aan dat het overbodig is omdat het al gebeurt. Begrijp ik het goed dat dat besispunt 3 is in het besluit en dat dit ook kan worden gelezen zoals wij het in ons amendement hebben gezet met de besispunten A, B en C? Dat wil ik voor alle zekerheid nog even van de gedeputeerde horen.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! We zijn blij dat we in gesprek gaan over die mestvergisting.

Wat breedband betreft kunnen we ons niet voorstellen dat je als burger wilt vastzitten aan een aflossingstermijn van 12 jaar op je internet-aansluiting.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! Als het gaat om het Energiefondsen vind ik het verstandig om een paar opmerkingen te maken over die €100 mln. Ik heb gehoord, zoals gedeputeerde Pauli

aangaf, dat het eerst ging om bewezen technieken om daarna te evalueren. In ons amendement en in onze motie zeggen we eigenlijk iets heel anders. De wijze waarop willen wij graag met een aangehouden motie boven de markt laten hangen en het amendement laten we vervallen. Het gaat erom dat er een slag moeten worden gemaakt, zoals ik al heel kort heb omschreven in mijn toelichting, bij met name het onderdeel energieopwekking met alles wat te maken heeft met biomassa, omdat zowel de AVI's op dit moment hun grondstoffen niet meer in voldoende mate krijgen, de biovergistingscentrales het probleem van een aantal mineralen helaas hoe de cascade ook wordt geregeld niet oplossen en het bijstoken bij de Amercentrale natuurlijk nooit de oplossing op langere termijn kan zijn. We moeten dus naar die andere technieken: geothermie, koude-warmteopslag, warmtegebruik et cetera. Die zijn duurder. Een aantal projecten wordt genoemd, maar de bedoeling is een kwalitatieve slag te maken en die slag is duurder. Ik wil best een jaartje wachten op een evaluatie maar ik denk dat we in de komende periode – en daartoe roep ik u op – al het debat moeten aangaan over de vraag of de inzet van de opwekkings- en besparingsmix die we hier kiezen, zo moet zijn en of als we praten over de besparingsmix, er niet veel meer in de bebouwde omgeving moet worden gedaan omdat dat een heleboel werkgelegenheid kan opleveren. Dat zijn een paar elementen die ik wil meegeven. Nogmaals, amendement A15 trekken we in en motie M27 houden we aan. Een amendement kunnen we niet aanhouden en daarom hadden we van tevoren al een motie bedacht waarin de argumenten zoals ik die net aangaf, staan. Daarbij gaat het ons nadrukkelijk om de honderd miljoen euro en niet meer.

Wat het Breedbandfonds betreft trekken we ons amendement A16 in. We laten de motie Breedbandfonds boven de markt zweven omdat het erom gaat de discussie richting te geven. Daar spelen een paar elementen in mee. Ik denk dat wij nog onvoldoende uitgewerkt hebben hoe de technologie-ontwikkeling en de marktontwikkeling zullen zijn. Wie het gebruikte rapport van TNO in eerste instantie uit 2010 en het tweede rapport van

TNO uit 2012 goed leest, zal zien dat daarin wordt aangegeven dat er een drietal mitigatiepaden zijn, maar in ieder geval twee als het gaat om ADSL, VDSL en UDSL en vervolgens om de kabel. Dat is een hybride systeem. Alles gaat natuurlijk steeds meer glasvezel gebruiken. Dat is duidelijk. Maar het zijn een aantal paden waarbij een aantal marktpartijen zijn betrokken. Wij treden in de concurrentie van technologieën en markten en daar waarschuw ik maar alvast voor. Het is niet voor niets dat mevrouw Kroes zegt dat Nederland een hele stap vooruit is. Dan praat ze waarschijnlijk over basis-NGA maar daar zullen we het hier verder niet over hebben. Waar het mij om gaat is NGA en daarvoor hebben we nog wat stappen te doen. Ik roep de gedeputeerde op het debat hierover vrijelijk te voeren want het is nog niet af. Verder noem ik de financiële transparantie. Er zijn wat toelichtingen gegeven en daar moeten we het de komende periode over hebben. Daarom houd ik motie M26 aan.

De voorzitter: De amendementen A15 en A16 zijn ingetrokken en de moties M26 en M27 zijn aangehouden.

De heer Van der Wel (PvdD): Voorzitter! Over het Energiefonds gaf D66 al aan dat bij de huidige opzet van het Energiefonds in de voorbeelden wordt gesproken over mogelijke investeringen in een achttal mestvergisters. We hebben tijdens de themadag inhoudelijk gesproken over mestvergisters. Wat mij betreft hebben ze niet duidelijk onder ogen gekregen of die nu werkelijk duurzaam zijn of niet. Ik denk dat dit voor vele Statenleden geldt. Voordat we daarin überhaupt een keuze kunnen maken, willen we graag meer duidelijkheid over met name feitelijkheid en duurzaamheid van die mestvergisters. Mevrouw Spierings van D66 heeft dat al in haar betoog genoemd. We dienen dan toch nog een motie in, ook al zijn er toezeggingen gedaan over een soort expertmeeting. Wij willen toch een schriftelijke onderbouwing hebben van het college van de mate van duurzaamheid en dienen samen met PvdA en SP een motie daartoe in.

In het voorstel wordt gesproken over het belang van het in stand houden van de internationale diversiteitsdoelen. De beoogde projecten moeten een verbetering van de biodiversiteit in Brabant tot doel hebben. In het voorstel staat echter niet dat er meetbare criteria worden gehanteerd om de instandhouding van biodiversiteit te monitoren. Als wij nu met het project instemmen, weten wij eigenlijk niet of de natuur er inderdaad beter van wordt. Wij vinden dit niet acceptabel. Daarom verzoeken wij het college bij de projecten meetbare criteria te hanteren inzake verbetering van de biodiversiteit en deze criteria op te nemen in het Statenvoorstel tweede tranche Investeringsagenda. Wij dienen daartoe een tweede motie in.

De voorzitter: Door het lid Van der Wel wordt het volgende amendement voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012 kennis genomen hebbende van Statenvoorstel 67/12 A Fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda, overwegende:

- *dat in dit voorstel wordt beoogd om energieprojecten te ondernemen met diverse partijen en op basis van diverse subsidie- en financieringsmogelijkheden;*
- *dat de provincie of onder de provincie vallende organisaties geen energieleveranciers zijn;*
- *dat de beoogde projecten veelal gebaseerd zijn op samenwerking met partijen die in essentie geen ervaring hebben met energieproductie en energiedistributie;*
- *dat de provincie hiermee financiële risico's neemt die in essentie onnodig zijn,*

constaterende dat

er energieleveranciers zijn die als ‘core business’ hebben de productie en distributie van duurzame energie,

besluiten om bij Statenvoorstel 67/12A:

- *“Fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda de middelen voor energie in zijn geheel in te zetten in een aanbesteding zodat een marktpartij de middelen kan inzetten voor de productie van duurzame energie en de provincie wordt verzekerd van een duurzaam rendement op de investering;*
- *en PS hierover te informeren bij de commissie Economische Zaken en Bestuur”.*

De voorzitter: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. A17.

Door het lid Van der Wel wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, kennis genomen hebbende van Statenvoorstel 67/12A “Fondsvoorstellen 2e tranche Investeringsagenda”,

overwegende dat:

- *in dit voorstel wordt gesproken over het belang van de instandhouding van de (internationale) biodiversiteitsdoelen;*
- *de beoogde projecten tot doel moeten hebben om te komen tot een verbetering van de biodiversiteit in Brabant,*

constaterende dat:

- *er geen meetbare criteria worden gehanteerd om de instandhouding van de biodiversiteit te monitoren,*
- verzoeken het college van Gedeputeerde Staten::*

- *bij de projecten meetbare criteria te hanteren wat betreft de instandhouding van de biodiversiteit;*
- *deze meetbare criteria op te nemen in Statenvoorstel 67/12A “Fondsvoorstellen 2de tranche Investeringsagenda”;*
- *PS hierover te informeren in de commissie Ecologie en Handhaving,*

en gaan over tot de orde van de dag.”

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Zij krijgt nr. M28.

Door de leden Van der Wel, mw. Knoet-Michels en mw. Slegers wordt de volgende motie voorgesteld:

“Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 16 november 2012, kennis genomen hebbende van Statenvoorstel 67/12A,

overwegende dat:

- *in bovengenoemd voorstel de wens wordt uitgesproken tot de bouw van acht mestvergisters;*
- *het gebruik van mestvergisters ook toevoegingen van andere, voor (dier)voeding geschikte producten, zoals mais nodig maakt;*
- *voor mestverwerking extra verkeersbewegingen nodig zijn voor aanvoer en afvoer van mest en digestaat;*
- *mede door bovenstaande factoren het financiële rendement vele malen lager ligt dan bij andere maatregelen uit het*

Energiefonds;

- mede door bovenstaande factoren de duurzaamheid van het gebruik van mestvergisters in twijfel kan worden getrokken,

constaterende dat:

- er geen duidelijkheid is betreffende de feitelijke duurzaamheid van het gebruik van mestvergisters,

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- voor de bespreking van de Voorjaarsnota PS te informeren over de mate van duurzaamheid van het gebruik van mestvergisters en over de stand van zaken van alternatieve, meer duurzame technieken en initiatieven in Noord-Brabant, en gaan over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging en krijgt nr. M29.

Ik constateer dat de OSN niet meer aanwezig is. Dan zijn wij gekomen aan het einde van de tweede termijn van uw Staten. Ik wacht even totdat de moties vermenigvuldigd zijn en schors daarom de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt voor vijf minuten geschorst.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Bij de EHS en de Rijks-EHS kan ik mij de verwarring bij de VVD-fractie over de techniek van wat wij bijdragen en wat wij het Rijk bijdraagt, levendig voorstellen. Dit dossier en het dossier over stikstof en PAS zijn zo technisch en zo complex dat niemand van ons het kan begrijpen zonder de hulp van deskundigen. Ik begrijp dat er verwarring ontstaat omdat er in BrUG €40 mln. ten bate van de Rijks-EHS is opgenomen. Het zit als volgt. Een van de uitkomsten van de overeenkomst met het Rijk over het deelakkoord natuur is dat 13.000 ha reeds verworven gronden ingericht als natuur verkocht moeten worden. Met dat geld moet een deel van de Rijks-EHS worden ingericht. Wij hebben in Brabant gezegd dat wij geen natuur gaan verkopen die al klaar en in onze provinciale EHS ligt. Daardoor moeten wij op een andere manier voorzien in de inrichting van de Rijks-EHS. Die €40 mln. is onze compensatie voor de gronden in de Rijks-EHS die wij niet willen verkopen omdat het daarbij om kant en klare

natuur gaat. Daarom staat die €40 mln. in dit voorstel. Of en hoeveel geld de staatssecretaris geeft aan EHS doet hieraan niets af. Die 13.000 ha blijven staan als dekking voor een deel van de inrichting van de Rijks-EHS. Die moeten wij ophoesten en anders moeten wij provinciale natuurgrond verkopen en daar zijn wij nadrukkelijk tegen. Ik snap de verwarring, maar het werkt niet een op een zoals de heer Koevoets misschien denkt.

De Partij voor de Dieren vraagt het college meetbare criteria op te nemen in het fondsvoorstel. Het fondsbeleid is erop gericht het natuurbeleid van de provincie Brabant te gaan uitvoeren. Dat is BrUG. In BrUG staan de biodiversiteitsdoelen naar mijn mening behoorlijk goed omschreven. Wij evalueren dat elke vier jaar in de Toestand van de Natuur. U kunt in de laatste versie zien dat daarin staat hoe het gaat met de biodiversiteit in Brabant. Daarnaast zijn wij ook verplicht om te rapporteren aan Europa over hoe het gaat met de biodiversiteit in de door Europa aangewezen gebieden, met name de Natura 2000-gebieden. Er wordt dus volop gemonitord en gerapporteerd aan de hand van meetbare criteria over biodiversiteit.

De heer *Van der Wel* (PvdA): Voorzitter! Geldt dit ook voor de projecten uit het Groenfonds? De gedeputeerde zegt: Dat doen wij samen met partner A, dat gaan wij zo inrichten en wij gaan betalen voor het beheer. Wordt er dan per project gekeken of de biodiversiteitsdoelstelling gehaald wordt?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Per project wordt gekeken of het bijdraagt aan de doelen van natuurbeleid. Biodiversiteit is daarin een van de belangrijkste doelen. Als een project niet bijdraagt aan de doelstellingen van biodiversiteit, is het heel onwaarschijnlijk dat het door de molen heen komt. De monitoring en evaluatie hebben betrekking op het hele gebied. De hele Brabantse natuur wordt elke vier jaar gemonitord. Dat wordt aan de Staten gerapporteerd. In die rapportage kunnen zij precies lezen hoe het in die gebieden gesteld is met de biodiversiteit.

De heer *Van der Wel* (PvdD): De gedeputeerde zegt het al: in heel Brabant wordt gemonitord. Wordt er specifiek voor de aanvang van het project gekeken zodat na afloop kan worden vastgesteld of er een verbetering opgetreden is? Dat hoeft niet elke drie maanden want dat kan niet. Je start een project en na een paar jaar kijk je of de toestand verbeterd is en of het beoogde doel bereikt is.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): In de Toestand van de Brabantse natuur kun je straks per stukje zien hoe of er sprake is van verbetering of verslechtering in de biodiversiteit. Misschien kan de heer Van der Wel de vorige Toestand van Brabant nog eens inkijken en er een kaartje naast leggen waarop staat wat er in die vier jaar veranderd is en welke project zijn uitgevoerd? Dan kan hij een op een zien welke gevolgen het heeft gehad voor de Toestand van de Natuur.

De heer *Van den Berg* (PVV): Zijn dit daadwerkelijke tellingen of zijn het de beruchte computermodellen?

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Er wordt echt geteld en gekeken in het veld.

Mevrouw *Spierings* (D66): Ik stoer mij af en toe aan de verwarring die ontstaat. Volgens mij monitoren wij de ontwikkeling van de EHS aan de hand van hectares en aan de hand van ambities die wij in de ambitiekaarten samen gaan vaststellen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Die ambities zijn ook verwoord in BrUG. Ambities op het gebied van biodiversiteit zitten daar volop in. Volgens mij voldoen wij aan wat de heer Van der Wel van ons vraagt.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voorzitter! De gedeputeerde werkt niet echt mee aan het scheppen van helderheid. De ambities in BrUG zijn zeer abstract en voldoen niet aan wat de heer Van der Wel wil weten. De ambitiekaarten gaan volgens mij daaraan wel voldoen.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Wij brengen de

ambitiekaarten in de Staten om die samen vast te stellen.

De heer *Van der Wel* (PvdA): Voorzitter! Ik interpreteer het maar als een toezegging dat wat wij met de motie vragen, ook daadwerkelijk gebeurt in het project. Zo niet, dan komen wij daarop terug.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Ik begin met het amendement van de Partij van de Arbeid over een Breedbandfonds. Ik heb al gezegd dat de reservering van €50 mln. echt in het dictum staat. Het realiseren van een provinciebreed dekkend netwerk is het uitgangspunt van wat wij willen gaan doen met breedband. Ik heb dat al verteld: 67 gemeenten en 110 bedrijventerreinen in Brabant. De knip is juist bedoeld voor het afwegen van de voor- en nadelen. De Staten kiezen vandaag de richting. De tijd tussen nu en de presentatie van de definitieve voorstellen wordt gebruikt om die afwegingen in beeld te brengen en aan u te presenteren. Het zit in de plannen en het gebeurt ook zo. Dit amendement is overbodig en wordt derhalve ontraden.

Ik denk mijnheer Bouwman dat het college en u elkaar kunnen vinden. Zoals ik al heb gezegd, wij willen graag de discussie aangaan over nieuwe technieken op het gebied van energie en die blijven vervolgen. Dat geldt ook voor lastige vraagstukken rondom vergisting.

Over mestvergisting is inmiddels een motie aangereikt die wat minder ver gaat dan wat ik in mijn eerste termijn al heb toegezegd, namelijk dat ik graag in overleg met uw Staten een bijeenkomst wil organiseren met voor- en tegenstanders en experts. Op basis daarvan kunnen de Staten een afweging maken. In de motie wordt het college alleen gevraagd om een informatienotitie te schrijven. U zegt het maar! Het college heeft geen bezwaar maar denkt dat de Staten een betere integrale kunnen maken als zij met experts om de tafel zitten die hun de voor- en nadelen vertellen. Ik hoor het graag.

De heer *Van der Wel* (PvdD): De expertmeeting heeft intussen plaatsgevonden. Wij zijn hier in huis

ingelicht over mestvergiftiging. Er werd één succesvol voorbeeld gegeven waarin overgebleven etenswaren meevertgiftigd werden met mest. Toen ik de deskundige vroeg of dat ook geldt voor heel Brabant, was het antwoord dat dit niet kan omdat ook andere dingen zoals maïs gebruikt moeten worden. Het was geen voorbeeld van iets wat je in heel Brabant zou kunnen toepassen. Een expertmeeting is prima, maar dat wordt weer een heel gedoe met sprekers etc. en wij willen gewoon geïnformeerd worden over wat er gebeurt.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Misschien hebben uw collega's er wel behoefte aan, mijnheer Van der Wel. Wij hebben twee smaken in de aanbieding: óf u kiest voor een informatienotitie die u ter kennisname wordt aangereikt en dan zeggen wij geen bezwaar óf u vraagt het college een bredere expertmeeting te organiseren omdat u wat meer wilt weten over dit maatschappelijk onderwerp. De Staten bepalen; wij horen het wel.

Mevrouw *Slegers* (SP): De heer Van der Wel refereert aan een reeds plaatsgevonden bijeenkomst waarbij wij één ondernemer hebben gehoord. Het aanbod van de heer Pauli is heel genereus, namelijk dat wij experts afkomstig uit alle hoeken te horen krijgen. Ik zou dat aanbod graag aannemen want dat is een stuk breder dan die meeting met die ene ondernemer en een stuk breder dan een notitie. Ik zou de heer Van der Wel willen voorstellen onze motie weg te doen en het aanbod van de heer Pauli aan te nemen.

Mevrouw *Geeraedts* (VVD): Mijnheer de voorzitter! Mag ik eens even vragen wat dit met de fondsen te maken heeft? Er worden hier discussies gevoerd die eigenlijk op dit moment niet relevant zijn. Ik verzoek u dan ook om daar een einde aan te maken.

De *voorzitter*: Ik snap heel goed dat het tijdstip van de dag gaat meewegen in de beoordeling van wat wel of niet relevant is. Er was een discussie aan de gang tussen de gedeputeerde en een lid van uw Staten over een toezegging. Ik vond die discussie eigenlijk afgerond. Ik weet niet of er nog meer

discussie nodig is. Ik geef de heer Van der Wel de gelegenheid om nog één zin uit te spreken en dan beëindig ik deze discussie.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Als de gedeputeerde en ik elkaar kunnen vinden in de toezegging dat de punten na die expertmeeting gewoon op papier worden gezet zodat wij er later mee kunnen werken – ook mensen die niet aanwezig waren – hebben wij elkaar gevonden.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Ik denk dat de heer Bouwman en wij elkaar ook kunnen vinden in het derde element. Natuurlijk wil het college graag met de Staten in gesprek blijven over de veranderingen in de techniek. Laten wij afspreken dat wij in het voorstel dat wij voorbereiden goed vastleggen hoe wij gaan monitoren en met elkaar overleggen zodat wij echt greep hebben op de juiste technieken en ontwikkelingen en die kunnen incorporeren in ons breedbandbeleid.

De heer *Koevoets* (VVD): Er is een nieuwe motie M25a. Ik heb de gedeputeerde daarover nog niet gehoord.

De *voorzitter*: Gedeputeerde Van den Hout gaat nog even in op motie M29. Op motie M25a is inderdaad nog niet gereageerd.

De heer *Pauli* (GS;VVD): Voorzitter! Namens mijn collega verantwoordelijk voor Financiën mag ik zeggen dat wij geen bezwaar hebben tegen deze motie.

De *voorzitter*: Kan gezien de toezegging van de gedeputeerde motie M28 worden ingetrokken?

De heer *Van der Wel* (PvdD): Wij handhaven deze motie, voorzitter.

De heer *Van den Hout* (GS;SP): Voorzitter! Met motie M29 wordt het college gevraagd de Staten voor de bespreking van de Voorjaarsnota te informeren over de mate van duurzaamheid van het gebruik van mestvergisters. Wij willen daarmee

eigenlijk niet wachten tot de Voorjaarsnota. Integendeel, volgende week vrijdag is er een Statendag over het koepeldossier landbouw. Mestverwerking is daarvan een belangrijk onderdeel. De Staten krijgen daarover een factsheet. De discussie over duurzaamheid van mestvergiftiging als onderdeel van mestverwerking en van de transitie van het hele platteland is onderdeel van de bespreking op 23 november. Wij kunnen in ieder geval toezeggen dat wij de Staten voor die tijd een extra notitie zullen aanreiken waarin specifiek wordt ingegaan op de duurzaamheidsaspecten van de verschillende typen mestverwerking en mestvergiftiging zoals die nu in Brabant gebruikelijk zijn, als munitie om daarover met elkaar en met gedeputeerde De Boer te discussiëren. Wij ontraden de motie omdat die overbodig is.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! In overleg met de indieners trekken wij motie M29 in.

De *voorzitter*: Aangezien motie M29 is ingetrokken, maakt zij geen onderdeel meer uit van de beraadslaging.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voorzitter! Vanwege de toezegging van de gedeputeerde trekken wij amendement A14 in.

De *voorzitter*: Aangezien amendement A14 is ingetrokken, maakt het geen onderdeel meer uit van de beraadslaging.

Wij gaan nu over tot besluitvorming.

Ik wijs erop dat de volgorde bij de stemming over de amendementen soms iets te maken heeft met de mate van verstrekkendheid. Wij stemmen eerst over de amendementen A8, A9, A10 en A11. Daarna over A16 en A17. Amendement A14 zou na amendement A16 in stemming komen, maar A14 is zojuist ingetrokken.

In stemming komt amendement A8.

De heer *Koevoets* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

De heer *Visser* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voor.

Voorzitter. Gedeputeerde Van Heugten heeft schijnbaar geen behoefte aan een speeltje, maar wij gunnen het gedeputeerde Van den Hout desalniettemin nog steeds.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, het CDA, de PVV, de PvdA en 50PLUS tegen dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A9.

De heer *Koevoets* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

De heer *Visser* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Spierings* (D66): Tegen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie

van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A10.

De heer *Koevoets* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

De heer *Visser* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Spijers* (D66): Tegen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A11.

De heer *Koevoets* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

De heer *Visser* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Spijers* (D66): Voor.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en D66 voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A16.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voorzitter! Wij dienen dit amendement niet meer mee in.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voorzitter! Dat amendement is ingetrokken.

De *voorzitter*: Ik heb dat niet genoteerd. Ik zie dat het wel geregistreerd is.

In stemming komt amendement A12.

De heer *Koevoets* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

De heer *Visser* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Spijers* (D66): Tegen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A13.

De heer *Koevoets* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

De heer *Visser* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Spierings* (D66): Tegen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Tegen.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en 50PLUS voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt amendement A17.

De heer *Koevoets* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

De heer *Visser* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Spierings* (D66): Tegen.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Tegen.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat het aanwezige lid van de fractie van de PvdD voor dit amendement heeft gestemd en

die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het Statenvoorstel.

De heer *Koevoets* (VVD): Voor.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voor.

De heer *Visser* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Tegen.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voor.

Voorzitter. Wij zijn niet over alle fondsen even enthousiast. Daarom vragen wij om deze in het vervolg afzonderlijk te behandelen zodat daarover afzonderlijk gestemd kan worden.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voor.

Voorzitter. Wij stemmen voor met dezelfde stemverklaring als D66.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

Ook wij stemmen voor met dezelfde verklaring als D66.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

Voorzitter. Ook voor ons geldt dezelfde verklaring als die van D66.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel heeft gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M25a.

De heer *Koevoets* (VVD): Voor.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Voor.

De heer *Visser* (SP): Voor.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Voor.

Mevrouw *Spierings* (D66): Voor.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Voor.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M28.

De heer *Koevoets* (VVD): Tegen.

Mevrouw *Aarts-Engbers* (CDA): Tegen.

De heer *Visser* (SP): Tegen.

Mevrouw *Van der Kammen* (PVV): Voor.

Mevrouw *Wijnands* (PvdA): Tegen.

Mevrouw *Spierings* (D66): Tegen.

Voorzitter. Wij hebben voldoende manieren om de voortgang op het gebied van natuur te meten.

De heer *Bouwman* (GroenLinks): Tegen.

De heer *Mondriaan* (50PLUS): Voor.

De heer *Van der Wel* (PvdD): Voor.

De *voorzitter*: De fractie van de OSN is afwezig. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, 50PLUS en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Sluiting

De *voorzitter*: Daarmee zijn wij gekomen aan het

einde van de behandeling van dit onderwerp. Ook bij dit punt hecht ik eraan om al degenen in dit huis en daarbuiten en niet te vergeten u allen hartelijk te danken voor de enorme inzet.

Ik merk op dat er geen vragen zijn voor het vragenuurtje en dat is misschien maar goed ook.

Dit betekent dat wij zijn gekomen bij de sluiting van naar later misschien zal blijken een historische vergadering van de Staten van Brabant. Ik dank eenieder voor de inbreng in deze vergadering. Ik zie ernaar uit u allen terug te zien bij de vergadering van 7 december en nodig u nu van harte uit voor een drankje op het Statenveld.

De voorzitter sluit te 21.05 uur de vergadering.

Besluit 17/13

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gezien het voorstel van de griffier d.d. 4 maart 2013, nr. 3367902,
- gelet op artikel 40, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2012;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering op 16 november 2012 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 22 maart 2013

Provinciale Staten voornoemd,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, voorzitter,

mw. drs. C.J.M. Dortmans